Mihail STAN

Aspecte ortografice, ortoepice și morfologice ale limbii române

conform

DOOM2

ART
Grup Editorial

Mihail Stan

ASPECTE ORTOGRAFICE, ORTOEPICE ŞI MORFOLOGICE ALE LIMBII ROMÂNE

CONFORM DOOM^2

ART

Scanned with OKEN Scanner

Copyright © 2007

ART
Grup Editorial

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin editurii. Reproducerea integrală sau parțială a conținutului lucrării este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Tehnoredactare:
Claudiu ISOPESCUL

Coperta:
Alina ADĂSCĂLIȚEI

Pentru comenzi vă puteți adresa:
Departamentului Difuzare al **Grupului Editorial ART**

- tel.: 021.224.01.30
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870

Se acordă importante reduceri.

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt-înainte

Prezenta carte se adresează, în primul rând, elevilor din ciclul gimnazial şi liceal, pentru care normele academice ale limbii române – stabilite prin ***Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române, DOOM²***, Ediţia a doua, revizuită şi adăugită, Editura *Univers Enciclopedic*, Bucureşti, 2005 – au devenit obligatorii în procesul de învăţământ, începând cu anul şcolar 2006-2007.

În egală măsură, cartea este şi un instrument auxiliar pentru profesorii de limba şi literatura română, ca şi pentru toţi cei care sunt interesaţi de cunoaşterea normelor limbii literare, aşa cum sunt ele definite de ***Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti"***.

Din raţiuni didactice, cartea este organizată în trei secţiuni: (1) prezentarea noilor norme ortografice, ortoepice şi morfologice ale limbii române; (2) exerciţii/ teste menite să aprofundeze cunoaşterea normelor, urmate de un capitol de soluţii/ de rezolvări; (3) dicţionar selectiv de cuvinte nou introduse în ***DOOM²*** şi de modificări ale unor cuvinte din ***DOOM¹***.

Acolo unde a fost cazul, soluţiile prezentate au avut în vedere şi ***GALR*** (***Gramatica limbii române***, în două volume: ***I, Cuvântul*** şi ***II, Enunţul***, *Editura Academiei Române*, Bucureşti, 2005) sau ***DSL*** (***Dicţionar de ştiinţe ale limbii***, Editura *Nemira,* Bucureşti, 2005).

Exerciţiile sunt organizate pe seturi care presupun o rezolvare într-o unitate de timp rezonabilă, în condiţiile orei de curs sau ale unei pregătiri individuale accelerate, oferindu-se astfel posibilitatea rapidă a controlului/ a autocontrolului, fie prin soluţiile date la sfârşitul secţiunii, fie prin consultarea dicţionarului selectiv din ultima secţiune a cărţii.

Pentru însuşirea rapidă a prevederilor ***DOOM²***, se recomandă ca, mai întâi, să fie citite cu atenţie prevederile normelor ortografice, ortoepice şi morfologice, din secţiunea I, apoi dicţionarul selectiv al cuvintelor nou introduse/ modificate faţă de ***DOOM¹***, şi abia după aceea să se treacă la rezolvarea exerciţiilor/ a testelor.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea 1

Noile norme lingvistice (ortografice, ortoepice şi morfologice) conform DOOM²

I. PREZENTARE GENERALĂ

Elaborat sub egida Academiei Române, de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", în temeiul Legii nr.752/ 2001, care prevede că Academia Română este singurul for care „se îngrijeşte de cultivarea limbii române şi stabileşte regulile ortografice obligatorii", **DOOM² (Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române**, Ediţia a II-a revizuită şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005) este o *lucrare normativă*, care arată cum trebuie să se spună şi să se scrie corect. Obiectivul său principal este „prezentarea şi aplicarea detaliată la cuvintele limbii române a *regulilor ortografiei* (scrierii corecte) *oficiale actuale şi a normelor de ortoepie* (pronunţare corectă) *şi de morfologie* (privind schimbarea formei cuvintelor cuvintelor pentru marcarea valorilor gramaticale) consacrate, în cea mai mare parte, prin *uzul literar* – care este aspectul cel mai îngrijit al limbii române" (p. XI).

Pornind de la realitatea că unele cuvinte, în folosirea lor corectă în limbă, implică unul sau mai multe tipuri de dificultăţi, autoarele **DOOM²** fac precizarea că, pe lângă *aspectul formal* (privind scrierea cuvintelor/ locuţiunilor şi a unor grupuri sintactice, pronunţarea, despărţirea la capăt de rând, abrevierea), au fost dezvoltate:

• *componenta semantică* (precizarea unor sensuri/ domenii, a unor restricţii de sens, scrierea distinctă a omonimelor parţiale cu cifre „la umăr"/ ca exponent, a paronimelor, a perechilor substantiv comun-substantiv propriu, precizarea împrumuturilor);

• *componenta gramaticală* la nivelul cuvântului (precizarea părţii de vorbire, a unor categorii gramaticale care pot întâmpina dificultăţi în utilizarea lor corectă, aspecte legate de folosirea desinenţelor şi a articolelor ş.a.);

• *aspectul stilistic* (exemple de utilizare a cuvintelor în anumite contexte, consemnarea unor restricţii de uz la numeroase cuvinte învechite, regionale, familiare

etc., ce nu aparţin limbii literare actuale, utilizarea lor fiind permisă numai cu funcţie expresivă).

Sub aspect *cantitativ*, **DOOM²** conţine peste 62.000 de cuvinte, majoritatea preluate din DOOM¹ (**Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române**, Editura Academiei, Bucureşti, 1982), la care se adaugă circa 2500 de cuvinte, în mare parte împrumuturi din engleza americană, care s-au răspândit în limba română după 1989 şi care sunt marcate cu asterisc (*). La alte circa 3500 de cuvinte la care s-au operat modificări în **DOOM²** faţă de DOOM¹ (privind forma cuvântului-titlu, accentuarea, despărţirea la capăt de rând, formele flexionare, abrevierea, simbolul) s-a folosit marcarea cu semnul exclamării (!).

Sub aspect *calitativ*, din necesitatea stabilităţii normelor limbii literare, în privinţa normelor ortografice, în **DOOM²** s-au păstrat, în esenţă, normele din DOOM¹ (operându-se modificările impuse de înlocuirea lui ***î*** cu ***â*** în interiorul cuvintelor, cu excepţia derivatelor cu prefixe: *neîndeplinire*, *reîncepere*... sau a compuselor: *autoîncărcător*, *bineînţeles*..., precum şi a unor forme ale verbului *a fi* cu *sunt*, *sunteţi*, *suntem*). În cea mai mare parte, s-au menţinut şi normele morfologice, în acord cu *Gramatica Academiei*, preluându-se şi *unele sugestii din descrieri gramaticale mai noi* (la data apariţiei **DOOM²**, se afla în pregătire noua ediţie a **Gramaticii limbii române**, în două volume: **I**, **Cuvântul** şi **II**, **Enunţul**, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005, abreviere **GALR**), astfel încât se poate vorbi nu de schimbarea unor norme generale, ci de „modificări punctuale sau, cel mult, de schimbarea ordinii de preferinţă în aplicarea unor reguli" (p. XIII). În *Notă **asupra ediţiei***, autoarele menţionează 25 de principale intervenţii care fac din **DOOM²** „aproape o lucrare nouă". Dintre acestea, câteva au mare importanţă în scrierea şi în pronunţarea corectă, dacă se are în vedere *principiul frecvenţei* cu care apar în vorbirea curentă.

❶ Se introduc circa 2500 de cuvinte-titlu (împrumuturi din engleză, din alte limbi moderne sau din latină, cuvinte provenite din abrevieri, unele nume proprii în paralel cu numele comune: *Acropole/ acropolă* etc.). **DOOM²** recomandă şi modificări ale unor împrumuturi care erau înregistrate în DOOM¹, revenindu-se la ortografierea şi pronunţarea ca în limba de origine a mai multor neologisme: *bluff*, *bungalow*, *challanger*, *cocker*, *confetti*, *dandy*, *high-life*, *hippy*, *jack*, *jazz*, *knockdown*, *knockout*, *motto*, *parking*, *riesling*, *time-out* etc.

În relativ puţine situaţii se acceptă atât forma adaptată, cât şi cea din limba de origine (cu preferinţă pentru prima formă din serie): *bos/ boss*, *break/ brec*, *cocktail/ cocteil*, *derby/ derbi*, *game/ ghem*, *penalty/ penalti*, *pocher/ poker*, *rugbi/ rugby* etc.

În articularea unor asemenea împrumuturi, ca **regulă generală**, **DOOM²** recomandă ataşarea *fără cratimă* a desinenţei ***-uri*** şi/ sau a articolului la *împrumuturile care se termină în litere din alfabetul limbii române, pronunţate ca în limba română: board/ boardul/ boarduri/ boardurile, click/ clickul/ clickuri/ clickurile, item/ itemul/ itemi – itemuri – iteme/ itemii – itemurile – itemele* etc.

La celelalte împrumuturi a căror finală prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare sau care au finale neobişnuite în limba română, scrierea cu cratimă a desinenţei/ a articolului hotărât este obligatorie: *bleu/ bleu-ul/ bleu-uri/ bleu-urile*,

Scanned with OKEN Scanner

cowboy/ cowboy-ul/ cowboy-i, parti-pris/ parti-pris-ul/ parti-pris-uri/ parti-pris-urile, show/ show-ul/ show-uri/ show-urile etc.

❷ Sunt corectate unele erori şi se modifică unele recomandări din DOOM[1] privind scrierea şi/ sau pronunţarea unor cuvinte sau forme flexionare, **DOOM[2]** admiţând unele variante literare libere şi eliminând altele:

➡ forme verbale: *absolvă*, nu şi *absolveşte/ eu continui*, nu şi *eu continuu/ decernează*, nu şi *decernă/ ei miroase*, nu şi *ei miroase/ a fonda*, nu şi *a funda* etc.;

➡ accentuările *acatist/ acatist, antic/ antic, candid/ candid* etc. **(aici, şi în orice altă situaţie din DOOM[2], prima formă este şi cea recomandată)**;

➡ formele de singular: *cârnat*, nu şi *cârnaţ, foarfecă*, nu şi *foarfece, clasa întâi/ întâia, Paşte* (s. propriu m.; pl.: *Sfintele Paşti*) ş.a. sau de plural: *căpşuni/ căpşune* şi *cireşi/ cireşe* (fructe), *cleşti*, nu şi *cleşte, coperţi/ coperte, niveluri/ nivele, paşte/ paşti* (pâine sfinţită), *remarci*, nu şi *remarce, seminare*, nu şi *seminarii* etc.;

➡ forme distincte pentru a marca sensuri distincte: *compleu* (costum), diferit de *complet, frecţie* (masaj), diferit de *fricţiune*; *emisie* (emitere), diferit de *emisiune* etc.;

➡ grafiile: *filosof/ filozof, filosofie/ filozofie, concluziv/ concluzie, coroziv/ coroziune, ocluziv/ ocluzie/ ocluziune* etc.;

➡ aplicarea *principiului sintactic* în ortografierea pronumelor şi adjectivelor pronominale compuse negative *niciunul, niciuna, niciun, nicio* (prin analogie cu pronumele şi adjectivul pronominal nehotărât *vreunul, vreuna, vreun, vreo* sau cu adverbele negative *nicicând, nicicum, niciunde*); *nici unul/ un* şi *nici una/ o* se vor scrie separat când sunt *conjuncţie + articol* (*Nu e **nici un** om prost, **nici un** incult*), *conjuncţie+numeral* (*N-am **nici un** frate, **nici** mai mulţi*) sau *conjuncţie+pronume nehotărât* (*Nu a venit **nici unul, nici** celălalt*); [Conform **GALR, I, Cuvântul**, pag. 644, în perechi corelative „pot să apară numai adverbe, care, prin repetare, se desemantizează, dobândind valoare de conjuncţie: *şi...şi, **nici...nici**, aci...aci, acum...acum, când...când, ba...ba*".]

❸ În virtutea respectării *principiului sintactic* în ortografierea cuvintelor, în **DOOM[2]** se introduc pe scară largă, în paralel cu anumite cuvinte compuse, şi dubletele constând în îmbinări libere de cuvinte: *bine-crescut* („cuviincios": *E un copil bine-crescut.*)/ *bine crescut* („dezvoltat bine": *Grâul este bine crescut.*); *bine-cunoscut* („celebru": *Este un bine-cunoscut scriitor.*)/ *bine cunoscut* („ştiut bine": *Romanul este bine cunoscut de către elevi.*); *bine-venit* („oportun, agreat": *Gestul lui este bine-venit.*); *bine venit* („sosit cu bine": *Este bine venit din război, nu a fost rănit.*) etc.

❹ **DOOM[2]**, în funcţie de *uzul literar actual*, recomandă următoarele norme ortoepice:

Scanned with OKEN Scanner

➡ acolo unde DOOM[1] admisese şi o altă formă de accentuare, în variaţie liberă, este stabilită o singură formă de accentuare a cuvintelor, precum *adică, aripă, calcar, caracter, cobalt, despot, infim, neutru, simpozion, vermut...* (sunt considerate incorecte accentuări de tipul *adică, aripă...*);

➡ forme considerate incorecte de DOOM[1] devin corecte: *avarie, bitum, bormaşină, ferigă, rabin, regizor, revizor...*;

➡ admite variante duble de accentuare, prin acceptarea formelor considerate incorecte în DOOM[1]: *acatist/ acatist, antic/ antic, candid/ candid, firav/ firav, gingaş/ gingaş, halteră/ halteră, jilav/ jilav, penurie/ penurie, pojghiţă/ pojghiţă, precaut/ precaut, trafic/ trafic...*;

➡ menţine din DOOM[1] variantele literare libere de accentuare a cuvintelor: *anost/ anost, dihor/ dihor, facsimil/ facsimil, intim/ intim, măgăriţă/ măgăriţă, mijloc/ mijloc, profesor/ profesor, vector/ vector...*;

➡ accentuarea corectă a următoarelor cuvinte se face astfel: *aduserăm, bateţi* (nu *băteţi*), *butelie, călugăriţă, doctoriţă, duminică, duşman, fenomen, ianuarie, lozincă, miros, matur, prevedere, prevedeţi, regizor, sever, suntem, sunteţi, unic...* sau a numelor de familie *Rotariu, Vasiliu...*;

➡ în poezie se admite şi folosirea altor variante accentuate decât cele recomandate de normele actuale: *caracter, doctoriţă, duşman, matur* etc.

La cuvintele scrise cu cratimă se notează în **DOOM[2]** atât accentul compusului (chiar dacă este plasat pe un component monosilabic), cât şi accentul fiecărui component polisilabic: *amor-propriu, argint-viu, bine-credincios, bună-cuviinţă, reaua-voinţă* etc.; la un număr mai mare de cuvinte compuse prin sudare, la care se fac frecvent greşeli de accentuare, se notează şi accentul secundar: *aerotermă, autodidact, autofinanţare, pseudonim, pseudoprefix* etc.

❺ Se inversează ordinea de preferinţă în despărţirea în silabe a cuvintelor compuse şi a unor derivate, în **DOOM[2]** recomandându-se ordinea *despărţire bazată pe pronunţare/ despărţire bazată pe structura cuvântului* (*despărţirea după structură* nu mai este admisă dacă va contraveni regulilor pronunţării sau dacă vor rezulta secvenţe care nu mai sunt, de fapt, silabe: *o-biect*, nu *ob-iect/ su-biect*, nu *sub-iect* etc.). Aşa cum se precizează în **DOOM[2]** (p. LXXIX), regula *generală şi obligatorie* a despărţirii cuvintelor la capăt de rând este „interdicţia de a lăsa la sfârşit sau la început de rând o secvenţă care nu este silabă. Excepţie: grupurile ortografice scrise cu cratimă (*dintr-un, într-însa*), la care se recomandă însă, pe cât posibil, evitarea despărţirii".

Despărţire *după structură se poate aplica numai la limita dintre elementele unor cuvinte „formate"* (*anaerob: a-na-e-rob* – despărţire după pronunţare; *an-a-e-rob* – despărţire după structură) sau scrise cu *cratimă* (*floa-rea–soa-re-lui*) ori cu *cratimă* şi *linie de pauză* (*aide-mémoire–ul*, s.n., fr., pron. *edmemoarul*; despărţit *ai-de-mé-moi-re-ul*). Acest tip de despărţire este *acceptată* la căpătul rândului când coincide cu limita dintre componentele cuvintelor „formate": ***alt-undeva, drept-***

Scanned with OKEN Scanner

unghi, ***port-avion***, ***ne-stăvilit***..., dar nu se mai admit despărţirile după secvenţele care nu sunt silabe sau care contravin regulilor pronunţării: *nevr-al-gi-e*, *psih-i-a-tri-e*, *într-a-ju-to-ra-re*, *ob-iect*, *sub-iec-tiv*...(despărţire corectă: *ne-vral-gi-e*, *psi-hi-a-tri-e*, *în-/tr-a/-ju-to-ra-re*, *o-biect*, *su-biec-tiv*...).

❻ Se generalizează scrierea cu majusculă a unor realităţi cu caracter religios, inclusiv pronumele şi adjectivele pronominale ce se referă la Dumnezeu şi la Iisus Hristos (*Sfântul Mir*, *Sfânta Împărtăşanie*, *Sfânta Scriptură*, *Sfântul Munte*, *Sfântul Mormânt*...; *spre slava Ta*, *Doamne.../ ne rugăm Ţie*...), a articolului sau a particulelor din componenţa unor nume proprii străine (*D'Artagnan*, *Vittorio De Sica*, *La Fontaine*, *Eugene O'Neill*, *Vincent Van Gogh*...), a numelor marilor epoci istorice şi ale evenimentelor istorice majore, inclusiv războaiele de anvergură sau care au nume unic, precum şi al numelor manifestărilor ştiinţifice, artistice, politice de însemnătate naţională şi universală (*Antichitatea*, *Conferinţa Naţională a Rectorilor*, *Congresul Naţional al Partidului X*, *Congresul Mondial al Evreilor*, *Comuna din Paris*, *al Doilea Război Mondial*, *Evul Mediu*, *Primul Război Mondial*, *Războiul de Independenţă*, *Războiul de Secesiune*, *Războiul de Treizeci de Ani*, *Reforma*, *Renaşterea*, *Unirea Principatelor*...), a substantivelor ce desemnează numele oficial al unor instituţii, al clădirilor publice, al monumentelor, al sălilor de spectacole artistice şi sportive, al mijloacelor de transport care şi-au dovedit notorietatea, rămânând proprii şi când sunt folosite eliptic (*student la Litere/ Arhitectură/ Comunicare*...; *secretar de stat la Educaţie*...; *am călătorit cu Orientul*...; *actul emis de Cancelarie*...; *admiterea la Drept*...; *spectacolul de la Rapsodia*...; *audiţia de la Radio*...; *normele impuse de Evaluare*...; *defilarea de la Arc*...).

❼ Se scriu cu *cratimă*, derivatele cu prefixul ***ex-/*** *„fost”* (*ex-preşedinte*, *ex-rim-ministru*, *ex-diplomat*...) sau, accidental, cu alte prefixe (***non-eu***, ***ante-'48***, ***post-'89***, ***pro-NATO***...), precum şi derivatele cu sufixe de la abrevieri literale (*F.S.N.-ist/ FSN-ist/ fesenist*, *P.N.L.-ist/ PNL-ist/ penelist*...) sau de la litere (*X-ulescu*); derivatele obţinute de la împrumuturi se scriu *într-un cuvânt*, dacă nu prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare (*dandy – dandism*, *Rusia – rusesc/ rusoaică/ rusism*..., *Franţa – francez/ franţuzesc/ franţuzit/ franţuzeşte*...) şi *cu cratimă*, derivatele obţinute de la nume proprii străine a căror finală prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare (*Shakespeare – shakespearian/ shakespeare-ian*).

❽ Se precizează situaţia unor forme corecte în conjugarea unor verbe:

➡ cu variante literare libere: *biciueşte/ biciuie*, *biruieşte/ biruie*, *dezbar/ dezbăr*, *dibuie/ dibuieşte*, *drăcuie/ drăcuieşte*, *îngăim/ îngaim*, *înjgheabă/ înjghebează*, *prelimineză/ prelimină*, *mă pricopsesc/ procopsesc*, *reanimă/ reanimează*, *reînvii/ reînviez* etc.;

➡ cu o singură variantă corectă: *absolv*, *animă*, *el/ ea (se) aşază*, *acopăr*, *agăţ*, *arăt*, *bombăne*, *el dădea*, *noi dăduserăm*, *voi dăduserăţi*, *ei dăduseră*, *dăinuie*, *ignoră*, *îmbunează*, *înhaţ*, *(se) înhăitează*, *el (se) înşală*, *ei miros*, *mormăie*,

Scanned with OKEN Scanner

poleiesc, reacopăr, redeşteptează, reflectă („oglindeşte"), reflectează („gândeşte") *reînfăşor, reînfiinţează, ne repatriem, reîmpărţesc, el replică, reprimă, retuşează, se revanşează* etc.

➡ verbele de conjugarea a II-a, de tipul *a cădea, a dispărea, a (-i) displăcea, a părea, a plăcea, a prevedea, a tăcea...*, au la forma de indicativ şi de conjunctiv prezent, persoanele I şi a II-a plural, accentul pe **desinenţă**: *(să) cădem/ cădeţi, (să) dispărem/ dispăreţi, (să) tăcem/ tăceţi* ş.a.

➡ verbele de conjugarea a III-a de tipul *a bate, a duce, a face, a merge...* au la indicativ şi conjunctiv prezent, persoanele I şi a II-a plural, accentul pe **temă**: *(să) batem/ bateţi, (să) ducem/ duceţi, (să) facem/ faceţi...*;

➡ verbele de conjugarea a IV-a se scriu la infinitiv prezent (şi la formele compuse cu acesta), precum şi la perfectul simplu, persoana a III-a singular, cu un singur **-*i*** (dar la persoana I singular cu **-*ii***): *a citi – ea va citi, el ar citi, nu citi!, el citi/ eu citii; a veni – ea va veni, ea ar veni, nu veni!, el veni/ eu venii...*

II. PRINCIPALELE NORME ALE FOLOSIRII SEMNELOR ORTOGRAFICE ŞI DE PUNCTUAŢIE

Conform **GALR**, **DOOM²** şi **DSL**, în limba română actuală sunt considerate semne ortografice următoarele: **apostroful, bara oblică, blancul, cratima, linia de pauză, punctul, virgula**. Cu excepţia **apostrofului**, care este numai semn ortografic, toate celelalte pot fi şi semne de punctuaţie, când au implicaţii în citirea/ scrierea unor enunţuri (propoziţii sau fraze), precum şi a unor părţi de propoziţie într-o propoziţie.

Prezentăm mai jos principalele reguli de folosire corectă a **semnelor ortografice**, în paralel cu valoarea lor de semne de punctuaţie având în vedere normele stabilite prin **DOOM²**, unele dintre acestea *adaptate nivelului învăţării şcolare*.

A. Apostroful

Singurul semn exclusiv ortografic, **apostroful** are următoarele întrebuinţări:

➡ indică absenţa cifrei sau a cifrelor de început ale anilor calendaristici, care se pot scrie după modelele: *anul '48, anii '70, ante- '89, post- '89...*;

➡ apare în operele literare (epice sau dramatice), pentru a marca o caracteristică a vorbirii unui personaj: *al'fel, săru'mâna, pân' la Ploieşti, dom' profesor, sor' ta, poa' să vie şi mam' mare...*; în poezie, apostroful este folosit pentru păstra-

Scanned with OKEN Scanner

rea ritmului şi a măsurii versurilor: *Poa' să plouă că nu-mi pasă/ M-a făcut mama frumoasă* (Cântec popular);

➡ apare în cuvinte împrumutate din alte limbi şi neadaptate limbii române: *five o' clock, D' Artagnan, Mc Donald's...*;

➡ dacă dispare vocala finală a unui cuvânt, iar cuvântul următor începe cu o vocală, se foloseşte cratima, nu apostroful: *făr-a vorbi, las-o, pân-aici...*

B. Bara oblică

❶ Este **semn ortografic** atunci când se foloseşte în formule ce indică unităţi de măsură: *km/h, kilometri/oră* (kilometri pe/la oră).

❷ Este **semn de punctuaţie** în alte situaţii:

➡ când are valorile: ***pe***, ***supra*** (2/ 3 – 2 pe 3/ 2 supra 3), ***spre*** (*noaptea de 2/ 3 mai – noaptea de 2 spre 3 mai*), ***sau***, ***respectiv*** (*în data de 1/ 14 iunie – în data de 1 sau 14 iunie/ în data de 1 respectiv 14 iunie*), ***dintre*** (*relaţia individ/ stat – relaţia dintre individ şi stat*), ***ori*** (*portret fizic şi/ sau moral – portret fizic şi ori sau moral*) etc.;

➡ când delimitează versurile în transcrierea continuă, fără alineat: *A fost odată ca-n poveşti,/ A fost ca niciodată...*

C. Blancul

❶ **Blancul** sau **pauza albă,** ca **semn ortografic**, este dat de spaţiul alb care se foloseşte în delimitarea şi separarea:

➡ unor cuvinte într-un enunţ (*Vine şi mama la film!*);

➡ componentelor unor cuvinte compuse (*Râul Alb, cincizeci şi opt...*);

➡ componentelor unor locuţiuni (*băgare de seamă, a avea de gând, de asemenea...*);

➡ componentelor unor grupuri relativ stabile de cuvinte, pe care le diferenţiază faţă de alte cuvinte scrise şi pronunţate legat (*câte o dată* faţă de *câteodată*, *nici un* faţă de *niciun*, *de o parte* faţă de *deoparte* etc.).

❷ Ca **semn de punctuaţie,** se foloseşte pentru realizarea aşezării în pagină a unui text, în special a textului poetic (în care versurile se scriu unele sub celelalte).

Notă! În limba română **semnele de punctuaţie nu se despart prin blanc de cuvântul care le precedă** (pe care îl au în faţa lor), **dar sunt urmate de blanc**, aşa cum se întâmplă şi cu linia de dialog. **Punctele de suspensie şi linia de pauză** (numai ca semn de punctuaţie) **au blanc şi în faţa lor şi după ele.**

Scanned with OKEN Scanner

D. Cratima

❶ **Cratima**, ca **semn ortografic** cu cele mai multe funcții în scrierea cuvintelor, poate avea **caracter permanent** (*de-a baba-oarba, ți-l dă, mi-l cere, și-a luat, ducându-se...*) sau **accidental**, datorită rostirii în ritm rapid (*de abia/ de-abia, de atunci/ de-atunci...*). Se poate folosi în interiorul unui cuvânt (*a reîmpărți/ a re-mpărți, neîmplinit/ ne-mplinit, show-ul...*), în abrevieri (*dumneata/ d-ta, RATB-ul/ R.A.T.B.-ul...*) sau între două sau mai multe cuvinte (*mi-o cere, prim-ministru, mai-mult-ca-perfectul, Govora-Băi, Făt-Frumos, singur-singurel, viță-de-vie...*). Cratima are rolul de a lega sau, dimpotrivă, de a despărți cuvinte sau segmente din cuvânt.

Cratima **leagă**:

➡ cuvinte pronunțate împreună, permanent sau accidental (*s-a ars, după-masă, de-al doilea, de-acum...*);

➡ cuvinte care se repetă identic sau ușor modificat, în special adjective/ adverbe (*încet-încet, ușor-ușor, nici prea-prea, nici foarte-foarte, mai-mai, singur-singurel...*) și interjecții (*cioc-cioc-cioc, bla-bla, pis-pis...*);

➡ prefixele ***ne-/ re-*** de cuvinte care încep cu ***îm-/ în-***, atunci când se produce rostirea în ritm rapid (*neîncălzit/ ne-ncălzit, neîmpăcat/ ne-mpăcat*) sau compusele cu prepoziția ***de-***, aflate în aceeași situație (*deînmulțit/ de-nmulțit, deîmpărțit/ de-mpărțit*);

➡ prefixele ***ex-*** (*fost*), ***ante-*** (*înainte de*), ***post-*** (*după*), ***pro-*** (*pentru/ în favoarea*) etc. de unele cuvinte sau de abrevieri (*ex-președinte, ante- '89, post- '89, pro-Vasilescu, pro-NATO...*);

➡ elementele componente ale unor cuvinte compuse (*bună-credință, rea-voință, coate-goale, rămas-bun, drum-de-fier, viță-de-vie, decret-lege, Roșu-Împărat, Negru-Vodă, Albă-ca-Zăpada, alb-argintiu, galben-deschis, greco-catolic, mai-mult-ca-perfectul, nou-născut, nord-american, propriu-zis, drept-credincios, azi-noapte, mâine-dimineață, după-amiază, dintr-odată, într-adins, haida-de...*) sau ale unor locuțiuni (*aducere-aminte, a avea de-a face, de-a baba-oarba, vrând-nevrând, treacă-meargă...*);

➡ substantivele denumind grade de rudenie sau relații sociale, folosite nearticulat și determinate de un adjectiv pronominal posesiv (*mamă-mea, maică-sa, tată-său/ taică-său, soră-ta/ sor-ta, mătușă-mea, unchi-meu, cumnată-său, soacră-ta, socru-meu, stăpână-sa...*); asemenea construcții au și forme populare și/ sau familiale, nerecomandate literar (*mă-sa, tac-su, taică-su, sor-ta, unchi-miu...*);

➡ articolul hotărât enclitic sau desinența de unele cuvinte cu formă fixă/ greu flexionabile, respectiv litere, numerale, abrevieri, împrumuturi a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare (*y-ul, x-urile, 10-le/ nota zece, 11-le/*

Scanned with OKEN Scanner

echipa de fotbal, PNL-ul, NATO-ul, acquis-ul, bleu-ul, show-uri...); în împrumuturile a căror finală nu prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare nu se foloseşte cratima (*breakuri, clikul, gadgetul, itemul, trendul...*);

➡ elementele (formanţii) ***-lea***, ***-a***, de la numeralele ordinale, şi ***-ime***, ***-imi***, de la numeralele fracţionare, de numeralele cardinale scrise cu cifre romane sau arabe (*a VII-a, al XXI-lea, a 8-a, 16-imi...*).

Cratima **desparte**:

➡ silabele unui cuvânt pronunţat sacadat, pentru intensificarea sensului (*Ne-no-ro-ci-tu-le!, No-ta-ze-ce!, Spec-ta-col, nu glumă!*);

➡ segmentele/ silabele unui cuvânt în situaţia despărţirii acestuia la capăt de rând.

❷ Ca **semn de punctuaţie, cratima** se foloseşte în următoarele situaţii:

➡ între cuvinte repetate (substantive, adjective, adverbe, interjecţii), când acestea formează o unitate (*– Veniră valuri-valuri peste noi. // Fata era frumoasă-frumoasă, ca o prinţesă. // – Mai-mai să dea peste el! // – Toată ziua miau-miau prin curte!...*);

➡ între numerale, pentru indicarea aproximaţiei (*doi-trei elevi, 10-15 milioane de lei, cam două-trei sute de kilometri...*);

➡ între substantivele sau numeralele care precizează limita de spaţiu, direcţia, aproximarea distanţei etc. (*distanţa Iaşi-Bucureşti, pe ruta Bucureşti-Ploieşti-Predeal-Braşov, cam pe la Rucăr-Bran...*) sau limita de timp, aproximarea unei perioade/ a unui interval/ a unei epoci (*perioada 22 decembrie-6 ianuarie, în intervalul 10-15 septembrie, prin sec. al II-lea–sec.I î.e.n...*), ierarhia într-o clasificare, succesiunea (*am ocupat locurile 2-6, capitolele X-XIX...*).

E. Linia de pauză

❶ Este folosită ca **semn de ortografie** numai în scrierea unor cuvinte complex compuse, care conţin cel puţin un cuvânt scris cu cratimă (*nord–nord-vest, nord-coreean–sud-coreean, canadiano–nord-american...*).

❷ Ca **semn de punctuaţie, linia de pauză** se poate folosi în propoziţie şi în frază, în următoarele situaţii:

➡ pentru delimitarea cuvintelor/ a construcţiilor intercalate şi a apoziţiilor explicative (*Tatăl meu – Serghie Stan – era un bărbat adevărat!*);

➡ înaintea unei comparaţii căreia îi lipseşte adverbul comparativ (*Marinarul era înalt, solid ca nimeni altul, numai mersul îl trăda – raţă pornită la baltă...!*);

➡ pentru marcarea intervenţiei autorului/ naratorului în cursul vorbirii directe sau la sfârşitul ei (*– N-aş vrea – îmi zise el – să te supăr prea mult!*);

Scanned with OKEN Scanner

➡ pentru marcarea, în construcțiile eliptice, a lipsei predicatului sau a verbului copulativ (*Fata – o frumusețe, băiatul – cam urâțel. // Eu plec azi la mare, tata – mâine.*);

➡ pentru exprimarea unei atitudini afective a vorbitorului/ a naratorului (*Fata aceea – deșteaptă foc – îi plăcuse mult.*).

F. Punctul

❶ Este **semn ortografic** în abrevieri, numai dacă acestea păstrează una sau mai multe litere din partea inițială a cuvântului, nu și litera finală (*etc.*, *nr.*, *art.*, *adj.*, *invar.*, *angl.*, *pron.*, *s.n.*, *s.f.*, *s.m.*, *I.L. Caragiale*, *Al. Macedonski...*); nu sunt urmate de punct abrevierile care conțin finala cuvântului (*d-ta*, *dl*, *cca...*), numele punctelor cardinale (*E*, *N*, *V*, *S*), simbolurile unităților de măsură (*cm*, *km*, *kg...*) simbolurile matematice, fizice, chimice etc. (*N*, *C*, *Cl*, *Mg...*) sau abrevierile împrumutate ce sunt considerate cuvinte de sine stătătoare (*HIV*, *SIDA*).

❷ Ca **semn de punctuație, punctul** se folosește pentru a marca pauza care se face în vorbire între propoziții sau fraze independente ca înțeles. Propozițiile pot fi enunțiative (*Mâine plec la mare.*), interogative indirecte (*Ne-am întrebat cine va rezolva problema.*) sau chiar formate dintr-un cuvânt/ un grup de cuvinte cu valoarea unei propoziții enunțiative, independente sau într-o frază fragmentată (*– Da. // – Am să vin și eu la meci. Doar la acesta. // Pustiu. Soare și mare. Numai pescărușii zburau deasupra valurilor.*).

G. Virgula

❶ **Virgula** poate apărea, ca **semn ortografic**, cu o funcție asemănătoare cu a cratimei, în următoarele situații:

➡ în interiorul unor locuțiuni adverbiale cu structură simetrică: *cu chiu, cu vai*; *de bine, de rău*; *de voie, de nevoie...*;

➡ între cuvinte care se repetă, identic sau cu o valoare apropiată (interjecții, adverbe, adjective): *cioc, cioc*; *miau, miau*; *doar, doar*; *trosc, pleosc*; *ușor, ușurel*; *încet, încetișor*; în asemenea situații intră în concurență cu cratima (*cioc-cioc*), iar, în situația interjecțiilor, cu semnul exclamării (*trosc! pleosc!*).

❷ Conform **GA**[2] **și DȘL, ca semn de punctuație, virgula** redă o pauză scurtă, urmată de ridicarea tonului, având ca funcții principale:

➡ delimitarea unităților sintactice coordonate în propoziție și în frază (*Ion, Andrei, Petre, aceștia sunt premianții noștri! // Râd, dansez, petrec de minune. // Știu să înot, să patinez, să joc tenis, dar aceasta nu mi se pare neobișnuit.*); virgula nu apare înaintea conjuncțiilor coordonatoare copulative (*și*) sau a celor disjunctive (*ori*, *sau*), fiind ea însăși folosită cu valoarea unui *și copulativ* (*Citesc, scriu, învăț. // Citesc și scriu și învăț.*);

Scanned with OKEN Scanner

➡ marcarea elipsei unui verb predicativ, copulativ sau auxiliar, situație în care intră la concurență cu linia de pauză (*Soră-mea pleacă azi la mare, numai eu, abia luni. // Primul este inculpat și celălalt, martor la cele întâmplate. // Unul este pedepsit și altul, lăudat.*);

➡ izolarea unor atribute/ propoziții atributive explicative, inclusiv de tip apozitiv (*A venit fata aceea, Ioana, căreia i-am dat și cărțile tale. // Un elev, pe care îl apreciez în mod deosebit, a câștigat toate premiile puse în concurs.*);

➡ izolarea unor apoziții/ propoziții apozitive, care nu au și funcție de atribut/ propoziție atributivă (*Alături, la vecini, era multă liniște. // A cumpărat multe cărți, ceea ce îl mulțumea.*);

➡ izolarea construcțiilor gerunziale sau participiale, aflate la începutul frazei (*Plecând mai devreme la școală, a putut să treacă și pe la mine. // Înfloriți peste noapte, pomii din grădină îi trezeau nostalgia altor vremuri.*);

➡ izolarea diferitelor tipuri de propoziții circumstanțiale, mai ales dacă acestea au corelativ în regentă (*Unde stai, acolo să mănânci! // Când îmi vei telefona, atunci îți voi răspunde. // Fiindcă pleci, de aceea sunt supărat. // De aceea se grăbea, ca să nu întârzie. // Dacă nu ești cuminte, nu vei primi bomboane! // Atât de mult a cântat, că a răguşit. // Deşi a încercat, n-a reuşit nimic.*);

➡ izolarea propozițiilor intercalate (*Andrei, cum a venit vacanța, a și plecat la bunici.*) sau a cuvintelor și a construcțiilor incidente (*– Vino, zise el, nu vrei să vezi filmul?*);

➡ izolarea adverbelor propoziționale/ cu valoarea unei propoziții sau a unei fraze (*– Nu, eu voi face altceva.*), a interjecțiilor (*– De, ar fi vrut el asta!*) sau a vocativelor (*– Tu, Ioane, să nu crezi nimic din ce-ți spune! // – Tu, mamă dragă, m-ai ajutat ca nimeni altcineva!*);

➡ plasarea între elementele unei construcții ce exprimă aproximația (*Câștigă și el doi, trei lei pe oră.*).

De multe ori **virgula** se află în concurență cu linia de pauză (*El pleacă azi și eu, abia mâine // El pleacă azi și eu – abia mâine.*), cu două puncte (*Veniseră și cele două fete, Ioana și Maria. // Veniseră și cele două fete: Ioana și Maria.*), cu cratima (*A vândut tot, tot, tot! // A vândut tot-tot-tot!*) sau cu alte semne de ortografie și/ sau de punctuație.

Scanned with OKEN Scanner

III. REGULI DE SCRIERE ŞI DE PRONUNŢARE LITERARĂ

A. Scrierea şi pronunţarea unor vocale, semivocale şi consoane

A.1. Vocale şi semivocale

❶ Se scrie obligatoriu *-â-* în **interiorul** cuvintelor (*mână, mănâncă, sfânt*), în derivatele cu sufixe (*târâş, hotărâtor, învăţământ*) şi în formele verbelor de conjugarea a IV-a, terminate în *-î* (*a coborî – coborâi, coborâse, a coborât, coborând, coborât...*).

Se scriu cu *-î* iniţiala şi finala cuvintelor (*împotrivire, a urî*), iar prefixarea sau compunerea acestora nu modifică regula (*a învăţa – neînvăţare, preînvăţare, postînvăţare, reînvăţare... deîmpărţit, deînmulţit...*).

Numele de familie pot fi scrise în interior cu *-â-* sau cu *-î-*, conform tradiţiei, dorinţei purtătorilor sau actelor de stare civilă (*Râureanu/ Rîureanu*).

❷ În scrierea şi pronunţarea vocalelor/ a semivocalelor după consoanele *ş* şi *j* se ţine seama de **structura morfologică** a cuvântului, astfel:

➡ în **rădăcina** cuvântului, după consoanele *ş* şi *j* se scriu şi se pronunţă numai *a, e, i* (*aşază, deşartă, înşală, muşama, şade, şapcă, şase...*; *jale, jar, tânjală...*; *aşez, deşert, înşel, jelesc...*; *maşină, şir...*;

➡ pe timpul flexiunii şi al derivării cuvântului, după consoanele *ş* şi *j*, datorită **desinenţelor**, **articolelor** şi **sufixelor**, poate apărea scrierea cu *a, e, i*, dar şi cu *ea, ă, â*:

a. substantivele şi adjectivele feminine se scriu şi se pronunţă:
- cu *ă* (n.-a.: *fruntaşă, tovarăşă, plajă, tijă*);
- cu *a* (n.-a.: *fruntaşa, tovarăşa, plaja, tija*);
- cu *e* (n.-a.: *nişte fruntaşe, tovarăşe, plaje, tije*; g.-d.: *unei fruntaşe, tovarăşe, plaje, tije/ unor fruntaşe, tovarăşe, plaje, tije*);

b. verbele de conjugarea I cu tema terminată în *ş* sau *j*, se scriu şi se pronunţă:
- cu *a* (inf.: *a înfăţişa, a angaja...*; imperf.: *înfăţişam, angajam...*; viitor: *voi angaja, se va înfăţişa...*; cond.: *ar angaja, s-ar înfăţişa...*; imperf. neg.: *nu înfăţişa!, nu angaja!...*; part.: *înfăţişat, angajat...*;);
- cu *ă* (ind. prez., I, pl.: *ne angajăm, înfăţişăm...*; perf.s., III, sg.: *el înfăţişă, ea se angajă...*);
- cu *ează* (ind. prez., III, sg./ pl.: *el/ ei se angajează, ea/ ele înfăţişează...*);

Scanned with OKEN Scanner

- cu *e/ eze* (conj. prez. III, sg./ pl.: *el/ ei să se îngraşe, ea/ ele să angajeze...*).

❸ În scrierea cu *oa* şi cu *ua* se ţine seama de următoarele reguli:

➡ începutul cuvântului se scrie totdeauna cu *oa* (*oală, oarbă, oase, oaste...*);

➡ după consoană se scrie şi se pronunţă *oa* (*coală, coasă, doar, moară ...*);

➡ după vocală se scrie *oa* când alternează cu *o* (*curioasă/ curios, respectuoasă/ respectuos, credincioasă/ credincios ...*) şi cu *ua* când alternează cu *uă* (*piua/ piuă, roua/ rouă, ziua/ ziuă*).

A.2. Consoane

❶ Înainte de *p* şi *b* se scrie *m*, nu *n*, inclusiv în derivatele cu prefixe (*ambiţie, amplasament, combate, complăcea, emblemă, imposibil, implacabil, îmbolnăvi, împărtăşi, împărat, umbla...*). Excepţia de la regulă o constituie scrierea cuvântului *Istanbul.*

❷ Se scrie şi se pronunţă *ş* în cuvintele împrumutate din germană sau asimilate acestora (*ştrand, şmirghel, şpan, şpiţ, ştab, ştecăr, ştachetă, şubler...*), dar *s* în cuvintele împrumutate din alte limbi (*scenă, spray, stat, stofă, strangula, spicher, sprint, staff, stand, sticks...*).

❸ În derivatele cu prefixul *des* consoana *s* devine *z* înaintea unor cuvinte care încep cu vocală sau cu vreuna dintre consoanele *b, d, g, v, m, n, l, r* (*dezamăgit, dezosat, dezinformat, a se dezechipa, dezbate, dezdoi, dezgoli, dezvălui, dezmoşteni, deznoda, dezlega, dezrădăcina...*); în alte situaţii prefixul rămâne cu forma *des* (*descumpănit, desfăşurare, deshăma, despături, destăinui...*).

❹ Înaintea consoanelor sonore *b, d, g, j, v* se va scrie şi se va pronunţa cu *z* (*zbor, zdup, brazdă, zgomot, izgoni, zvânta, azvârli...*), făcând excepţie derivatele cu prefixul ***trans-*** (*transborda, transdanubian, transversal...*) şi unele împrumuturi relativ recente (*aisberg, disident, disertaţie, glasvand, jurisdicţie, premisă, sesiune...*).

❺ În derivatele cu sufixul ***-nic*** se păstrează vocala finală a rădăcinii, *s* sau *z* (*casă/ casnic, jos/ josnic...; groază/ groaznic, pază/ paznic...*).

B. Scrierea unor cuvinte cu litere duble

B.1. Vocale duble

În limba română contemporană anumite cuvinte presupun scrierea cu dublă vocală (sau cu vocală + semivocală) în următoarele situaţii:

Scanned with OKEN Scanner

❶ Din **motive etimologice** (aşa au fost moştenite sau împrumutate cuvintele): *alcool, accelera, acces, accident, calcio-vecchio, loess, ambiguu, asiduu, contiguu, superfluu, vacuum, Aaron, Nausicaa, Varlaam...*

❷ Din **motive morfologice**:

➡ vocală tematică + desinenţă de singular sau de plural: *alee, idee, licee, câmpii, cenuşii, hazlii...* (la unele dintre cuvintele teminate, în această situaţie, în ***-ii***, apare şi un al treilea ***-i***, reprezentând articolul hotărât enclitic: *copiii mei, fiii bătrânului, toţi geamgiii, vizitiii boierilor, propriii copii, roşiii obraji, cenuşiii nori* etc.);

➡ vocală tematică + desinenţă de persoana I sau a II-a: *(eu) auzii, citii, cosii, privii...; (tu) devii, ţii, să fii, să ştii...;*

➡ desinenţă de plural + articol hotărât enclitic pentru singular sau plural: *albii pereţi, a dragii mele mame, blânzii bătrâne, rarii trecători..., toţi arbitrii, merii aceştia, primii din clasă...;*

➡ vocală tematică + sufix verbal (morfologic): *a pustii, a prii, a se sfii, apreciind, fiind, ştiind...*

DOOM[2] impune ca normă ortografică scrierea cu dublă vocală şi în situaţia unor cuvinte recent sau relativ recent împrumutate, cărora li se ataşează desinenţele de plural sau articolele hotărâte enclitice:

➡ legare fără cratimă, în cuvintele împrumutate şi care nu prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare: *atuul, atuuri...;*

➡ legare cu cratimă, când există deosebiri între scriere şi pronunţare: *bleu-ul* (blöul), *bleu-uri* (blöuri)...

❸ Din **motive lexicale**:

➡ prin **sufixare** (lexicală): *ştiinţă, fiinţă...;*

➡ prin **prefixare**: *supraaglomerat, ultraamenajat, neefectuat, reelaborat...;*

➡ prin **compunere**: *contraargument, contraatac, autoorganizare, zoologie...*

B.2. Consoane duble

Conform **DOOM**[2], consoanele duble se află în următoarele situaţii:

❶ Notează sunete-consoane care se pronunţă amândouă, acestea fiind:

➡ consoane ***identice***, în cuvinte compuse: *ohmmetru, Sânnicolaul Mare...* sau în cuvinte derivate cu prefixe (când cuvântul începe cu aceeaşi consoană cu care se termină prefixul): *înnopta, înnoda, înnebuni, interregional, transsiberian, posttraumatic...;*

Scanned with OKEN Scanner

➡ consoane ***diferite*** (**k** sau **č**), notate cu aceeaşi literă, **c**: *accent, accident, acceptare ...*

❷ Notează un singur sunet – în unele neologisne şi în nume proprii scrise după model străin –, care se pronunţă o singură dată, având aceeaşi valoare ca şi consoana simplă: *fortissimo, calcio-vecchio, watt ..., Philippide, Rosetti, Anton Pann...* sau care se pronunţă diferit, după regulile limbii din care a fost împrumutat: *mezzosoprană* (*meţosoprană*), *Negruzzi* (*Negruţi*).

C. Accentul

În limba română, conform **GA**[2] şi **DSL**, ***accentul (tonic)*** – pronunţarea mai intensă sau pe un ton mai înalt a unei silabe dintr-un cuvânt sau a unui cuvânt dintr-o sintagmă/ dintr-un enunţ – nu are un loc fix (este **liber**), putându-se întâlni următoarele situaţii:

➡ accentuare pe ultima silabă (oxitonă): *manta, urât, privi...*;

➡ accentuare pe penultima silabă (paroxitonă): *veciną, frumoasă, dăduse...*;

➡ accentuare pe antepenultima silabă (proparoxitonă): *văduvă, modică, miaună...*;

➡ accentuare pe a patra sau pe a cincea silabă, numărate de la sfârşitul cuvântului către începutul acestuia: *veveriță, doctoriță, şaptesprezece.*

În rostirea cuvintelor, la multe dintre cuvintele polisilabice (care conţin mai multe silabe, în special datorită derivării şi compunerii), pot apărea pe lângă **accentul principal** (tare/ forte) şi **accente secundare** (slabe): *bùnăstare, sùpervedetă, ràdioreceptor.*

În compusele din cuvinte întregi, scrise sau nu cu cratimă, şi în grupurile sintactice stabile, cuvintele componente îşi păstrează accentuarea iniţială: *instructiv-educativ, propriu-zis, după-amiază, prim-plan, cu bună ştiinţă, a băga de seamă, aducere aminte, Bistriţa-Năsăud, Piaţa Unirii, Andrei Şaguna, România literară.*

În situaţia unor enunţuri, anumite cuvinte pot fi rostite mai accentuat (**accent sintactic**, ce are o funcţie expresivă), în principal pentru a se sublinia:

➡ importanţa sensului unui cuvânt pentru înţelegerea conţinutului comunicării: *Petre a câştigat concursul.* (se subînţelege: *nu altcineva*) // *Petre* ***a câştigat*** *concursul.* (se subînţelege: *nu a pierdut, cum au făcut-o alţii*) // *Petre a câştigat* ***concursul***. (se subînţelege: *nu o întrecere oarecare*);

➡ o atitudine/ o stare a vorbitorului: *Numai* ***Corina*** *nu mi-a telefonat!* (se sugerează nemulţumirea, reproşul, enervarea...).

Scanned with OKEN Scanner

Neavând un loc fix în limba română, accentul cuvântului este:

➡ **relativ stabil** în declinarea substantivului, a adjectivului şi, uneori, a pronumelui şi a numeralului (în flexiunea nominală): *casă, casa, casei, case, caselor // frumoasă, frumoasa, frumoasei, frumoase, frumoasele, frumoaselor // aceasta, acestuia, aceştia, acestora // ambii, ambilor, ambele, ambelor...*; fac excepţie unele substantive moştenite din latină: *soră, surori, noră, nurori...* sau unele substantive neutre terminate la singular în *-o*: *radio, radioul, radiouri // zero, zeroul, zerouri...*;

➡ **mobil** în conjugarea verbului (în flexiunea verbală): *a urla* (infinitiv), *el urlă* (indicativ prezent), *el urlă* (indicativ perfectul simplu), *el urla* (indicativ imperfect) etc.

Deoarece este liber, accentul poate fi folosit şi pentru a diferenţia sensul unor cuvinte formate din aceleaşi sunete (cuvinte scrise la fel = *omografe*, dar pronunţate diferit = *neomofone*): *acele fete/ acele de cusut, doi copii/ noile copii, companie militară/ i-a ţinut companie, haină nouă/ inimă haină, fată veselă/ veselă de bucătărie.*

Cuvintele care sunt derivate cu sufixe formate dintr-o singură silabă (monosilabice) sunt accentuate pe ultima silabă, care conţine sufixul: *săptămânal, băietan, argintar, copilaş, tinerel, bătrânesc, brădet, geamgiu, dulăpior, colectivism, ceferist, piepteş, argintiu, geamlâc, băieţoi* etc.

Se observă astfel că, de regulă, în cuvintele derivate, accentul se deplasează de pe radical pe sufix: *carte – cărticică, frate – frăţior, munte – muntos, verde – verdeaţă* etc.

Există şi sufixe monosilabice neaccentuate (***-bil, -nic***), în cuvintele derivate cu aceste sufixe accentul căzând asupra altei silabe decât cea care conţine sufixul: *mâncabil, groaznic.*

În limba română actuală, normele de pronunţare presupun accentuarea corectă pe vocalele finale (***-a, -ă, -e, -i, -î, -o, -u***), atunci când cuvintele sunt:

❶ ***-a* final**:

➡ verbe la infinitiv, la conjugarea I: *a (se) cânta, a (se) lucra, a (se) putea, a (se) vicia...* (inclusiv când *-a* intră în componenţa sufixului verbal de conjugarea a II-a: *a (se) avea, a (se) putea, a (se) prevedea...*);

➡ verbe la imperfect, persoana a III-a singular: *el/ ea (se) bătea, el/ ea cerceta, el/ ea privea, el/ ea veghea...*;

➡ substantive nearticulate terminate la singular în *-a* sau în *-ea*: *cafea, manta, musaca...* sau unele adjective împrumutate: *grena, lila...*

➡ este neaccentuat când este articol hotărât: *cafeaua, cartea, haina...* sau în unele împrumuturi: *carioca* (dans/ instrument muzical)/ *cariocă* (creion), *coca-cola* (băutură)/ *Coca-Cola* (firmă, marcă), *tibia, widia* (oţel)...

Scanned with OKEN Scanner

❷ **-ă final**:

➡ verbe la perfectul simplu, persoana a III-a singular: *el /ea (se) plimbă, el/ ea (se) urcă, el/ ea triumfă...*;

❸ **-e final**:

➡ verbe la perfectul simplu, persoana a III-a singular: *el/ ea (se) încheie, el/ ea (se) înmuie, el/ ea (se) sperie...*;

❹ **-i final**:

➡ verbe la infinitiv, la conjugarea a IV-a: *a (se) citi, a (se) înmulți, a (se) privi...*;

➡ substantive și adjective împrumutate: *colibri* (pasăre), *taxi ...*, *kaki* (culoare), *uni* (culoare)...;

➡ verbe la perfectul simplu, persoana a III-a singular: *el/ ea adormi, el/ ea dobândi, el/ ea (se) potoli...*

❺ **-î final**:

➡ verbe la infinitiv, la conjugarea a IV-a: *a (se) coborî, a (se) doborî, a (se) urî*;

❻ **-o final**:

➡ substantive și adjective neologice: *bordo, halo, indigo, maro, rococo...*

❼ **-u final**:

➡ substantivul împrumutat relativ recent: *atu* (în schimb este neaccentuat în adjectivele neologice: *asiduu, ambiguu, continuu, contiguu, ingenuu, perpetuu, superfluu* sau în substantivele neologice: *reziduu, vacuum...*);

➡ verbe la perfectul simplu, persoana a III-a singular: *el/ ea dădu, el/ ea (se) făcu, el/ ea tăcu, el/ ea (se) văzu...*;

➡ verbe la imperativ: *condu!, produ!, redu!*

Notă! Pentru normele ortoepice impuse de **DOOM**[2] în privința accentuării corecte a cuvintelor, în funcție de uzul literar actual, a se vedea pagina 7, capitolul I – **Prezentare generală**.

D. Scrierea cu literă mică și cu literă mare (majusculă)

D.1. Scrierea cu literă mică

Se scriu cu **literă mică** substantivele comune și toate celelalte părți de vorbire folosite izolat sau în interiorul propozițiilor și al frazelor, precum și în situația unor abrevieri și simboluri, astfel:

Scanned with OKEN Scanner

❶ Substantivele comune, chiar provenite din nume proprii, folosite izolat sau în interiorul unei comunicări, când desemnează:

➡ tipuri omeneşti şi caractere, denumite după numele unor personaje (*un adonis, un apolo, un don juan, un mitică, un păcală, un tândală...*);

➡ obiecte denumite după creatorul lor sau după locul de origine (*Dansau haţegana. // Fumează o havană. // Şi-a cumpărat cinci metri de olandă/ pânză.*);

➡ fiinţe mitice (*ciclop, elf, gigant, iele, muză, nimfă, satir, sirenă, titan, trol...*);

➡ funcţii şi calităţi (*agă, avocat, cancelar, consilier, deputat, director, domnitor, general, han, inspector, ministru, paşă, prefect, premier, preşedinte, primar, prim-ministru, principe, rege, secretar de stat, senator, subprefect, sultan, şah, voievod, vodă...*); se pot scrie şi cu literă mare, ca formă de respect deosebit sau sau când exprimă denumirile oficiale complete (*Domnule director/ Director, ...; Stimate Domnule Preşedinte, ...*);

➡ sisteme economico-sociale (*capitalism, feudalism...*), epoci geologice (*cretacic, mezozoic...*), perioade istorice slab individualizate (*epoca modernă, epoca veche, neolitic, paleolitic, perioada contemporană...*), războaie care nu au nume unice (*războaiele balcanice, războaiele ruso-turce...*); epocile istorice de importanţă majoră se scriu cu majusculă (*Antichitatea, Evul Mediu, Renaşterea...*);

➡ varietăţi de plante şi de animale, soiuri de vin, produse alimentare etc. (*aligote, angora, astrahan, băbească, buldog, cabernet, caniş, fetească neagră, ionatan, merinos, ţigaie...*);

➡ substantive cu sens generic, denumind realităţi geografice şi social-administrative, unităţi de relief etc., urmate de un substantiv propriu cu formă de nominativ (*aleea Zvorîştea, bulevardul Magheru, calea Floreasca...*); asemenea substantive nu intră în denumire şi nu formează nume proprii compuse (substantivul comun are funcţie sintactică proprie, impusă de context, iar numele propriu care urmează este atribut apoziţional în nominativ).

Notă! Pe tăbliţe indicatoare, pe hărţi, în indicarea adresei etc., structurile de mai sus se scriu cu literă mare (*Aleea Zvorîştea, Bulevardul Magheru, Calea Floreasca...*).

Aceleaşi substantive se scriu cu majusculă şi fac parte din denumire, formând substantive proprii compuse, dacă sunt urmate de un nume propriu cu formă de genitiv (*Aleea Pajurii*), de un adjectiv propriu (*Aleea Rotundă*), de un numeral ce nu este atribut al altui substantiv (*Bulevardul 1848*, dar *bulevardul 1 Decembrie*).

➡ punctele cardinale (*est, vest, nord-est...*), cu excepţia situaţiilor în care desemnează o regiune sau intră în componenţa unor nume de locuri (*Se miră tot Apusul de seceta din vara aceasta!; Ploieşti-Vest, Bucureşti-Nord ...*);

➡ substantivele comune şi celelalte părţi de vorbire cu care se începe un citat se scriu cu majusculă, dacă urmează după două puncte (*Numai el a vrut să fie*

Scanned with OKEN Scanner

altceva: „Omul zilelelor noastre”.) şi cu literă mică, dacă nu este precedat de două puncte, constituind aşa-numitul *citat integrat* (*Numai el era convins că „lumea e bună cu toţi proştii.”*).

➡ substantivele comune care denumesc popoare (*român, grec, francez...*), zilele săptămânii şi lunile anului (*luni, marţi...*; *ianuarie, februarie...*), disciplinele de învăţământ (*limba şi literatura română, chimia, algebra, educaţia civică...*); asemenea cuvinte se pot scrie şi cu majusculă când intră în denumirile oficiale ale unor evenimente (*Luna Cadourilor, Congresul de Fizică Aplicată...*).

❷ Toate celelalte părţi de vorbire din interiorul sau de la sfârşitul unei comunicări se scriu cu literă mică, astfel:

➡ adjectivele din sintagme ce denumesc varietăţi de plante şi de animale (*ardei gras, ardei iute, bălţata românească, broască ţestoasă, cireşe pietroase, capra neagră, măr creţesc, măr domnesc, pisica sălbatică, raţa leşească, ursul brun, vulturul pleşuv...*);

➡ pronumele de politeţe (*dumneata, dumneavoastră...*), ce se pot scrie şi cu majusculă, în semn de respect deosebit (*Prezenţa Dumneavoastră ne onorează!*);

➡ articolul şi particulele folosite drept cuvinte ajutătoare în formarea numelor proprii româneşti sau străine (*Ştefan cel Mare, Mircea cel Bătrân...*; *Leonardo da Vinci, Charles de Gaulle, Ludwig van Beethoven...*);

➡ articolele, prepoziţiile şi conjuncţiile din numele de aştri (*Scroafa-cu-Purcei*), din denumiri geografice şi administrativ-teritoriale (*America de Sud, Coreea de Nord, Regatul Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord, Statele Unite ale Americii...*), din numele unor instituţii (*Consiliul de Miniştri al...*), din numele unor sărbători (*Ziua Internaţională a Muncii*), din numărul de ordine al unor manifestări periodice (*Am participat la al II-lea Congres Internaţional de Chimie/ cel de-al doilea Congres Internaţional de Chimie.*);

➡ uneori, în poezia modernă, primul cuvânt al fiecărui vers se scrie cu literă mică, îndeosebi pentru a se evidenţia continuarea ideii poetice în mai multe versuri.

❸ În mod excepţional, se pot scrie cu literă mică şi cuvinte care, în mod obişnuit, se scriu cu literă mare, pentru a se realiza un efect stilistic (*ceauşescu, pcr...*) sau grafic (*univers enciclopedic...*).

D.2. Scrierea cu majusculă

Scrierea cu literă mare la iniţială a cuvintelor izolate sau în propoziţii are ca efect punerea lor în evidenţă, sub aspect grafic, semantic, stilistic şi, uneori, chiar morfosintactic.

❶ Substantivele comune sau alte părţi de vorbire pot fi scrise cu **majusculă** în următoarele situaţii:

Scanned with OKEN Scanner

➧ dacă un cuvânt este **primul într-o comunicare**, indiferent dacă aceasta este izolată, dacă urmează după altă comunicare sau dacă este prima comunicare din text („– *Despre colegul meu m-ai întrebat?... Ce să facă şi el!?... Stă toată ziua la calculator. Uneori mai iese şi cu noi la câte un film. Părinţii nu mai ştiu ce să creadă.*"), precum şi dacă este primul în notele de subsol, în titlurile de coloană dintr-un tabel etc.;

➧ dacă este cuvânt cu care începe prima comunicare după formula de adresare în vocativ, urmată de virgulă, într-o cerere, în corespondenţă etc.:

Domnule director, *Dragii mei,*

Subsemnatul, ..., domiciliat în ... *Sunt de câteva zile la mare şi ...*

➧ dacă este cuvântul cu care începe un citat ce are înaintea sa două puncte şi presupune situarea între ghilimele (*Cînd mă vedea, nu-mi spunea decât atât: „Feciorul meu drag!"*);

➧ dacă se urmăreşte sugerarea unor atitudini şi sentimente prin termenii de adresare într-o corespondenţă (*Domnule Preşedinte, ...*), în semn de cinstire (*Soldatul Necunoscut*), pentru a denumi un concept (*Binele, Adevărul, Dreptatea, Justiţia Divină...*), pentru personificarea unei abstracţiuni sau a unui simbol (*Vorbea în numele Ştiinţei...*; *„Căci Munca-i Vitejia supremă, fără seamăn..."*) sau pentru a conferi unui nume comun valoarea de nume propriu (*Timişoara este Fruntea ţării!*).

Notă! În etichete, pe plăcuţe indicatoare, în adrese, pe hărţi, în titlurile coloanelor din tabele etc., cuvintele care în mod obişnuit se scriu cu literă mică se vor scrie cu majusculă (*Băbească Neagră, Cabernet, Aleea Parva, Strada Ion Neculce...*).

❷ Se scriu cu **majusculă**, indiferent de locul ocupat în enunţ, toate numele proprii, inclusiv cele ale unor unităţi lexicale complexe, care desemnează:

➧ nume de persoane, însoţite sau nu de funcţii, ranguri, porecle (*Ali-Paşa, Delavrancea, G. Călinescu, Grigore Vasiliu-Birlic, Ion Popescu-Gopo, Mihai Eminescu, Mihai-Vodă...*); în unele nume proprii străine se scriu cu majusculă şi articolul sau particulele din componenţa lor (*D'Artagnan, Vittorio De Sica, La Fontaine, Eugene O'Neill, Vincent Van Gogh...*);

➧ numele de personaje religioase, mitologice, folclorice, literare (*Alah, Atotputernicul, Barbă-Albastră, Cenuşăreasa, Don Juan, Dumnezeu, Făt-Frumos, Isus Hristos, Mântuitorul, Muma-Pădurii, Sfarmă-Piatră, Sfânta Fecioară, Sfânta Treime, Sfântul Duh...*), precum şi alte realităţi cu caracter religios, inclusiv pronumele şi adjectivele pronominale ce se referă la Dumnezeu şi la Isus Hristos (*Sfântul Mir, Sfânta Împărtăşanie, Sfânta Scriptură, Sfântul Munte, Sfântul Mormânt...*; *spre slava Ta, Doamne.../ ne rugăm Ţie...*);

➧ nume pe animale (*Azor, Bubico, Joiana...*);

Scanned with OKEN Scanner

➡ nume geografice sau administrativ-teritoriale (*America de Nord, Băile Herculane, Bolintin-Deal, Europa de Est, Govora-Băi, Marea Britanie, Orientul Mijlociu, Popeşti-Leordeni, Polul Sud, Timişul de Sus, Ţara Românească...*);

➡ termenii generici desemnând realităţi geografice şi administrativ-teritoriale, urmaţi de un nume propriu cu formă de genitiv, de un adjectiv propriu sau de un numeral ce nu este atribut al altui substantiv, împreună cu care formează un substantiv propriu compus (*Aleea Pajurii, Bulevardul Muncii, Bulevardul Mare, Bulevardul 1848*).

Prezentăm mai jos, în paralel, structuri formate din substantiv comun (cu funcţie sintactică proprie) + substantiv propriu, simplu sau compus (atribut apoziţional în nominativ) şi din substantive proprii compuse (în care termenul generic şi-a pierdut individualitatea şi nu mai are funcţie sintactică proprie):

Substantiv comun + substantiv propriu	Substantiv propriu compus
• *aleea Parva*	• *Aleea Pajurii, Aleea Rotundă*
• *bulevardul Magheru*	• *Bulevardul Muncii, Bulevardul Mare*
• *bulevardul 1 Decembrie*	• *Bulevardul 1848*
• *balta Călmăţui*	• *Balta Brăilei, Balta Roşie*
• *băile Govora*	• *Băile Herculane, Govora-Băi*
• *calea Floreasca*	• ...
• *comuna Pietrari*	• *Comuna din Paris*
• *dealul Măgura*	• *Dealul Măcinului, Dealul Mare*
• ...	• *Drumul Găzarului, Drumul Taberei*
• *fluviul Dunărea*	• ...
• *hanul Pintea Viteazul*	• *Hanul Ancuţei, Hanul lui Manuc*
• *insula Creta*	• *Insula Mare (a Brăilei)*
• *intrarea Poiana Mare*	• *Intrarea Florilor*
• *judeţul Bihor*	• ...
• *lacul Bucura*	• *Lacul Morii, Lacul Roşu*
• *munţii Carpaţi, munţii Bucegi*	• *Munţii Măcinului, Munţii Apuseni*
• *oraşul Sinaia*	• ...
• *parcul Herăstrău*	• *Parcul Tineretului, Parcul Mare*
• *pasul Tihuţa*	• *Pasul Tătarului*
• *piaţa 1 Mai, piaţa Dorobanţi*	• *Piaţa Universităţii, Piaţa Roşie*
• *popasul Dealul Feleacului*	• *Popasul Haiducului*
• *republica Ucraina*	• *Republica Malgaşă*
• *râul Mureş*	• *Râul Alb* (comună, judeţul Dâmboviţa)
• *strada Dealul cu Flori*	• *Strada Mare, Strada Beiului*
• *strada 13 Septembrie*	• *Strada 1907*
• *şoseaua Mihai Bravul*	• *Şoseaua Vergului*
• ...	• *Vadul Oii*
• *vârful Toaca*	• ...

Scanned with OKEN Scanner

➧ numele de aştri şi de constelaţii (*Carul Mare, Cornul Caprii, Marte, Orion, Ursa Mare...*); în terminologia astronomică se scriu cu majusculă şi *Luna, Pământul, Soarele*, (altminteri devenite substantive comune);

➧ numele marilor epoci istorice şi al evenimentelor istorice majore, inclusiv războaiele de anvergură sau care au nume unic, precum şi numele manifestărilor ştiinţifice, artistice, politice de însemnătate naţională şi universală (*Antichitatea, Conferinţa Naţională a Rectorilor, Congresul Naţional al Partidului X, Congresul Mondial al Evreilor, Comuna din Paris, al Doilea Război Mondial, Evul Mediu, Primul Război Mondial, Războiul de Independenţă, Războiul de Secesiune, Războiul de Treizeci de Ani, Reforma, Renaşterea, Unirea Principatelor...*);

➧ numele oficial al unor instituţii, precum şi al clădirilor publice, al monumentelor, al sălilor de spectacole artistice şi sportive, al mijloacelor de transport care şi-au dovedit notorietatea (*Arcul de Triumf, Administraţia Prezidenţială, Avocatul Poporului, Camera Deputaţilor, Cancelaria Primului-Ministru, Casa Radio, Editura Academiei, Facultatea de Drept, Guvernul României, Institutul de Lingvistică, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Muzeul de Artă Veche, Orient Expres, Palatul Parlamentului, Sala Rapsodia, Serviciul Naţional de Evaluare şi Examinare, Senatul, Titanicul...*); asemenea substantive rămân proprii şi când sunt folosite eliptic (*student la Litere/ Arhitectură/ Comunicare...; secretar de stat la Educaţie...; am călătorit cu Orientul...; actul emis de Cancelarie...; admiterea la Drept...; spectacolul de la Rapsodia...; audiţia de la Radio...; normele impuse de Evaluare...; defilarea de la Arc...*).

Notă! Denumirile neoficiale ale instituţiilor şi ale domeniilor la care se referă o funcţie se scriu cu literă mică (*guvernul român, guvernele statelor membre ale UE, ministrul de externe...*).

➧ numele sărbătorilor laice şi religioase, naţionale şi internaţionale (*Adormirea Maicii Domnului, Anul Nou, Crăciunul, 1 Decembrie, Duminica Tomei, Înălţarea, Învierea, Paşte/ Paştele, Patruzeci de Sfinţi, Rusaliile, Schimbarea la Faţă...*);

➧ numele ordinelor de stat, româneşti şi străine (*Legiunea de Onoare, Ordinul „Mihai Viteazul", Ordinul Naţional „Serviciul Credincios"...*);

➧ numele unor soiuri de plante şi fructe (*soiul Aurora de floarea-soarelui, cireşele Napoleon...*) sau de rase de animale (*rasa de porci Marele Alb...*);

➧ numele punctelor cardinale desemnând o regiune (*are nostalgia Estului/ Vestului/ Apusului...; vine din Occident/ Orient...; criza din Orientul Apropiat/ Îndepărtat...*);

➧ numele obiectelor denumite după numele creatorilor lor (*a cumpărat trei Grigoreşti/ tablouri de Grigorescu...*).

Scanned with OKEN Scanner

❸ Se vor scrie doar cu **iniţială majusculă** următoarele categorii de nume proprii compuse:

➡ denumirea organismelor de conducere şi ale compartimentelor din instituţii (*Adunarea generală a acţionarilor SNP, Catedra de limba română, Comisia de analiză a creditelor bancare, Compartimentul de marketing, Consiliul ştiinţific, Secţia de filologie şi literatură, Serviciul de contabilitate...*);

➡ titlurile de publicaţii periodice, operele literare şi ştiinţifice, articolele, emisiunile radio-TV, documentele de importanţă naţională şi universală, numele unor medalii şi premii (*Adevărul literar şi artistic, Amintiri din copilărie, Capra cu trei iezi, Declaraţia universală a drepturilor omului, Gramatica limbii române, Dicţionarul de ştiinţe ale limbii, Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul, Legea retrocedării proprietăţii, Limba română* (revistă), *Medalia comemorativă „X", O scrisoare pierdută, Premiul pentru regie, Proclamaţia de la Islaz, România literară, Rondul de noapte* (emisiune TV), *Tatăl nostru, Ziarul financiar...*);

➡ mărci de produse (*Izvorul minunilor...*);

➡ nume ştiinţifice latineşti de specii animale şi vegetale (*Alium caepa, Bacterium aceti, Pisum sativum...*).

E. Scrierea derivatelor, a cuvintelor compuse, a locuţiunilor şi a grupurilor de cuvinte relativ stabile, a abrevierilor

Pentru ortografierea derivatelor, a cuvintelor compuse, a locuţiunilor şi a grupurilor de cuvinte relativ stabile, **DOOM**[2] stabileşte următoarele reguli generale:

E.1. Derivatele se scriu:

➡ **într-un cuvânt**, cele mai multe derivate cu prefixe (*antepenultim, anti-productiv, a circumscrie, a dezvălui, interjudeţean, neeconomic, nonviolenţă, preaderare, a se răzgândi...*) şi cu sufixe (*arghezian, albaiulian, antonpannesc, băimărean, camilpetrescian, cincisutist, cipriot, chilian, costarican, dunărean, elveţian, fanariot, galez, ieşean, javanez, liliputan, moldovenesc, monegasc, negruvodean, neozeelendez, newyorkez, olandez, oşean/ oşenesc, portorican, peruan, panamerican, râmnicean, râurean, sanmarinez, sătmărean, srilankez, târgujian, târgmureşean, tărcăuan, vasluian...*);

➡ cu **cratimă**, derivatele cu prefixul ***ex-/*** *„fost"* (*ex-preşedinte, ex-prim-ministru, ex-diplomat...*) sau, accidental, cu alte prefixe (***non-****eu*, ***ante-****'48*, ***post-****'89*, ***pro-****NATO...*), precum şi derivatele cu sufixe de la abrevieri literale (*F.S.N.-ist/ FSN-ist/ fesenist, P.N.L.-ist/ PNL-ist/ penelist...*) sau de la litere (*X-ulescu*);

➡ derivatele obţinute de la împrumuturi se scriu **într-un cuvânt**, dacă nu prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare (*dandy – dandism, Rusia – rusesc/ rusoaică/ rusism..., Franţa – francez/ franţuzesc/ franţuzit/ franţuzeşte...*) şi **cu**

Scanned with OKEN Scanner

cratimă, derivatele obținute de la nume proprii străine a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare (*Shakespeare – shakespearian/ shakespeare-ian*).

E.2. Compusele se scriu (în funcție de partea de vorbire căreia îi aparțin, de gradul de sudură al compusului, de raporturile sintactice care au stat la baza compunerii, de tradiție etc.), **într-un cuvânt, cu cratimă** sau **în cuvinte separate**, astfel:

❶ **compuse** scrise **într-un cuvânt**

➡ **substantive comune și proprii**: *acvaplanare, agromec, Atotputernicul, atotputință, atotștiință, binecuvântare, binefacere, bunăstare, Câmpulung, Delavrancea, demâncare, deochi, deîmpărțit, dreptunghi, Dinvale, duraluminiu, duroflex, electronvolt, electromecanic, Eurasia, Frunzăverde, fărădelege, lungmetraj, Moșandrei, metaloplastie, neocomunism, otorinolaringologie, policalificare, preaplin, primadonă, primăvară, protopop, răufăcător, răuvoitor, scurtmeraj, sinucidere, Satulung, Subcetate, Sândominic, subsol, vinars, teleconferință, triplusalt, untdelemn...*;

➡ **adjective**: *atoateștiutor, atotputernic, aeronaval, aeroportuar, binecuvântat, binefăcător, binemeritat, binevoitor, clarvăzător, cronofag, codalb, cuminte, cumsecade, cehoslovac, dacoromân, deplin, energofag, electrodinamic, fotosensibil, heliomarin, istroromân, neoliberal, preafericit, răufăcător, răuvoitor, rozalb, sociocultural, vasoconstrictor, vasodiatator...*;

➡ **pronume și adjective pronominale**: *aceeași, aceiași, același, altcareva, altcineva, altceva, altcuiva, ăstălalt, careva, cealaltă, celălalt, cestălalt, ceva, cuiva, dânsul, dânsa, dumneata, dumnealui, fiecare, fiece, fiștecare, fiștece, fiștecui, fitecine, însumi, însuți, însăși, însele, înseși, înșiși, niciunul, niciuna, niciun, nicio, niscaiva, oarecare, oarece, oarecine, oricare, oricine, orice, orișicare, orișicine, orișice, sineși, sieși, vreo, vreun, vreuna, vreunul...*;

➡ **numerale**: *amândoi, câteșitrei, cincizeci, cincisprezece, al douăzecilea, unsprezece, douăsprezece, douăzeci, doisprezece, întâiași, nouăsprezece, nouăzeci, optzeci, unsprezece, tustrei...*;

➡ **verbe**: *a se autoacuza, a se autoanaliza, a se autocompătimi, a binecuvânta, a (se) binedispune, a binevoi, a electrifica, a furgăsi, a îngenunchea, a legifera, a multiplica, nemaiștiind, a prescurta, a prolifera, a telecomanda...*;

➡ **adverbe**: *acasă, adesea, adeseori, alaltăieri, altădată, astfel, aseară, așadar, bineînțeles, bunăoară, cândva, câtuși, cică, darmite/ darămite, deasupra, dedesubt, demult, deplin, deseori, desigur, devale, devreme, dimpotrivă, dinadins, dinăuntru, diseară/ deseară, dintotdeauna, fiștecând, fiștecum, fiștecât, iarăși, încontinuu, împotrivă, împrejur, împreună, întruna, nemaipomenit, nicicând, nicicum, nicidecum, niciodată, niciunde, numaidecât, odată, oricând, oricât,*

Scanned with OKEN Scanner

oriunde, orişicând, orişicât, orişiunde, parcă, pretutindeni, (mai) prejos, (mai) presus, rareori, totdeauna, totuşi, totodată...;

➡ **prepoziţii**: *deasupra, dedesubtul, despre, dimpotrivă, dimprejurul, dinaintea, dinapoia, dindărătul, dinspre, dintre, dintru, împotriva, înaintea, înapoia, înăuntrul, îndărătul, înspre, printre, printru...*;

➡ **conjuncţii**: *deoarece, deşi, fiindcă, încât, întrucât, precum, vasăzică...*;

➡ **interjecţii**: *behehe, heirup, iacă, iacătă, mehehe, tralala...*

❷ **compuse** scrise **cu cratimă:**

➡ **substantive comune** şi **proprii**: *an-lumină, artist-cetăţean, argint-viu, Albă-ca-Zăpada, Ali-Paşa, Ana-Maria/ Anamaria, Baba-Cloanţa, Baia-Sprie, Barbă-Albastră, bou-de-baltă* („bâtlan"), *bună-credinţă, bună-creştere, bună-cuviinţă, bună-dimineaţa* („plantă"), *bun-gust* („simţ estetic"), *bun-plac, bun-rămas* („adio"), *bun-simţ* („decenţă"), *bloc-diagramă, bloc-turn, burtă-verde* („burghez"), *ca-la-Breaza* (dans), *cal-putere* („unitate de măsură"), *cal-de mare, calul-dracului* („libelulă"), *cască-gură* („persoană distrată"), *câine-lup, ciuboţica-cucului, Cluj-Napoca, coate-goale, contabil-şef, Craiul-de-Rouă, cuvânt-cheie, cuvânt-înainte, cuvânt-titlu, decret-lege, drum-de-fier, dublu-casetofon, dublu-decalitru, ducă-se-pe-pustii* („dracul"), *du-te-vino, după-amiaza, după-masa, Făt-Frumos, fluieră-vânt* („haimana"), *formular-tip, gura-leului, gură-cască, gură-spartă* („om flecar"), *Harap-Alb, Hagi-Tudose, iarba-fiarelor, încurcă-lume, lasă-mă-să-te-las, linge-blide* („parazit, întreţinut, cerşetor"), *mai-marele* („superiorul"), *mamă-mare* („bunică"), *mamă-soacră, maşină-capcană, maşină-unealtă, mate-fripte* („zgârcit"), *Negru-Vodă, nord-est, nord-vest, nu-mă-uita* (plantă), *papă-lapte* („prostănac"), *pasăre-liră, piatră-vânătă* („sulfat de cupru"), *pierde-vară* („leneş"), *poale-n-brâu* („plăcintă"), *prim-dansator, prim-ministru, prim-plan, prim-procuror, prim-solist, puşcă-mitralieră, rămas-bun, Rosu-Împărat/ împăratul Roşu, roza-vânturilor, soare-apune, soare-răsare, situaţie-imită, sparge-val* („parapet"), *târâie-brâu, terchea-berchea* („om de nimic"), *trei-păzeşte, ucigă-l-crucea, ucigă-l-toaca, zgârie-brânză* („zgârcit"), *zgârie-nori, zi-lumină, zi-muncă, volt-amper...*;

➡ **adjective**: *alb-argintiu, alb-negru, aşa-zis* („pretins"), *austro-ungar, bine-crescut* („cuviincios"), *bine-cunoscut* („celebru"), *bine-venit* („oportun"), *bun-platnic, burghezo-democratic, chimico-farmaceutic, drept-credincios, dulce-acrişor, est-european, fizico-chimic, franco-german, francez-român, galben-deschis, galben-închis, galben-pai, galben-pal, înainte-mergător, liber-schimbist, nou-născut, propriu-zis, sus-numit, tehnico-ştiinţific...*;

➡ **adverbe**: *alaltăieri-seară, azi-mâine, azi-noapte, ceac-pac, dintr-adins, dintr-odată, după-amiaza/ după-amiază, după-masa/ după-masă, harcea-parcea, într-adins, nitam-nisam, tam-nesam...*;

➡ **prepoziţia compusă** ***de-a***, ce intră în formarea unor locuţiuni: *de-a ascunselea/ de-a v-aţi ascunselea, de-a azvârlita, de-a baba-gaia, de-a baba-oarba, de-a*

Scanned with OKEN Scanner

berbeleacul, de-a curmejişul, de-adevăratelea/ de-adevărat, de-a dreapta, de-a dreptul, de-a dura, (a avea) de-a face, de-a fir a păr, de-a gata, de-a latul, de-a-n boulea, de-a-ndăratelea, de-a-ndoaselea, de-a-n picioarelea, de-a prinselea, de-a puia-gaia, de-a pururi/ de-a pururea, de-a rândul, de-a roata, de-a rostogolul, de-a spinarea, de-a stânga, de-a surda, de-a tumba, de-a valma...;

➡ **interjecţii**: *cioc-boc, haida-de, hodoronc-tronc, hop-aşa, hop-ş-aşa, tranca-fleanca, tura-vura...*

❸ **compuse** scrise în **cuvinte separate,** majoritatea aparţinând clasei substantivelor proprii: *Alba Iulia, Asia Mică, Baia Mare, Cuţitul de Argint, Delta Dunării, Gura Teghii, Hăşmaşul Mare, Jepii Mari, Lacul Roşu, Mihai Viteazul, Peştera Muierii, Oceanul Atlantic, Oarba de Mureş, Recaşul de Sus, Salcia din Vale, Timişul de Jos, Vălenii de Munte...*; alte asemenea compuse mai pot fi pronume: *ceea ce*, numerale: *o sută doi, patru mii şapte...*, prepoziţii: *de pe, de la, de prin...*, conjuncţii: *ca să...* sau interjecţii repetate, care se pot scrie şi cu virgulă între elementele componente: *of, of!*; *cioc, cioc*; *trosc, pleosc...*

E.3. Grupurile de cuvinte relativ stabile (unele dintre ele interpretate şi ca locuţiuni) se scriu în cuvinte separate şi numai din motive fonetice se pot scrie şi cu cratimă (mai ales datorită ritmului rapid al vorbirii sau din necesităţi de metrică a versului).

În principiu, ele nu ridică probleme de ortografiere decât în situaţia în care vorbitorii neatenţi sau neinstruiţi le confundă cu alte cuvinte compuse, dar care, având sensuri diferite, se scriu diferit (spre exemplu, adverbul *altădată* = *cândva* şi grupul de cuvinte format din adjectivul nehotărât *altă* + substantivul *dată*: *Altădată învăţa mai bine. // Şi-a ales altă dată pentru a merge la spectacol.*).

Lista acestor omofone neomografe înregistrează câteva sute de exemple, dintre care pot provoca dificultăţi reale doar câteva zeci:

• *altfel* (adv.: „în alt mod; altminteri")	*Mâncarea era gătită altfel.* *– Vino şi tu, altfel mă supăr!*
• *alt fel* (adj. pron.+ s.: „sortiment diferit")	*Îi place alt fel de mâncare.*
• *bine-crescut* (adj.: „educat")	*Este un om bine-crescut.*
• *bine crescut* (adv.+adj.: „bine dezvoltat")	*Grâul este bine crescut.*
• *câteodată* (adv.: „uneori")	*Mai plouă câteodată.*
• *câte o dată* (adv.+num.: „câte o singură dată")	*Au ales fiecare câte o dată.*
• *defel* (adv.: „deloc")	*N-a scris defel pe caiet.*
• *de fel* (prep.+s.: „originar")	*Este de fel din Iaşi.*
• *întruna* (adv.: „mereu, continuu")	*Cânta întruna.*
• *într-una* (prep.+pron.: „în una singură")	*Două pagini le-a scris într-una.*
• *într-una* (prep.+num.: „în una dintre ...")	*Va veni într-una dintre zile.*
• *nicio* (adj.pron.neg.: „nimeni dintre...")	*Nicio fată n-a văzut filmul şi niciunul dintre colegii mei.*

Scanned with OKEN Scanner

• *nici o* (adv.+ art.nehot.)	*Nu e nici bună, dar nici o carte prea rea.*
• *nici o* (conjcț.+ num.:„măcar una ...")	*N-am nici o soră, darămite două.*
• *niciun* (adj.pron.neg.: „nimeni dintre ...")	*N-a venit niciun coleg.*
• *nici un* (adv.+ art.nehot.)	*Nu e nici bun, nici un lucru foarte rău.*
• *nici un* (conjcț.+ num.:„măcar unul singur")	*N-am nici un frate, nici mai mulți.*

E.4. Abrevierile se scriu astfel:

➡ integral cu **majuscule**, când sunt alcătuite din inițialele:

- unor nume proprii compuse (*MS = Majestatea sa, S.N.C.F.R./ SNCFR = Societatea Națională a Căilor Ferate Române*);
- unor noțiuni de specialitate, desemnând simboluri matematice, fizice, chimice etc. (*A = arie, C = grade Celsius, L = lungime, H = hidrogen...*);
- punctelor cardinale (*N, N-V, E, S, S-E...*);
- prenumelor (*I.L.Caragiale = Ion Luca Caragiale*);
- unor cuvinte și expresii (*N.B. = nota bene, O.K. = all correct, P.F.L./ PFL = plăci fibrolemnoase, B.C.A./ BCA = beton celular autoclavizat, P.S. = post scriptum*);

➡ cu **majusculă** pe primul loc sau în alte poziții, când provin de la cuvinte scrise cu literă mare (*D-lui = Domnului, Sf. = Sfântul/ Sfânta*) sau de la termeni de specialitate (*MeV = megaelectronvolt, MHz = megahertz*);

➡ cu **majusculă** pe a doua poziție, când provin de la unii termeni de specialitate (*dB = decibel, eV = electronvolt*).

F. Scrierea și pronunțarea unor cuvinte împrumutate

DOOM² conține peste 62.000 de cuvinte, în cea mai mare parte preluate din DOOM¹, la care s-au adăugat circa 2.500 de cuvinte noi (împrumuturi, în special din engleza americană, răspândite în limbă după 1989). La majoritatea acestora **DOOM²** indică pronunțarea și folosirea, acolo unde este cazul, a articolului hotărât și a formelor cazuale. Pe lângă acestea, la circa 3.500 de cuvinte preluate din DOOM¹ s-au efectuat intervenții cu privire la normarea sau la interpretarea lor (modificări de accente, adaptări ale formelor cazuale și/ sau ale unor categorii gramaticale, ortografierea etc.).

În principiu, împrumuturile introduse în **DOOM²** sunt ortografiate ca în limba de origine (cu câteva neglijabile excepții, precum *bodyguard/ bodigard*):

- *acquis* (s.n.: acte normative UE) / acquis-ul (pron. *aki / akiul*)
- *advertising* (s.n., angl., pron. *advertaizing*)
- *aftershave* (s.n., angl.; pron. *aftărşeiv*)/ aftershave-ul/ aftershave-uri
- *aide-mémoire* (s.n., fr., pron. *edmemoar*; ai-de-mé-moi-re)/ aide-mémoire-ul/ aide-mémoire-uri

Scanned with OKEN Scanner

- *airbag* (s.n., angl., pron. *erbeg*; air-bag) / airbaguri
- *airbus* (s.n., tip de avion; pron. engl.: *erbas* / fr.: *erbüs*; air-bus)/ airbusuri
- *Airbus* (firmă, marcă; pron. engl.: *erbas* / fr.: *erbüs*; Air-bus)
- *à la carte* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alacart*)
- *à la grecque* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alagrec*; grec-que)
- *à la longue* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alalõg*; lon-gue)
- *à la russe* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alarüs*)
- *all right* (loc.adj., loc. adv., interj.; angl.; pron. *olrait*)
- *àutoservice* (s.n., angl., pron. *autoservis*) / àutoservice-ul / àutoservice-uri
- *babysitter* (s.m. şi f.; angl.; pron. *bebisităr*)/ babysitter/ babysitteri/ babysittere
- *background* (s.n.; angl.; pron *becgraund*; back-grund)/ backgrounduri
- *banking* (s.n.; angl.; pron. *benching*)
- *banner* (s.n.; angl.; pron. *benăr*)/ bannere
- *BASIC/ Basic* (s. propriu m.; angl.; pron. *beĭsic*)
- *Basic-English* (s.n.; pron. *beĭsic-ingliş*)
- *bazooka* (s.f.; angl.; pron. *bazuca*)/ pl.: bazooka
- *BBC* (s. propriu n.: post de radio-TV; pron. *bibisi*)/ BBC-ul

.....

În acelaşi timp, **DOOM²** recomandă şi modificări ale unor împrumuturi care erau înregistrate în DOOM¹, revenindu-se la ortografierea şi pronunţarea ca în limba de origine a mai multor neologisme: *bluff*, *bungalow*, *challanger*, *cocker*, *confetti*, *dandy*, *high-life*, *hippy*, *jack*, *jazz*, *knockdown*, *knockout*, *motto*, *parking*, *riesling*, *time-out* etc.

În relativ puţine situaţii se acceptă atât forma adaptată, cât şi cea din limba de origine (cu preferinţă pentru prima formă din serie): *bos/ boss*, *break/ brec*, *cocktail/ cocteil*, *derby/ derbi*, *game/ ghem*, *penalty/ penalti*, *pocher/ poker*, *rugbi/ rugby* etc.

În articularea unor asemenea împrumuturi, ca **regulă generală**, **DOOM²** recomandă ataşarea **fără cratimă** a desinenţei ***-uri*** şi/ sau a articolului la **împrumuturile care se termină în litere din alfabetul limbii române, pronunţate ca în limba română:** *board/ boardul/ boarduri/ boardurile*, *click/ clickul/ clickuri/ clickurile*, *item/ itemul/ itemi/ itemuri/ iteme/ itemii/ itemurile/ itemele* etc.

La celelalte împrumuturi a căror finală prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare sau care au finale neobişnuite în limba română, scrierea cu cratimă a desinenţei/ a articolului hotărât este obligatorie: *bleu/ bleu-ul/ bleu-uri/ bleu-urile*, *cowboy/ cowboy-ul/ cowboy-i*, *parti-pris/ parti-pris-ul/ parti-pris-uri/ parti-pris-urile*, *show/ show-ul/ show-uri/ show-urile* etc.

Scanned with OKEN Scanner

IV. DESPĂRȚIREA CUVINTELOR ÎN SILABE

A. Despărțirea la capăt de rând a grupurilor de cuvinte și a abrevierilor

Conform **DOOM²**, **nu se vor despărți** la capăt de rând, ci se vor trece integral pe rândul următor:

➡ abrevierile care sunt scrise „legat", prin blancuri, prin puncte sau prin cratimă: *RATB/ R A T B*, *a.c.*, *d-ta*, *S-E...*;

➡ derivatele scrise cu cratimă de la abrevieri: *PDAR-ist*, *R.A.T.B.-ist*, *X-ulescu*;

➡ numele proprii de persoane: *Ionescu* (**nu**: *Io-nes-cu/ Io-nescu/ Iones-cu*);

➡ numeralele cardinale scrise cu cifre și litere: *al XX-lea*, *a 5-a...*

De asemenea, se recomandă **să nu se separe** la capăt de rând, ci să se treacă pe rândul următor **prenumele** (sau abrevierile acestora) și **numele de familie**: *Mihai Eminescu*, *I.L. Caragiale*, *B.P. Hasdeu...*, precum și **notațiile care au abrevieri** în componența lor: *5 km*, *art. 3* etc.

Se **tolerează** trecerea pe rânduri diferite a abrevierilor pentru nume generice sau chiar a unor nume proprii din denumirea unor instituții: *Rompetrol SA*, *SC Cocorul SA*, *FC Brașov*, *RA „Monitorul Oficial"...*

B. Despărțirea în interiorul cuvintelor

Dintre cele două posibilități de despărțire a cuvintelor în silabe: **pe baza pronunțării** (despărțire după pronunțare) și **pe baza structurii morfologice a cuvântului** (despărțire după structură), **DOOM²** recomandă **despărțirea după pronunțare**, fără a considera că este greșită și despărțirea după structură.

Aceasta este ordinea priorităților (**pronunțare/ structură**), astfel încât, acolo unde este posibil, apar marcate ambele posibilități de despărțire a cuvintelor în silabe, în ordinea enunțată mai sus. Se recomandă însă **despărțirea după pronunțare**, și numai în situații deosebite să se recurgă și la despărțirea după structura cuvântului.

Așa cum se precizează în **DOOM²** (p. LXXIX), regula **generală și obligatorie** a despărțirii cuvintelor la capăt de rând este „**interdicția** de a lăsa la **sfârșit** sau la **început de rând** o secvență care nu este **silabă. Excepție: grupurile ortografice** scrise cu **cratimă** (*dintr-un*, *într-însa*), la care se recomandă însă, pe cât posibil, **evitarea despărțirii**".

Scanned with OKEN Scanner

Despărțire **după structură se poate aplica numai la limita dintre elementele unor cuvinte „formate”** (*anaerob*: *a-na-e-rob* – despărțire după pronunțare; *an-a-e-rob* – despărțire după structură) sau scrise cu **cratimă** (*floa-rea–soa-re-lui*) ori cu **cratimă** și **linie de pauză** (*aide-mémoire–ul*, s.n., fr., pron. *edmemoa̲r*ul; despărțit *ai-de-mé-moi-re-ul*).

Acest tip de despărțire este **acceptată** la căpătul rîndului când coincide cu limita dintre componentele cuvintelor „formate”: ***alt-undeva***, ***drept-unghi***, ***port-avion***, ***ne-stăvilit***..., dar **nu se** mai **admit** despărțirile după secvențele care nu sunt silabe sau care contravin regulilor pronunțării: *nevr-al-gi-e*, *psih-i-a-tri-e*, *într-a-ju-to-ra-re*, *ob-iect*, *sub-iec-tiv*... (**despărțire corectă**: *ne-vral-gi-e*, *psi-hi-a-tri-e*, *în-/tr-a/-ju-to-ra-re*, *o-biect*, *su-biec-tiv*...).

Notă! Uneori despărțirea în scris nu este identică pronunțării, mai ales în situația unor împrumuturi neologice din alte limbi (vezi exemplul de mai sus, unde cuvântul *aide-mémoire-ul* se pronunță în următoarele silabe: *ed-me-moa-rul*, dar în scris se desparte corect *ai-de-mé-moi-re–ul*). La fel se întâmplă în situația unor grupuri de litere-consoane – ***scr***, ***str***..., situate între vocale și care se despart după modelul C-CC (o consoană + două consoane): *cus-cru*, *nos-tru*.

Conform **DOOM**[2], **nu se despart** la capăt de rând:

➡ cuvintele **monosilabice** (*scuar*, *seif*, *șef*, *șoc*...);

➡ secvențele **inițiale** sau **finale** (silabe sau nu), formate dintr-o **consoană** + ***-i*** **„șoptit”** (*duș-mani*; **nu**: *duș-ma-ni*) sau dintr-o **vocală** (**nu**: *a-pă*, *a-leea*, *i-dee/ ide-e*, ***i-relevant***, *o-dată*, ***u-răsc***, ***a-linia/ alini-a***, *caca-o*, *continu-u*...); aceeași regulă se menține și în situația grupurilor ortografice scrise cu cratimă (***s-a*** *dus*, ***i-a*** *dat*, ***mi-a*** *trimis*, ***ia-i*** *zis*...).

În despărțirea corectă în silabe, trebuie să se țină seama de câteva particularități ale limbii române, care influențează scrierea și pronunțarea cuvintelor:

➡ după ***c***, ***g***, ***ch***, ***gh***, literele ***e*** și ***i*** pot servi și ca simple semne grafice, fără a nota sunete, în aceste cazuri ele necontând ca vocale: *cea-ță*, *gea-muri*, *giar-di-a*, *chea-mă*, *ge-nunchi*... (a se compara cu situațiile în care, în aceeași organizare, literele ***e*** și ***i*** sunt vocale: *ci-a-nu-ră*, *li-ce-an*, *ce-rești*, *ge-o-fi-zi-că*, *ge-nunchi*, *ghi-o-cel*...);

➡ când este ***i*** **„șoptit”**, situată la finală de cuvânt sau chiar în interiorul unor compuse, litera ***i*** nu contează din punctul de vedere al despărțirii la capăt de rând: *ar-bori*, *fi-ori*, *minți*, *pă-puși*, *ori-cum*, *ori-și-cui*... (a se compara situațiile unor verbe aflate la moduri și la timpuri diferite, când litera ***i*** devine vocală, și nu ***i*** **„șoptit”**: *tu az-vârli* (indicativ prezent, ***i*** **„șoptit”**)/ *el az-vâr-li* (indicativ, perfectul simplu, ***i*** **vocalic**);

➡ litera ***x*** (care notează fie sunetele ***cs***: *axă*, *Axinte*, *boxă*..., fie sunetele ***gz***: *examinator*, *exercițiu*, *exersare*...) și grupul de litere-consoane ***q*** + ***u***, care au valoarea [kv], se comportă ca o singură consoană: *a-xă*, *A-xin-te*, *bo-xă*, *qui-pro-quo* (pron. *cviprocvo*; *situație comică în teatru, când un personaj este confundat cu altul*).

Scanned with OKEN Scanner

C. Despărțirea cuvintelor în silabe la capăt de rând.

Prezentăm mai jos **principalele reguli de despărțire a cuvintelor la capăt de rând**, într-o formă simplificată, adaptate obiectivului de *învățare școlară*:

❶ **Vocalele în hiat** se despart în silabe diferite; vocalele pot fi identice: *a-le-e, al-co-ol, co-op-ta, re-e-va-lu-a, am-bi-gu-u...* sau diferite: *an-ti-a-e-ri-an, re-le-ul, e-du-ca-ți-e...*

❷ **Doi diftongi alăturați** în cuvânt se despart în silabe diferite: *dum-nea-ei, oa-ie, ploa-ia, stea-ua...*

❸ Diftongul sau triftongul se despart de vocala precedentă: *a-ce-ea, ba-ie, du-io-și-e, gă-oa-ce, cre-ioa-ne, în-șe-uea-ză, le-oai-că, ma-iou, tă-iai...*

❹ **O consoană între litere-vocale** trece la secvența (silaba) următoare; regula se păstrează și atunci când în fața consoanei sau după ea se află un diftong sau triftong: *a-bia, a-ce-to-nă, bă-ie-ții, ce-reau, oa-lă, lu-poai-că, i-ra-ki-an, ta-xi...*

Se procedează în mod similar și când în cuvânt se întâlnesc următoarele situații:

- ***ch, gh*** + ***e*** sau ***i*** în cuvinte românești: *a-ghes-mu-it, a-chi-tat, un-ghi-e-ră...*;
- grupul ***qu*** în împrumuturi, care se pronunță [kv]: *se-quo-ia, qui-pro-quo...*;
- două sau trei litere-consoane din cuvinte scrise cu grafii străine, care notează un singur sunet: *A-zer-bai-djan* (pron. *azerbaiğan*), *ca-thar-sis* (pron. *catarsis*), *jiu-ji-tsu* (ortografiat *jiu-jițsu*; pron. *jiujițu*), *ke-tchup* (pron. *chečap*), *Me-dgi-di-a* (pron. *meğidia*), *ro-cker* (pron. *rokăr*), *Sa-li-gny* (pron. *saliñi*) ...

❺ **Două litere-consoane** (identice sau diferite) **între litere-vocale** se despart în secvențe separate; regula se păstrează și atunci când în fața celor două litere-consoane sau după ele se află un diftong sau triftong: *ac-cent, ac-tiv, as-cet, bar-că, kib-butz* (pron. *chibuț*), *în-nop-ta, os-cior, ar-zoai-că, boj-deu-că, (să) mear-gă, (să) piar-dă, trais-tă, leoar-că...*

Literele consoane duble care notează un singur sunet se despart conform regulii de mai sus.: *bu-si-ness-man, watt-me-tru...*

Nu se despart în secvențe separate literele-consoane urmate de ***i*** **„șoptit”** (*albi, cerbi, verzi...*) sau literele-consoane duble din cuvinte cu grafii străine, care se pronunță diferit: *ca-u-di-llo* (*nobil spaniol*; pron. *caudiʼlo*).

❻ **Excepție** de la regula generală a despărțirii celor două litere-consoane:

Dacă **prima literă-consoană** este ***b, c, d, f, g, h, p, t, v***, iar **a doua** este ***l*** sau ***r***, ambele consoane trec la secvența următoare: *a-bre-vi-a, a-bla-tiv, a-cru, a-cla-ma, a-dre-sare, a-fla, a-fri-can-că, a-gro-nom, a-glu-ti-na, pe-hli-van, ne-hră-nit, su-plu, su-pra-fa-ță, a-tlet, a-tri-but, co-vrig, de-vre-me.*

❼ **În cazul a trei sau mai multe litere-consoane aflate între litere-vocale**, despărțirea se face **după prima literă-consoană**; regula se păstrează și atunci când în fața literelor-consoane sau după ele se află un diftong sau triftong: *an-ces-tral,*

Scanned with OKEN Scanner

as-pru, as-tru, cin-stea, con-tra, dez-gro-pa-re, de-lin-cven-tul, lin-gvist, fil-tru, noas-tră, voş-tri...; ab-strac-ţi-u-ne, con-struc-tor, în-zdră-ve-ni...

❽ **Excepţii** de la regula anterioară, despărţirea făcându-se **după a doua literă-consoană**:

➡ dacă în grupul de **trei litere-consoane** există vreunul dintre grupurile ***ct, cţ, pt, pţ***, despărţirea se face între consoanele componente ale acestuia din urmă (respectiv între ***c*** şi ***t/ ţ*** sau între ***p*** şi ***t/ ţ***): *sculp-tor, somp-tu-os, re-demp-ţi-u-ne, con-junc-ţi-e, punc-taj, arc-tic...*; la fel se procedează şi în situaţia unor grupuri similare: *linc-şii, jert-fă, sand-vici, ast-ma-tic...*;

➡ despărţirea după a doua consoană se face şi în situaţia:

- compuselor din cuvinte întregi: *ast-fel, alt-ce-va, fi-ind-că, hand-ba-list, opt-spre-ze-ce...*;
- compuselor cu elementul de compunere ***port-***: *port-ba-gaj, port-jar-ti-er, port-mo-neu, port-man-tou, port-vi-zit, port-dra-pel, port-scu-lă, port-stin-dard, port-schi...*;
- derivatelor cu prefixele ***post-*** sau ***trans-***: *post-be-lic, post-tra-u-ma-tic, post-re-vo-lu-ţi-o-nar, post-şco-lar, post-şco-la-ri-za-re...*; *trans-bor-da, trans-car-pa-tic, trans-mi-si-bil, trans-fron-ta-li-er, trans-plan-ta...*;
- derivatelor, de la cuvintele de bază terminate în grupuri de consoane, cu vreunul dintre sufixele care încep cu o literă-consoană (***-lâc, -nic, -şor***): *sa-vant-lâc, pust-nic, târg-sor...*; la fel se desparte cuvântul *vârst-nic*;
- unor împrumuturi specializate, mai vechi sau mai noi: *gang-ster, feld-spat, horn-blen-dă, tung-sten* (dar: *ångs-tröm*).

Notă! La cuvintele scrise (obligatoriu sau facultativ) cu cratimă sau cu linie de pauză, se admite la capăt de rând şi despărţirea la locul cratimei sau al liniei de pauză, în situaţia:

➡ cuvintelor compuse/ derivate şi locuţiunilor: *floarea-soarelui, ex-preşedinte, aducere-aminte*;

➡ împrumuturilor la care articolul şi desinenţele se leagă prin cratimă: *acquis-ul, bleu-ul, show-uri...*;

➡ cuvintelor compuse complexe: *anglo – nord-american, nord – nord-est...*;

➡ grupurilor ortografice scrise cu cratimă: *cerându-mi-le, fir-ar, te-au chemat...*

Pentru această ultimă situaţie (grupurile ortografice scrise cu cratimă), **DOOM**[2] recomandă să se evite despărţirea când rezultă secvenţe care nu sunt silabe (*dintr/-însul, într/-însa...*) ori când ar rezulta o singură literă (*vrându/-l, du/-o, aruncă/-i, s/-a ...*) sau o consoană + ***i „şoptit"*** (*dă/-mi, ia/-ţi ...*).

De asemenea, la grupurile ortografice mai scurte trebuie evitată despărţirea după pronunţare, întrucât ar mări numărul cratimelor în mod nejustificat (*fi/ r-ar, din/ tr-un, în/ tr-în-sul...* Trebuie evitată şi despărţirea la locul apostrofului, pentru păstrarea unităţii cuvântului (*al'/ fel, săru'/ mâna...*).

Scanned with OKEN Scanner

V. NORME MORFOLOGICE CU IMPLICAȚII ÎN ORTOGRAFIE ȘI ORTOEPIE

DOOM[2] atrage atenția asupra respectării unor norme morfologice cu impact asupra scrierii și pronunțării corecte (literare) a cuvintelor în enunț, insistând asupra modificărilor de normă față de DOOM[1].

Prezentăm mai jos o sinteză a acestor norme morfologice, asupra cărora considerăm că școala trebuie să insiste cu precădere, pentru învățarea corectă a limbii române, în acord cu instrumentele academice normative: **GALR** și **DOOM**[2], la care se adaugă **DSL** și alte lucrări ce respectă normativele impuse de Academia Română.

A. Substantivul

A.1. Genul

❶ Norma actuală stabilește pentru unele substantive că sunt:

➡ de genul masculin: *cireș* (pom)/ *cireși*, *căpșun* (plantă)/ *căpșuni*, *clește*/ *clești*...;

➡ de genul feminin: *foarfecă*/ *foarfeci*, *cireașă* (fruct) – *cireși*/ *cireșe*, *căpșună* (fruct) – *căpșuni*/ *căpșune*...;

➡ de genul neutru: *aragaz* (sobe)/ *aragaze*, *accept* (acord)/ –, *transperant* (stor)/ *transperante*, *maiou*/ *maiouri*...;

➡ de genuri diferite, când sunt specializate pentru sensuri și domenii diferite: *anșoa* (s.m.: *pește*)/ *anșoa*, dar *anșoa* (s.n.: *pastă de pește*)/ *anșoauri* (sortimente), *subiecte* (s.n.: *gramaticale*)/ *subiecți* (s.m.: *umani*)...;

➡ de genuri diferite, pentru unele **variante literare libere** (variante corecte, cu același sens, dar cu forme diferite): *acumulatori*/ *acumulatoare* (auto), *basc*/ *bască* (beretă), *colind*/ *colindă* (cântec), *elemenți*/ *elemente* (de calorifer)...

❷ Substantivul *mass-media* este de genul feminin, la genitiv-dativ articulat cu forma *mass-mediei* (*Acord atenție mass-mediei.*).

Notă! În situația **denumirilor unor ranguri, funcții, meserii**, prin excelență considerate masculine, femininul se folosește (în referire/ adresare), ca regulă, prin punerea primului substantiv la feminin și a celui de al doilea la masculin: *doamna deputat*, *doamna senator*, *doamna ministru*, *doamna director general*, *doamna*

Scanned with OKEN Scanner

colonel, doamna general, domnişoara subcomisar, domnişoara agent principal, doamna pilot, doamna ofiţer, doamna inginer/ agronom/ chimist/ fizician etc.; dintre acestea doar unele substantive se folosesc în alternanţă cu forme proprii de feminin: *doctoriţă, profesoară, directoare, deputată, senatoare, ingineră* ş.a., altele nu au echivalentul feminin: *mecanic, pilot, ofiţer, general* ş.a; (nu sunt permise femininele depreciative, ce se întâlnesc uneori cu rol stilistic în opere literare sau în stilul colocvial: *colonleleasă, ministreasă...*).

❸ Numele proprii de persoană au genul gramatical în acord cu genul natural; sunt de genul masculin numele persoanelor de sex masculin: *Andrei, Amariei, Blaga, Cârstocea, Dima, Mircea, Preda, Oancea, Victor, Toma...* şi de genul feminin numele persoanelor de sex feminin: *Adriana, Adi, Carmen, Doina, Elena...* (pentru a se face referire la o persoană de sex masculin sau feminin, indiferent de genul gramatical al numelui propriu, se poate folosi asocierea cu un adjectiv pronominal la masculin sau la feminin: *acest Ionescu/ această Ionescu, acest Adi/ această Adi, Ionescu însuşi/ Ionescu însăşi...*); în mod similar se procedează şi cu numele proprii de animale (zoonimele): *Azor/ lui Azor/ acest Azor* (masculin), *Joiana/ Joianei/ acestei Joiana* (feminin); la acestea se adaugă numele unor sărbători: *Paşte/ Paşti, Sfinţii Arhangheli, Sfântul Ioan, Moşi...* sau numele unor astre: *Luceafărul/ Luceafărului/ acestui Luceafăr...*;

❹ Situaţia genului gramatical al numelor proprii de locuri (toponimele) sau al altor nume proprii (nume de corpuri cereşti, de sărbători, de evenimente, administrative, comerciale etc.) este oarecum diferită, întrucât acestea „prezintă particularităţi semantice şi gramaticale specifice", prin raportare la contextul în care se folosesc;

➡ ca regulă generală, **DOOM²** stabileşte că sunt de **genul feminin** substantivele proprii inanimate (obiecte neînsufleţite) terminate în ***-a***, ***-ea***, ***-ia*** (*Antichitatea, Alba Iulia, Balanţa, Bistriţa, Casiopeea, Cheia, Dochia, Duma de Stat, Mallorca, Malaga...*) şi de **genul neutru** cele terminate în ***-i***, ***-o***, ***-u(l)*** sau în ***consoană*** (*Bărbuleţu, Bucegi, Bucureşti, Chicago, Caransebeş, Dolj, Făgăraş, Gorj, Hăşmaşul Mare, Iaşi, Lugoj, Monaco, Neajlov, Oltul, Orientul Mijlociu, Moş-Ajun, Râul Alb, Runcu, Sfintele Paşti...*; pentru substantivele terminate în ***-i***, se recomandă articularea la singular: *Bucureştiul, Iaşul, Piteştiul* etc.);

➡ **GALR** are o perspectivă mai largă (pe care o recomandăm) şi aduce în discuţie posibilitatea **determinării** unor asemenea substantive de către adjective care, contextual, indică **genul masculin** şi/ sau **numărul plural**: *Bucureştiul/ Bucureştii, acest Bucureşti/ aceşti Bucureşti; Bucegiul/ Bucegii, acest Bucegi* (acest masiv muntos)/ *aceşti Bucegi*.

Scanned with OKEN Scanner

A.2. Nominativ-acuzativul singular

❶ Substantivele feminine: *balama/ balamale*, *bretea* (fâşie de susţinere la îmbrăcăminte, ramificaţie rutieră)/ *bretele*, *sanda* (încălţăminte)/ *sandale*, *sarma* (mâncare)/ *sarmale*... se scriu la singular fără consoana ***-l***, după modelul *cafea/ cafele* (sunt incorecte formele de singular *balamală*, *bretelă*, *sandală*, *sarmală*...); alte substantive au însă această consoană în forma de singular: *bretelă* (ramificaţie feroviară)/ *bretele*, *caramelă/ caramele*, *pubelă/ pubele*...

❷ Sunt corecte doar formele cu ***-u* final** ale substantivelor *beneficiu*, *deserviciu*, *salariu*, *serviciu*;

❸ Forma corectă a unor substantivele feminine neologice este *biologă*, *filologă*, *pedagogă*; există tendinţa în exprimare de înlocuire a femininului cu echivalentul masculin, acceptat de noile norme: *Ea este biolog/ filolog/ pedagog.*

Notă! DOOM[2] acceptă ca fiind corecte **variante literare libere** într-un număr relativ însemnat de situaţii, la singular sau la plural, în conformitate cu uzul actual al limbii: *acont/ aconto*, *aducţie/ aducţiune*, *amploiat/ amploaiat*, *anteturi/ antete*, *apocalips/ apocalipsă*, *baloturi/ baloţi*, *boss/ bos*, *cartilaj/ cartilagiu*, *chimono/ chimonou*, *cireşi/ cireşe*, *clovn/ claun*, *cocktail/ cocteil*, *coperţi/ coperte*, *corijent/ corigent*, *dicotomie/ dihotomie*, *dicţie/ dicţiune*, *evuri/ evi*, *filosofie/ filozofie*, *frecţiona/ fricţiona*, *găluşte/ găluşti*, *Hristos/ Cristos*, *Isus/ Iisus*, *incarnare/ încarnare*, *itemi/ itemuri/ iteme* ş.a.m.d.

A.3. Genitiv-dativul singular

❶ Forma de genitiv-dativ singular nearticulat a unor substantive de tipul *apărătoare*, *casă*, *femeie*, *gramatică*, *lipitoare*, *vulpe*... este la fel cu cea de nominativ-acuzativ plural nearticulat, cu desinenţele ***-e* sau *-i***: *această/ aceste apărătoare* („persoane"), *apărători* („obiecte"), *case*, *femei*, *gramatici*, *lipitori*, *vulpi*; *acestei/ acestor apărătoare* („persoane"), *apărători* („obiecte"), *case*, *femei*, *gramatici*, *lipitori*, *vulpi*...;

❷ Genitiv-dativul singular articulat, respectiv plural articulat se obţine prin adăugarea articolului hotărât ***-i***, respectiv ***-lor*** la genitiv-dativul singular sau plural nearticulat: (a, al, ai, ale) *apărătoarei* sau *apărătorii*, *casei*, *femeii*, *gramaticii*, *lipitorii*, *vulpii*.../// (a, al, ai, ale) *apărătoarelor* sau *apărătorilor*, *caselor*, *femeilor*, *gramaticilor*, *lipitorilor*, *vulpilor*...;

❸ Substantivele feminine terminate la nominativ-acuzativ singular nearticulat în vocalele ***-ie*** în hiat (*câmpie*, *hârtie*, *pălărie*, *vie*...) au genitiv-dativul nearticulat identic cu pluralul (*aceste/ acestor câmpii*, *hârtii*, *pălării*, *vii*...), iar cel articulat se

Scanned with OKEN Scanner

obține prin adăugarea articolelor hotărâte ***-i***, respectiv ***-lor*** (*mărimea câmpiei, hârtiei, pălăriei, viei...*, respectiv *mărimea câmpiilor, hârtiilor, pălăriilor, viilor...*);

❹ Unele substantive omonime la nominativ-acuzativul singular au genitiv-dativul diferit: *maică* („călugăriță")/ *maicii, maicilor/ maică* („mamă")/ *maicei, maicii, maichii, maicelor, maicilor*; *soră* („grad de rudenie")/ *surorii, surorilor/ soră* („infirmieră")/ *sorei, sorei-șefe, surorilor, surorilor-șefe* etc.;

❺ Substantivul *piele* are forme diferite la genitiv-dativ: *Bronzul **pielii** lui Andrei era plăcut vederii* („pielea omului"). // *Dimensiunea **pieii** animalului era impresionantă* („blană/ piele a animalului");

❻ Unele substantive feminine nume de rudenie terminate în ***-ică*** (*mămică, bunică, mătușică, cumnățică...*) au variante de flexiune, după modelul *mămicăi, mămicii, mămichii* (forma nerecomandată este de tipul *mămicei*);

❼ Substantivul *tată* se folosește în flexiune cu dublă formă: *tată/ tata, tatei* (cu referire la părintele vorbitorului)/ *tată/ tatăl, tatălui* (folosirea corectă cere un determinant, pentru a se preciza al cui părinte este: *tatăl meu/ al tău/ al lui Mihai* ș.a.; ortografiat cu majusculă, *Tatăl*, cuvântul este sinonim cu *Dumnezeu*); alte substantive care mai au formă dublă în flexiune sunt *popă/ popei, popii*; *papă/ papei, papii*; *pașă/ pașei, pașii...*;

❽ Structurile formate din substantive nearticulate denumind grade de rudenie sau relații sociale + adjectiv posesiv, legat prin catimă, au flexiunea la genitiv-dativ:

➡ la masculin cu articolul hotărât proclitic *lui*: (casa) *lui tată-meu, lui bunicu-tău, lui socru-său, lui cumnatu-tău...*; *lui stăpânu-său* (alte forme sunt considerate populare, regionale, deci nerecomandate în exprimarea literară: *lui taică-su, lui tat-su, lui tac-su, lui bunică-su, lui frati-su, lui frati-so, lui stăpân-su* ș.a.m.d.);

➡ la feminin se atașează articolul hotărât enclitic, de obicei, la adjectivul posesiv, obținându-se formele ***mei/ - mii, -tei/ -tii, -sei/ -sii***, iar pentru vocativ forma ***-meo***: (telefonul) *maică-mei/ maică-mii*, (adresa) *soacră-tei/ soacră-tii*; *cumnată-meo!, soră-meo!...*; în unele cazuri se acceptă atașarea articolului hotărât și la substantiv: (hotărârea) *nevesti-mii, a mătuși-mii* etc.;

➡ sunt considerate populare sau regionale forme precum *mă-sa, mă-sii, noru-tii, soru-mea...*

A.4. Pluralul

❶ Substantivele care au la singular **un *i* în finală** se scriu la plural nearticulat cu **doi *i***, iar la plural articulat cu **trei *i***, după modelul *copil* – (acești) *copii*, (toți) *copiii*: *fiu – fii, fiii*; *geamgiu – geamgii, geamgiii*; *vizitiu – vizitii, vizitiii* ș.a.;

Scanned with OKEN Scanner

❷ Atunci când unele substantive au mai multe forme de plural (toate corecte), se poate vorbi de următoarele situații:

➡ formele diferite de plural se referă la sensuri sau la domenii diferite: *acari* („persoane")/ *acare* („obiecte"), *accidente* („întâmplări")/ *accidenți* („semn muzical"), *accesuri* („intrări")/ *accese* („izbucniri"), *calculi* („piatră")/ *calcule* („socoteli")...;

➡ forme admise ca **variante literare libere**, cu preferință pentru prima dintre ele: *aducție/ aducțiune, apocalips/ apocalipsă, căpșuni/ căpșune, chipie/ chipiuri, cireșe/ cireși, coperte/ coperți, găluște/ găluști, niveluri/ nivele, râpe/ râpi, tuneluri/ tunele...*;

❸ Se admite o singură formă corectă de plural pentru unele substantive:

➡ masculine: *algoritmi, amperi-oră, anacoluturi, anticorpi, aștri, bikini...*;

➡ feminine: *aluri* (pron.: *alüri*), *bermude, monede, poieni, țărănci...*;

➡ neutre: *accente, aeroporturi, alfabetare, alineate, ambienturi, apreschiuri, apusuri, aragaze, arbitreje, aresturi, autobuze, autoservice-uri, avertismente, bacalaureate* („examene"), *bairamuri, bancomate, bannere, bareme, bestselleruri, bioritmuri, bipuri, blaturi, blocnotesuri, cabernet-uri, cafe-baruri, chibrituri* etc.

B. Articolul

❶ Este obligatorie folosirea în scris și în vorbirea solemnă a articolului hotărât enclitic *-l*: *ceasul, drumul, lupul...* (**nu**: *ceasu, drumu, lupu...*); **DOOM**[2], după ce se face observația că „la numele proprii de locuri, situația nu este încă clarificată", recomandă ca următoarele nume proprii de locuri să se scrie astfel: *Sfântul Gheorghe, Târgu-Mureș...* (amintim că DOOM[1] recomanda să se scrie *Râmnicul Sărat, Râmnicu-Vâlcea, Sighetul Marmației, Sânnicolaul Mare, Târgul Frumos, Târgu-Jiu, Târgu-Neamț, Târgu-Ocna, Târgul Secuiesc*).

❷ Unele substantive compuse care denumesc plante sau animale sunt numai formal articulate, astfel că în flexiune admit și prezența unui articol nehotărât: *o floarea-soarelui/ niște floarea-soarelui, o rochița-rândunicii/ niște rochița-rândunicii, o codița-șoricelului/ niște codița-șoricelului...*

❸ Articolul hotărât ***lui*** este totdeauna proclitic pe lângă numele proprii masculine: *lui Mihai, lui Mircea, lui Toma...* și pe lângă cele feminine împrumutate sau asimilate acestora: *lui Jeni, lui Carmen, lui Any...*; norma nu admite folosirea în poziție proclitică pe lângă substantivele comune, decât în situații bine determinate: *lui tată-meu, lui socru-său...*; *lui moș Gheorghe, lui bădița Vasile, lui tanti Leana, lui madam Georgescu* ș.a.

❹ Substantivele proprii provenite din abrevieri au tendința de a se folosi nearticulat: *S.N.E.E./ SNEE a stabilit numărul variantelor pentru examen.*

Scanned with OKEN Scanner

❺ În scrierea în finală cu *-i*, *-ii*, *-iii* a substantivelor şi a adjectivelor trebuie să se aibă în vedere structura cuvântului, respectiv **relaţia vocală tematică + desinenţă de plural + articol hotărât enclitic**: *fiu* – (aceşti) *fii* – *fiii* (mei), *roşu/ roşie* – *obrajii roşii*, *roşiii obraji*.

❻ Unele nume proprii de locuri pot primi, formal, articolul hotărât: *Bucureştiul*, *Iaşul*, *Blajul*...; cele cu formă de feminin articulat se comportă, în general, ca substantivele comune: *Craiova/ Craiovei*, *Dâmboviţa/ Dâmboviţei*.

❼ Forma corectă de genitiv-dativ plural articulat hotărât a substantivului *ouă* este *ouălor*.

❽ Articolul posesiv (genitival) se acordă cu substantivul determinat, nu cu substantivul/ adjectivul posesiv/ pronumele/ numeralul pe care îl însoţeşte: *o **prietenă a** mea/ unei **prietene a** mele*, *un **ghiozdan al** colegei/ nişte **ghiozdane ale** colegei*, *o **prieten al** celor trei/ nişte **prieteni ai** celor trei*...; în mod similar se comportă şi articolul demonstartiv adjectival): ***fata cea** frumoasă/ **fetele cele** frumoase/ **fetei celei** frumoase/ **fetelor celor** frumoase*; ***elevul cel** bun/ **elevii cei** buni/ **elevului celui** bun/ **elevilor celor** buni*.

Notă! În grupuri sintactice complexe, acordul articolelor se poate face cu substantive diferite: ***Cartea** nouă **a** celui de al doilea băiat.*

❾ Articolul hotărât enclitic se leagă cu cratimă în împrumuturile care au finale grafice neobişnuite (*hippy-ul/ hippy-i*, *playboy-ul/ playboy-i*...) sau a căror finală prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare, de tipul *show-ul* (şoul).

C. Adjectivul

❶ Adjectivele masculine care au la singular *-i* în finală se scriu cu *-ii* sau cu *-iii*, prin raportare la **relaţia vocală tematică + desinenţă + articol hotărât enclitic** şi la **substantivul determinat**: *nor/ norul argintiu*, *nori/ norii argintii*, *argintiii nori*; *peisajul/ peisajului cenuşiu*, *cenuşiul/ cenuşiului peisaj*, *peisajele/ peisajelor cenuşii*, *cenuşiile/ cenuşiilor peisaje*.

❷ Adjectivul antepus substantivului preia articolul hotărât al acestuia: *întinderile pustii/ pustiile întinderi*, *mamei dragi/ dragii mame*, *notei bune/ bunei note*, *vacanţei mari/ marii vacanţe* etc.

❸ Adjectivele terminate la masculin singular în *-uos* au femininul singular terminat în *-uoasă* şi pluralul în *-uoase*: *aspectuos/ aspectuoasă*, *aspectuoase*; *monstruos/ monstruoasă*, *monstruoase*; *respectuos/ respectuoasă*, *respectuoase*, *somptuos/ somptuoasă*, *somptuoase*... (a nu se confunda cu adjectivele terminate în *-os*, *-oasă*, *-oase*: *bucuros*, *bucuroasă*, *bucuroase*; *muntos*, *muntoasă*, *muntoase* etc.).

Scanned with OKEN Scanner

❹ Câteva adjective de tipul *anumit, diferit, mult, puțin*, în funcție de sensul comunicării, pot avea la genitiv-dativ plural desinența pronominală **-or** (*Anumitor/ multor... oameni le place acest film*) sau articolul hotărât corespunzător (*Puținilor oameni nu li s-a dat atenție. Dacă erau mai mulți...!*). Aceste adjective, precum și *destul, divers, felurit, numeros* sau numeralele cardinale, pot exprima valoarea de genitiv cu prepoziția **-a** (*Notele a feluriți/ numeroși/ diverși elevi au fost foarte bune. // Voturile a doi dintre ei au fost anulate.*), iar dativul cu prepoziția **la** (*La numeroși/ destui/ puțini elevi le place să citească. // La zece dintre ei nu le convine situația.*).

❺ Majoritatea adjectivelor neologice terminate în **-ce** sunt invariabile: *atroce, eficace, feroce, motrice, perspicace, propice, precoce.*

D. Pronumele

❶ Este obligatoriu **acordul în persoană, gen, număr și caz** al adjectivului pronominal de întărire cu substantivul/ cu pronumele determinat:

➡ **masculin – nominativ-acuzativ și genitiv-dativ:**

	singular	**plural**
- persoana I:	*eu/ mie însumi*	*noi/ nouă înșine*
- persoana a II-a:	*tu/ ție însuți*	*voi/ vouă înșivă*
- persoana a III-a:	*el/ lui însuși*	*ei/lor înșiși*

➡ **feminin - nominativ-acuzativ:**

	singular	**plural**
- persoana I:	*eu însămi*	*noi însene*
- persoana a II-a:	*tu însăți*	*voi însevă*
- persoana a III-a:	*ea însăși*	*ele însele/ înseși*

➡ **feminin – genitiv-dativ:**

	singular	**plural**
- persoana I:	*mie însemi*	*nouă însene*
- persoana a II-a:	*ție înseți*	*vouă însevă*
- persoana a III-a:	*ei înseși*	*lor înseși*

❷ Pronumele și adjectivul demonstrativ de depărtare și de identitate se scriu la masculin plural cu **-ia-** (*băieții aceia, aceiași prieteni*) și la feminin singular cu **-ee-** (*fata aceea, aceeași carte*, dar *aceleiași zile, notei aceleiași...*).

❸ Adjectivul posesiv se acordă în gen, număr și caz cu substantivul indicând obiectul posedat: *un prieten al meu/ niște prieteni ai mei/ unui prieten al meu/ unor*

Scanned with OKEN Scanner

prieteni ai mei; o prietenă a mea/ nişte prietene ale mele/ unei prietene a mele/ unor prietene ale mele...

În privința pronumelui posesiv la genitiv-dativ, norma actuală acceptă construcția cu prepoziția *de* + formele de singular/ de plural ale pronumelor: *un prieten de-i mei/ un prieten de-al meu, unui prieten de-ai mei/ unui prieten de-al meu; o prietenă de-ale mele/ o prietenă de-a mea, unei prietene de-ale mele/ unei prietene de-a mea...*

❹ Este obligatorie folosirea prepoziției *pe* în fața pronumelui relativ ***care*** în acuzativ, cu rol de complement direct: *Aceasta este cartea **pe care** o citesc.*

E. Numeralul

❶ Numeralul cardinal ***unu*** se scrie fără ***-l*** final, pentru a-l diferenția de pronumele nehotărât ***unul***: *Îți voi telefona la ora **unu*** (numeral cardinal). ***Unul** voia asta, **altul** voia altceva.* (pronume nehotărât); când este determinat, numeralul se folosește însă cu forma ***unul***: ***Unul** singur a venit, nu doi. // Doar **unul** dintre ei a rezolvat problema.*

❷ Numeralele cardinale şi cele ordinale trebuie folosite cu forme de feminin când se referă la substantive feminine la singular sau la plural, precum şi la neutre plural: *clasa întâi/ **întâia**, clasa a **doua**, clasa a **douăsprezecea**, ora **douăsprezece/ două/ douăzeci şi două**, **douăsprezece** mii de lei, **treizeci şi două** de cărți...*

În situația substantivelor neutre, dacă se referă la un singur obiect, numeralul apare cu forma de masculin: *al o sută **doilea** dintre numere/ numărul o sută doi...*, iar dacă presupun pluralul, numeralul apare cu forma de feminin: *o sută **două** dintre meciurile echipei/ o sută **două** meciuri, o mie douăzeci şi **două** de numere...*

❸ În exprimarea datei, pentru prima zi a lunii se foloseşte numeralul ordinal, nu cel cardinal, cu formă de masculin: ***Întâi** Decembrie*, ***Întâi** Mai* (**nu**: *Unu Decembrie, Unu Mai*), iar numărătoarea se continuă cu femininul (***două** aprilie*, ***douăsprezece** septembrie*, ***douăzeci şi două** iunie...*), norma actuală admițând şi masculinul (***doi** mai, doisprezece august*, ***douăzeci şi doi** noiembrie...*).

❹ Structura ***numeral cardinal + substantiv*** este proprie numeralelor cardinale până la *nouăsprezece* sau compuselor cu aceste numerale situate pe ultimul loc, iar relația dintre ele este marcată de acord ***în gen, număr şi caz***, când sunt folosite cu valoare adjectivală (*zero valoare/ valoare zero, douăsprezece cărți, un milion trei sute doi lei...*) şi în **gen,** când sunt folosite cu valoare substantivală (*două dintre cărțile acelea, o sută douăsprezece din zilele anului...*).

❺ Structura ***numeral cardinal + prepoziția „de” + substantiv*** este specifică numeralelor cardinale de la *douăzeci* în sus: *douăzeci şi unu **de** elevi, douăzeci şi două **de** colege, o mie patru sute treizeci **de** lei, cei trei sute şaptezeci **de** elevi, cele douăzeci şi şapte **de** cărți...* (**GALR** recomandă ca structura *numeral* + „*de*” să fie tratată ca o unitate funcțională, şi anume ca determinant al substantivului).

Scanned with OKEN Scanner

❻ Sunt corecte formele următoarelor numerale: *paisprezece, cincisprezece, şaisprezece, şaptesprezece, optsprezece, cincizeci, şaizeci...* (numai în pronunţarea în ritm rapid se admit formele *cinsprezece, cinzeci...*, nerecomandabile în scris).

❼ Formele corecte ale unor numerale ordinale, datorită modului de formare şi acordului, sunt următoarele: *a cincea oră/ al cincilea concurs, a cincisprezecea fată/ al cincisprezecelea om, a cincizecea carte/ al cincizecilea roman, a optzecea/ al optzecilea, al o sutălea elev* (**nu**: *al o sutelea elev*, fiind vorba de o singură *sută*), *al două sutelea spectacol* (**nu**: *al două sutălea*, întrucât se referă la *două sute*), *al mielea clasat, al treimiilea participant.*

❽ **DOOM²** recomandă ca numeralele sub *zece* să se scrie **în cuvinte**, iar cele mai mari să se scrie **cu cifre**: *În clasă sunt 32 de elevi, dintre care **doi** absentează motivat.*

❾ Întrucât sunt sinonime, formulările *la sută* şi *procent(e)* nu se folosesc împreună: *Am strâns 2%/ doi la sută/ două procente din recoltă* (**nu**: *două procente din o sută*).

F. Verbul

❶ Verbele de conjugarea a IV-a, terminate le înfinitiv în *-î* se scriu în interior cu *-â*: *a coborî, coborâm, coborâi, coborâse, să coborâţi, coborând, coborât, necoborând/ nemaicoborând/ nepreacoborând.*

❷ Verbele de conjugarea I, a II-a şi a III-a, formate cu sufixul gramatical *-ând*, se scriu cu *-â*: *desenând, lucrând, având, tăcând, cerând, mergând* etc.

❸ Scrierea cu *-î* se păstrează la iniţiala verbelor (*a începe, a înţelege, a îndruma, a înşela...*) şi atunci când au forme compuse cu *-ne* + ***mai/ prea***: (*neîncepând, nemaiînţelegând, nepreaîndrumând...*).

❹ Formele corecte ale verbului ***a fi*** la indicativ prezent sunt următoarele: *eu sunt, tu eşti, ei/ ea este, noi suntem, voi sunteţi, ei/ ele sunt.*

❺ Verbele de conjugarea I ***a agrea, a crea, a procrea, a (se) recrea*** (cu rădăcinile *agre-, cre-, procre-, recre-*) se conjugă după modelul lui ***a lucra***, păstrând pe *-e* din rădăcină înaintea sufixului şi a desinenţelor verbale: *eu lucrez/ agreez, creez, mă recreez...; tu lucrezi/ agreezi, creezi, te recreezi...; ei/ ele lucrează/ agreează, creează, se recreează...; noi lucrăm/ agreăm, creăm, ne recreăm...; voi lucraţi/ agreaţi, creaţi, procreaţi...; ei/ ele lucrează/ agreează, creează, se recreează...; eu lucram/ agream, cream, mă recream; lucrând/ creând, agreând, recreând* ş.a.m.d.

❻ **DOOM²** recomandă ca fiind corecte în conjugarea verbului următoarele forme verbale:

Scanned with OKEN Scanner

➡ **variante literare libere** (ambele variante sunt considerate corecte, cu preferință pentru prima variantă): *biciuește/ biciuie, biruește/ biruie, dezbar/ dezbăr, dibuie/ dibuiește, drăcuie/ drăcuiește, îngăim/ îngaim, înjgheabă/ înjghebează, prelimează/ prelimină, mă pricopsesc/ procopsesc, reanimă/ reanimează, reînvii/ reînviez, țesal/ țesăl* etc.;

➡ **o singură variantă corectă**: *absolv, animă, el/ ea (se) așază, acopăr, agăț, arăt, bombăne, eu (să) continui, el dădea, noi dăduserăm, voi dăduserăți, ei dăduseră, dăinuie, eu (să) decernez, ignoră, îmbunează, înhaț, (se) înhăitează, el (se) înșală, ei miros, mormăie, poleiesc, reacopăr, redeșteptează, reflectă* („oglindește"), reflectează („gândește") *reînfășor, reînființează, ne repatriem, reîmpărțesc, el replică, reprimă, retușează, se revanșează* etc.

❼ Sunt de conjugarea a II-a verbe de tipul *a cădea, a dispărea, a (-i) displăcea, a părea, a plăcea, a prevedea, a tăcea...*; acestea au la forma de indicativ și de conjunctiv prezent, persoanele I și a II-a plural, accentul pe **desinență**: *(să) cădem/ cădeți, (să) dispărem/ dispăreți, (să) tăcem/ tăceți* ș.a.

❽ Verbele de conjugarea a III-a de tipul *a bate, a duce, a face, a merge...* au la indicativ și conjunctiv prezent, persoanele I și a II-a plural, accentul pe **temă**: *(să) batem/ bateți, (să) ducem/ duceți, (să) facem/ faceți.*

❾ Verbele de conjugarea a IV-a se scriu la infinitiv prezent (și la formele compuse cu acesta), precum și la perfectul simplu, persoana a III-a singular, cu un singur ***-i*** (dar la persoana I singular cu ***-ii***): *a citi – ea va citi, el ar citi, nu citi!, el citi/ eu citii; a veni – ea va veni, ea ar veni, nu veni!, el veni/ eu venii...*

❿ Sunt corecte formele verbelor *a voi* (*voiesc, voiam, voisem* ...) și *a vrea* (*vreau, vream, vrusesem...*), sunt incorecte formele verbale rezultate din contaminarea lor (**nu**: *vrui, vrusei, vroiam, vroisem...*).

G. Adverbul

❶ Scrierea literară (corectă) consideră că este o greșeală folosirea lui ***ca și*** pentru evitarea cacofoniei în structuri de tipul *ca și candidat*, propunându-se alte soluții care să exprime sensul dorit de vorbitor: ***drept*** *candidat*, ***ca elev-candidat***, ***în calitate de*** *candidat*, ***în postură de*** *candidat*, *pus* ***în situația unui*** *candidat*, ***precum un*** *candidat* etc.

❷ Se folosesc numai în construcții pozitive adverbele ***doar***, ***numai*** (*Am* ***doar*** *un caiet. // Vreau* ***numai*** *un suc!*) și în construcții negative adverbul ***decât*** (*N-am* ***decât*** *un caiet. // Nu vreau* ***decât*** *un suc!*).

❸ **GALR** recomandă ca, în exprimarea corectă, semiadverbele *și, cam, mai* să fie situate între pronume, respectiv între auxiliar, și verb: *a și venit, s-a cam înnorat, o mai aștept* (**nu**: *cam s-a înnorat, mai o aștept...*); alte asemenea semiadverbe pot sta și înainte, și după cuvântul determinat, uneori cu un alt înțeles

Scanned with OKEN Scanner

sau cu un alt grad de intensitate a înțelesului inițial (*tot îl întreb/ îl **tot** întreb*, *prea nu vorbește/ nu **prea** vorbește*, *numai Ion/ Ion **numai***, *cântă **doar**/ **doar** cântă*, *tocmai a venit de la Iași/ a venit **tocmai** de la Iași...*).

❹ Atunci când adverbul este la superlativ relativ și determină un adjectiv sau un adverb, *formantul **cel*** nu-și schimbă forma (rămâne invariabil): *vedeta **cel** mai bine plătită/ plătită **cel** mai bine*, *cartea **cel** mai mult citită/ citită **cel** mai mult...*, *fata a cîntat **cel** mai bine*, *colegele au scris **cel** mai corect...* (**nu**: *cartea cea mai mult citită*, *fata a cântat cea mai bine* etc.). Atunci când este determinat un substantiv, ***cel*** variază în funcție de genul, numărul și cazul substantivului regent: *cărțile **cele** mai din dreapta/ cărților **celor** mai din dreapta.*

❺ În exprimarea neîngrijită apare uneori fenomenul de adjectivizare a adverbului (în locul formei corecte a adverbului, cerută de context, se folosește, în mod greșit, adjectivul similar). Sunt **corecte** exprimări de tipul: *copii **nou**-născuți*, *cărți **nou**-apărute*, *participanți **puțin** numeroși*, *mâncăruri **atent** pregătite*, *reviste **recent** apărute*, *meciuri **îndelung** comentate* etc. (**nu**: *copii noi-născuți*, *participanți puțini numeroși...*).

❻ ***Aidoma***, ***asemenea***, ***așijderea*** sunt, în funcție de context:

➡ adverbe de mod propriu-zise, când nu însoțesc un nominal – substantiv/ pronume/ numeral (*A desenat aidoma. // Totul va fi asemenea. // Se comportase așijderea.*);

➡ adverbe cu valoare de prepoziție, când însoțesc un nominal, cu regim de dativ (*A cântat asemenea colegului/ ei/ celor doi.*) sau de acuzativ prepozițional (*Era îmbrăcat aidoma cu ceilalți/ cu ai lui/ cu cei doi.*);

➡ adjective invariabile, provenite din adverbe (*Asemenea haine îl avantajeau. // Și-a cumpărat un costuma aidoma. // Un așijderea comportament e de condamnat.*).

❼ ***Conform***, ***contrar***, ***potrivit*** (omonime ale adjectivelor cu forme de masculin, singular) sunt, în funcție de context:

➡ pe lângă un grup verbal, adverbe cu valoare de prepoziție, când însoțesc un nominal, cu regim de dativ (*A acționat conform indicațiilor/ contrar părerii celorlalți/ celor potrivit celor două instrucțiuni.*) sau de acuzativ prepozițional (*Era îmbrăcat potrivit cu statutul pe care îl avea.*);

➡ pe lângă un grup nominal regent, au statut de adjectiv variabil/ acordat și funcție sintactică de atribute adjectivale (*Prezentase o situație conformă realității/ conformă cu realitatea. // Avea o atitudine potrivită împrejurării/ cu împrejurarea în care se afla.*). Este nerecomandabilă folosirea nearticulată a cuvintelor *conform*, *contrar*, *potrivit*, în situația determinării unui nominal – substantiv/ pronume/ numeral (nerecomandabil: *Aceste tehnici potrivit împrejurărilor...*; recomandabil/ corect: *Aceste tehnici potrivite împrejurărilor...*).

Scanned with OKEN Scanner

❽ ***Alături de..., aproape de..., departe de..., dincoace de..., dincolo de..., înainte de..., la un loc cu...*** (construcții de tipul adverb + prepoziție + nominal) se interpretează drept grupuri adverbiale care includ un grup prepozițional; sintactic, sunt complemente circumstanțiale de loc/ de timp/ de mod, urmate de un complement indirect (*alături + de cineva/ de ceva, aproape/ mai aproape/ foarte aproape... + de cineva/ de ceva* etc.).

H. Prepoziția

❶ Unele prepoziții de tipul ***la, peste, sub*** sau locuțiunea prepozițională ***în jur de*** au un statut apropiat de al unor semiadverbe exprimând aproximarea și nu mai sunt elemente de relație (pot lipsi din comunicare, fără consecințe gramaticale): *Au venit **peste/ sub/ în jur de** 10.000 de oameni* (*peste = ceva mai mult de...; sub = ceva mai puțin de...; în jur de = cam, aproximativ...*). *A băut **la** vin!* (*la = mult...; valoare adjectivală, indicând cantitatea*). La fel se comportă grupările ***până la, ca la*** (pop.), de obicei însoțite de ***vreo***: *S-au strâns **până la/ ca la*** (vreo) *patru sute de kilograme de mere.*

❷ Prepoziția simplă invariabilă ***a***, cu regim de acuzativ, are valoarea unei mărci analitice a raportului genitival, însoțind:

➡ substantive precedate de numerale (*tată **a** două fete = tatăl celor două fete; câștigul **a** două mii de euro = câștigul celor două mii de euro; vânzarea **a** o parte dintre produse = vânzarea unei părți...*);

➡ substantive la plural precedate de unele adjective nearticulate (*prețurile **a numeroase** cărți = prețurile numeroaselor cărți; vânzarea **a multe/ a puține/ a diferite** sticle = vânzarea multor/ puținor/ diferitor sticle...*);

➡ pronume invariabil (*consumul **a** ceva lemne...; citirea **a ceea ce** îmi place...; calculul **a ce/ a cât** a consumat...*).

➡ în mod excepțional, după prepoziții cu regim de dativ (*mulțumită, grație, datorită* etc.), construcția ***a*** + numeral sau pronume invariabil are valoarea unui dativ: ***datorită a doi** dintre ei..., **mulțumită a ceea ce** s-a întâmplat...*

❸ Unele prepoziții se compun dintr-un adverb sau din prepoziție/ prepoziții + adverb și formantul final (omonim cu articolul hotărât enclitic) ***-(u)l*** sau ***-a***: *dedesubtul, împrejurul, înaintea, înapoia, îndărătul...* (*deasupra* este compusă din două prepoziții: *de + asupra*); formantul este cel care distinge adverbul de prepoziția corespondentă: *Privește **înainte*** (adverb). *Privește **înaintea** mașinii* (prepoziție, genitiv). *S-au așezat **împrejur*** (adverb). *S-au așezat **împrejurul** mesei/ lui/ celor doi* (prepoziție, genitiv). La fel se comportă și multe dintre locuțiunile adverbiale de loc, devenind locuțiuni prepoziționale: *în fața, în spatele, în jurul, în dreapta, în stânga, în susul, în josul, în jurul, în dreptul, în lungul, în preajma, în dosul..., pe deasupra, pe dedesubtul, pe dindărătul, pe dinaintea..., din fața, din dreptul, din preajma, din jurul..., prin fața, prin jurul, prin dreapta, prin josul..., de*

Scanned with OKEN Scanner

prin fața, de prin jurul etc.: *Se așezase* ***în față*** (adverb). *Se așezase* ***în fața*** *scenei* (locuțiune prepoziționlă, genitiv).

❹ Legate prin cratimă de un pronume personal/ reflexiv, prepozițiile/ locuțiunile prepoziționale de mai sus au regim de dativ (dativul pronominal): *Se plimba* ***prin jur*** (locuțiune adverbială de loc). *Se plimba* ***prin jurul*** *casei* (locuțiune prepoziționlă, genitiv). *Se plimba* ***prin juru-i*** (locuțiune prepoziționlă, dativ prepoziționlal).

❺ Sunt locuțiuni prepoziționale și grupările lexicale de tipul *în pofida, în contra, în decursul, în vederea* (genitiv: ***în pofida*** *părerii lui...*; dativ pronominal: *se afla* ***în vederea-mi...***) sau *în decurs de* (acuzativ: *a avut loc* ***în decurs de*** *un secol...*).

❻ Grupările *din cauza, din pricina, cu scopul, în scopul, cu excepția, în timpul*, la nivel școlar, pot fi interpretate ca locuțiuni prepoziționale când însoțesc un nominal (substantiv/ pronume/ numeral), cu regim de genitiv (*din cauza fricii...*) și, uneori, de dativ prepozițional (*din cauza-i...*). ***GALR*** le consideră mai apropiate de grupările libere de cuvinte, decât ca locuțiuni prepoziționale, întrucât pot primi determinanți adjectivali (***din cauza*** *ploii care cădea necontenit...* = ***din această cauză,*** *a ploii care cădea necontenit...*).

❼ Sunt considerate locuțiuni prepoziționale și formațiile în care intră o formă verbală personală *cât privește, în ce privește, în ceea ce privește* (locuțiuni prepoziționale cu regim de acuzativ).

❽ *Datorită, grație, mulțumită* și cuvinte precum *aidoma, asemenea, așijderea, conform, contrar, potrivit*, însoțind un nominal (substantiv/ pronume/ numeral), devin prepoziții cu regim de dativ: *A reușit* ***mulțumită/ datorită*** *mamei.* (Pentru sublinierea unor efecte negative, se folosește genitivul cu locuțiunile prepoziționale *din cauza, din pricina*: *A pierdut meciul* ***din cauza/ din pricina*** *șovăielii.*).

❾ Unele dintre verbe au regim prepozițional obligatoriu: *a se mândri* ***cu****, a depinde* ***de****, a deriva* ***de la****, a rezulta* ***din****, a opta* ***pentru****, a recurge* ***la****, a se baza pe* etc.

❿ În limba română actuală au apărut și prepoziții cu un singur sens: *per* (per = pe: *doi lei per kilogram...*), *versus* (exprimă opoziția: *Cazul Matei versus Ionescu...*), *pro* (pro = pentru, în favoarea: *Sunt pro F.C. Târgoviște. Am votat pro, și nu contra ei.*), *supra* (supra = pe, împărțit la: *cinci supra opt...*), *via* (via = prin, pe ruta: *trenul București-Brașov via Ploiești...*).

Scanned with OKEN Scanner

I. Conjuncția

I.1. Conjuncții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare

❶ **Copulative** (leagă elemente de același fel sau situate pe același plan valoric/ sintactic): *și, nici/ cât și, cum și, precum și...*

➡ înaintea lor nu se pune virgulă, decât atunci când se folosesc drept corelative gramaticale:

Ion și Petre citesc/[1] *și scriu./*[2] – coordonare prin joncțiune (*și* copulativ).

Și citesc,/[1] *și scriu./*[2] – dublu raport de coordonare: prin joncțiune (*și..., și...*= corelativ gramatical provenit din *și* copulativ) și prin juxtapunere (virgula = *și* copulativ).

➡ grupările *ci și, dar și*, care presupun prezența corelativelor *nu numai, nu numai că*, nu mai sunt considerate de ***GALR*** locuțiuni conjuncționale, ci îmbinări libere de cuvinte (conjuncția coordonatoare adversativă *ci/ dar* + semiadverbul cumulativ *și*).

❷ **Adversative** (leagă elemente care se opun ca sens, dar nu se exclud reciproc): *dar, iar, însă, ci, ba, or* (*or* = *dar, iar, însă* – adversativ; *ori* = *sau, fie* – disjunctiv), *în schimb, decât că, numai că.*

➡ înaintea lor se pune, obligatoriu, virgulă: *L-am căutat, dar nu l-am întâlnit.*

➡ conjuncția *însă* are virgulă înaintea sa numai când se află în fața propoziției pe care o introduce: *Eu i-am telefonat, însă nu l-am găsit acasă.*

➡ când conjuncția *însă* e situată în interiorul/ la finalul propoziției introduse, (ba chiar intercalată într-o subordonată anterioară/ ulterioară acesteia), înaintea ei nu se pune virgulă; virgula apare numai în fața propoziției în care conjuncția *însă* ar trebui să stea:

Cumpără cărți,/[1] *pe care/*[2] *însă/*[1] *nu le citește./*[2]

Însă cumpără cărți,/[1] *pe care nu le citește./*[2]

➡ conjuncția *și* are valoare adversativă când e sinonimă cu *dar, iar, însă, ci, ba, or:*

L-am căutat mereu, și tot nu l-am găsit (*și* = *dar, însă...*).

❸ **Disjunctive** (leagă elemente care se exclud reciproc, după principiul alternanței): *ori, sau, fie/ sau că, fie că, ori că.*

➡ înaintea lor nu se pune virgulă, decât dacă se folosesc drept corelative gramaticale:

Citești/[1] *sau scrii?/*[2] – raport de coordonare prin joncțiune (*sau* disjunctiv)

Sau citești,/[1] *sau scrii./*[2] – dublu raport de coordonare: prin joncțiune (corelative gramaticale provenite din *sau* disjunctiv) și prin juxtapunere (virgula = *și* copulativ/ *sau* disjunctiv).

Scanned with OKEN Scanner

❹ **Concluzive** (cel de al doilea termen reprezintă o concluzie a primului): *deci, aşadar, şi* conluziv (*şi = deci, aşadar*: *Am învăţat atât, şi voi lua notă mare.*), *prin urmare, în concluzie, în consecinţă, aşa că, ca atare, cu alte cuvinte, vasăzică, care va să zică.*

➡ înaintea lor se pune, obligatoriu, virgulă; *aşadar* se izolează între virgule, indiferent de locul pe care îl are în text: *Vom spune, aşadar,/[1] că totul e bine./[2]*

➡ *deci/ aşadar* se comportă, în frază, precum conjuncţia adversativă *însă*:

A rezolvat multe probleme,/[1] pe care/[2] deci/[1] le-a înţeles bine./[2]

I.2. Conjuncţii şi locuţiuni conjuncţionale subordonatoare

❶ Conjuncţii subordonatoare cu întrebuinţare universală (introduc o diversitate de propoziţii subordonate): *să, că, ca să* (conjuncţie subordonatoare compusă), *dacă, de* (*de = să, dacă, chiar dacă, încât...*):

De vrei,/[1] vii./[2] (*de = dacă*; subordonată condiţională)

Du-te/[1] de-mi adu cartea./[2] (*de = să, ca să*; subordonată finală)

De vrei,/[1] de nu vrei,/[2] dai examen./[3] (*de = chiar dacă*; subordonate concesive)

Atât de tare l-a bătut,/[1] de l-a învineţit./[2] (*de = încât*; subordonată consecutivă)

➡ A nu se confunda *de* – conjuncţie subordonatoare (*de = să, dacă, chiar dacă, încât*) cu *de* – pronume relativ: *Casele/[1] de le vezi/[2] sunt ale boierului./[1]* (*de = pe care*)

❷ Conjuncţii şi locuţiuni conjuncţionale subordonatoare specializate (introduc numai anumite tipuri de subordonate):

➡ temporale: *până să/ ca să*, (mai) *înainte să/ ca să, (de) îndată ce, imediat ce, o dată ce, pe dată ce, de cum, în timp ce, în vreme ce, cât timp câtă vreme...*;

➡ modale: *fără să/ ca să, cu cât, pe cât, pe măsură ce, faţă de cum/ cât/ când/ unde, ca şi cum/ când/ unde/ cât, decât să...*;

➡ cauzale – conjuncţii subordonatoare: *căci, fiindcă, deoarece, întrucât*; locuţiuni conjuncţionale subordonatoare: *pentru că, din cauză că, din pricină că, de vreme ce, din moment ce, o dată ce*;

➡ de scop/ finală: *pentru ca să*;

➡ concesive – conjuncţie subordonatoare: *deşi*; locuţiuni conjuncţionale subordonatoare: *măcar că/ să/ dacă/ de, chiar dacă/ de/ să/ că, chit că/ să/ dacă/ de, fără să/ ca să*;

➡ consecutive – conjuncţii subordonatoare: *încât, încât să*; locuţiuni conjuncţionale subordonatoare: *aşa încât, astfel încât, aşa încât să, astfel încât să, de să, cât să.*

Scanned with OKEN Scanner

❸ Adverbele relative, ca elemente de relație subordonatoare în frază, se pot desemantiza, căpătând statutul unor conjuncții subordonatoare, fără funcție sintactică: *Cum* (fiindcă, deoarece...) *n-a învățat, a luat notă mică. Unde/ Când* (dacă, fiindcă...) *n-ai bilet, de ce mergi la film?*

❹ Construcțiile *de când, până când, de unde, până unde* sunt considerate îmbinări libere de cuvinte (prepoziție + adverb relativ) când au clar marcat sensul temporal sau locativ (fiind echivalente cu *de atunci, până atunci, de acolo, până acolo*) și se desemantizează, devenind locuțiuni conjuncționale subordonatoare, atunci când nu mai păstrează sensul temporal sau locativ: ***Pe când*** *strigam la el,* (atunci) *a căzut* (prepoziție+adverb relativ, complement circumstanțial de timp). *Ea este mai cuminte,* ***pe când*** *el este un zvăpăiat* (locuțiune conjuncțională subordonatoare, fără funcție sintactică).

J. Interjecția

❶ Unele interjecții au fost împrumutate – mai vechi: *aleluia, amin, bre, haide, osana...*, altele mai noi: *adio, alo, aport, bla-bla, bravo, ciao, hello, mersi, ole, pardon, pas, stop, ups...*

❷ În contexte afective, anumite cuvinte, sintagme sau propoziții își schimbă comportamentul gramatical, devenind invariabile sub aspect morfologic și independente sintactic; ***GALR*** le consideră ***interjecții secundare*** sau ***improprii***: *Doamne!, păcatele mele!, vezi Doamne!, Doamne ferește!, Doamne ajută!, La dracu'!, La naiba!, Ei și?, Nu zău!* etc.

❸ Chiar în contexte afective, cuvinte de tipul *Ajutor!, Liniște!...* nu sunt considerate interjecții, ci substantive care formează enunțuri nominale.

❹ Unele interjecții onomatopeice, din dorința de a reda cât mai exact sunetele/ zgomotele din natură, se scriu în combinații de sunete care nu se regăsesc în alte cuvinte ale limbii române: *pst, bzz, brr, nâ, (ss)st* etc.; în asemenea transcrieri, unele dintre consoane (care se repetă sau consoana *r*) au rol vocalic, de centru silabic.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea 2

Exerciţii, teste şi bareme de evaluare

Exerciţii. Teste

TESTUL 1

Rescrie textele de mai jos, corectându-le greşelile pe care le conţin:

Setul 1

- *Sportivii aceea au abdomenurile plate.*
- *A trecut cu mare greutate de malul arbrupt a râului.*
- *Preşedintele vroieşte să abroge Legea.*
- *Mă pregătesc să absolvesc Liceul.*
- *Mă abţin decât să joc bascket.*
- *La biserică, a dat la acatisturi pentru toţi morţi!*
- *Acept orce soluţie mi se prezintă.*
- *Avusese ne mai pomenite accesuri de mânie.*
- *Omului acesta nu-i place la Vatra-Dornei.*
- *Aconto-ul primit nu l-a inpresionat.*
- *Au semnat un acord cadru de coolaborare.*
- *România a adoptat achisul comunitar, în vederea intrării în UIE.*
- *Intreprinderea a vândut mai multe activuri, pentru a-şi achita datoriile.*
- *Adineauni venise îmbrăcat cu altele haine.*
- *A transcris ad-litteram textul dat, ceeace este o performanţă.*

Setul 2

- *S-a pregătit adhoc pentru spectacolul de la Sala-Polivalentă.*
- *Nu ştia să adoptèze o atitudine de indiferenţă faţă de dujmanii săi.*
- *De sărbătoarea adormirii Maicii Domnului fusese la biserică până la ora unul.*
- *Nu-şi aduce-aminte de întâmplările acelei zi de august.*
- *Visa la o călătorie aero-spaţială de când era micuţ detot.*
- *Şi-a cumpărat o aero-termă care n-a ştiut s-o monteze.*
- *În război şi-au pierdut vieţile mulţi afganistani.*

Scanned with OKEN Scanner

- *Pe toate afişurile era scris cu majuscule mai mari.*
- *Şi-a făcut o coafiură afro de toată splenduarea.*
- *După bărberit îşi dădea pe faţă cu aftărshave.*
- *Nu este el afrurisit dacă a spus asta despre bunică-su?*
- *În jur, totul era luminat a-giorno, de parcă erai la Roma, nu altăceva!*
- *Nu accept să-mi se interzică să nu particip la serbare!*
- *Maşina avea patru airbag-uri, astfel protejindu-ne în caz de accident.*
- *Ailaltăieri, la restaurant a comandat ciorbă à la greck.*

Setul 3

- *A trecut prin Alba-Iulia mai decurând.*
- *Aceşti nori albi-argintii nu îl impresionau de loc.*
- *Şi-a cumpărat o cămaşă albastră deschis şi pantaloni raiaţi.*
- *I s-a măsurat alcolemia şi a fost amendat cu douăzeci şi doi de mii de lei.*
- *Lipsesc trei litere din alfabetaruri, devreme ce nu ies la numărare.*
- *Nu stătea alineat, în continuu ieşea din rând.*
- *Primise un altfel de echipament, nu mai se mulţumea cu cel vechi.*
- *– Vin-o mai repede, alminteri mă supăr pe tine!*
- *Pe alocurea mai greşise şi el, nu-l puteai să-l condamni.*
- *Alte ori era mai atent, nu greşia atât de mult.*
- *Nu prea avea aliură de sportiv, părea un adoleşcent oarecare.*
- *N-a fost un anfitrion prea bun, oaspeţi nu s-au simţit prea bine.*
- *Suferă de anmnezie, o dată ce nu-şi mai aminteşte nimic.*
- *– Procedează aşa din amor propriu, şi bine înţeles că greşeşte!*
- *Luase anaforă, se spovedise, se înpărtăşise, acum era liniştită.*

Setul 4

- *I-a făcu anistezie, în vederea operaţiei de apendicită.*
- *Pactul angloamerican avea şi două anecse care nu au fost publicate.*
- *Cumpăra mărfuri angros, apoi le vindea en-dètail.*
- *Expediţia în Antarctica a condus la cunoaşterea mai bine a Polului-Sud.*
- *S-a clasat antipenultimul la concursul de scki.*
- *Era antialcolic, nici nu vroia să audă de băutură.*
- *Vopseaua anticorosivă protejază tabla de ruginire.*
- *Măsurile anti-corupţie luate de guvern şi-a arătat roadele.*
- *Fiind răcit, lua antegripale, deşii nu era necesar.*
- *Este bineştiut faptul că medicamentul acela avea efect antiimflamator.*
- *Clădirea avea un maxim de protecţie antiseizmică.*
- *Nu e cu putiinţă să promoveze asemenea concepţii antiştinţifice.*
- *– E corect ca cuvântul „antiinflaţionist" să se scrie cu doi de „i"?*
- *Opiniile anumiţilor tineri nu-mi expiră încredere.*
- *– Auleo, ce era să mă lovesc de bara aceia!*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 5

- *Bea numai apă-plată, nu-i plăcea sitronada.*
- *A cumpărat trei bacsuri cu apă-minerală.*
- *Ochiurile de la aragazuri erau fabricate la Megidia.*
- *Orice decizie arbitrală va avea repercursiuni asupra bunului mers al fabricii.*
- *Vinde ardei-gras, vinete şi ridichii.*
- *Nu stătea locului de fel, parcă era argint viu.*
- *Bunica avea arterioscleroză şi se trata într-o staţiune balneo-climaterică.*
- *A ansamblat toate piesele comform schemei.*
- *A desenat un triunghi ascuţit-unghic, în locul unui isoscel.*
- *Astă iarnă ninsese prea mult şi zăpada avea cam optzeci centimetri.*
- *Astă seară vom vedea un spectacol la Teatrul naţional.*
- *A promis că va venii la timp, aşacă nu te îngrijora prea tare.*
- *Fusese la un aşa numit concert de muzică rokc.*
- *Un aşa zis comis-voiajor voia să-i arate nişte monstre de faianţă.*
- *Aşişderea întâmplări s-au petrecut de-a adevăratelea.*

Setul 6

- *Bătrânul era a toate ştiutor şi respectat de toţi nepoţi.*
- *Era un praf în admosferă de nu puteai expira.*
- *Lucrez demult în domeniul audio-video.*
- *A scris propria autobiografie de-a fir-a-păr.*
- *Şi-a dus maşina la autoserviceul din capul străzi.*
- *Azi dimineaţă a plecat mai devreme la servici.*
- *Azi după masă îi voi telefona şi lui fratele meu.*
- *El azvârlă lucrurile nefolositoare pe unde le nimereşte.*
- *Când era mic, îi spuneam poveşti cu Baba Cloanţa şi cu Muma Pădurii.*
- *Şi-a luat bacaloretul, şi acum se gândeşte să dea examen la drept.*
- *Îşi pierduse vremurile pe la nenumărate bairame.*
- *Şi-a cumpărat un balonzaic maron.*
- *A primit rest trei bacnote de zece lei şi cinci monezi de zece bani.*
- *S-a rănit la un genuchi şi acum se bandajază.*
- *Baremurile acestor teste se afişază la două ore după începerea examenului.*

Setul 7

- *E foarte mare afluienţă de public la acest spectacol.*
- *La meci era afişat un benner cu inscripţia „Să dăm dovadă de fair-play!"*
- *Îmi este cunoscut acest bazm cu Făt Frumos.*
- *– Nu mai băteţi în bancă că se aude în clasa alăturată!*
- *Ajunsese de badjocura multor alţi oameni.*
- *Se întâlnise cu un bacăuan care i-a spus să fie cu băgare-de-seamă.*
- *Actriţa era o băimăreană frumoasă, de care se înnamorase.*
- *Lucrase în bătae de joc şi acum trebuia să răspundă pentru atitudinea sa.*
- *Sportiva din Bielarus s-a clasat pentru faza finală a concursului de bridge.*

Scanned with OKEN Scanner

• *N-avea niciun beneficiu în urma afacerii încheiate cu el.*
• *Cartea fusese un best-seller, extrem de bine vândut.*
• *Pe acea plaje erau multe fete în bichini.*
• *Era un copil bine crescut şi toţi îl apreciăm pentru educaţia primită în familie.*
• *Citisem despre un binecunoscut scriitor sud american.*
• *Fusese o bine-cuvântare să plouă după ce a terminat de arătură.*

Setul 8

• *Îl bine dispune să urmărească o comedie în care se joacă actorii lui preferaţi.*
• *Orice text care este bineînţeles va putea fii interpretat cu mai mare uşurinţă.*
• *Şi-a luat un bine meritat concediu şi a vizitat mănastirile din Moldova.*
• *Este un proiect bine venit, poate fi aplicabil şi în întreprinderea noastră.*
• *L-a anunţat un bine-voitor că v-a fi trecut într-o altă categorie de salarizare.*
• *– Nu cumpăra mărfuri de la bijnitari, pot fi contra-făcute!*
• *Unii se bizuiesc pe faptul că pot reuşii la examen fără să se pregătească.*
• *Purta o bluză bleo, pe care o primise de cadou de la soră-sa.*
• *Îşi cumpărase un sacou bleumaren de la un magazin de pe Calea-Victoriei.*
• *În geantă avea doar un bloc-notes, două-trei pixuri şi câteva coale de hârtie.*
• *Căutase mult timp adresa blocului turn, numai ştia pe ce a notat-o.*
• *Îi plăcea să asculte muzică, mai ales bluzuri şi jaz.*
• *Era înghetat bogná, abiea mai putea vorbi.*
• *N-avea nevoie de badyguarzi, că dar nu era vreo vedetă de cinema!*
• *Findcă a cumpărat produsul, a primit şi un bonnus: două CD-uri.*

Setul 9

• *Într-un asemenea booms economic nu se justifică scumpirea preţurilor.*
• *Iar s-a bosunflat că părinţii nu i-au dat voie să vadă meciul în stadion.*
• *Boxeurii noştri au opţinut multe premii internaţionale.*
• *Şi-a pus tot soiul de brizbrizuri la maşină, voia cu orice preţ să fie originar.*
• *Directivele venite de la Bruselles se referea la protecţia consumatorului.*
• *Bucureştii era un oraş în plină modernizare a infra-structurii.*
• *A încheieat acel contract comercial cu bună credinţă.*
• *Copilul dădea dovadă de bună creştere, era atmirat de toţi cei din jur.*
• *Într-un asemenea sol, copaci vor avea o bună-creştere.*
• *Fratele meu fost remarcat pentru bună-purtare, deci pot fii mândră de el.*
• *A făcut asta cu bună-ştiinţă, drept pentru care va suporta consecinţele.*
• *Mă primise cu bună-voinţă, ba chiar şi m-a ajutat să-mi rezolv problemele.*
• *Venise de bună voie la antrenament, nu-l chemase nimeni din noi.*
• *Dăduse dovadă de bun gust în amenajearea apartamentului.*
• *M-a sărutat de bun rămas, apoi s-a întors cu bunicul în staţia de trolebuz.*

Setul 10

• *Se poartă cu bun simţ în faţa oricărui nou venit în cercul nostru de prieteni.*
• *Avea un bussines de pe urma căruia scotea un bun-venit.*
• *Bea numai cafea expresso, fără nici măcar un pic de zahăr.*
• *Mi-ar place, pe cerul nopţilor de vară, să privesc îndelung Calea-Laptee.*

Scanned with OKEN Scanner

- *Cântautorul Ştefan Hruşcă a fost aplaudat la şcenă deschisă.*
- *La capurile podului s-au instalat camere de supraveghere ale traficului rutier.*
- *În Munţii Bucegi există o rezervaţie pentru capra neagră.*
- *Copilul avea în mână o caramea căruia se chinuia să-i desfacă ambalajul.*
- *L-a consultat un doctor care i-a spus să nu mai bea apă carbo-gazoasă.*
- *– Al căreia dintre ei este casa aceasta?*
- *Nu poate fi mulţumită eleva în a cărui caiete sunt numai ştersături.*
- *Plăteşte cumpărăturile cu cartea-de-credit, nu cu bani cheş.*
- *Todeauna îl aprecia ca şi coleg pe care te puteai baza la nevoie.*
- *Şi-a cheltuit banii la cazino, şi acum însă nu are ce mai face.*
- *Au fost câteştrei la mare şi s-au distrat în continuu.*

TESTUL 2

Subliniază varianta corectă/ variantele corecte de scriere, conform DOOM[2]:

Setul 1

- *da capo/ da-capo*
- (războiul) *dacoroman/ daco-roman*
- (poporul) *dacoromân/ daco-român*
- *dalte/ dălţi*
- *damigeni/ damigene*
- *dandy/ dandi*
- *daneji/ danezi*
- *dantură/ dentură*
- *darămite/ darmite*
- *dare de seamă/ dare-de-seamă*
- *a datora/ a datori* (a avea o datorie materială sau morală)
- *a se datora/ a se datori* (a avea drept cauză)
- *dăinuie/ dăinuieşte*
- (clopotul) *dăngăneşte/ dăngăne*
- *dărui/ dăruiesc*

Setul 2

- *de-a ascunselea/ de-a v-aţi ascunselea*
- *de-a azvârlita/ de-a azvârlitelea*
- *de-a baba-oarba/ de-a Baba-Oarba*
- *de abia/ de-abia*
- *de-abinelea/ de-a binelea*
- *de aici/ de aci/ de-aici/ de-aci*
- *de-a curmeziş/ de-a curmezişul*
- *de-adevăratelea/ de-adevărat*
- *dealer/ dilăr*
- *de altfel/ de-altfel (de altminteri)*
- *de-a-nboulea/ de-a-n boulea*
- *de-a-ndoaselea/ de-a-n doaselea*
- *de apoi/ de-apoi*
- *de aproape/ de-aproape*
- *de asemenea/ de asemeni/ de-asemenea/ de-asemeni*

Setul 3

- *debite/ debituri* (ale râului)
- *de bună seamă/ de bună-seamă*
- *debuşee/ debuşeuri* (desfacere a mărfurilor)
- *decadem/ decădem*
- *va decade/ va decădea*
- *să decearnă/ să decerneze* (o medalie)
- *declanşeare/ declanşare*

Scanned with OKEN Scanner

- *decodificare/ descodificare*
- *decret-lege/ decret lege*
- *de dedesubtul/ de dedesuptul*
- (florile sunt în) *degrade/ degradeu*
- *de jur-împrejur/ de jur împrejur*
- *delco/ delcou*
- *delicvent/ delincvent*
- *demachere/ demachiere*

Setul 4

- *denar/ dinar* (monedă veche)
- *dentiție/ dantiție*
- *deopotrivă/ de o potrivă*
- *a se despopula/ a se depopula*
- *se depreciază/ se depreciază*
- *deranjază/ derenjează*
- *a decoji/ a descoji*
- *descoper/ descopăr*
- *descrescent/ descreşcent*
- (tu) *descri/ descrii*
- *a dăsfăşa/ a desfăşa/ a desfăşea*
- *desfințează/ desființează*
- *a desperechia/ a desperechea*
- *a se deprimăvăra/ a se desprimăvăra*

Setul 5

- *a se despoia/ a se despuia*
- *destăinui/ destăinuiesc*
- *se destramă/ se destrămează*
- (cărțile) *destulora/ a destui*
- *dezăpezire/ deszăpezire*
- *se deșteaptă/ se deștepteză*
- *desşurubează/ deşurubează*
- *a detaila/ a detalia*
- *se detaşază/ se detaşează*
- (costum) *deux-pièces/ deux pièces*
- (volum al vânzărilor de mărfuri) *devăr/ dever*
- *a se devitaminiza/ a se desvitaminiza*
- *nu mă dezbar/ nu mă dezbăr*
- *deslânat/ dezlânat*
- *dezmiardă/ dezmierdează*

Setul 6

- *cernavodean/ cernovodean*
- *chebab/ chebap*
- *(tuns) chilug/ chilung*
- *chițibuşărie/ chițibuşerie*
- *chiulasă/ culasă*
- *chiuvetă/ ghiuvetă*
- *clar-obscur/ clarobscur*
- *clar-văzător/ clarvăzător*
- *clar-viziune/ clarviziune*
- *clavicolă/ claviculă*
- *cocktail/ cockteil/ cocteil*
- *colinear/ coliniar*
- *colocvial/ cologvial*
- *coloşi/ colosuri*
- *comando/ commando*

Setul 7

- *combateți/ combăteți*
- *conclusiv/ concluziv*
- *conduceți/ conduceți*
- *a comfirma/ a confirma*
- *a se comforma/ a se conforma*
- *comfuz/ confuz*
- *(el) consemnă/ consemnează*
- *cosmic/ cozmic*
- *cotidiane/ cotidiene*
- *cocoană/ cucoană*
- *curriculum vitae/ curriculum-vitae*
- *cuartet/ cvartet*
- *dârji/ dârzi*
- *se demarchează/ se demarcă*
- *noi descosem/ descoasem*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 8

- *de sine-stătător/ de sine stătător*
- *deşartă/ deşeartă*
- *detenție/ detențiune*
- *dezbateți/ dezbăteți*
- *a se dăzveli/ a se dezveli*
- *a dezînvinovăți/ a dezvinovăți*
- *dibuie/ dibuieşte*
- *a dijmui/ a dişmui*
- *dinapoi/ dinnapoi*
- *dintracelea/ dintr-acelea*
- *dintradins/ dintr-adins*
- *diseară/ deseară*
- *disertație/ dizertație*
- *disident/ dizident*
- *(conjuncție) dijunctivă/ disjunctiv*

Setul 9

- *distribuie/ distribuieşte*
- *ditamai/ ditai*
- *divident/ dividend*
- *dizenterie/ dezinterie*
- *domino/ dominou*
- *donjuan/ don juan/ don-juan*
- *dopping/ doping*
- *drămuie/ drămuieşte*
- *drum de fier/ drum-de-fier*
- *dublu casetofon/ dublu-casetofon*
- *a se dumeri/ a se dumiri*
- *echivocă/ echivoacă*
- *eclere/ ecleruri*
- *eczemă/ egzemă*
- *ecusoane/ ecusonuri*

Setul 10

- *electromagnete/ electromagneți*
- *elite/ eliți*
- *embrioni/ embrioane*
- *erbicid/ ierbicid*
- *escortă/ excortă*
- *escroc/ excroc*
- *etaloane/ etalonuri*
- *escavare/ excavare*
- *egzistență/ existență*
- *felurit/ feliurit*
- *filosof/ filozof*
- *firimitură/ frimitură*
- *fliuşturatic/ fluşturatic*
- *fojnitură/ foşnitură*
- *fregvent/ frecvent*

TESTUL 3

Explicaţi, pe scurt, de ce sunt pleonastice următoarele construcţii:

Setul 1

- *abundență mare*
- *a ciripi păsăreşte*
- *acurateţe deosebită*
- *a adăuga în plus*
- *adiere de vânt*
- *a-şi aduce aportul*
- *a-şi aduce contribuția*
- *afluență mare*
- *agendă pentru notat*
- *alcoolemie în sânge*

Scanned with OKEN Scanner

- *alegeri electorale*
- *alocuțiune scurtă*
- *altercație verbală*
- *a amâna pe mai târziu*
- *aperitiv înainte de masă*

Setul 2

- *aromă plăcut mirositoare*
- *astru ceresc*
- *a ateriza pe pământ*
- *a avansa înainte*
- *averse de ploaie*
- *babă bătrână*
- *bancnotă de hârtie*
- *un bestseller de succes*
- *blocnotes pentru însemnări*
- *briza ușoară a mării*
- *cadență ritmică*
- *calamitate de proporții*
- *caligrafie frumoasă*
- *calomnie neadevărată*
- *chiar el însuși*

Setul 3

- *citronadă de lămâie*
- *a clăti cu apă*
- *a-și coafa părul*
- *concluzie finală*
- *conjunctură de moment*
- *a conviețui împreună*
- *a colabora împreună*
- *curaj temerar*
- *cutremur de pământ*
- *a da în avans un aconto*
- *dar însă*
- *decât numai*
- *deci [...], prin urmare...*
- *democrație populară*
- *a desființa complet*
- *a se devota total*

Setul 4

- *discurs public*
- *dună de nisip*
- *enșantion de probă*
- *a excela în mod deosebit*
- *exemplu pilduitor*
- *festivitate solemnă*
- *un fleac neînsemnat*
- *folclor popular*
- *gardian de pază*
- *ghid călăuzitor*
- *a grupa împreună*
- *iz neplăcut*
- *a îngheța de frig*
- *a se întoarce înapoi*
- *lihnit de foame*

Setul 5

- *mijloacele mass-media*
- *mireasmă plăcută*
- *mujdei de usturoi*
- *a se nimeri din brodeală*
- *originalitate particulară*
- *ortografie corectă*
- *ospiciu de nebuni*
- *a pălăvrăgi fără rost*
- *performanță deosebită*
- *prioritate principală*
- *a premedita dinainte*
- *promoția de absolvenți*
- *procent de 20%*
- *a proroci viitorul*
- *realizarea înfăptuită*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 6

- *a recita pe dinafară*
- *a reciti din nou*
- *a relua încă o dată*
- *a repeta pentru a doua oară*
- *a se retrage îndărăt*
- *a se reuni laolaltă*
- *a reveni iar*
- *ruj de buze*
- *santinelă de pază*
- *a schița în mod sumar*
- *a-și face siesta de după-masă*
- *sloi de gheață*
- *solicitare insistentă*
- *solniță de sare*
- *a face un spirit de glumă*

Setul 7

- *a rămâne stană de piatră*
- *a da startul începerii competiției*
- *a suplini temporar pe cineva*
- *a face cuiva o surpriză neașteptată*
- *a suspenda temporar din funcție pe cineva*
- *taraf de lăutari*
- *a restitui înapoi*
- *a transcrie din nou*
- *trunchi de copac*
- *a avea un tupeu de neobrăzat*
- *unanimitate deplină*
- *urcuș în pantă*
- *vecin apropiat*
- *venit financiar*
- *a avea o vocație deosebită*
- *a urma în continuare*
- *zbucium sufletesc*

TESTUL 4

Explică, pe scurt, în ce constă greșeala de scriere și/ sau de pronunțare a cuvintelor subliniate:

1. Andrei era al o *miilea* concurent înscris la cros.
2. Poemul *emineşcian* era cunoscut de toți elevii.
3. Oaia este un animal *ierbivor.*
4. Îmbrăcămintea unui *eschimoș* este adaptată rezistenței la frig.
5. Doar tu *ieşti* desemnat să participi la concurs.
6. Pactul *euro-atlantic* conține și alte prevederi decât cele pe care le cunoști.
7. *Evoluarea* mărfurilor s-a făcut de către comisia de inventariere.
8. Știu cu *egzactitate* unde s-a greșit.
9. *Ne extindem* și în alte spații comerciale.
10. Fierberea *fasolii* îi luase prea mult timp.
11. Cumpăna *fântânei* scârțâia din cauza vântului.
12. Era căsătorit cu *o făgărășeană* foarte frumoasă.
13. Și-a pus un *fermuar* la buzunarul interior al sacoului.
14. Nu vei întâlni animale *feroci* prin pădurea aceasta.
15. Mica *fetiță* abia își putea duce ghiozdanul.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 5

Subliniază cuvintele corect accentuate din seriile de mai jos:

Setul 1

- *apendice* (adaos)/ *apendice*
- *apendice* (prelungire a intestinului)/ *apendice*
- *aripă/ aripă*
- *asfixie/ asfixie*
- *avarie/ avarie*
- *balonzaid/ balonzaid*
- *calcar/ calcar*
- *candid/ candid*
- *mă cațăr/ mă cățăr*
- *cerber/ cerber*
- *chivot/ chivot*
- *cobalt/ cobalt*
- *colaps/ colaps*
- *colea/ colea*
- *comics/ comics* (broşură)

Setul 2

- *conductor/ conductor*
- *conector/ conector*
- *crater/ crater*
- *croasant/ croasant*
- *croazieră/ croazieră*
- *diasporă/ diasporă*
- *dihor/ dihor*
- *fiasco/ fiasco*
- *fierserăm/ fierserăm*
- *fiică/ fiică*
- *(muşchi) file/ file*
- *firav/ firav*
- *fitness/ fitness*
- *fițuică/ fițuică*
- *fluid/ fluid*

Setul 3

- *fripserăm/ fripserăm*
- *furie/ furie*
- *gaiță/ gaiță*
- *gângav/ gângav*
- *gârbov/ gârbov*
- *gheişă/ gheişă*
- *gingaş/ gingaş*
- *hapciu/ hapciu*
- *hatman/ hatman*
- *import/ import*
- *impostor/ impostor*
- *impuls/ impuls*
- *incipit/ incipit*
- *incognito/ incognito*
- *infam/ infam*

Setul 4

- *acatist/acatist*
- *adică/ adică*
- *adio/ adio*
- *agriş/ agriş*
- *ajungem/ ajungem*
- *alaltăieri/ alaltăieri*
- *alo/ alo*
- *altădată/ altădată*
- *alteori/ alteori*
- *anemie/ anemie*

Scanned with OKEN Scanner

- *anost/ anost*
- *antiglonț/ antiglonț*
- *antișoc/ antișoc*
- *apoi/ apoi*
- *arareori/ arareori*

Setul 5

- *cacao/ cacao*
- *cactus/ cactus*
- *constructor/ constructor*
- *context/ context*
- *contraofertă/ contraofertă*
- *decadeți/ decădeți*
- *decibel/ decibel*
- *fursec/ fursec*
- *gangster/ gangster*
- *gigolo/ gigolo*
- *glaspapir/ glaspapir*
- *hatman/ hatman*
- *profesor/ profesor*
- *regizor/ regizor*
- *vatman/ vatman*

TESTUL 6

Alcătuiește scurte enunțuri cu următoarele cuvinte, care să le ilustreze sensul:

Setul 1

- *accesuri* .....
- *accese* .....
- *acordă* .....
- *acordează* .....
- *arce* .....
- *arcuri* .....
- *arginți* .....
- *arginturi* .....
- *atlase* .....
- *atlazuri* .....
- *auditor* .....
- *auditoriu* .....
- *augustă* .....
- *august* .....
- *auricul* .....

Setul 2

- *bande* .....
- *benzi* .....
- *barem* .....
- *barem* .....
- *bași* .....
- *basuri* .....

Scanned with OKEN Scanner

- *bobi* .....
- *boabe* .....
- *boburi* .....
- *boxeri* .....
- *boxeri* .....
- *bretone* .....
- *bretoane* .....
- *buni* (substantiv) .....
- *bunuri* .....

Setul 3

- *butoni* .....
- *butoane* .....
- *calculi* .....
- *calcule* .....
- *calculatori* .....
- *calculatoare* .....
- *capital* (adjectiv) .....
- *capital* (substantiv) .....
- *cari* (substantiv) .....
- *care* (substantiv .....
- *caruri* .....
- *carbonier* .....
- *carbonifer* .....
- *caro* .....
- *carou* .....
- *cartel* .....

Setul 4

- *cămine* .....
- *căminuri* .....
- *câteodată* .....
- *câte o dată* .....
- *centri* .....
- *centre* .....
- *chiştoci* .....
- *chiştoace* .....
- *ciubuce* .....
- *ciubucuri* .....
- *ciufi* .....
- *ciufuri* .....
- *clenciuri* .....
- *clinciuri* .....
- *cocoaşe* .....

Scanned with OKEN Scanner

Setul 5

- *colonii* .....
- *colonii* .....
- *colți* .....
- *colțuri* .....
- *colțari* .....
- *colțare* .....
- *comedii* .....
- *comedii* .....
- *companie* .....
- *companie* .....
- *complete* (adjectiv) .....
- *completuri* (substantiv) .....
- *complexe* (adjectiv) .....
- *complexe* (substantiv) .....
- *complexuri* .....

Setul 6

- *concesii* .....
- *concesiuni* .....
- (ele) *concură* .....
- (ele) *concurează* .....
- *conjectură* .....
- *conjunctură* .....
- *contractă* .....
- *contractează* .....
- *copii* .....
- *copii* .....
- *corector* .....
- *corector* .....
- *corni* .....
- *coarne* .....
- *cornuri* .....

Setul 7

- *cornișori* .....
- *cornișoare* .....
- *corpuri* .....
- *corpi* .....
- *coșari* .....
- *coșare* .....
- *coți* .....
- *coate* .....
- *coturi* .....

Scanned with OKEN Scanner

- *cotoi* .....
- *cotoaie* .....
- *creieri* .....
- *creiere* .....
- *cristale* .....
- *cristaluri* .....

Setul 8

- *curenți* .....
- *curente* (adjectiv, substantiv) .....
- *curieri* .....
- *curiere* .....
- *el degajă* .....
- *el degajează* .....
- *dejoacă* .....
- *dejugă* .....
- *demâncare* .....
- *de mâncare* .....
- *deodată* .....
- *de o dată* .....
- *deoparte* .....
- *de o parte* .....
- *deopotrivă* .....

Setul 9

- *depresii* .....
- *depresiuni* .....
- *devreme* .....
- *de vreme* .....
- *dezinfecție* .....
- *dezinsecție* .....
- *difuzori* .....
- *difuzoare* .....
- *dincolo* .....
- *din colo* .....
- *dintr-odată* .....
- *dintr-o dată* .....
- *director* .....
- *director* .....
- *diletant* .....

Setul 10

- *donatar* .....
- *donator* .....
- *doze* .....

Scanned with OKEN Scanner

- *duze* .....
- *dragoni* .....
- *dragoane* .....
- *dulapi* .....
- *dulapuri* .....
- *elani* .....
- *elanuri* .....
- *elidare* .....
- *elucidare* .....
- *eludare* .....
- *email* .....
- *e-mail* .....
- *eminenți* .....

TESTUL 7

Subliniază varianta corectă/ variantele corecte de pronunțare, conform DOOM[2]:

Setul 1

- acquis – *aki/ acquis*
- aftershave – *afterșaiv/ aftărșeĭv*
- aide-mémoire – *aidmemoar/ edmemoar*
- airbag – *airbag/ erbag/ erbeg*
- airbus – *airbus/ erbas/ erbüs*
- aisberg – *aisberg/ esberg*
- à la carte – *a la carte/ alacart*
- à la grecque – *alagrecue/ alagrec*
- à la longue – *alalongiu/ alalõg*
- à la russe – *alarus/ alarüs*
- all right – *alrait/ olrăĭt*
- babysitter – *bebisiter/ bebisităr*
- background – *bacgraŭnd/ becgraŭnd*
- banking – *banching/ benching*
- banner – *bener/ benăr*

Setul 2

- BASIC/ Basic – *basic/ beĭsic*
- Basic-English – *basicengliș/ beĭsicingliș*
- bazooka – *bazoca/ bazuca*
- BBC – *bebece/ bibisi*
- bestseller – *besteler/ bestselăr*
- bidonville – *bidănvil/ bidonvil*
- Biedermeier – *bidărmaier/ bidermaier*
- big band – *bigbend/ bigband*
- Big Bang – *bigbeng/ bigbang*
- Big Brother – *bigbrătăr/ bigbrazăr*
- bildungsroman – *bildunsroman/ bildungsroman*
- Bordeaux – *bordeo/ bordo*
- bluejans – *bluginz/ blugins*
- blues – *bluz/ blüz*
- bluff – *bluf/ blaf*

Setul 3

- box-office – *boxofis/ boxofis*
- brandy – *brandi/ brendi*
- breakfast – *brecfăst/ breacfăst*
- business – *bisnis/ biznis*
- byte – *bit/ băĭt*
- café-frappé – *cafefrape/ cafefrape*
- camping – *champing/ chemping*
- cappuccino – *capucino/ capucino*

Scanned with OKEN Scanner

- cash – *checi/ cheş*
- CD-player – *sidipleiăr/ sidiplaier*
- CD-writer – *sidiraităr/ sidiraiter*
- charter – *čartăr/ čarter*
- chat – *ceat/ cet*
- cheeseburger – *cizburgăr/ cizburgher*
- cherry-brandy – *ceribrendi/ şeribrendi*

Setul 4

- Chicago – *cicago/ şicago*
- ciné-vérité – *cineverite/ sineverite*
- cocktail – *cocteĭl/ coctaĭl*
- computer – *compĭutăr/ compĭuter*
- consommé – *consome/ consome*
- consulting – *consalting/ consulting*
- copyright – *copiraĭt/ copiraĭt*
- country – *cantri/ cantri*
- cowboy – *caŭboi/ caŭboi*
- curry – *cari/ cari*
- cutter – *catăr/ cater*
- cyborg – *saiborg/ siborg*
- dancing – *dansing/ densing*
- dandy – *dandi/ dendi*
- disc-jockey – *discğocheĭ/ discğocheĭ*

Setul 5

- discount – *discaŭnt/ discaŭnt*
- driver – *draĭvăr/ dreĭvăr*
- dry – *draĭ/ drĭ*
- dumping – *damping/ dumping*
- duty-free – *dĭutifri/ dĭutifri*
- Turnul Eiffel – *efel/ aifăl*
- Einstein – *aĭnstain/ aĭnştain*
- e-mail – *imeĭl/ imeĭl*
- en détail – *ădetaĭ/ ădetaĭl*
- en titre – *ătitr/ ătitr*
- fast-food – *fastfud/ fastfud*
- feedback – *fidbec/ fidbec*
- fitness – *fitnes/ fitnes*
- five o'clock – *faĭvocloc/ faĭvocloc*
- flashback – *fleişbec/ fleşbec*

Setul 6

- forfait – *forfe/ forfait*
- friteuză – *fritöză/ friteuză*
- full-time – *fultaĭm/ fultaĭm*
- Gestapo – *gestapo/ ghestapo*
- hacker – *hecăr/ hacăr*
- happy-end – *hepiend/ hepiend*
- hardware – *hardŭer/ hardŭar*
- heavy metal – *hevi metăl/ hevi metal*
- high-life – *haĭlaĭf/ haĭlaĭf*
- jazz-rock – *gezroc/ ğazroc*
- jogging – *ğoghing/ ğoghing*
- judo – *ğudo/ judo*
- ketchup – *chečap/ chečup*
- knockaut – *cnocaut/ nocaut*
- know-haw – *năuhau/ cnăuhau*

Setul 7

- laptop – *laptop/ leptop*
- leasing – *lising/ lizing*
- living-room – *livingrum/ livingrum*
- look – *luc/ loc*
- management – *meniğment/ managment*
- manager/ manager – *manager/ manager*
- Marseilleza – *marseĭeza/ marseĭeza*
- maseur – *masior/ masör*
- musical – *mĭuzicăl/ muzicăl*
- music-hall – *mĭuzic-hol/ muzic-hol*
- New York – *nĭuĭorc/ nĭuĭorc*
- on-line/ online – *onlaĭn/ onlaĭn*
- open – *open/ opăn*
- output – *aŭtput/ aŭtput*
- outsider – *aŭtsaĭdăr/ aŭtsĭdăr*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 8

- pager – *peĭğăr/ peĭğer*
- pampers – *pempărs/ pempers*
- parti-pris – *partipri/ partipri*
- pick-up – *picap/ picap*
- play-back – *pleĭbec/ pleĭbec*
- playboy – *pleĭboi/ pleĭboi*
- plein-air – *plener/ pleiner*
- pole-position – *polpozişn/ polpozişn*
- porte-bonheur – *portbonör/ portbonör*
- prime-time – *praĭmtaĭm/ praĭmtaĭm*
- provider – *provaĭder/ provaĭdăr*
- ranch – *ranč/ renč*
- rating – *raĭting/ reĭting*
- recorder – *rĭcordăr/ recordăr*
- Reichstag – *raihstag/ raihştag*

Setul 9

- remember – *rimembăr/ remembăr*
- rendez-vous – *randevu/ randevü*
- replay – *ripleĭ/ ripleĭ*
- roaming – *răuming/ răuming*
- room-service – *rum-servis/ rum-servis*
- rummy – *rami/ römi*
- scrabble – *screbăl/ screibăl*
- second-hand – *secăndhend/ secănhend*
- self-service – *selfservĭs/ selfservĭs*
- shakespearian – *şecspirian/ şecspirian*
- shocking – *şoching/ şoching*
- shopping center – *şoping senter/ şoping sentăr*
- showbiz – *şoŭbiz/ şoŭbiz*
- showroom – *şoŭrum/ şoŭrum*
- Siemens – *zimăns/ ţimăns*

Setul 10

- single – *singăl/ singhel*
- skateboard – *scheĭtbord/ scheĭtbord*
- snack-bar – *sneicbar/ snecbar*
- software – *softŭer/ softŭăr*
- standby/ stand-by – *stendbaĭ/ stendbaĭ*
- steward – *stĭuard/ stĭuard*
- supermarket – *supermarket/ supermarket*
- summit – *samit/ sammit*
- surfing – *sărfing/ surfing*
- talk-show – *tokşoŭ/ tokşoŭ*
- tête-à- tête – *tetatet/ tetatet*
- time-out – *taimaut/ taimaut*
- weekend – *uĭchend/ uĭchend*
- western – *ŭestărn/ ŭestern*
- whisky – *uĭschi/ uĭschi*

TESTUL 8

Ortografiază următoarele neologisme/ cuvinte împrumutate, scrise aici aşa cum se pronunţă, după modelul *aki – acquis*:

Setul 1

- *alŭră*
- *bleö*
- *bodigard, badigard*
- *cocăr*
- *cul*
- *displeĭ*
- *dizăl*
- *fön*
- *istmăncolor*
- *gip*
- *marcăr*
- *pleĭăr*
- *rochăr*
- *saiăns ficşăn*
- *stĭuardesă*
- *testăr*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 2

- *espreso*
- *fifti-fifti*
- *fleş*
- *folchist*
- *fürăr*
- *gafor*
- *globtrotăr*
- *groghi*
- *hamburgăr*
- *herţian*
- *haĭ fidelĭtĭ*
- *hipĭ*
- *hobĭ*
- *hotlaĭn*
- *haŭs*

Setul 3

- *hanter*
- *aĭsti*
- *input*
- *aĭkĭu*
- *ğacuzi*
- *jĭujiţu*
- *ğocăr*
- *chič*
- *ledi*
- *linc*
- *elpi*
- *oldboi*
- *oenge*
- *piţa/ piţă*
- *plening*

TESTUL 9

Alcătuieşte scurte enunţuri cu fiecare dintre paronimele de mai jos:

Setul 1

- *aderare*
- *aderenţă*
- *alineat*
- *aliniat*
- *alienare*
- *apropia*
- *apropria*
- *atlas*
- *atlaz*
- *avers*
- *aversă*
- *bianual*
- *bisanual*
- *boxer*
- *boxer*

Setul 2

- *cenzură*
- *cezură*
- *clamă*
- *clemă*
- *comedie*
- *comedie*
- *contuar/ comptuar*
- *contor*
- *deferend*
- *diferend*
- *degresiune*
- *digresiune*
- *a desemna*
- *a desena*
- *dihanie*

Setul 3

- *dihonie*
- *emigrant*
- *imigrant*
- *emisie*
- *emisiune*
- *a enerva*
- *a inerva*
- *eteri*
- *eteruri*
- *executor*
- *executoriu*
- *exoteric*
- *ezoteric*
- *extensor*
- *extinctor*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 4

- *extremi* (s.m.)
- *extreme* (s.n.)
- *familial*
- *familiar*
- *fante* (s.f.)
- *fanți* (s.m.)
- *fascicul*
- *fasciculă*
- *fastidios*
- *fastuos*
- *filet*
- *fileu*
- *file*
- *fleacuri*
- *flecuri*

Setul 5

- *formație*
- *formațiune*
- *forțat*
- *fragrant*
- *flagrant*
- *funcție*
- *funcțiune*
- *a gera*
- *a gira*
- *gerant*
- *girant*
- *glacial*
- *glaciar*
- *idiotism*
- *idioție*
- *imanent*
- *iminent*

TESTUL 10

Rescrie forma literară (corectă) a fiecăruia dintre următoarele cuvinte/ grupuri de cuvinte:

Setul 1

- *macrame/ macrameu*
- *marfar/ mărfar*
- *mâine dimineață/ mâine-dimineață*
- *mâine după-amiază/ mâine după amiază*
- *mâine poimâine/ mâine-poimâine*
- *a măzgăli/ a mâzgăli*
- *medicație/ medicamentație*
- *mediteraneean/ mediteranian*
- *megleno-română/ meglenoromână*
- *metro/ metrou*
- *mic-gros/ mic-gross*
- *microscoape/ microscopuri*
- *miezi/ mieji*
- *al miliardulea (om)/ al miliardelea (om)*
- *mileu/ milieu*

Setul 2

- *al două milioanelea (om)/ al două milionulea (om)*
- *minimarkete/ minimarketuri*
- *minuțios/ minuțiuos*
- *miorlăie/ miorlăieşte*
- *mireasmă/ mireazmă*
- *mis/ miss*
- *mistuie/ mistuieşte*
- *mititei/ mititeli*
- *mixăr/ mixer*
- *modeling/ modelling*
- *monoloage/ monologuri*
- *monstruasă/ monstruoasă*
- *moscheie/ moschee*
- *moşerime/ moşierime*
- *mototoi/ mototoli*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 3

- *muntos/ muntuos*
- *murmuie/ murmuieşte*
- *muschetar/ muşchetar*
- *muscular/ muşchiular*
- *moşoroi/ muşuroi*
- *mutunache/ mutunaiche*
- *năprasnic/ năpraznic*
- *năvale/ năvăleşte*
- *necuvincios/ necuviincios*
- *negligent/ neglijent*
- *Negru Vodă/ Negru-Vodă*
- *neloial/ neloaial*
- *neobijnuinţă/ neobişnuinţă*
- *nescafe/ nesscafe*
- *noembrie/ noiembrie*

TESTUL 11

Justifică, pe scurt, folosirea virgulelor în textele date mai jos:

Textul 1

„Doi ciclişti se mişcă unul spre celălalt cu o viteză de 15 km/ h. Când distanţa dintre ei este de 30 km, o muscă de pe ghidonul primei biciclete pleacă în zbor spre celălalt biciclist cu viteza de 20 km/ h. Când ajunge la acesta, seîntoarce şi execută aceeaşi mişcare până la întâlnirea cicliştilor. Care este distanţa parcursă de muscă?" Aceasta este o problemă dintr-o culegere de matematică de clasa a a IV-a. Nu mă îndoiesc că elevii îşi vor dezvolta competenţele într-ale matematicii prin dezvoltarea ei. Dar, logic vorbind, adevăratele întrebări care trebuie puse ar fi următoarele: de ce şi cum stă musca pe ghidon? De ce se întoarce ea când ajunge la al doilea ciclist şi nu se aşează, de exemplu, tot pe ghidon, aşteptând liniştită întâlnirea? Dacă un elev răspunde că musca nu poate atinge 20 km./h., i se scade nota? Şi, în general, muştele ştiu ce le pun să facă profesorii de matematică?

(M.V., ***Dilema veche***)

Textul 2

S-a iscat un vârtej ca din senin. S-a înşurubat în pământ, apoi a pornit-o, tehui, peste câmp, curţi şi livezi, luând cu el tot ce găsea mai uşor în cale. Şi dacă de pe jos fura flori, pene şi hârtii, de pe o ramură luă un cărăbuş, un cărăbuş mititel, castaniu, cu aripile fragede, cu ochişorii ca două neghinţe. Cărăbuş de primăvară. Când l-a luat vârtejul pe sus, şi-a strâns şi el picioruşele şi a văzut că poate zbura fără să dea din aripi.

(Emil Gârleanu, ***Sărăcuţul!...***)

Textul 3

Dicţionarul explicativ al limbii române *se adresează tuturor celor care, folosind în mod curent limba română, au nevoie de informaţii şi lămuriri în legătură cu vocabularul românesc actual. Conceput ca un cuprinzător repertoriu lexical,* ***Dicţionarul*** *înregistrează şi explică foarte multe cuvinte, sensuri şi unităţi frazeologice noi, ivite în uzul limbii*

Scanned with OKEN Scanner

române cu deosebire în ultimele decenii. În acest dicționar intră și cuvinte populare, regionale, arhaisme etc. care apar în operele clasice ale literaturii române. Definirea și explicarea cuvintelor, ca și distribuirea sensurilor, respectă principiile introduse în lexicografia românească de Institutul de Lingvistică. În acest cadru devenit tradițional, și-au găsit locul potrivit toate noutățile de interpretare destinate îmbunătățirii descrierii cuvintelor. Ca și în dicționarele anterioare elaborate de Institutul de Lingvistică, și în cel de față au fost incluse locuțiuni și expresii, ori de câte ori prezența lor în cursul tratării unui cuvânt se impunea cu necesitate. Pentru a respecta tradiția din lexicografia națională, ***Dicționarul*** *indică și originea cuvintelor înregistrate, deși nu este un dicționar etimplogic propriu-zis.*

(*** – ***Prefață*** la ***Dicționarul explicativ al limbii române***, Editura Academiei)

Textul 4

Același loc iubit umbrești
Și-un colț de cer întreg cuprinzi,
Nuc falnic, strajă din poveşti,
Deasupra casei părinteşti
Aceleași crengi întinzi...

De veacuri fruntea nu ți-o temi,
Ții piept când vin furtuni năval
O, de-ai putea să mai rechemi
La poala ta și-acele vremi
De trai patriarhal!

Acel șirag de mândre veri
De cari mi-aduc aminte-abia
Asemeni unor dragi păreri
Ce-au legănat în mângâieri
Copilăria mea...

O, de-ai putea să mai aduni
Alaiul de copii vioi,
Ce-n horă se-nvârteau nebuni
Și toamna făureau cununi
Din veștedele-ți foi!

(Ștefan Octavian Iosif, ***Nucul***)

Textul 5

Art. 1. Accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informație de interes public, definit astfel prin prezenta lege, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Art. 2. [...] (b) Prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației. [...]

Art. 7. (1) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să răspundă în scris la solicitarea informațiilor de interes public în termen de 10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării.

(***Legea 544***, privind accesul la informațiile de interes public)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 12

Justifică, pe scurt, folosirea semnelor de ortografie în textele următoare:

Textul 1

Vii să-mi baţi iar la fereastră,
Tânăr soare auriu,
Şi zăpada de pe coastă
Fuge ca argintul-viu.

Saltă gureşe şuvoaie,
Spumegate şi zglobii.
Cântă cinteze-n zăvoaie
Şi-n văzduhuri ciocârlii!

Ca zăpada care piere
După veacul iernii greu,
Piei şi tu de-acum, durere,
Iarna sufletului meu!

Albe la fereastră, două
Crengi de măr mi-au înflorit:
Vino, primăvară nouă,
Vreau să uit c-am suferit...

(Ştefan Octavian Iosif, ***Cântec de primăvară***)

Textul 2

Din pietre sterpe şi uscate
Un fir de iarbă s-a ivit,
Şi vârful lui în infinit
A cutezat, străin, să cate.

Născând dintr-un crâmpei de soare
Şi o fărâmă de pământ,
Firul gingaş, curat şi sfânt,
A-mbobocit şi-a dat în floare.

Strivit de ulița măreață
Secat de drumul de asfalt,
El e de felul cerului înalt,
Care şoptind îi spune şi-l învață.

El, mulţumit că drept merinde
I-aduce lapte noaptea în pahar,
Se bucură când şi-un ţânţar
De moţu-i auriu se prinde.

(Tudor Arghezi, ***Chemarea***)

Textul 3

Azi dimineaţă m-am trezit,
Căci mi-a bătut nerăbdător la geam,
Cu degetele sale fragede de ram,
Caisul, care peste noapte-a înflorit.

Şi nu-l recunoscui de la-nceput...
Atâta alb şi roz îşi răsfăţa risipa,
Că m-am gândit un înger c-a trecut
Şi-n ramurile lui şi-a frânt aripa.

(Magda Isanos, ***Caisul***)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 13

Despărțiți în silabe următoarele cuvinte, ținând seama numai de regulile pronunțării (silabație fonetică):

Setul 1

- *machiaj*
- *machiavelic*
- *magazioner*
- *mafiot*
- *maghiar*
- *magneziu*
- *maiou*
- *maxilar*
- *memoriu*
- *meridional*
- *meseriaș*
- *microclimat*
- *minuțios*
- *mitralieră*
- *monstruozitate*

Setul 2

- *multifuncțional*
- *muzeograf*
- *napoleonian*
- *naționalizare*
- *naufragiere*
- *neafiliat*
- *necioplit*
- *necredincios*
- *neobligatoriu*
- *neoxigenat*
- *nepotrivire*
- *neprevăzut*
- *nevralgie*
- *nitroglicerină*
- *noblețe*

Setul 3

- *noastră*
- *nucleu*
- *nutriție*
- *obiectiv*
- *obiecție*
- *oblic*
- *obligațiune*
- *oblojeală*
- *obrăznicie*
- *obstrucție*
- *ocazional*
- *ocean*
- *oficialitate*
- *oglinjoară*
- *oriental*

Setul 4

- *orientativ*
- *ortografic*
- *ortografie*
- *ortogramă*
- *oșeancă*
- *oxigen*
- *pacient*
- *palavragiu*
- *paleocreștin*
- *paliativ*
- *pandantiv*
- *paparazzi*
- *paracliser*
- *pasional*
- *pasteurizat*

Setul 5

- *patroană*
- *pauperiza*
- *păstrăvior*
- *pătlăgea*
- *pătrățică*
- *pâraie*
- *pedigri*
- *perpetuu*
- *persuasiune*
- *persiflare*
- *petrecere*
- *petrochimie*
- *pieptănat*
- *pieton*
- *pietreancă*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 6

- *pietrifica*
- *pietruire*
- *pionier*
- *piuneză*
- *pioneză*
- *plastografie*
- *ploscăi*
- *pneumonie*
- *poliester*
- *politician*
- *polițienesc*
- *pompieristic*
- *potlogărie*
- *povestioară*
- *prefixare*

Setul 7

- *prejudiciu*
- *prescurtare*
- *președinție*
- *prieten*
- *prizonier*
- *problematic*
- *profesionist*
- *program*
- *progresie*
- *promptitudine*
- *proprietar*
- *propriu*
- *prosper*
- *prostie*
- *provizoriu*

Setul 8

- *psihiatru*
- *publicare*
- *punctaj*
- *punctuație*
- *pustnicie*
- *radioascultător*
- *radiografia*
- *ranchiunos*
- *rațional*
- *răstigni*
- *răsuflare*
- *răuvoitor*
- *reacție*
- *realitate*
- *recepționa*

Setul 9

- *recreativ*
- *recordmen*
- *redeștepta*
- *reflecție*
- *reflexiv*
- *republică*
- *respectuos*
- *reziduu*
- *salvgardare*
- *sanctuar*
- *sangvinic*
- *sculptural*
- *scurtcircuita*
- *sezonier*
- *sfâșietură*

Setul 10

- *sfiicios*
- *silențios*
- *simptomatic*
- *societate*
- *spionaj*
- *sportsmen*
- *stereotip*
- *sticksuri*
- *subiect*
- *subiectiv*
- *sublim*
- *subsuoară*
- *subvenționa*
- *succesiv*
- *supraviețuitor*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 14

Despărțiți în silabe următoarele cuvinte, mai întâi conform regulilor pronunțării și apoi după structură, după modelul *acrostih – a-cros-tih/ a-cro-stih*:

Setul 1

- *manuscris*
- *marşarier*
- *megastar*
- *monoclu*
- *neschimbat*
- *nesfârşit*
- *nespălat*
- *nespus*
- *nestabil*
- *nestatornic*
- *nestăpânit*
- *nestingherit*
- *neşters*
- *neştiință*
- *neştire*

Setul 2

- *neurastenie*
- *neuropsihiatrie*
- *nezdruncinat*
- *nicium*
- *noctambul*
- *nouăsprezece*
- *obtuzunghic*
- *omniscient*
- *omonimie*
- *omucigaş*
- *oosferă*
- *paisprezece*
- *panafrican*
- *panamerican*
- *paneuropean*

Setul 3

- *panortodox*
- *paronim*
- *paronimie*
- *peninsulă*
- *pentatlon*
- *penumbră*
- *periscop*
- *peroxid*
- *planisferă*
- *polisportiv*
- *polistiren*
- *portaltoi*
- *portarmă*
- *portavion*
- *portochelari*

Setul 4

- *portunealtă*
- *postelectoral*
- *posteminescian*
- *postoperatoriu*
- *postuniversitar*
- *preasfânt*
- *preastimat*
- *preschimbare*
- *prescrie*
- *prespălare*
- *preşcolar*
- *prognoză*
- *pronosport*
- *proscrie*
- *proscris*

Setul 5

- *pseudonim*
- *pseudoştiință*
- *psihanaliză*
- *punctaveraj*
- *răsînțelege*
- *rescrie*
- *restrânge*
- *restructura*
- *retransmisie*
- *retrospectiv*
- *rozalb*
- *savantlâc*
- *semispațiu*
- *sinonim*
- *somnambul*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 6

- *stroboscop*
- *subalimentare*
- *subansamblu*
- *subaprecia*
- *subarendare*
- *subatomic*
- *subestima*
- *subevalua*
- *subexpune*
- *subîmpărți*
- *subînchiria*
- *subîntinde*
- *subînțelege*
- *sublingual*
- *sublinia*

Setul 7

- *subofițer*
- *suborbital*
- *subordonare*
- *subuman*
- *subunitar*
- *suburbie*
- *sulfamidă*
- *superabitru*
- *suprastructură*
- *șaisprezece*
- *șaptesprezece*
- *telescaun*
- *teleschi*
- *telescop*
- *telespectator*

Setul 8

- *toponim*
- *toponimie*
- *transafrican*
- *transalpin*
- *transamazonian*
- *transarabic*
- *transatlantic*
- *transeuropean*
- *transfăgărășean*
- *transfigurare*
- *transfocator*
- *transforma*
- *transfrontalier*
- *transfug*
- *transfuzie*

Setul 9

- *translator*
- *translație*
- *translucid*
- *transmigrație*
- *transmisibil*
- *transmisie*
- *transmițător*
- *transmutație*
- *transnațional*
- *transparent*
- *transplanta*
- *transport*
- *transpune*
- *tranzacție*
- *treisprezece*

Setul 10

- *ultramicroscop*
- *ultrascurt*
- *voltampermetru*
- *dezambala*
- *dezamorsa*
- *dezasambla*
- *dezinflama*
- *dezinforma*
- *dezechilibru*
- *dezinteres*
- *dezonoare*
- *dezumflare*
- *diagnostic*
- *diasporă*
- *dispera*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 15

Alcătuieşte câte un enunţ în care *cratima* (semn ortografic) să apară în următoarele situaţii:

- să lege cuvinte pronunţate împreună permanent;
- să lege cuvinte pronunţate împreună accidental;
- să lege cuvinte care se repetă identic sau uşor modificat /adjective/ adverbe);
- să lege prefixele *ne-/ re-* de cuvinte care încep cu vocală, atunci când aceasta dispare la rostirea în ritm rapid;
- să lege prefixele *ex-/ ante-/ post-/ pro-* de unele cuvinte sau de abrevieri;
- să lege elementele componente ale unor cuvinte compuse;
- să lege substantive denumind grade de rudenie, determinate de un adjectiv posesiv;
- să lege articolul hotărât enclitic sau desinenţa de cuvinte împrumutate, a căror finală prezintă deosebiri între scriere şi pronunţare;
- să lege elementele *-lea/-a,* când se formează numeralele ordinale scrise cu cifre romane sau arabe;
- să despartă silabele unui cuvânt pronunţat sacadat, pentru intensificarea sensului.

TESTUL 16

Alcătuieşte câte un enunţ în care *virgula* (semn de punctuaţie) să aibă următoarele funcţii:

- delimitarea a două unităţi sintactice coordonate în propoziţie;
- delimitarea a două unităţi sintactice coordonate în frază;
- marcarea elipsei unui verb predicativ;
- marcarea elipsei unui verb copulativ;
- marcarea elipsei unui verb auxiliar;
- izolarea unui atribut/ unor atribute în propoziţie;
- izolarea unei atributive în frază;
- izolarea unei construcţii gerunziale aflate la începutul frazei;
- izolarea unei construcţii participiale aflate la începutul frazei;
- izolarea unei propoziţii subordonate circumstanţiale care are corelativ în regentă;
- izolarea unei propoziţii intercalate;
- izolarea unui cuvânt incident;
- izolarea unei construcţii incidente;
- izolarea unui adverb cu valoarea unei propoziţii (adverb propoziţional);
- izolarea unui cuvânt sau a unei construcţii în vocativ.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 17

Scrie forma de nominativ-acuzativ plural, fără articol şi cu articol hotărât, a următoarelor substantive, după modelul *abator – abatoare/ abatoarele*:

Setul 1

- *gaică*
- *gaiță*
- *galben*
- *galon*
- *galop*
- *ganglion*
- *garant*
- *garanție*
- *garderob*
- *garderobă*
- *gașcă*
- *gaură*
- *gazoduct*
- *găgăuță*
- *gălbenuș*

Setul 2

- *găluşcă*
- *gărgăriță*
- *gâlcă*
- *gânsac*
- *gârlă*
- *gâtlej*
- *geacă*
- *geamantan*
- *geamăt*
- *gel*
- *gelozie*
- *general-colonel*
- *generație*
- *genitiv*
- *gentilom*

Setul 3

- *genuflexiune*
- *genunchieră*
- *gerant*
- *germanism*
- *germen/ germene*
- *ghemotoc*
- *gheţuş*
- *ghid (persoană)*
- *ghid (carte)*
- *ghidon*
- *ghiont.*
- *ghiveci (vas)*
- *ghiveci (mâncare)*
- *girant*
- *girofar*

Setul 4

- *giroscop*
- *giuvaier*
- *giuvaergiu*
- *glandă*
- *glasvand*
- *glie*
- *glob (parte a ochiului)*
- *glob (obiect sferic)*
- *glonț*
- *glorie*
- *glugă*
- *goblen*
- *gorjeancă*
- *grafie*
- *grai*

Setul 5

- *gramaj*
- *grangur*
- *gratie*
- *graur*
- *grămadă*
- *grâu (semănătură, lan)*
- *grep (fruct)*
- *grepfrut*
- *grijă*
- *grozăvie*
- *grumaz*
- *grupaj*
- *gulaş*
- *guturai*
- *guvern*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 18

Scrie forma de genitiv-dativ singular, cu articol hotărât, a următoarelor substantive, după modelul *abecedar – abacedarului*:

Setul 1

- *maică* (mamă)
- *maică-mea*
- *Maiestatea Sa/ Majestatea Sa*
- *mamă-soacră*
- *mamă-ta*
- *manivelă*
- *mass-media*
- *matricolă*
- *mămăligă*
- *mălai-mare*
- *mămică*
- *mătuşică*
- *mânuire*
- *mârţoagă*
- *mâzgăleală*

Setul 2

- *mecanizare*
- *mediatoare*
- *medieşeancă*
- *megalomanie*
- *mehedinţeancă*
- *membrană*
- *menajeră*
- *memorie*
- *memoriu*
- *mie*
- *miere*
- *miime*
- *miliardime*
- *milogeală*
- *minge*

Setul 3

- *minijupă*
- *miopie*
- *miorlăială*
- *mirişte*
- *miss*
- *mixtură*
- *mochetă*
- *moldoveancă*
- *molipseală*
- *momeală*
- *monedă*
- *moschee*
- *Moş-Ajun*
- *Muma-Pădurii*
- *muscă-beţivă*

TESTUL 19

Rescrie corect următoarele nume proprii geografice, transcrise mai jos aşa cum se pronunţă:

Setul 1

- *Abĭgean*
- *Adis Abeba*
- *Alba Iulia*
- *Ancara*
- *Asunsion*
- *Azerbaigean*
- *Baraĭn*
- *Bangladeş*
- *Barselona*
- *Beĭgin*
- *Bombeĭ*
- *Bordo*
- *Boţuana*
- *Brazavil*
- *Şĭcago*
- *Cile*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 2

- *Sĭudă de Mehico*
- *Dacăr*
- *Geacărta*
- *Gĭbuti*
- *Fritaun*
- *Georgĭtaun*
- *Helsinchi*
- *Iava*
- *Cartum*
- *Kuveĭt*
- *La Pas*
- *Lihtănştaĭn*
- *Nĭu Deli*
- *Nĭu Iorc*
- *Nis*

Setul 3

- *Otaua*
- *Oagadugu*
- *Fenĭan*
- *Pnom Pen*
- *Portoprens*
- *Reĭkĭavic*
- *Insulele Seĭşelz*
- *Taĭlanda*
- *La Valeta*
- *Uaşĭntăn*
- *Uelĭntăn*
- *Ĭemen*
- *Zĭmbabue*

TESTUL 20

Scrie abrevierile corecte ale următoarelor cuvinte:

Setul 1

- *abreviat, abreviere*
- *acuzativ*
- *accentuat*
- *academician*
- *adjectiv, adjectival*
- *adjectiv pronominal*
- *administrație.*
- *anglicism*
- *antemeridian*
- *anul curent*
- *aprilie*
- *argotic*
- *articolul*
- *articolul citat*
- *asistent universitar*

Setul 2

- *august*
- *auxiliar*
- *botanică*
- *capitolul*
- *condițional-optativ*
- *conferențiar*
- *confer („compară”)*
- *conjunctiv*
- *conjuncție, conjuncțional*
- *dativ*
- *decembrie*
- *desinență*
- *de exemplu*
- *diateză*
- *domn, domnul, domnului, domnilor*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 3

- *doamna, doamnei*
- *domnişoara, domnişoarei*
- *dumneaei*
- *dumneata, dumitale*
- *dumneavoastră*
- *după-amiază*
- *engleză*
- *era noastră*
- *et cetera/et caetera*
- *expresie, expresii*
- *familiar*
- *februarie*
- *figura*
- *filologie*
- *filosofie/ filozofie*

Setul 4

- *franţuzism, franceză*
- *genitiv*
- *genitiv-dativ*
- *geografie*
- *germanism, germană*
- *grecism*
- *hispanism*
- *articol hotărât*
- *articol nehotărât*
- *ianuarie*
- *ibidem*
- *idem*
- *imperativ*
- *imperfect*
- *impersonal*

Notă! *Ibidem (lat.) = în acelaşi loc, tot acolo, în aceeaşi lucrare; idem (lat.) = acelaşi, la fel, tot aşa.*

Setul 5

- *indicativ*
- *infinitiv*
- *informatică*
- *interogativ*
- *interjecţie*
- *intranzitiv*
- *invariabil*
- *italienism, italiană*
- *înaintea erei noastre*
- *înainte de Hristos/ Cristos*
- *după Hristos/ Cristos*
- *locuţiune*
- *mai-mult-ca-perfect*
- *perfect simplu*
- *perfect compus*

TESTUL 21

Alcătuieşte enunţuri în care să foloseşti corect următoarele cuvinte, astfel încât să se elimine echivocul, după modelul:

Acele de cusut sunt de bună calitate.
Acele cărţi mi-au plăcut foarte mult.

- *altoi/ altoi*
- *bară/ bară*
- *companie/ companie*
- *copii/ copii*
- *dincoace/ dincoace*
- *director/ director*
- *dotă/ dotă*
- *era/ era*
- *haină/ haină*
- *imobil/ imobil*
- *însuşi/ însuşi*
- *lături/ lături*
- *marcă/ marcă*
- *mobilă/ mobilă*
- *veselă/ veselă*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 22

Rescrie textele de mai jos, corectându-le de toate greşelile de ortografie şi de punctuaţie, dar păstrând aceleaşi elemente ale versificaţiei populare (ritmul, rima, măsura):

Textul 1

Foicică mărăcine
Asculta-ţi boieri la mine
Să-vă spui pe Corbea bine!
Frunză, verde, peliniţă
Zace-mi, zace în temniţă,
Pus-de Vodă-Ştefăniţă,
Zace-mi Corbea viteazul,
Zace-mi Corbea haiducul.

(***, ***Corbea***)

Textul 2

Şi l-a murgul se ducea,
Şi pe murg încăleca,
I-ar din gură mii grăia
– Murgu-le murguţul, meu,
Datumite-a taicătău
C-a să mi fi de ajutor
L-a nevoie şi l-a zor,
Pâno fii ca să nu mor.

(***, ***Toma Alimoş***)

Textul 3

Manea mio videa,
Inimai plângea,
Şi i-ar senchina,
Şi i-ar se ruga
„Suflă doamne,-un vânt,
Suflă-l pe pământ,
Brazi săi despoaie,
Paltini să îndoaie
Munţi să răstoarne,
Mândra sămi întoarne,
Să mi o-ntoarne-n cale
So ducă de vale!"
Domnul se-ndura,
Rugai asculta.

(***, ***Monastirea Argeşului***)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 23

Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare dintre termenii următoarelor serii de cuvinte omofone, dar neomografe:

Setul 1

• *a-şi*	• *bună stare*	• *care*
• *aşi*	• *bun-simţ*	• *c-are*
• *aşadar*	• *bun simţ*	• *careva*
• *aşa dar*	• *car*	• *care va*
• *bunăstare*	• *c-ar*	• *care v-a*

Setul 2

• *de altfel*	• *de cât*	• *deodată*
• *de alt fel*	• *demult*	• *de o dată*
• *de acum/ de-acum*	• *de mult*	• *de, odată*
• *de-a cum*	• *defel*	• *de vreme*
• *decât*	• *de fel*	• *devreme*

Setul 3

• *decăzut*	• *de seară.*	• *dinafară*
• *de căzut*	• *desigur*	• *din afară*
• *deplin*	• *de sigur*	• *dare*
• *de plin*	• *devale*	• *d-are*
• *deseară*	• *de vale*	• *dar e*

TESTUL 24

Scrie alăturat numele locuitorilor următoarelor ţări, provincii, oraşe, după modelul *Bucureşti – bucureştean*:

Setul 1

• *Arad*	• *Focşani*	• *Paşcani*
• *Alba Iulia*	• *Giurgiu*	• *Piatra-Neamţ*
• *Bacău*	• *Horezu*	• *Târgu-Neamţ*
• *Baia Mare*	• *Huşi*	• *Târgu-Jiu*
• *Curtea de Argeş*	• *Mangalia*	• *Târgu-Mureş*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 2

- *America de Nord*
- *Arabia Saudită*
- *Bordeaux*
- *Bruxelles*
- *Cipru*
- *Costa Rica*
- *Geneva*
- *Genova*
- *Israel*
- *Madrid*
- *Monaco*
- *Napoli/ Neapole*
- *Noua Zeelandă*
- *Sofia*
- *Uruguay*

TESTUL 25

Scrie **DA**, în dreptul fiecărui enunt, dacă eşti de acord cu afirmaţia pe care o conţine, sau scrie **NU**, dacă nu eşti de acord:

a.	*Apostroful este singurul semn exclusiv ortografic.*	... ...
b.	*Apostroful se foloseşte dacă dispare vocala finală a unui cuvânt, iar cuvântul următor începe cu o vocală.*	... ...
c.	*Bara oblică este semn de punctuaţie când se foloseşte în formule ce indică unităţi de măsură.*	... ...
d.	*Blancul se foloseşte pentru legarea unor cuvinte din enunţ.*	... ...
e.	*Cratima (semn ortografic) poate avea caracter permanent sau accidental.*	... ...
f.	*Cratima (semn ortografic) poate lega cuvinte care se repetă identic sau uşor modificat.*	... ...
g.	*Cratima (semn ortografic) poate lega substantive denumind grade de rudenie, folosite nearticulat, de un adjectiv posesiv.*	... ...
h.	*Cratima (semn de punctuaţie) nu se foloseşte între numerale, pentru indicarea aproximaţiei.*	... ...
i.	*Linia de pauză (semn ortografic) se poate folosi într-un enunţ pentru delimitarea cuvintelor/ a construcţiilor intercalate.*	... ...
j.	*Linia de pauză (semn de punctuaţie) se poate folosi într-un enunţ pentru marcarea, în construcţiile eliptice, a lipsei predicatului sau a verbului copulativ.*	... ...
k.	*Virgula (semn ortografic) poate apărea, ca şi cratima, între cuvinte care se repetă, identic sau cu o valoare apropiată.*	... ...
l.	*Virgula (semn ortografic) poate apărea în delimitarea unităţilor sintactice coordonate în propoziţie şi în frază.*	... ...
m.	*Virgula (semn de punctuaţie) poate marca elipsa unui verb predicativ, copulativ sau auxiliar, ca şi cratima.*	... ...
n.	*Virgula (semn de punctuaţie) poate marca izolarea propoziţiilor intercalate sau a cuvintelor şi a construcţiilor incidente.*	... ...
o.	*Nu se pot izola prin virgulă (semn de punctuaţie) construcţiile gerunziale sau participiale aflate la începutul frazei.*	... ...

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 26

Subliniază formele incorecte de imperativ dintre variantele date:

- *Adu! Adu-o! Nu adu! Nu aduce!*
- *Aduna-ți! Adunați! Nu adună! Nu aduna!*
- *Apari! Nu apari! Nu apărea!*
- *Du! Du-te! Nu te du! Nu te duce!*
- *Fă! Fă-te! Nu te fă! Nu te face!*
- *Fii! Nu fi! Nu fii!*
- *Fi-ți cuminți! Fiți cuminți! Nu fii supărat! Nu fi supărat!*
- *Îndură-te! Nu te îndură! Nu te îndura!*
- *Închină-te! Nu te închina! Nu te închină!*
- *Privește! Nu privi! Nu privii!*
- *Reface! Refă! Nu reface!*
- *Revin-o! Revino! Nu reveni! Nu revenii!*
- *Taci! Nu taci! Nu tăcea!*
- *Treci! Nu treci! Nu trece!*
- *Zi! Zii! Nu zii! Nu zice!*

TESTUL 27

Scrie forma corespunzătoare de plural a cuvintelor subliniate în următoarele texte:

a. *A intrat într-un labirint de străzi.*
b. *Nu-mi amintesc titlul cărții, am un lapsus.*
c. *Brusc, l-a apucat leșinul.*
d. *Suda cele două plăcuțe cu un letcon.*
e. *Andrei este un liber-cugetător.*
f. *În depărtare se zărea un licăr de lumină.*
g. *Liceul nostru este foarte căutat de absolvenții clasei a VIII-a.*
h. *A vărsat apa din lighean.*
i. *Părinții și-au cumpărat o mașină nouă, o limuzină.*
j. *Pentru lucrărilr din atelierul școlii au ccumpărat hârtie și lipici.*
k. *Participa la un spectacol literar-muzical.*
l. *Tatăl meu are gradul de locotenent-colonel.*
m. *După atâta mers prin pădure, în sfârșit au ieșit în luminiș.*
n. *A văzut un film de lungmetraj.*
o. *Pentru vâslit, au închiriat o luntre.*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 28

Alege, dintre forme de plural, pe cea potrivită contextului şi scri-o în spaţiul punctat:

a.	*Uneori, bătrâna ghicea viitorul în .....*	*boabe/ bobi/ boburi*
b.	*Groapa avea trei-patru ..... în adâncime.*	*coate/ coturi/ coţi*
c.	*A vândut cam o sută de ..... de ovine.*	*capete/ capi/ capuri*
d.	*Ca instrumente de suflat au cumpărat trei .....*	*coarne/ corni/ cornuri*
e.	*Lemnul părea ros de .....*	*cari/ care/ caruri*
f.	*Luase trei ..... pentru repararea casei.*	*blăni/ blănuri*
g.	*Unele locuri de popas se numesc .....*	*hani/ hanuri*
h.	*Aragazul acesta are patru .....*	*ochi/ ochiuri*
i.	*Toţi aveau ..... de păr alb.*	*moaţe/ moţuri*
j.	*Mai au de luat cuvântul trei .....*	*raportori/ raportoare*

TESTUL 29

Subliniază vocala asupra căreia cade accentul în următoarele cuvinte (acolo unde consideri că se admite dubla accentuare, scrie de două ori respectivul cuvânt, marcând accentul pe vocala corespunzătoare):

Setul 1

- *haihui*
- *halteră*
- *hamburger*
- *heirup*
- *herculeean*
- *hilar/ ilar*
- *hobby*
- *horror*
- *idee*
- *ieftinire*
- *incognito*
- *indigo*
- *inimă*
- *inox*
- *inspector*

Setul 2

- *intercluburi*
- *intim*
- *încolo*
- *încontinuu*
- *încotro*
- *însăţi*
- *jalnic*
- *lapsus*
- *leşin*
- *lider*
- *mafie*
- *magnolie*
- *măgăriţă*
- *Mediaş*
- *mijloc*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 3

- *mistic*
- *Napoleon*
- *oarecare*
- *olimpic*
- *omograf*
- *optic*
- *optim*
- *oriîncotro*
- *paisprezece*
- *palincă*
- *palmares*
- *papricaş*
- *al patruzecilea*
- *pegas*
- *penalty/ penalti*

Setul 4

- *penurie*
- *picnic*
- *picoliță*
- *pictoriță*
- *pieliță*
- *ping-pong*
- *piper*
- *pojghiță*
- *polipi*
- *precaut*
- *prevedere*
- *prim-plan*
- *printr-un*
- *profesor*
- *propriu-zis*

Setul 5

- *protector*
- *radioreporter*
- *raid-anchetă*
- *recordmen*
- *redactor*
- *regizor*
- *revizor*
- *satiră*
- *scurtcircuit*
- *sandvici/ sendviş*
- *spalier*
- *suav*
- *suburbie*
- *sunteți*
- *superstar*

TESTUL 30

Scrie alăturat câte un neologism pentru fiecare dintre definițiile de mai jos (neologismele să fie în ordine alfabetică, începând numai cu litera *a*):

- *loc într-o mină/ sacrificarea vitelor la abator* .....
- *mânăstire catolică* .....
- *acumulare de puroi* .....
- *abatere de la normal, absurditate/ deformare a unei imagini* .....
- *lipsit de viață* .....
- *care inspiră repulsie* .....
- *a desființa, a suprima* .....
- *oribil, dezgustător* .....
- *a acosta/ a trata o temă* .....
- *autohton* .....
- *ciudat, bizar* .....
- *capabil de a roade prin frecare* .....
- *a prescurta* .....
- *a abioli o lege, un act normativ* .....
- *cu pantă foarte mare/ aspru* (despre stil) .....

Scanned with OKEN Scanner

- *a se dezumaniza* .....
- *greu de înțeles* .....
- *care absoarbe* .....
- *contrar gândirii logice* .....
- *a se reține de la ceva* .....
- *belșug* .....
- *ilegal, arbitrar/ excesiv* .....
- *calm momentan* .....
- *a-și însuși în mod abuziv un bun* .....
- *a admite, a consimți, a tolera* .....
- *la care se poate ajunge/ ușor de înțeles* .....
- *întâmplător/ neesențial* .....
- *impozit indirect pe bunuri de consum* .....
- *înverșunat, necruțător* .....
- *a aproba prin urale sau aplauze* .....
- *a se obișnui cu noi condiții, a se aclimatiza* .....
- *parte dintr-o datorie, plătită cu anticipație, arvună* .....
- *înțelegere, pact, convenție/ remunerare/ potrivire* (gram.) .....
- *a agăța/ a intercepta mingea în aer* .....
- *capacitate senzorială de a percepe excitații slabe/ agerime* .....
- *a aduna, a înmagazina* .....
- *atenție, grijă deosebită* .....
- *ascuțit, pătrunzător/* (despre boli) *cu caracter de criză /* (despre sunete) *înalt, ascuțit* .....
- *a învinui/ a vădi, a manifesta* .....
- *vultur* .....
- *maximă* (subst.) .....
- *potrivit* .....
- *a se alătura* (unui partid...)*/ a se lipi strâns* .....
- *consimțământ/ atracție între două corpuri în contact* .....
- *alăturat* (unghi) .....
- *interimar* .....
- *gras* (țesut) .....
- *încântător, minunat* .....
- *a accepta, a îngădui, a tolera* .....
- *a înfia/ a-și însuși, a accepta* (o părere, o metodă...) .....
- *a iubi mult/ a idolatriza* .....
- *fermecător* .....
- *opus/ potrivnic* (adj.) .....
- *rival, partener de întrecere* .....
- *cordial, afectuos (binevoitor cu cei necunoscuți/ străini)* .....
- *care vrea să pară foarte ocupat* .....
- *mulțime de oameni, aglomerație/ cantitate mare, abundență* .....
- *masă prietenească* .....
- *a enerva, a plictisi* .....
- *sprinten, vioi* .....
- *stare ce precede moartea/ declin* .....
- *a se înrăutăți* .....
- *a vedea cu ochi buni, a simpatiza* .....

Scanned with OKEN Scanner

- *act brutal neprovocat* .....
- *a adopta, a potrivi* .....
- *complicat* (prin subtilități) .....
- *bazică* (soluție) .....
- *vioi, iute* .....
- *a alarma* .....
- *a înstrăina un bun/ a înnebuni* .....
- *a destina mijloace financiare într-un scop* .....
- *ceartă, dispută violentă* .....
- *a se schimba, a reveni succesiv* .....
- *posibilitate de a alege între două soluții care se exclud* .....
- *generozitate* .....
- *prietenos, binevoitor, politicos* (cu cei cunoscuți) .....
- *mediu, anturaj, societate* .....
- *dorință puternică de glorie, de parvenire...* .....
- *echivoc* .....
- *a se îmbunătăți, a se îndrepta* .....
- *cu viață terestră și acvatică/ vehicul...* .....
- *gazdă* .....
- *care nu are noțiunea moralității* .....
- *care nu se cristalizează/ nediferențiat, inform* .....
- *a mări, a intensifica* .....
- *a tăia* (chirurgie)/ *a scurta, a reduce* .....
- *care trăiește fără oxigen* .....
- *asemănător* .....
- *promisiune solemnă/ îndatorire, obligație* .....
- *neliniște, îngrijorare, teamă* (patologică) .....
- *a (se) însufleți* .....
- *banal, lipsit de importanță* .....
- *abatere* (de la normal)/ *monstruozitate* .....
- *de origine minerală* .....
- *neobișnuit, bizar* .....
- *precedent/ situat mai în față* .....
- *a face sau a spune ceva dinainte* .....
- *aversiune, ostilitate, resentimernt* .....
- *însufletire, bună dispoziție* .....
- *vestibul* .....
- *publicat în timpul vieții* .....
- *societate, ambianță* .....
- *lipsă de interes, nepăsare* .....
- *poftă de mâncare/ dorință* .....
- *laudă exagerată, elogiu, apărare interesată* .....
- *contribuție* .....
- *a mustra* .....
- *a evalua, a estima, a prețui/ a considera, a socoti* .....
- *a-și însuși ceva străin* .....
- *făcut după bunul plac, samavolnic* .....
- *înflăcărat, pasionat* .....
- *uscat, sterp* (sol)/ *sărac în idei...* .....

Scanned with OKEN Scanner

- *care caută să parvină prin orice mijloace* .....
- *a-şi atribui o calitate sau un drept* .....
- *atitudine mândră şi disprețuitoare* .....
- *miros plăcut* .....
- *făcut de om, nenatural/ prefăcut, nesincer* .....
- *meşteşugar* .....
- *a deseca/ a îmbunătăți, a redresa* .....
- *stăruitor, perseverent* .....
- *afecțiune puternică* (sentiment) .....
- *a (se) dimìnua* .....
- *atrăgător, plăcut* .....
- *crunt, cumplit* .....
- *sobru, cumpătat, sever* .....
- *conform cu realitatea, real, original/ întocmit legal* .....
- *scris chiar de mâna autorului, olograf* .....
- *fața unei monede, a unei medalii* .....
- *repulsie, antipatie* .....
- *pasionat de ceva/ lacom* .....

Teste pentru recapitularea finală

TESTUL 31

❶ Desparte în silabe următoarele cuvinte, ținând sema de silabația fonetică şi apoi de silabația morfologică:

20 de puncte

	Silabație fonetică	Silabație morfologică
acrostih	.....	.....
agnostic	.....	.....
altîncotro	.....	.....
amnezic	.....	.....
amperormetru	.....	.....
anaerob	.....	.....
analfabet	.....	.....
analgezic	.....	.....
anamneză	.....	.....
anastigmatic	.....	.....
anergie	.....	.....
anonim	.....	.....
anorexie	.....	.....
anorganic	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

antepenultim	.....	.....
antestepă	.....	.....
antisorbutic	.....	.....
antispasmodic	.....	.....
antistatic	.....	.....
antistatal	.....	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru ambele forme ale despărţirii corecte/ complete în silabe a cuvintelor date (silabaţie fonetică + silabaţie morfologică).

❷ Scrie alăturat formele de genitiv-dativ singular ale următoarelor cuvinte, după modelele: *babă – babei/* acestei *babe*; *babilonie – babiloniei/* acestei *babilonii*...

20 de puncte

badijonare	.....
baftă	.....
baie	.....
balonare	.....
bandă (fâşie)	.....
bandă (grup)	.....
bară	.....
barză	.....
baterie	.....
batjocorire	.....
bavetică	.....
băbuţă	.....
băimăreancă	.....
bălărie	.....
bănuială	.....
bărbie	.....
bătălie	.....
băşcălie	.....
băutură	.....
bârlădeancă	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme ale cuvintelor după modelul dat (forme articulate + forme nearticulate de genitiv-dativ).

❸ Scrie în coloana din dreapta formele de nominativ-acuzativ plural, nearticulate şi articulate hotărât, ale următoarelor cuvinte, după modelul: *cabană – cabane/ cabanele*

20 de puncte

cacofonie	.....
cactus	.....
cafe-bar	.....
cafegiu	.....

Scanned with OKEN Scanner

cafeniu (adj. m.)	.....
caiet-program	.....
calambur	.....
calcar	.....
calcul (piatră)	.....
calcul (socoteală)	.....
calculator (bărbat)	.....
calculator (aparat)	.....
cal-de-mare	.....
calorie	.....
cal-putere	.....
camaraderie	.....
camee	.....
camionagiu	.....
camping	.....
cancer	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme ale cuvintelor după modelul dat (forme nearticulate + forme articulate de nominativ-acuzativ).

❹ Scrie în coloana corespunzătoare formele de indicativ prezent, persoana a 3-a singular şi persoana 1 plural, a următoarelor verbe, după modelul: *a cuvânta – cuvântează/ cuvântăm*:

20 de puncte

a dactilografia	.....
a dăinui	.....
a dăltui	.....
a dărui	.....
a dârdâi	.....
a debranşa	.....
a debreia	.....
a decalcifia	.....
a decădea	.....
a decerna	.....
a declama	.....
a declanşa	.....
a decodifica	.....
a decomanda	.....
a deconspira	.....
a se deda	.....
a dedica	.....
a se dedulci	.....
a defăima	.....
a degaja	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme verbale.

Scanned with OKEN Scanner

❺ Alcătuiște câte un enunț pentru fiecare dintre cuvintele/ grupurile de cuvinte scrise în coloana din stânga (este obligatorie respectarea în enunț a formei indicate în cerință):

20 de puncte

echidistanță	.....
ecleruri	.....
economicește (adv.)	.....
efectiv (s.n.)	.....
egocentrism	.....
Eldorado	.....
electorat	.....
electrizează	.....
electrozi	.....
electrogen	.....
elegiac	.....
elocvent	.....
eminamente (adv.)	.....
emisie	.....
en titre	.....
enunțiative	.....
epidemiologic	.....
a fost eradicată	.....
se erijează	.....
estimativ	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a enunțului care să actualizeze sensul și forma dată a cuvântului/ a grupului de cuvinte.

Punctaj total: 100 de puncte

TESTUL 32

1. Scrie în a treia coloană cuvintele situate la următoarele categorii gramaticale:

20 de puncte

Cuvântul	Categoriile gramaticale	Forma cerută
a fabrica	ind. prez., 3 sg.	.....
a face	imper. afirm.	.....
a face	imper. neg.	.....
facere	g.-d., sg., art.	.....
facsimil/ facsimil	n.-ac., pl, neart.	.....
factotum	n.-ac., pl, neart.	.....
fad (adj. m.)	m., n.-ac., pl, neart	.....

Scanned with OKEN Scanner

Cuvântul	Categoriile gramaticale	Forma cerută
faliment	n.-ac., pl, neart.	.....
familie	n.-ac., pl, art.	.....
fanfară	n.-ac., pl, neart.	.....
farfurie	g.-d., pl., art.	.....
fantezie	g.-d., sg., neart.	.....
faringe	n.-ac., pl, neart.	.....
farmec	n.-ac., pl, art.	.....
fason	n.-ac., pl, neart.	.....
a făptui	ind. prez., 1 sg.	.....
a fărâma	ind. prez., 3 sg.	.....
făţuială	g.-d., sg., art.	.....
fân	n.-ac., pl, neart.	.....
fâş (haine)	n.-ac., pl, neart.	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a fiecărei forme a cuvântului la categoria gramaticală indicată.

❷ Scrie în colana din dreapta forma corectă de pronunţare în limba română a următoarelor cuvinte:

20 de puncte

gadget	.....
gafeur	.....
garden-party	.....
gaucho	.....
gaullist	.....
Gestapo	.....
gigolo	.....
globe-trotter	.....
groggy	.....
gros-plan	.....
happening	.....
happy-end	.....
hardware	.....
Harpagon	.....
heavy metal	.....
hegelian	.....
hertzian	.....
high fidelity	.....
high-life	.....
high-tech	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă fonetic a pronunţării cuvântului.

Scanned with OKEN Scanner

❸ Scrie în coloana din dreapta formele articulate de nominativ-acuzativ ale următoarelor cuvinte/ grupuri de cuvinte, după modelele: *hipopotamul/ hipopotamii, R.A.T.B.-istul/ R.A.T.B.-iştii, play-boy-ul/ play-boy-i*:

20 de puncte

hit	.....
holtei	.....
holdup	.....
holografie	.....
hotdog	.....
hotel	.....
icter	.....
idee	.....
IDR	.....
ieşind (s.n.)	.....
iglu	.....
ikebana	.....
IMM	.....
inch	.....
incipit	.....
incunabul	.....
index (deget)	.....
inecuaţie	.....
one-man show	.....
whisky	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme articulate ale cuvintelor după modelul dat.

❹ Transcrie în coloana din dreapta forma/ formele corecte ale următoarelor cuvinte:

20 de puncte

Vagnerian/ vagnerian/ wagnerian/ wahnerian	.....
vagon lite/ vagon-lite/ wagon lit/ wagon-lit	.....
walck-men/ walck-man/ walk-man/ walkman	.....
watter-polo/ water-polo/ watterpolo/ waterpolo	.....
wat-oră/ watt oră/ watt-oră/ wattoră	.....
weeck-end/ week end/ weeckend/ weekend	.....
Western/ western/ uestern/ uestărn	.....

Scanned with OKEN Scanner

wait-spirt/ wait spirt/ wait-spirit/ wait spirit	.....
masor/ masior/ masieur/ maseur	.....
maică-meai/ maică-mei/ maică-mii/ maică-mi	.....
Arhipelagul Malaiez/ Malaez/ Malaiyez/ Malayez	.....
de jur împrejur/ de jur-împrejur/ de-jur-împrejur/ de jurîmprejur	.....
al optilea/ optălea/ optâlea/ optulea	.....
stafuri/ staff-uri/ staf-uri/ staffuri	.....
sudcoreian/ sud-coreian/ sudcoreean/ sud-coreean	.....
super-marcket/ super-market/ super market/ supermarket	.....
supralimentare/ supraalimentare/ supra-alimentare/ supra alimentare	.....
a sfichiui/ a sficui/ a şficui/ a şfichiui	.....
strudell/ ştrudell/ strudel/ ştrudel	.....
ianckeu/ iancheu/ yanckeu/ yankeu	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a cuvintelor.

❺ Alcătuieşte câte un enunţ pentru fiecare dintre cuvintele/ grupările sintactice de cuvinte scrise în coloana din stânga (este obligatorie respectarea în enunţ a formei indicate în cerinţă):

20 de puncte

careva	.....
care va	.....
care v-a	.....
cândva	.....
când va	.....
când v-a	.....
alteori	.....
alte ori	.....
alte, or i-alocare	.....

Scanned with OKEN Scanner

aloc, are	.....
– A, loc are	.....
– Alo, care	.....
acela	.....
– A, cela	.....
acel a	.....
a ce l-a	.....
cenzor	.....
ce-n zor	.....
ți-i	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a enunțului care să actualizeze sensul și forma dată a cuvântului/ a grupului de cuvinte.

Punctaj total: 100 de puncte

TESTUL 33

❶ Scrie în coloana din dreapta litera **A (adevărat)**, dacă forma cuvântului/ a cuvintelor sau categoria gramaticală indicată este cea corectă, și litera **F (fals)**, dacă forma dată sau categoria gramaticală indicată este incorectă:

20 de puncte

de dincoace (loc. adv.)	.....
de-du-ctiv	.....
defel (deloc)	.....
a deferi (a trimite în judecată)	.....
deficituri financiare	.....
a desfrișa	.....
de grabă (adv.)	.....
degustă vinul	.....
de la (loc. prep.)	.....
delicvenți	.....
de-ma-chi-ant	.....
demi-pensiune	.....
cabinet dental	.....
dentură	.....
a deprinde de cineva	.....
a (se) desprofesionaliza	.....
a decoji	.....
diseară/ deseară (adv.)	.....
desfășez (a desfășa)	.....
se desfințează	.....

Scanned with OKEN Scanner

❷ Scrie alăturat forma corectă a următoarelor cuvinte/ grupuri sintactice de cuvinte:
20 de puncte

(a) desfințări (g.-d.)	.....
dizain	.....
descktop	.....
a dezpăgubi	.....
desperechiază	.....
destuli oameni	.....
desuiet	.....
acestei dezăpeziri	.....
detailat	.....
se detaşază	.....
a destorsiona	.....
a desvirusa	.....
desalcolizare	.....
a dezansambla	.....
a dislocui	.....
desodorant	.....
motor dizel	.....
din-adins	.....
dintradins	.....
din totdeauna	.....

❸ Rescrie următoarele enunțuri, corectându-le de toate greşelile pe care le conțin:
20 de puncte

Ia însuflat mult curaji în vederea competiții.	.....
E un om integruu, nici nu-l poți mituii şi nu aceptă nici o intervenție din partea nimănui.	.....
Pe Internet v-a putea citii ori cine vroieşte acest mesaj.	.....
M-ia indicat două intervaluri orale ale acelei zi, în care îi pot telefona.	.....
Se oprii în intrîndu-l uşi şi-şi căută cheile.	.....
E un tip inventativ, pe care te poți bizuii în ori ce situații.	.....
Fusese un învestitor de succese şi câştigase destui de mulți bani în vremea aceia.	.....
Cu un asemenea om inresponsabil nu-i de loc bine să te încurci, că nu şti la cel mai duce mintea.	.....

Scanned with OKEN Scanner

Deşii a isbucnit în plâns, n-a reuşit nici decum să-l împresioneze.	.....
Stătea lângă isvor şi atmira tot ceia ce vedea în jur, fără s-ăi pese că ne grăbeam să ajungem mai repede la Cabana Valea seacă.	.....
E înbucurător să aflii că fiecare dintre colegi îți împărtăşesc opinile.	.....
Se împopoţoneşte cu fel-de-fel de pamblici, parcă e o sperietoare de ciori.	.....
Întradevăr, n-are ce privii în ecspoziția de față, findcă nu-i nimic demnă de văzut.	.....
Dintro asemenea încâlcială de mărfuri nu vei ştii ce să alegi, mai ales că nimeni nu are chefuri să explice şi ție cât costă fiecare articol în parte.	.....
Plângea în continuu şi nu-l putei oprii cu nici un chip, doar îi vei cumpăra jucăria pe care i-o promisesei ailaltă seară.	.....
Nu mă încumetez să rezolv exercițiul, ştind foarte bine că nu-s în de-ajuns de priceput cum sunt alți.	.....
– Nu lăsa chibritele la în de-mâna copiiilor, că pot, doamne fereşte, să dea foc casii!	.....
Nu se îndurează nici-un pic să-ți dea şi ție leptopul, îi e frică că-l strici.	.....
Acum toarnă un lung-metraj care speră că va fii premiant la un festival de film studențesc.	.....
S-a angajat ca magaziner la un en-gros iar maică-sei ia spus că este sef de depozit.	.....

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru fiecare dintre enunţurile corect/ complet corectate.

❹ Rescrie alăturat formele corecte ale următoarelor cuvinte compuse/ grupuri sintactice de cuvinte:

20 de puncte

Aleea Timişul-de-Sus	.....
Balta Naipu	.....
bulevardul Eroilor sanitari	.....
Calea moşilor	.....
Drumul găzarului	.....
Fundătura Valea lui Mihai	.....
intrarea 13 septembrie	.....
Lacul Căldăruşani	.....
lunca Mare	.....

Scanned with OKEN Scanner

Munții Leaota	.....
marea Caspică	.....
obcina Mare	.....
Parcul Herăstrău	.....
Pasul Tihuța	.....
Piața Valea Ialomiței	.....
Popasul haiducului (han)	.....
podișul transilvaniei	.....
peștera Urșilor	.....
Râul Siret	.....
Strada Valter Mărăcineanu	.....

5 Rescrie cuvintele date, conform normelor limbii literare actuale:

20 de puncte

cerry-brendy	.....
Cile (stat)	.....
corn-flackes	.....
curicular	.....
catăr (cuțit)	.....
ciborg	.....
da cappo al-fine	.....
diler	.....
de-facto	.....
diuty-free	.....
Einștain	.....
Extremul-Orient	.....
fastfud	.....
fiffty-fiffty	.....
full-taim	.....
hacher	.....
harddisck	.....
giaccuzi	.....
giamping	.....
cnocdaun	.....

Punctaj total: 100 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

Bareme de evaluare a testelor

TESTUL 1

Textele corectate

Setul 1

aceia, abdomenele; abrupt, al râului; voieşte, legea; să absolv, liceul; nu mă abţin decât/ mă abţin doar/ numai să joc baschet; acatiste, pentru toţi morţii; accept orice; nemaipomenite, accese; acestuia, la Vatra Dornei; acontul/ acontoul, nu l-a impresionat; acord-cadru, colaborare; acquis-ul comunitar, UE/ U.E.; întreprinderea, active; adineaori/ adineauri, alte; ad litteram, ceea ce.

Setul 2

ad-hoc/ad hoc, Sala Polivalentă; să adopte, duşmanii săi; Adormirii Maicii Domnului, ora unu; nu-şi aduce aminte, acelei zile de august; călătorie aerospaţiaă, micuţ de tot; o aerotermă, pe care; şi-au pierdut viaţa, afgani/ afghani; afişele, cu majuscule/ cu litere mari; coafură, splendoarea; după bărbierit, aftershave; afurisit, despre bunicu-său/ bunicul său; a giorno/ ca ziua, altceva; să mi se interzică, să particip; airbaguri, protejându-ne; alaltăieri, ciorbă à la grecque.

Setul 3

Alba Iulia, de curând; alb-argintii, deloc; cămaşă albastră-deschis, pantaloni reiaţi; alcoolemia, douăzeci şi două de mii de lei; alfabetare, de vreme ce; aliniat, încontinuu; un alt fel de echipament, nu se mai mulţumea; vino, altminteri; pe alocuri, nu puteai să-l condamni/ nu-l puteai condamna; alteori, nu greşea; alură, adolescent; un amfitrion, oaspeţii; amnezie, odată ce; din amor-propriu, bineînţeles; anafură, se împărtăşise.

Setul 4

anestezie, operaţiei de apendice; pactul anglo-american, anexe; angro, en dètail; cunoaşterea mai bună a Polului Sud; antepenultimul, schi; antialcoolic, nu voia; anticorozivă, protejează; măsurile anticorupţie, şi-au arătat roadele; antigripale, deşi; bine ştiut, antiinflamator; un maximum de protecţie antiseismică; cu putinţă, concepţii antiştiinţifice; ca acest cuvânt/ ca un cuvânt precum/ ca termenul, cu doi „i"; opiniile anumitor tineri, nu-mi inspiră încredere; aoleu/ aoleo/ auleu, bara aceea.

Scanned with OKEN Scanner

Setul 5

apă plată, citronada; trei baxuri, apă minerală; aragaze, Medgidia; decizie arbitrară, repercusiuni; ardei gras, ridichi; defel, argint-viu; arterioscleroză/ ateroscleroză, stațiune balneoclimaterică; a asamblat, conform schemei; triunghi ascuțitunghic, în locul unuia; astă-iarnă, cam optzeci de centimetri; astă-seară, Teatrul Național; va veni la timp, așa că; așa-numit, muzică rock; un așa-zis comis-voiajor, niște mostre de faianță; așijderea/ așijderi, de-adevăratelea.

Setul 6

atoateștiutor/ atotștiutor, de toți nepoții; în atmosferă, nu puteai respira; de mult, în domeniul audiovideo; autobiografia/ propria biografie, de-a fir a păr; la autoservice-ul, din capul străzii; azi-dimineață, la serviciu; azi după-masă, lui frate-meu/ fratelui meu; el azvârle, pe unde se nimerește; Baba-Cloanța, Muma-Pădurii; bacalauretul, examen la Drept; își pierduse vremea, bairamuri; balonzaid, maro; bancnote, cinci monede de zece bani; la un genunchi, se bandajează; baremele, se afișează.

Setul 7

E afluență de public; un banner, fairplay, basm, Făt-Frumos; nu mai bateți, deoarece/ fiindcă/ întrucât/ pentru că se aude; batjocura, multor altor oameni; un băcăuan, cu băgare de seamă; o băimăreancă frumoasă, se înamorase; în bătaie de joc, să răspundă; Belarus/ Bielorusia, s-a calificat; niciun beneficiu, în urma afacerii încheiate; un bestseller, extrem de bine vândută; plajă, bikini; copil bine-crescut, apreciem, un bine cunoscut scriitor, sud-american; o binecuvântare, a terminat de arat.

Setul 8

binedispune, în care joacă; bine înțeles, va putea fi interpretat; un binemeritat concediu, mănăstirile/ mânăstirile; un proiect bine-venit, poate fi aplicat/ este aplicabil; un binevoitor, va fi trecut; bișnițari, contrafăcute; se bizuie, pot reuși; bluză bleu, o primise cadou/ drept cadou; un sacou bleumarin, Calea Victoriei; doar un blocnotes, câteva coli de hârtie; blocului-turn, nu mai știa; bluesuri și jazz; înghețat bocnă, abia mai putea vorbi; bodyguarzi/ bodigarzi, că doar nu era vreo vedetă; fiindcă, a primit și un bonus: două CD-uri.

Setul 9

boom economic, scumpirea mărfurilor/ majorarea prețurilor; s-a bosumflat, să vadă meciul pe/ la stadion; boxerii, au obținut; brizbizuri, să fie original; Bruxelles, se refereau; Bucureștiul, a infrastructurii; a încheiat, cu bună-credință; dădea dovadă de bună-creștere, admirat; copacii, o bună creștere; pentru bună purtare, pot fi mândră; cu bună știință, drept care/ pentru care va suporta; cu bunăvoință, ba chiar m-a și ajutat; de bunăvoie, nimeni dintre noi; dovadă de bun-gust, amenajarea; de bun-rămas, troleibuz.

Scanned with OKEN Scanner

Setul 10

cu bun-simț, oricărui nou-venit; un business, scotea un bun venit; cafea espresso, fără zahăr/ fără pic de zahăr; mi-ar plăcea, Calea-Lactee; cantautorul, la scenă deschisă; capetele podului, camere de supraveghere a traficului rutier; în munții Bucegi, pentru capra-neagră; caramelă, căreia se chinuia să-i desfacă ambalajul; a consultat un doctor, apă carbogazoasă; a căruia dintre ei; eleva în ale cărei caiete; cu cartea de credit, bani cash; totdeauna, îl aprecia ca pe un coleg/ drept coleg; la cazinou, şi acum nu are/ acum însă nu are ce mai face; câteşitrei, încontinuu.

TESTUL 2

Forma corectă a cuvintelor

Setul 1

da capo, (războiul) daco-roman, (poporul) dacoromân, dălți, damigene, dandy, danezi, dantură, darămite/ darmite, dare de seamă, a datora/ a datori (a avea o datorie materială sau morală), a se datora/ a se datori (a avea drept cauză), dăinuie, (clopotul) dăngăneşte/ dăngăne, dăruiesc.

Setul 2

de-a ascunselea/ de-a v-ați ascunselea, de-a azvârlita, de-a baba-oarba, de abia/ de-abia, de-a binelea, de aici/ de aci/ de-aici/ de-aci, de-a curmezişul, de-adevăratelea/ de-adevărat, dealer, de altfel (de altminteri), de-a-n boulea, de-a-ndoaselea, de apoi/ de-apoi, de aproape/ de-aproape, de asemenea/ de-asemenea.

Setul 3

debite, de bună seamă, debuşee/ debuşeuri (mijloc de desfacere uşoară a mărfurilor), decădem, va decădea, să decerneze (o medalie), declanşare, decodificare, decret-lege, de dedesubtul, (florile sunt în) degrade, de jur împrejur, delco/ delcou delincvent, demachiere.

Setul 4

denar/ dinar (monedă veche), dentiție, deopotrivă, a se depopula, se depreciază, derenjează, a descoji, descopăr, descrescent, (tu) descrii, a desfăşa, desființează, a desperechea, a se desprimăvăra.

Scanned with OKEN Scanner

Setul 5

a se despuia, destăinui/ destăinuiesc, se destramă, (cărțile) destulora/ a destui, deszăpezire, se deșteaptă, deșurubează, a detalia, se detașează, (costum) deux-pièces, (volum al vânzărilor de mărfuri) dever, a se devitaminiza, nu mă dezbar/ nu mă dezbăr, dezlânat, dezmiardă.

Setul 6

cernavodean, chebap, (tuns) chilug, chițibușerie, chiulasă/ culasă, chiuvetă, clarobscur, clarvăzător, clarviziune, claviculă, cocktail/ cocteil, coliniar, colocvial, coloși, comando.

Setul 7

combateți, concluziv, conduceți, a confirma, a se conforma, confuz, (el) consemnează, cosmic, cotidiene, cucoană, curriculum vitae, cvartet, dârji, se demarchează/ se demarcă, noi descoasem.

Setul 8

de sine stătător, deșartă, detenție, dezbateți, a se dezveli, a dezvinovăți, dibuie/ dibuiește, a dijmui, dinapoi, dintr-acelea, dintr-adins, diseară/ deseară, disertație, disident, (conjuncție) disjunctivă.

Setul 9

distibuie, ditamai/ ditai, dividend, dizenterie, domino, donjuan, doping, drămuiește, drum-de-fier, dublu-casetofon, a se dumeri/ a se dumiri, echivocă, ecleruri, eczemă, ecusoane.

Setul 10

electromagneți, elite, embrioni, erbicid, escortă, escroc, etaloane, excavare, existență, felurit, filosof/ filozof, firimitură, flușturatic, foșnitură, frecvent.

TESTUL 3

Explicarea structurilor pleonastice

Setul 1

- *abundență mare* (*abundență* = cantitate mare, belșug);
- *a ciripi păsărește* (*a ciripi* = acțiunea de a scoate sunete caracteristice ale păsărilor);
- *acurateță deosebită* (*acurateță* = grijă deosebită);

Scanned with OKEN Scanner

• *a adăuga în plus* (*a adăuga* = a mai pune în plus);
• *adiere de vânt* (*adiere* = suflare uşoară de vânt);
• *a-şi aduce aportul* (*aport* = contribuţie materială sau de altă natură, adusă de cineva într-o acţiune comună);
• *a-şi aduce contribuţia* (*contribuţie* = sumă adusă de către cineva, efort sau activitate neremunerată);
• *afluenţă mare* (*afluenţă* = mulţime de oameni care se îndreaptă către acelaşi punct);
• *agendă pentru notat* (*agendă* = carnet cu foi ca de calendar, pentru notat);
• *alcoolemie în sânge* (*alcoolemie* = procent de alcool prezent în sânge);
• *alegeri electorale* (*alegeri* = operaţie pentru desemnarea prin vot a unor electori);
• *alocuţiune scurtă* (*alocuţiune* = scurtă cuvântare ocazională);
• *altercaţie verbală* (*altercaţie* = schimb violent de cuvinte, ceartă violentă);
• *a amâna pe mai târziu* (*a amâna* = a lăsa pentru mai târziu);
• *aperitiv înainte de masă* (*aperitiv* = gustare înainte de masă).

Setul 2

• *aromă plăcut mirositoare* (*aromă* = mirosuri plăcute, mireasmă);
• *astru ceresc* (*astru* = corp ceresc);
• *a ateriza pe pământ* (*a ateriza* = a coborâ pe pământ/ pe sol);
• *a avansa înainte* (*a avansa* = a înainta);
• *averse de ploaie* (*aversă* = scurtă ploaie torenţială);
• *babă bătrână* (*babă* = femeie bătrână şi zbârcită);
• *bancnotă de hârtie* (*bancnotă* = hârtie-monedă emisă de o bancă);
• *un bestseller de succes* (*bestseller* = lucrare/ creaţie ce deţine recordul la vânzări/ cu un succes deosebit);
• *blocnotes pentru însemnări* (*blocnotes* = carnet pentru însemnări curente);
• *briza uşoară a mării* (*briză* = vânt uşor care suflă regulat la ţărmul mării);
• *cadenţă ritmică* (*cadenţă* = mişcare ritmică şi uniformă);
• *calamitate de proporţii* (*calamitate* = nenorocire mare, dezastru);
• *caligrafie frumoasă* (*caligrafie* = scriere frumoasă);
• *calomnie neadevărată* (*calomnie* = afirmaţie mincinoasă şi tendenţioasă);
• *chiar el însuşi* (*chiar el* = el însuşi).

Setul 3

• *citronadă de lămâie* (*citronadă* = băutură răcoritoare cu suc de lămâie);
• *a clăti cu apă* (*a clăti* = a limpezi într-o apă curată);
• *a-şi coafa părul* (*a-şi coafa* = a-şi araja părul);
• *concluzie finală* (*concluzie* = finalul unei opere/ al unui discurs, al unei argumentări etc.);
• *conjunctură de moment* (*conjunctură* = concurs de împrejurări ce influenţează un fenomen sau o situaţie la un moment dat);
• *a conviețui împreună* (*a conviețui* = a trăi împreună, a coabita);
• *a colabora împreună* (*a colabora* = a participa alături de alţii/ a depune o activitate împreună cu ceilalţi);
• *curaj temerar* (*curaj* = tărie de caracter, temeritate, bărbăţie);
• *cutremur de pământ* (*cutremur* = mişcare puternică şi bruscă a scoarţei pământului);

Scanned with OKEN Scanner

• *a da în avans un aconto* (*aconto* = avans, arvună);
• *dar însă* (*dar* = însă; conjuncţii coordonatoare adversative, sinonime);
• *decât numai* (*decât* = numai; adverbe de mod ce arată limitarea/ restricţia);
• *deci [...], prin urmare...* (*deci* = prin urmare; conjuncţie + locuţiune conjuncţională coordonatoare concluzivă, sinonime);
• *democraţie populară* (*democraţie* = puterea poporului/ populară, exprimată prin electori);
• *a desfiinţa complet* (*a desfiinţa* = a suprima, a distruge total/ complet, a nimici);
• *a se devota total* (*a se devota* = a se pune total în serviciul cuiva sau a ceva).

Setul 4

• *discurs public* (*discurs* = cuvântare/ expunere făcută în faţa unui public);
• *dună de nisip* (*dună* = movilă din nisip, făcută sub acţiunea vântului);
• *enşantion de probă* (*enşantion* = probă dintr-un material);
• *a excela în mod deosebit* (*a excela* = a se distinge în mod deosebit);
• *exemplu pilduitor* (*exemplu* = model, pildă);
• *festivitate solemnă* (*festivitate* = serbare cu caracter solemn);
• *un fleac neînsemnat* (*fleac* = lucru neînsemnat, mărunţiş);
• *folclor popular* (folclor = creaţie populară);
• *gardian de pază* (*gardian* = agent însărcinat cu paza sau supravegherea unui obiectiv; paznic, stră jă);
• *ghid călăuzitor* (*ghid* = îndrumător, călăuzitor; carte cuprinzând informaţii esenţializate pentru un turist, un începător, un novice);
• *a grupa împreună* (*a grupa* = a strânge într-un loc obiecte selectate după acelaşi criteriu sau după criterii similare);
• *iz neplăcut* (*iz* = miros şi gust neplăcut);
• *a îngheţa de frig* (*a îngheţa* = a se preface în gheaţă; a amorţi de frig);
• *a se întoarce înapoi* (*a se întoarce* = a se înapoia de unde a plecat);
• *lihnit de foame* (*lihnit* = chinuit de foame, foarte flămând).

Setul 5

• *mijloacele mass-media* (*mass-media* = mijloace de informare în masă);
• *mireasmă plăcută* (*mireasmă* = miros plăcut şi puternic, aromă);
• *mujdei de usturoi* (*mujdei* = preparat alimentar din usturoi);
• *a se nimeri din brodeală* (*a se nimeri* = a se brodi, a se afla întâmplător într-un loc anumit);
• *originalitate particulară* (*originalitate* = fel particular de a fi);
• *ortografie corectă* (*ortografie* = scriere corectă);
• *ospiciu de nebuni* (*ospiciu* = sanatoriu de nebuni);
• *a pălăvrăgi fără rost* (*a pălăvrăgi* = a vorbi mult şi fără rost);
• *performanţă deosebită* (*performanţă* = realizare deosebită);
• *prioritate principală* (*prioritate* = însuşirea de a fi primul, primordialitate, întâietate);
• *a premedita dinainte* (*a premedita* = a pune la cale dinainte de a trece la acţiune);
• *promoţia de absolvenţi* (*promoţie* = serie de absolvenţi);
• *procent de 20%* (*procent* = a suta parte dintr-o cantitate);
• *a proroci viitorul* (*a proroci* = a prezice viitorul, voinţa divină);
• *realizarea înfăptuită* (*realizare* = îndeplinire, înfăptuire).

Scanned with OKEN Scanner

Setul 6

- *a recita pe dinafară* (*a recita* = a spune cu voce tare, din memorie/ pe dinafară, un text);
- *a reciti din nou* (*a reciti* = a citi din nou);
- *a relua încă o dată* (*a relua* = a lua din nou/ încă o dată);
- *a repeta pentru a doua oară* (*a repeta* = a spune, a face, a produce încă o dată);
- *a se retrage îndărăt* (*a se retrage* = a da înapoi în faţa unui adversar/ obstacol);
- *a se reuni laolaltă* (*a se reuni* = a se aduna, a se strânge laolaltă);
- *a reveni iar* (*a reveni* = a veni din nou/ iarăşi);
- *ruj de buze* (*ruj* = produs cosmetic pentru colorarea buzelor);
- *santinelă de pază* (*santinelă* = militar înarmat care stă de pază);
- *a schiţa în mod sumar* (*a schiţa* = a desena ceva în mod schematic/ sumar);
- *a-şi face siesta de după-masă* (*siestă* = odihna şi ssomnul de după-prânz);
- *sloi de gheaţă* (*sloi* = bloc de gheaţă);
- *solicitare insistentă* (*solicitare* = cerere stăruitoare/ insistentă);
- *solniţă de sare* (*solniţă* = vas mic în care se serveşte sarea la masă);
- *a face un spirit de glumă* (*spirit* = glumă, anecdotă, banc).

Setul 7

- *a rămâne stană de piatră* (*stană* = bloc, bolovan mare de piatră);
- *a da startul începerii competiţiei* (*start* = momentul începerii unei competiţii sportive);
- *a suplini temporar pe cineva* (*a suplini* = a înlocui temporar pe cineva în funcţii sau în obligaţii);
- *a face cuiva o surpriză neaşteptată* (*surpriză* = tot ceea ce surprinde prin caracterul său neaşteptat, neprevăzut);
- *a suspenda temporar din funcţie pe cineva* (*a suspenda* = a opri temporar);
- *taraf de lăutari* (*taraf* = mică formaţie muzicală de lăutari);
- *a restitui înapoi* (*a restitui* = înapoia);
- *a transcrie din nou* (*a transcrie* = a scrie din nou);
- *trunchi de copac* (*trunchi* = partea cea mai groasă a unui copac);l
- *a avea un tupeu de neobrăzat* (*tupeu* = obrăznicie, impertinenţă, neobrăzare);
- *unanimitate deplină* (*unanimitate* = acord total/ deplin);
- *urcuş în pantă* (*urcuş* = drum care este în pantă);
- *vecin apropiat* (*vecin* = persoană care trăieşte, locuieşte, se află alături sau în apropiere de cineva ori de ceva);
- *venit financiar* (*venit* = sumă de bani carte revine cuiva, câştig financiar, beneficiu);
- *a avea o vocaţie deosebită* (*vocaţie* = aptitudine deosebită pentru o anumită artă sau ştiinţă);
- *a urma în continuare* (*a urma* = a duce în continuare un lucru început, a succeda);
- *zbucium sufletesc* (*zbucium* =stare de nelinişte sufletească, frământare).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 4

Explicarea greşelilor de scriere şi/ sau de pronunţare a cuvintelor:

Notă! Explicaţiile oferite mai jos sunt orientative. În funcţie de nivelul învăţării pot fi admise şi alte variante de interpretare, din alte pespective sau la alt nivel de înţelegere a faptelor de limbă.

1. *al o* ***miilea*** *concurent* (corect: *al o mielea*; formantul *-lea* se adaugă la singularul *mie*, rezultând forma corectă *al o miilea*; în schimb, de la formele de plural *două mii*, *trei mii* etc. se obţin formele *al două miilea*, *al trei miilea* ş.a.m.d.)

2. ***emineşcian*** (corect: *eminescian*; în limbă nu există grup sudat *-şce/-şci*; se scrie şi se pronunţă *-sce/-sci*: *ascendent*, *scenă*, *sciatică*, *sciziune* etc.)

3. animal ***ierbivor*** (corect: *erbivor*; scriere prin analogie cu termenul *iarbă*, vorbitorul necunoscând faptul că în formarea cuvântului intră latinescul *herba* = *iarbă*)

4. ***eschimoş*** (corect: *eschimos*; scriere şi pronunţare greşită, sub influenţa lui *moş*, a unui cuvânt împrumutat; pl.: *eschimoşi*)

5. ***ieşti*** (corect: *eşti*; scriere greşită, sub influenţa pronunţării muiate a vocalei *e*)

6. ***euro-atlantic*** (corect: *euroatlantic*; confuzie cu două entităţi distincte, de tipul *româno-german*)

7. ***evoluarea*** *mărfurilor* (corect: evaluarea mărfurilor; confuzie paronimică între *evaluare* = *apreciere*, *preţuire* şi *evoluare* = *evoluţie*, *dezvoltare*)

8. ***egzactitate*** (corect: *exactitate*; transcriere a pronunţării cuvântului, acolo unde regula impune diferenţe între scriere şi pronunţare)

9. *ne* ***extindem*** (corect: *ne extindem*; la verbele de conjugarea a treia accentul cade pe temă, nu pe desinenţă: *ducem*, *trimitem*, aşa cum se întâmplă la verbele de conjugarea a doua: *putem*, *tăcem* etc.)

10. *fierberea* ***fasolii*** (corect: *fasolei*; substantiv defectiv de număr, ce sens colectiv, iar genitiv-dativul se formează prin alipirea articolului hotărât *-i* la forma de nominativ *fasole*)

11. *cumpăna* ***fântânei*** (corect: *fântânii*; substantiv al cărui genitiv-dativ se formează prin alipirea articolului hotărât *-i* la forma de nominativ plural *fântâni*)

12. *căsătorit cu o* ***făgărăşeană*** (corect: *făgărăşeancă*; anumite substantive care denumesc locuitoare dintr-un oraş/ sat sau dintr-o regiune/ ţară se formează cu sufix moţional de la masculinul corespunzător: *făgărăşean/ făgărăşeancă*, *râurean/ râureancă*, *rus/ rusoaică*, *neamţ/ nemţoaică* etc.)

13. ***fermuar*** (corect: *fermoar*; scriere după pronunţarea greşită cu *-ua* în loc de *-oa*)

14. *animale* ***feroci*** (corect: *feroce*; acord greşit al adjectivului invariabil *feroce* cu substantivul regent *animale*)

15. ***mica fetiţă*** (corect: *mica fată*, *fetiţa*; construcţie pleonastică, deoarece sufixul *-ică* este diminutival, având sensul *mai mic*)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 5

Cuvintele corect accentuate:

Setul 1

apendice (adaos), *apendice* (prelungire a intestinului)/ *apendice*, *aripă*, *asfixie*/ *asfixie*, *avarie*/ *avarie*, *balonzaid*/ *balonzaid*, *calcar*/ *calcar*, *candid*/ *candid*, *mă cațăr*, *cerber*, *chivot*/ *chivot*, *cobalt*, *colaps*/ *colaps*, *coleă*/ *colea*, *comics* (broșură).

Setul 2

conductor, *conector*, *crater*, *croasant*, *croazieră*, *diasporă*, *dihor*/ *dihor*, *fiasco*, *fierserăm*, *fiică*, *(mușchi) file*, *firav*/ *firav*, *fitness*, *fițuică*, *fluid*.

Setul 3

fripserăm, *furie*, *gaiță*, *gângav*/ *gângav*, *gârbov*, *gheișă*, *gingaș*/ *gingaș*, *hapciu*/ *hapciu*, *hatman*/ *hatman*, *import*, *impostor*, *impuls*, *incipit*, *incognito*, *infam*.

Setul 4

acatist/ *acatist*, *adică*, *adio*, *agriș*/ *agriș*, *ajungem*, *alaltăieri*, *alo*/ *alo*, *altădată*, *alteori*, *anemie*, *anost*/ *anost*, *antiglonț*, *antișoc*, *apoi*, *arareori*.

Setul 5

cacao, *cactus*, *constructor*/ *constructor*, *context*, *contraofertă*, *decădeți*, *decibel*, *fursec*, *gangster*, *gigolo*, *glaspapir*, *hatman*/ *hatman*, *profesor*/ *profesor*, *regizor*, *vatman*.

TESTUL 6

Sensul cuvintelor:

Setul 1

- *accesuri* (intrări)
- *accese* (atacuri, izbucniri)
- *acordă* (a da, a face acordul gramatical)
- *acordează* (a regla un instrument muzical)
- *arce* (porțiune de curbă)
- *arcuri* (resorturi)
- *arginți* (bani)
- *arginturi* (sorturi, obiecte)
- *atlase* (vertebre, colecții de hărți)

Scanned with OKEN Scanner

- *atlazuri* (sorturi de țesături)
- *auditor* (persoană care audiază)
- *auditoriu* (asistență, sală pentru audiții)
- *augustă* (împărătească)
- *august* (lună a anului)
- *auricul* (compartiment al inimii)

Setul 2

- *bande* (grupări cu scop infracțional)
- *benzi* (fâșii)
- *barem* (măcar atât)
- *barem* (desfășurător de punctaje pentru corectarea unui test)
- *bași* (cântărești)
- *basuri* (contrabas)
- *bobi* (sămânță pentru ghicit)
- *boabe* (grăunțe)
- *boburi* (sănii, instalații pentru ridicat)
- *boxeri* (sportivi)
- *boxeri* (rase de câini)
- *bretone* (locuitoare din Bretagne, regiune din Franța)
- *bretoane* (pieptănături)
- *buni* (substantiv: bunic)
- *bunuri* (obiecte, avut)

Setul 3

- *butoni* (nasturi)
- *butoane* (comutatoare)
- *calculi* („pietre" la rinichi, la vezică etc.)
- *calcule* (socoteli)
- *calculatori* (persoane care calculează)
- *calculatoare* (tabele, aparate, computere)
- *capital* (adjectiv: decisiv)
- *capital* (substantiv: avuție)
- *cari* (substantiv: insectă care macină structura lemnoasă)
- *care* (substantiv: vehicule)
- *caruri* (parte a mașinii de scris)
- *carbonier* (referitor la cărbune)
- *carbonifer* (care conține cărbune)
- *caro* (culoare la jocul de cărți)
- *carou* (pătrățel)
- *cartel* (monopol, coaliție, convenție)

Setul 4

- *cămine* (instituții, case părintești)
- *căminuri* (sobe, vetre, cuptoare, hornuri, accesuri subterane)
- *câteodată* (uneori)
- *câte o dată* (câte o singură dată)
- *centri* (puncte anatomice, jucători)
- *centre* (puncte centrale, localități, instituții)
- *chiștoci* (copii mici)
- *chiștoace* (mucuri de țigară)
- *ciubuce* (pipe, ornamente)
- *ciubucuri* (bacșișuri)
- *ciufi* (păsări, persoane)
- *ciufuri* (smocuri de păr)
- *clenciuri* (crengi bifurcate, bifurcația coarnelor de cerb, motive de ceartă, sensuri ascunse)
- *clinciuri* (încleștări la box)
- *cocoașe* (piese la arme, la ciocane)

Setul 5

- *colonii* (teritorii, grupuri)
- *colonii* (apă de colonie)
- *colți* (dinți, dantele, șuvițe)
- *colțuri* (unghiuri, extremități)
- *colțari* (rame pentru bocanci)
- *colțare* (sobe, polițe, echere)

Scanned with OKEN Scanner

- *comedii* (opere dramatice)
- *comedii* (întâmplări ciudate)
- *companie* (tovărăşie, societate, întreprindere)
- *companie* (unitate militară)
- *complete* (adjectiv: în întregime, în totalitate)
- *completuri* (substantiv: baruri, localuri, colective de judecată)
- *complexe* (adjectiv: opusul lui *simple*)
- *complexe* (substantiv: tendinţe de comportare)
- *complexuri* (construcţii)

Setul 6

- *concesii* (cedări)
- *concesiuni* (drepturi de exploatare, închirieri)
- *concură* (a tinde spre)
- *concurează* (a participa la un concurs, a face concurenţă)
- *conjectură* (supoziţie, presupunere)
- *conjunctură* (concurs de împrejurări)
- *contractă* (a micşora, a strânge)
- *contractează* (a încheia un contract, a-şi asuma, a se molipsi)
- *copii* (plural, de la *copie*)
- *copii* (plural, de la *copil*)
- *corector* (persoană)
- *corector* (aparat)
- *corni* (arbuşti, instrumente de suflat)
- *coarne* (excrescenţă la animale, parte dintr-o construcţie/ maşină/ unealtă, fruct)
- *cornuri* (franzeluţă, recipient, colţ, aripă de oaste)

Setul 7

- *cornişori* (plantă, varietate de struguri)
- *cornişoare* (corn, colţ mic)
- *corpuri* (trupuri, obiecte, ansambluri, unităţi)
- *corpi* (*corpuri/ corpi*: porţiune de materie, substanţă)
- *coşari* (hornari)
- *coşare* (pătule)
- *coţi* (unitate de măsură)
- *coate* (articulaţii)
- *coturi* (meandre, tuburi)
- *cotoi* (motan)
- *cotoaie* (obiect, os, copan)
- *creieri* (organ anaomic)
- *creiere* (conducători, persoane)
- *cristale* (minerale)
- *cristaluri* (obiecte din sticlă specială)

Setul 8

- *curenţi* (mişcări de aer, de apă)
- *curente* (adjectiv: recente; substantiv: mişcare artistică, de idei)
- *curieri* (persoane de sex masculin)
- *curiere* (persoane de sex feminin; publicaţii, rubrici)
- *degajă* (a emana, a răspândi)
- *degajează* (a elibera, a îndepărta)
- *dejoacă* (a zădărnici planurile cuiva)
- *dejugă* (a da drumul boilor legaţi la car)
- *demâncare* (mâncare)
- *de mâncare* (de mâncat)
- *deodată* (brusc)
- *de o dată* (de o zi anumită)
- *deoparte* (alături, la o oarecare depărtare)
- *de o parte* (opus lui *pe de altă parte*)
- *deopotrivă* (la fel ca, aidoma)

Scanned with OKEN Scanner

Setul 9

- *depresii* (deprimări)
- *depresiuni* (forme de relief, crize economice)
- *devreme* (timpuriu)
- *de vreme* (din cauza vremii, despre vreme; loc. conj.: de vreme ce)
- *dezinfecție* (distrugere a microbilor)
- *dezinsecție* (distrugere a insectelor)
- *difuzori* (persoane)
- *difuzoare* (aparate)
- *dincolo* (acolo, în altă parte)
- *din colo* (dinspre partea aceea, de acolo)
- *dintr-odată* (brusc, pe neașteptate)
- *dintr-o dată* (dintr-o informație/ zi oarecare)
- *director* (conducător)
- *director* (adj.: care direcționează; subst.: grupare de documente în calculator)
- *diletant* (amator)

Setul 10

- *donatar* (bărbat care primește o donație)
- *donator* (bărbat care face o donație)
- *doze* (cantități, cutii, dispozitive)
- *duze* (ajutaje)
- *dragoni* (monștri, șopârle, soldați)
- *dragoane* (șnururi)
- *dulapi* (scânduri)
- *dulapuri* (mobilă, scrâncioburi)
- *elani* (animale)
- *elanuri* (avânturi, entuziasme)
- *elidare* (înlăturare a vocalei finale)
- *elucidare* (clarificarea unei probleme, a unui mister)
- *eludare* (ocolire, evitare a unei probleme, a unei legi)
- *email* (smalț)
- *e-mail* (scrisoare în format electronic)
- *eminenți* (excepționali)

TESTUL 7

Varianta corectă/ variantele corecte de pronunțare, conform DOOM[2]:

Notă! Explicațiile date sunt adaptate contextului folosirii cuvintelor împrumutate în limba română.

Setul 1

- *acquis* (s.n.: drepturile și obligațiile statelor din UE; acte normative ale acestora; angl.; pron. *akí/ akíul*)
- *aftershave* (s.n.: loțiune după bărbierit, angl.; pron. *aftărșéiv*)/ aftershave-ul/ after-shave-uri
- *aide-mémoire* (s.n.: fr., pron. *edmemoar*; ai-de-mé-moi-re)/ aide-mémoire-ul/ aide-mémoire-uri
- *airbag* (s.n.: saci care se umflă cu aer la ciocnirea unor autovehicule, destinați protecției pasagerilor; angl.; pron. *érbeg*; air-bag)/ airbaguri
- *airbus* (s.n.: tip de avion; pron. engl.: *érbas* / fr.: *erbűs*; air-bus)/ airbusuri
- *aisberg* (s.n.; ais-berg)/ áisberguri
- *à la carte* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alacart*)

Scanned with OKEN Scanner

• *à la grecque* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alagrec*; grec-que)
• *à la longue* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alalõg*; lon-gue)
• *à la russe* (loc. adj., loc. adv.; fr., pron. *alarüs*)
• *all right* (loc.adj., loc. adv., interj.: în regulă; angl.; pron. *olrăit*)
• *babysitter* (s.m. şi f.; angl.; pron. *bebisităr*)/ babysitter/ babysitteri/ babysittere
• *background* (s.n.; angl.; pron *becgraŭnd*; back-grund)/ backgrounduri
• *banking* (s.n.; angl.; pron. *benching*)
• *banner* (s.n.; angl.; pron. *benăr*)/ bannere

Setul 2

• *BASIC/ Basic* (s. propriu m.: limbaj în informatică, uşor accesibil; angl.; pron. *beĭsic*)
• *Basic-English* (s.n.: lexicul de bază al limbii engleze; pron. *beĭsic-ingliş*)
• *bazooka* (s.f.: armă antitanc; angl.; pron. *bazuca*)
• *BBC* (s. propriu n.: post de radio-TV; pron. *bibisi*)
• *bestseller* (s.n.: lucrare literară, articol sau produs foarte căutate, care deţin recordul la vânzare; angl.; pron. *bestselăr*)
• *bidonville* (s.n.: cartier de locuinţe improvizate, îngrămădite, oferind condiţii improprii de viaţă; fr.; pron. *bidonvil*; bo-don-viile)/ bidonville-ul, bidonville-uri
• *Biedermeier* (s. propriu n.: stil în artă; germ.; pron. *bidărmaier*; Bie-der-mei-er)
• *big band* (s.n.: orchestră cu mai mulţi instrumentişti; angl.; pron. *bigbend*)
• *Big Bang* (s.n.: marea explozie iniţială ce a stat la baza expansiunii universului; angl.; pron. *bigbeng*)
• *Big Brother* (s.propriu. m.; personaj literar celebru: Fratele mai Mare, devenit simbol al controlului asupra vieţii individului; angl.; pron. *big brazăr*)
• *bildungsroman* (s.n.: roman de formare/ de iniţiere a unui personaj; germ.; pron. *bildungsroman*)
• *Bordeaux* (s. propriu m.; Bor-deaux; pron. *bordo*)
• *bluejans* (s.n.: pantaloni; angl.; pron. engl. *bluginz*/ rom. *blugins*)
• *blues* (s.n.: muzică lentă, melancolică, dans; angl.; pron. *bluz*)
• *bluff* (s.n.:atitudine neîmtemeiată, prin care se urmăreşte intimidarea cuiva; angl.; pron. *blaf*)

Setul 3

• *box-office* (s.n.: cotaţie în lumea muzicii, a filmului; angl.; pron. *boxofis*)
• *brandy* (s.n.: băutură; angl.; pron. *brendi*)
• *breakfast* (s.n.: micul dejun; angl.; pron. *brecfăst*)
• *business* (s.n.: afacere; angl.; pron. *biznis*)
• *byte* (s.m.: unitate de măsură; angl.; pron. *băit*)
• *café-frappé* (s.n.: cafea cu gheaţă; fr.; pron. *cafefrape*)
• *camping* (s.n.: loc pentru campare; angl.; pron. *chemping*)
• *cappuccino* (s.n.: sortiment de cafea; it.; pron. *capucino*)
• *cash* (adj. invar. şi s.n.: cu bani gheaţă, numerar; angl.; pron. *cheş*)
• *CD-player* (s.n.: aparat de citire şi redare a informaţiei de pe CD-urilor; angl.; pron. *sidipleiăr*)
• *CD-writer* (s.n.: aparat de inscripţionare a CD-urilor; angl.; pron. *sidiraităr*)

Scanned with OKEN Scanner

• *charter* (s.n.: transport naval/ aerian organizat în funcţie de necesităţi, închiriere; angl.; pron. *cărtăr*; cursă charter)

• *chat* (s.n.: comunicare/ discuţie prin internet, în timp real, între două sau mai multe persoane; angl.; pron. *cet*)

• *cheeseburger* (s.n.: sandvici special, cu sortiment de carne; angl.; pron. *cizburgăr*)

• *cherry-brandy* (s.n.: băutură; angl.; pron. *ceribrendi*)

Setul 4

• *Chicago* (s. propriu n.; angl.; pron. *şicago*)

• *ciné-vérité* (s.n.: film cu caracter realist, cu aspect documentar; fr.; pron. *sineverite*)

• *cocktail* (s.n.: amestec special de băuturi slab alcoolizate şi/ sau nealcoolice, reuniune la care se servesc asemenea băuturi; angl.; pron. *cocteil*)

• *computer* (s.n.; angl.; pron. *compiutăr*)

• *consommé* (s.n.: supă care se prepară prin fierberea înceată şi îndelungată a cărnii de vită, pentru a i se extrage toate sucurile; fr.; pron. *consome*)

• *consulting* (s.n.: consultanţă la nivel profesionist pentru întreprinderi; angl., pron. *consalting*)

• *copyright* (s.n.: drepturi de proprietate intelectuală asupra unor opere, produse de diverse tipuri, mărci etc.; angl.; pron. *copirait*)

• *country* (adj. invar. şi s.n.: rural/ de la ţară, localitate rurală; angl.; pron. *cantri*)

• *cowboy* (s.m.: păzitor/ îngrijitor de vaci în America; angl.; pron. *căuboi*)

• *curry* (s.n.: mâncare preparată din ardei şi alte ingrediente; angl.; pron. *cari*)

• *cutter* (s.n.: cuţit foarte subţire, angl.; pron. *catăr*)

• *cyborg* (s.n.: personaj din literatura de anticipaţie, sub forma unui om-maşină-microprocesor, robot; angl.; pron. *siborg*)

• *dancing* (s.n.: local de petrecere, unde se dansează; angl.; pron. *densing*)

• *dandy* (s.m.: om elegant, după ultimul jurnal de modă, uneori exagerat şi uşor ridicol; angl.; pron. *dendi*)

• *disc-jockey* (s.m.: responsabil cu muzica într-o discotecă, la radio etc., aranjor al mixajelor muzicale; angl.; pron. *discgocheĭ;* abr.: *DJ/ digeĭ*)

Setul 5

• *discount* (s.n.: scăzământ din preţul oficial al unei mărfi; angl.; pron. *discaunt*)

• *driver* (s.m.: conducător de atelaj într-o cursă de trap, şofer; s.n.: programe speciale pentru calculator ce acţionează ca „translator" între hard şi soft; angl.; pron. *draivăr*)

• *dry* (adj. invar.: fără zahăr/ despre băuturi alcoolice: *dry gin*; angl; pron. *drai*)

• *dumping* (s.n.: operaţia de a vinde mărfuri la preţuri inferioare altora de pe piaţă, sub valoarea lor reală; angl.; pron. *damping*)

• *duty-free* (s.n.: magazine în interiorul vămii, unde mărfurile sunt vândute fără adaosuri comerciale, scutite de taxe; angl.; pron. *diutifri*)

• *Turnul Eiffel* (s. propriu n.; fr., pron. *efel*)

• *Einstein* (s. propriu m.: fizician de geniu, creator al teoriei relativităţii; germ.; pron. *ainştain*)

• *e-mail* (s.n.: scrisoare în format electronic; angl.; pron. *imeil/ imeil*)

• *en détail* (loc. adj., loc. adv.: cu amănuntul, bucată cu bucată; fr.; pron. *ădetai*)

• *en titre* (loc. adj.: deţinător al titlului, campionul actual; fr.; pron. *ătitr*)

Scanned with OKEN Scanner

• *fast-food* (s.n.: restaurant rapid, cu produse de tip sandvici sau pizza şi băuturi răcoritoare; angl.; pron. *fastfud*)

• *feedback* (s.n.: retroacţiune care se manifestă la nivelul a diferite sisteme, pentru menţinerea stabilităţii şi echilibrului faţă de influenţe exterioare; prin extensie: răspuns întârziat şi profund al unui sistem la influenţele exercitate asupra lui; angl.; pron. *fidbec*)

• *fitness* (s.n.: complex de exerciţii fizice pentru întreţinere; sala adecvată acestor exerciţii; angl.; pron. *fitnes*)

• *five o'clock* (s.n.: ceaiul servit la ora cinci după-amiază, reuniune amicală făcută în jurul acestei ore; angl.; pron. *faĭvocloc*)

• *flashback* (s.n.: secvenţă retrospectivă, scurtă acţiune secundară plasată în trecut, într-o operă literară, în filme etc.; angl.; pron. *fleşbec*)

Setul 6

• *forfait* (s.n.: neprezentarea unui concurent sau a unei echipe într-o competiţie, care atrage după sine penalizarea/ depunctarea, pierderea respectivei competiţii; fr.; pron. *forfe*)

• *friteuză* (s.f.; fr.; pron. *fritöză*) aparat electric pentru prepararea fripturii

• *full-time* (adj. invar., adv.: cu normă întreagă, pentru tot programul de lucru; angl.; pron. *fultaĭm*)

• *Gestapo* (s. propriu n.: poliţie politică secretă a naziştilor, serviciu de securitate cu un trist renume; germ.; pron. *ghestapo*)

• *hacker* (s.m.: persoană care pătrunde neautorizat în bazele de date înmagazinate în computere, spărgător de coduri; angl.; pron. *hecăr*)

• *happy-end* (s.n.: sfârşit/ epilog fericit într-o operă literară sau într.un film; angl.; pron. *hepiend*)

• *hardware* s.n.: partea mecanică/ piesele unui computer, echipamentul popriu-zis; angl.; pron. *hardüer*)

• *heavy metal* (s.n.: stil în muzică; angl.; pron. *hevi metăl*)

• *high-life* (s.n.: înalta societate, lumea bună, elita; angl.; pron. *haĭlaĭf*)

• *jazz-rock* (s.n.: stil în muzică; angl.; pron. *gezroc/ găzroc*)

• *jogging* (s.n.: alergare uşoară, de plăcere, pentru menţinerea în formă a organismului; angl.; pron. *ğoghing*)

• *judo* (s.n.: stil de sport, cu elemente din artele marţiale; pron. *ğudo*)

• *ketchup* (s.n.: sos picant, din suc de roşii, oţet şi mirodenii; angl.; pron. *chečap*)

• *knockaut* (s.n.: scoaterea din luptă, la box, a adversarului, aflat în imposibilitatea de a mai lupta, datorită loviturilor primite; angl.; pron. *cnocaut/ nocaut*)

• *know-haw* (s.n.: a şti cum să faci bine un produs de calitate sau cum să soluţionezi o problemă tehnică, economică etc.; experienţă în tehnologie şi în alegerea celor mai potrivite căi pentru promovarea progresului în variate domenii; angl.; pron. *năuhau*)

Setul 7

• *laptop* (s.n.: calculator personal portabil, cu sursă proprie de alimentare, îndeplinind aceleaşi funcţii ca un computer; angl.; pron. *leptop*)

• *leasing* (s.n.: modalitate comercială de achiziţionare a unui bun cu valoare mare, prin plata lunară a unor rate, la final bunul putând sau nu să rămână în poprietatea plătitorului; angl.; pron. *lizing*)

• *living-room* (s.n.: cameră de zi într-un apartament; angl.; pron. *livingrum*)

Scanned with OKEN Scanner

• *look* (s.n.: imagine a unei persoane, care se obţine prin schimbarea coafurii/ frizurii, machiajului, stilului vestimentaţiei etc.; angl.; pron. *luc*)

• *management* (s.n.: activitatea sau arta de a conduce; angl.; pron. *meniğment/ manağment*)

• *manager/ manager* (s.m.: conducător al unei companii, întreprinderi, instituţii etc., cu capacitatea de a organiza, de a conduce şi de a gestiona ansamblul activităţilor acesteia; persoană desemnată pentru materializarea unui proiect de amploare; persoană care se ocupă de problemele financiare şi organizatorice ale unei echipe sau ale unui sportiv, cântăreţ, actor etc., pe timpul turneului; angl.; pron. *manager/ manager*)

• *Marseilleza* (s. propriu f.: cântec, devenit imnul naţional al Franţei; fr.; pron. *marseieza*)

• *maseur* (s.m.: persoană care este specializată în masaj; fem.: *maseuză*; fr.; pron. *masör/ masözǎ*)

• *musical* (s.n.: spectacol cu numere variate de muzică uşoară, dans etc., pe scena unui teatru, restaurant, grădini de vară etc.; angl.; pron. *mĭuzicăl*)

• *music-hall* (s.n.: teatru sau sală în care are loc un *musical*; angl.; pron. *mĭuzic-hol*)

• *New York* (s. propriu n.; pron. *nĭuĭorc*)

• *on-line/ online* (loc. adj., loc. adv.: referitor la emisiuni, spectacole, convorbiri etc.: în direct, fără înregistrare prealabilă; angl.; pron. *onlaĭn*)

• *open* (adj. invar. şi s. n.: deschis, fără restricţii; turneu la care pot participa diferite categorii de sportivi, profesionişti şi neprofesionişti; angl.; pron. *opăn*)

• *output* (s.n.. ieşire; angl.; pron. *aŭtput*)

• *outsider* (s.m.: cal fără şansă de a câştiga un concurs hipic; concurent sau echipă cu şanse puţine de a câştiga o competiţie; angl.; pron. *aŭtsaĭdăr*)

Setul 8

• *pager* (s.n.: aparat electronic portabil, pentru înregistrarea unor scurte mesaje; angl.; pron. *peĭğăr*)

• *pampers* (s.n.: chiloţei sau benzi speciale din material textil, pentru a absorbi urina sau materiile fecale, folosite în îngrijirea sugarilor; angl.; pron. *pempărs*)

• *parti-pris* (s.n.; fr.; pron. *partipri*)

• *pick-up* (s.n.: aparat pentru redarea sunetelor înregistrate pe un disc; angl.; pron. *picap*)

• *play-back* (s.n.: redare, reproducere a unei înregistrări; dublare a vocii unui actor sau cântăreţ; angl., pron. *pleĭbec*)

• *playboy* (s.m.: tânăr elegant, cu aspect plăcut şi cu succes la femei, care duce o viaţă uşoară; angl.; pron. *pleĭboi*)

• *plein-air* (s.n.: pictură practicată în aer liber; prin extensie: reîntoarcere la natură; fr.; pron. *plener*)

• *pole-position* (s.n.: poziţie avantajoasă/ primă la cursele de maşini; prin extensie: poziţie avantajoasă într-un clasament, într-o întrecere, într-o afacere etc.; angl.; pron. *polpoziṣn*)

• *porte-bonheur* (s.n.: obiect sau imagine considerate ca purtătoare de noroc; fr.; pron. *portbonör*)

• *prime-time* (s.n.: interval orar în care emisiunile radio-TV au audienţă maximă; prin extensie: ora/ momentul cel mai favorizant pentru cineva, prim-plan; angl.; pron. *praĭmtaĭm*)

• *provider* (s.m.: furnizor de servicii; angl.; pron. *provaĭdăr*)

• *ranch* (s.n.: fermă; angl.; pron. *renč*)

• *rating* (s.n.: clasament în mass-media, în funcţie de audienţă, pentru radio-TV, sau de vânzări, pentru ziare şi reviste; scor, procentaj; angl.; pron. *reĭting*)

Scanned with OKEN Scanner

• *recorder* (s.n.: aparat pentru înregistrarea şi redarea sunetului şi a imaginii; angl.; pron. *rĭcoŏrdăr*)

• *Reichstag* (s. propriu n.: denumire dată Parlamentului German între 1867 şi 1945; germ.; pron. *raihstag*)

Setul 9

• *remember* (s.n.: îndemn de a nu uita un eveniment important: ţine minte, aminteşte-ţi; angl.; pron. *rimembăr*)

• *rendez-vous* (s.n.: întâlnire între două sau mai multe persoane, într-un loc şi un timp dinainte stabilite; fr.; pron. *randevu*)

• *replay* (s.n.: redare a sunetului şi/ sau a imaginii; angl.; pron. *ripleĭ*)

• *roaming* (s.n.: serviciu/ legătură de telefonie mobilă pe teritoriul altor state; acoperire de semnal audiovideo; angl.; pron. *răuming*)

• *room-service* (s.n.: servire la cameră în hoteluri, moteluri, pensiuni; angl.; pron. *rum-servis*)

• *rummy* (s.n.: joc cu cărţi sau cu plăcuţe marcate cu cifre de diferite culori; angl.; pron. *rami/ rŏmi*)

• *scrabble* (s.n.: joc logic cu litere, asemănător cuvintelor încrucişate; angl.; pron. *screbăl*)

• *second-hand* (adj. invar.: de mâna a doua, uzate, purtate; angl.; pron. *secăndhend*)

• *self-service* (s.n.: autoservire; angl., pron. *selfservĭs*)

• *shakespearian* (adj.; angl.; pron. *şecspirian*)

• *shocking* (adj. invar.: şocant; pornografic, obscen, care impresionează în mod neplăcut; angl.; pron. *şoching*)

• *shopping center* (s.n.: centru cu mai multe magazine de diferite tipuri, similar super-marketurilor; angl.; pron. *şoping sentăr*)

• *showbiz* (s.n.: lumea afacerilor în muzică, teatru, film; angl., pron. *şoŭbiz*)

• *showroom* (s.n.: centru de prezentare/ desfacere a vehicolelor auto; angl., pron. *şoŭrum*)

• *Siemens* (s. propriu: nume de persoană; marcă; germ.; pron. *zimăns*)

Setul 10

• *single* (adj. invar.: disc care conţine câte o singură piesă muzicală pe fiecare faţă; angl.; pron. *singăl*)

• *skateboard* (s.n.: planşă cu role, asemănătoare patinelor, folosită de copii şi de tineri ca mijloc de deplasare rapidă; angl.; pron. *scheĭtbord*)

• *snack-bar* (s.n.: mic restaurant unde se serveşte masa imediat, la orice oră; angl., pron. *sneicbar*)

• *software* (s.n.: limbaje şi programe folosite pentru operarea pe computer; prin extensie: inteligenţă artificială; angl.; pron. *softŭer*)

• *standby/ stand-by* (adj. invar.: în aşteptare, gata de a porni; angl., pron. *stendbaĭ/ stendbaĭ*)

• *steward* (s.m.: chelner/ camerist pe un vas de pasageri, de croazieră etc.; angl.; pron. *stĭuard*)

• *summit* (s.n.: reuniune la nivel înalt; conferinţă a unor personalităţi; angl.; pron. *samit*)

• *supermarket* (s.n.: supermagazin; angl.; pron. *supermarket*)

Scanned with OKEN Scanner

• *surfing* (s.n.: plutire pe valurile mării, ale oceanului, cu ajutorul unei scânduri late; ramură a sporturilor acvatice; angl.; pron. *sărfing*)

• *talk-show* (s.n.: convorbire în direct la radio-TV a unui moderator cu unul sau mai mulţi invitaţi-vedetă, sub forma unui spectacol, de la care se aşteaptă luări de poziţie, clarificări, dezminţiri, dezvăluiri etc., cu privire la fapte şi evenimente de interes public, uneori şi personal; angl.; pron. *tokşoŭ*)

• *tête-à-tête* (s.n.: convorbire între patru ochi, conversaţie intimă, cap lângă cap; acord, înţelegere rezultată din această convorbire; fr.; pron. *tetatet*)

• *time-out* (s.n.: scurtă întrerupere regulamentară a jocului, acordată de arbitru la cererea jucătorilor sau a antrenorilor; angl.; pron. *taimaut*)

• *weekend* (s.n.: sfârşit de săptămână, destinat repausului; timp liber în intervalul de vineri de după-amiaza până luni dimineaţa, la începerea serviciului; angl.; pron. *uĭchend*)

• *western* (s.n.. film de aventuri a cărui acţiune se petrece în perioada colonizării vestului SUA; angl.; pron. *ŭestărn*)

• *whisky* (s.n.: băutură alcoolică preparată prin distilarea cerealelor; angl.; pron. *uĭschi*)

TESTUL 8

Ortografierea unor neologisme:

Setul 1

- alură – *alură*
- bleau – *bleo*
- bodyguard/ bodigard – *bodigard, badigard*
- cocker – *cocăr*
- display – *displeĭ*
- diesel – *dizăl*
- föhn – *fön*
- eastmancolor – *istmăncolor*
- jeep – *gip*
- marker – *marcăr*
- player – *pleĭăr*
- rocker – *rochăr*
- science-fiction – *saiăns ficşăn*
- stewardesă – *stĭuardesă*
- tester – *testăr*

Setul 2

- espresso – *espreso*
- fifty-fifty – *fifti-fifti*
- flash – *fleş*
- folkist – *folchist*
- führer – *fürăr*
- gafeur – *gafor*
- globe-trotter – *globtrotăr*
- groggy – *groghi*
- hamburger – *hamburgăr*
- hertzian – *hertian*
- high fidelity – *haĭ fidelĭtĭ*
- hippy – *hipĭ*
- hobby – *hobĭ*
- hotline – *hotlaĭn*
- house – *haŭs*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 3

- hunter – *hanter*
- ice tea – *aĭsti*
- input – *input*
- IQ – *aĭkiu*
- jacuzzi – *gacuzi*
- jiu-jitsu – *jĭujitu*
- joker – *gocăr*
- kitsch – *chič*
- lady – *ledi*
- link – *linc*
- LP – *elpi*
- old-boy – *oldboi*
- ONG – *oenge*
- pizza/ pizză – *pița/ piță*
- planning – *plening*

TESTUL 9

Explicarea succintă a paronimelor:

Setul 1

- *aderare* (alăturare la o mișcare, o idee, o înțelegere sau la o grupare, un partid)
- *aderență* (forță ce menține alăturarea a două corpuri în contact; alipire în sens fizic)
- *alineat* (fragment de text care marchează trecerea la altă idee, paragraf)
- *aliniat* (care este pus în linie cu ceilalți sau cu celelalte obiecte)
- *alienare* (înstrăinarea unui bun; înstrăinarea omului)
- *apropia* (a fi mai aproape de cineva sau da ceva)
- *apropria* (a-și însuși un lucru străin)
- *atlas* (prima vertebră cervicală; colecție de hărți)
- *atlaz* (țesătură pentru căptușeală)
- *avers* (fața unei monede)
- *aversă* (scurtă ploaie torențială)
- *bianual* (care apare sau se produce de două ori pe an)
- *bisanual* (care apare sau se produce o dată la doi ani)
- *boxer* (câine de pază)
- *boxer* (sportiv care boxează)

Setul 2

- *cenzură* (control al ideilor, al conținutului unui text)
- *cezură* (pauză ritmică, ce împarte versul lung în două părți, pentru ușurarea recitării)
- *clamă* (piesă pentru prins foi sau părul; agrafă)
- *clemă* (dispozitiv pentru prins piese sau elemente pentru a rezista la solicitări relativ mari)
- *comedie* (întâmplare ciudată și hazlie)
- *comedie* (operă dramatică al cărei subiect și deznodământ provoacă râsul)
- *contuarl comptuar* (birou de comerț)
- *contor* (aparat de măsură)

Scanned with OKEN Scanner

- *deferend* (care aratărespect, respectuos)
- *diferend* (neînţelegere, dezacord, ceartă)
- *degresiune* (micşorare treptată)
- *digresiune* (abatere de la subiectul unui discurs, al unei lucrări)
- *a desemna* (a indica pe cineva ca fiind potrivit pentru o funcţie sau un rol)
- *a desena* (a schiţa un chip, un peisaj..., a contura o problemă)
- *dihanie* (animal sălbatic, fiară)

Setul 3

- *dihonie* (ceartă, neînţelegere care degenerează)
- *emigrant* (expatriat, persoană care pleacă din propria patrie)
- *imigrant* (persoană care vine/ se stabileşte într-o ţară străină)
- *emisie* (emitere)
- *emisiune* (program radio, TV)
- *a enerva* (a înfuria)
- *a inerva* (a excita)
- *eteri* (substanţă volatilă)
- *eteruri* (aer, atmosferă)
- *executor* (care execută)
- *executoriu* (care trebuie executat)
- *exoteric* (care poate fi înţeles de cei neiniţiaţi, public, neascuns)
- *ezoteric* (care poate nu fi înţeles de cei neiniţiaţi, ascuns, secret)
- *extensor* (care extinde; aparat pentru gimnastică)
- *extinctor*(aparat pentru stingerea incendiilor)

Setul 4

- *extremi* (s.m.: termen al unei proporţii)
- *extreme* (s.n.: limită a unei funcţii)
- *familial* (de familie)
- *familiar* (obişnuit)
- *fante* (s.f.: deschizături într-un material)
- *fanţi* (s.m.: tânăr afemeiat)
- *fascicul* (mănunchi)
- *fasciculă* (parte dintr-o tipăritură)
- *fastidios* (plictisitor)
- *fastuos* (cu fast)
- *filet* (şanţ, ramificaţie a nervilor)
- *fileu* (plasă)
- *file* (carne de calitate superioară, de-a lungul şirii spinării animalului)
- *fleacuri* (lucruri neînsemnate)
- *flecuri* (petic aplicat pe tocul încălţămintei)

Scanned with OKEN Scanner

Setul 5

- *formație* (echipă, combinație)
- *formațiune* (structură anatomică, economică, geologică, militară) fortuit (întâmplător)
- *forțat* (obligat, constrâns)
- *fragrant* (parfumat, plăcut mirositor)
- *flagrant* (surprindere asupra faptului)funcție (mărime variabilă, rol, ocupație)
- *funcțiune* (în stare de funcționare)
- *a gera* (a administra în contul și în numele cuiva)
- *a gira* (a garanta; a vira de la dreapta la stânga, a se roti)
- *gerant* (administrator în numele cuiva)
- *girant* (cel care garantează material sau financiar pentru cineva)
- *glacial* (ca de gheață, rece, neprimitor, distant)
- *glaciar* (de gheață; epocă geologică a ghețarilor)
- *idiotism* (expresie/ locuțiune proprie unei limbi ce nu se poate traduce decît prin intermediul unei explicații)
- *idioție* (debilitate mintală, neghiobie, prostie extremă)
- *imanent* (care acționează din chiar interiorul obiectului, intrinsec)
- *iminent* (apropiat și de neoprit)

TESTUL 10

Rescrierea formei literare (corecte) a cuvintelor/ grupurilor de cuvinte:

Setul 1

macrameu, marfar, mâine-dimineață, mâine după-amiază, mâine-poimâine, a mâzgăli, medicație, mediteraneean, meglenoromână, metrou, mic-gros, micșoscoape, miezi/ mieji, al miliardulea (om), milieu.

Setul 2

al două milioanelea (om), minimarketuri, minuțios, miorlăie, mireasmă, miss, mistuie, mititei, mixer, modelling, monologuri, monstruoasă, moschee, moșierime, mototoli.

Setul 3

muntos, murmuie/ murmuiește, muschetar/ mușchetar, muscular, mușuroi, mușunache, năprasnic, năvălește, necuviincios, neglijent, Negru-Vodă, neloial, neobișnuință, nescafe, noiembrie.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 11

Justificarea folosirii virgulei (vezi virgula, semn de punctuație)

TESTUL 12

Justificarea semnelor de ortografie (vezi semnele de ortografie)

TESTUL 13

Despărțirea în silabe a cuvintelor, pe baza regulilor pronunțării (silabație fonetică):

Setul 1

- *machiaj – ma-chi-aj*
- *machiavelic – ma-chia-ve-lic*
- *magazioner – ma-ga-zio-ner*
- *mafiot – ma-fi-ot*
- *maghiar – ma-ghiar*
- *magneziu – mag-ne-ziu*
- *maiou – ma-iou*
- *maxilar – ma-xi-lar*
- *memoriu – me-mo-riu*
- *meridional – me-ri-di-o-nal*
- *meseriaș – me-se-ri-aș*
- *microclimat – mi-cro-cli-mat*
- *minuțios – mi-nu-ți-os*
- *mitralieră – mi-tra-li-e-ră*
- *monstruozitate – mon-stru-o-zi-ta-te*

Setul 2

- *multifuncțional – mul-ti-func-ți-o-nal*
- *muzeograf – mu-ze-o-graf*
- *napoleonian – na-po-le-o-ni-an*
- *naționalizare – na-ți-o-na-li-za-re*
- *naufragiere – na-u-fra-gi-e-re*
- *neafiliat – na-a-fi-li-at*
- *necioplit – ne-cio-plit*
- *necredincios – ne-cre-din-cios*
- *neobligatoriu – ne-o-bli-ga-to-riu*
- *neoxigenat – ne-o-xi-ge-nat*
- *nepotrivire – ne-po-tri-vi-re*
- *neprevăzut – ne-pre-vă-zut*
- *nevralgie – ne-vral-gi-e*
- *nitroglicerină – ni-tro-gli-ce-ri-nă*
- *noblețe - no-ble-țe*

Setul 3

- *noastră – noas-tră*
- *nucleu – nu-cleu*
- *nutriție – nu-tri-ți-e*
- *obiectiv – o-biec-tiv*
- *obiecție – o-biec-ți-e*
- *oblic – o-blic*
- *obligațiune – o-bli-ga-ți-u-ne*
- *oblojeală – o-blo-jea-lă*

Scanned with OKEN Scanner

- *obrăznicie – o-brăz-ni-ci-e*
- *obstrucție – ob-struc-ți-e*
- *ocazional – o-ca-zi-o-nal*
- *ocean – o-cean*
- *oficialitate – o-fi-ci-a-li-ta-te*
- *oglinjoară – o-glin-joa-ră*
- *oriental – o-ri-en-tal*

Setul 4

- *orientativ – o-ri-en-ta-tiv*
- *ortografic – ort-o-gra-fic*
- *ortografie – ort-o-gra-fi-e*
- *ortogramă – ort-o-gra-mă*
- *oşeancă – o-şean-că*
- *oxigen – o-xi-gen*
- *pacient – pa-ci-ent*
- *palavragiu – pa-la-vra-giu*
- *paleocreştin – pa-le-o-creş-tin*
- *paliativ – pa-li-a-tiv*
- *pandantiv – pan-dan-tiv*
- *paparazzi – pa-pa-ra-zi*
- *paracliser – pa-ra-cli-ser*
- *pasional – pa-si-o-nal*
- *pasteurizat – pas-teu-ri-zat*

Setul 5

- *patroană – pa-troa-nă*
- *pauperiza – pau-pe-ri-za*
- *păstrăvior – păs-tră-vior*
- *pătlăgea – pă-tlă-gea*
- *pătrățică – pă-tră-ți-că*
- *pâraie – pâ-ra-ie*
- *pedigri – pe-di-gri*
- *perpetuu – per-pe-tu-u*
- *persuasiune – per-su-a-si-u-ne*
- *persiflare – per-si-fla-re*
- *petrecere – pe-tre-ce-re*
- *petrochimie – pe-tro-chi-mi-e*
- *pieptănat – piep-tă-nat*
- *pieton – pi-e-ton*
- *pietreancă – pie-trean-că*

Setul 6

- *pietrifica – pie-tri-fi-ca*
- *pietruire – pie-tru-i-re*
- *pionier – pi- o- ni- er*
- *piuneză – piu-ne-ză*
- *pioneză – pio-ne-ză*
- *plastografie – plas-to-gra-fi-e*
- *ploscăi – plos-că-i*
- *pneumonie – pne-u-mo-ni-e*
- *poliester – po-li-es-ter*
- *politician – po- li- ti-ci-an*
- *polițienesc – po-li-ți-e-nesc*
- *pompieristic – pom-pi-e-ris-tic*
- *potlogărie – po-tlo-gă-ri-e*
- *povestioară – po-ves-ti-oa-ră*
- *prefixare – pre-fi-xa-re*

Setul 7

- *prejudiciu – pre-ju-di-ciu*
- *prescurtare - pre-scur-ta-re*
- *preşedinție – pre-şe-din-ți-e*
- *prieten – pri-e-ten*
- *prizonier – pri-zo-ni-er*
- *problematic – pro-ble-ma-tic*
- *profesionist – pro-fe-si-o-nist*
- *program – pro-gram*
- *progresie – pro-gre-si-e*
- *promptitudine – promp-ti-tu-di-ne*
- *proprietar – pro-pri-e-tar*
- *propriu – pro-priu*
- *prosper – pros-per*
- *prostie – pros-ti-e*
- *provizoriu – pro-vi-zo-riu*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 8

- *psihiatru – psi-hi-a-tru*
- *publicare – pu-bli-ca-re*
- *punctaj – punc-taj*
- *punctuație – punc-tu-a-ți-e*
- *pustnicie – pust-ni-ci-e*
- *radioascultător – ra-di-o-as-cul-tă-tor*
- *radiografia – ra-di-o-gra-fi-a*
- *ranchiunos – ran-chiu-nos*
- *rațional – ra-ți-o-nal*
- *răstigni – răs-tig-ni*
- *răsuflare – ră-su-fla-re*
- *răuvoitor – rău-vo-i-tor*
- *reacție – re-ac-ți-e*
- *realitate – re-a-li-ta-te*
- *recepționa – re-cep-ți-o-na*

Setul 9

- *recreativ – re-cre-a-tiv*
- *recordmen – re-cord-men*
- *redeștepta – re-deș-tep-ta*
- *reflecție – re-flec-ți-e*
- *reflexiv – re-fle-xiv*
- *republică – re-pu-bli-că*
- *respectuos – res-pec-tu-os*
- *reziduu – re-zi-du-u*
- *salvgardare – salv-gar-da-re*
- *sanctuar – sanc-tu-ar*
- *sangvinic – sang-vi-nic*
- *sculptural – sculp-tu-ral*
- *scurtcircuita - scurt-cir-cu-i-ta*
- *sezonier – se-zo-ni-er*
- *sfârșietură – sfâ-și-e-tu-ră*

Setul 10

- *sfiicios – sfi-i-cios*
- *silențios – si-len-ți-os*
- *simptomatic – simp-to-ma-tic*
- *societate – so-ci-e-ta-te*
- *spionaj – spi-o-naj*
- *sportsmen – sports-men*
- *stereotip – ste-re-o-tip*
- *sticksuri – stick-suri*
- *subiect – su-biect*
- *subiectiv – su-biec-tiv*
- *sublim – su-blim*
- *subsuoară – sub-su-oa-ră*
- *subvenționa – sub-ven-ți-o-na*
- *succesiv – suc-ce-siv*
- *supraviețuitor – su-pra-vie-țu-i-tor*

TESTUL 14

Despărțirea în silabe a cuvintelor, mai întâi conform regulilor pronunțării și apoi după structură:

Setul 1

- *manuscris – ma-nus-cris/ ma-nu-scris*
- *marșarier – mar-șa-ri-er/ marș-a-ri-er*
- *megastar – me-gas-tar/ me-ga-star*
- *monoclu – mo-no-clu/ mon-o-clu*

Scanned with OKEN Scanner

- *neschimbat – nes-chim-bat/ ne-scim-bat*
- *nesfârşit – nes-fâr-şit/ ne-sfâr-şit*
- *nespălat – nes-pă-lat/ ne-spă-lat*
- *nespus – nes-pus/ ne-spus*
- *nestabil – nes-ta-bil/ ne-sta-bil*
- *nestatornic – nes-ta-tor-nic/ ne-sta-tor-nic*
- *nestăpânit – nes-tă-pâ-nit/ ne-stă-pâ-nit*
- *nestingherit – nes-tin-ghe-rit/ ne-stin-ghe-rit*
- *neşters – neş-ters/ ne-şters*
- *neştiință – neş-ti-in-ță/ ne-şti-in-ță*
- *neştire – neş-ti-re/ ne-şti-re*

Setul 2

- *neurastenie – ne-u-ras-te-ni-e/ ne-ur-as-te-ni-e*
- *neuropsihiatrie – ne-u-rop-si-hi-a-tri-e/ ne-u-ro-psi-hi-a-tri-e*
- *nezdruncinat – nez-drun-ci-nat/ ne-zdrun-ci-nat*
- *niciun – ni-ciun/ nici-un*
- *noctambul – noc-tam-bul/ noct-am-bul*
- *nouăsprezece – no-uăs-pre-ze-ce/ no-uă-spre-ze-ce*
- *obtuzunghic – ob-tu-zun-ghic/ ob-tuz-un-ghic*
- *omniscient – om-nis-ci-ent/ om-ni-sci-ent*
- *omonimie – o-mo-ni-mi-e/ om-o-ni-mi-e*
- *omucigaş – o-mu-ci-gaş/ om-u-ci-gaş*
- *oosferă – o-os-fe-ră/ o-o-sfe-ră*
- *paisprezece – pais-pre-ze-ce/ pai-spre-ze-ce*
- *panafrican – pa-na-fri-can/ pan-a-fri-can*
- *panamerican – pa-na-me-ri-can/ pan-a-me-ri-can*
- *paneuropean – pa-ne-u-ro-pean/ pan-e-u-ro-pean*

Setul 3

- *panortodox – pa-nor-to-dox/ pan-or-to-dox*
- *paronim – pe-ro-nim/ par-o-nim*
- *paronimie – pa-ro-ni-mi-e/ par-o-ni-mi-e*
- *peninsulă – pe-nin-su-lă/ pen-in-su-lă*
- *pentatlon – pen-ta-tlon/ pent-a-tlon*
- *penumbră – pe-num-bră/ pen-um-bră*
- *periscop – pe-ris-cop/ pe-ri-scop*
- *peroxid – pe-ro-xid/ per-o-xid*
- *planisferă – pla-nis-fe-ră/ pla-ni-sfe-ră*
- *polisportiv – po-lis-por-tiv/ po-li-spor-tiv*
- *polistiren – po-lis-ti-ren/ po-li-sti-ren*
- *portaltoi – por-tal-toi/ port-al-toi*
- *portarmă – por-tar-mă/ port-ar-mă*
- *portavion – por-ta-vi-on/ port-a-vi-on*
- *portochelari – por-to-che-lari/ port-o-che-lari*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 4

- *portunealtă – por-tu-neal-tă/ port-u-nea-tă*
- *postelectoral – pos-te-lec-to-ral/ post-e-lec-to-ral*
- *posteminescian – pos-te-mi-nes-ci-an/ post-e-mi-nes-ci-an*
- *postoperatoriu – pos-to-pe-ra-to-riu/ post-o-pe-ra-to-riu*
- *postuniversitar – pos-tu-ni-ver-si-tar/ post-u-ni-ver-si-tar*
- *preasfânt – preas-fânt/ prea-sfânt*
- *preastimat – preas-ti-mat/ prea-sti-mat*
- *preschimbare – pres-chim-ba-re/ pre-schm-ba-re*
- *prescrie – pres-cri-e/ pre-scri-e*
- *prespălare – pres-pă-la-re/ pre-spă-la-re*
- *preşcolar – preş-co-lar/ pre-şco-lar*
- *prognoză – prog-no-ză/ pro-gno-ză*
- *pronosport – pro-nos-port/ pro-no-sport*
- *proscrie – pros-cri-e/ pro-scri-e*
- *proscris – pros-cris/ pro-scris*

Setul 5

- *pseudonim – pse-u-do-nim/ pse-ud-o-nim*
- *pseudoştiinţă – pse-u-doş-ti-in-ţă/ pse-u-do-şti-in-ţă*
- *psihanaliză – psi-ha-na-li-ză/ psih-a-na-li-ză*
- *punctaveraj – punc-ta-ve-raj/ punct-a-ve-raj*
- *răsînţelege –ră-sîn-ţe-le-ge/ răs-în-ţe-le-ge*
- *rescrie – res-cri-e/ re-scri-e*
- *restrânge – res-trân-ge/ re-strân-ge*
- *restructura – res-truc-tu-ra/ re-struc-tu-ra*
- *retransmisie – re-tran-smi-si-e/ re-tras-mi-si-e*
- *retrospectiv – re-tros-pec-tiv/ re-tro-spec-tiv*
- *rozalb – ro-zalb/ roz-alb*
- *savantlâc – sa-van-tlâc/ sa-vant-lâc*
- *semispaţiu – se-mis-pa-ţiu/ se-mi-spa-ţiu*
- *sinonim – si-no-nim/ sin-o-nim*
- *somnambul – som-nam-bul/ somn-am-bul*

Setul 6

- *stroboscop – stro-bos-cop/ stro-bo-scop*
- *subalimentare – su-ba-li-men-ta-re/ sub-a-li-men-ta-re*
- *subansamblu – su-ban-sam-blu/ sub-an-sam-blu*
- *subaprecia – su-ba-pre-ci-a/ sub-a-pre-ci-a*
- *subarendare – su-ba-ren-da-re/ sub-a-ren-da-re*
- *subatomic – su-ba-to-mic/ sub-a-to-mic*
- *subestima – su-bes-ti-ma/ sub-es-ti-ma*
- *subevalua – su-be-va-lu-a/ sub-e-va-lu-a*
- *subexpune – su-bex-pu-ne/ sub-ex-pu-ne*

Scanned with OKEN Scanner

- *subîmpărți – su-bîm-păr-ți/ sub-îm-păr-ți*
- *subînchiria – su-bîn-chi-ri-a/ sub-în-chi-ri-a*
- *subîntinde – su-bîn-tin-de/ sub-în-tin-de*
- *subînțelege – su-bîn-țe-le-ge/ sub-în-țe-le-ge*
- *sublingual – su-blin-gu-al/ sub-lin-gu-al*
- *sublinia – su-bli-ni-a/ sub-li-ni-a*

Setul 7

- *subofițer – su-bo-fi-țer/ sub-o-fi-țer*
- *suborbital – su-bor-bi-tal/ sub-or-bi-tal*
- *subordonare – su-bor-do-na-re/ sub-or-do-na-re*
- *subuman – su-bu-man/ sub-u-man*
- *subunitar – su-bu-ni-tar/ sub-u-ni-tar*
- *suburbie – su-bur-bi-e/ sub-ur-bi-e*
- *sulfamidă – sul-fa-mi-dă/ sulf-a-mi-dă*
- *superabitru – su-pe-rar-bi-tru/ su-per-ar-bi-tru*
- *suprastructură – su-pras-truc-tu-ră/ su-pra-struc-tu-ră*
- *șaisprezece – șais-pre-ze-ce/ șai-spre-ze-ce*
- *șaptesprezece – șap-tes-pre-te-ce/ țapte-spre-ze-ce*
- *telescaun – te-les-ca-un/ te-le-sca-un*
- *teleschi – te-les-chi/ te-le-schi*
- *telescop – te-les-cop/ te-le-scop*
- *telespectator – teles-pec-ta-tor/ te-le-spec-ta-tor*

Setul 8

- *toponim – to-po-nim/ top-o-nim*
- *toponimie – to-po-ni-mi-e/ top-o-ni-mi-e*
- *transafrican – tran-sa-fri-can/ trans-a-fri-can*
- *transalpin – tran-sal-pin/ trans-al-pin*
- *transamazonian – tran-sa-ma-zo-ni-an/ trans-a-ma-zo-ni-an*
- *transarabic – tran-sa-ra-bic/ trans-a-ra-bic*
- *transatlantic – tran-sa-tlan-tic/ trans-a-tlan-tic*
- *transeuropean – tran-se-u-ro-pean/ trans-e-u-ro-pean*
- *transfăgărășean – tran-sfă-gă-ră-șean/ trans-fă-gă-ră-șean*
- *transfigurare – tran-sfi-gu-ra-re/ trans-fi-gu-ra-re*
- *transfocator – tran-sfo-ca-tor/ trans-fo-ca-tor*
- *transforma – tran-sfor-ma/ trans-for-ma*
- *transfrontalier – tran-sfron-ta-li-er/ trans-fron-ta-li-er*
- *transfug – tran-sfug/ trans-fug*
- *transfuzie – tran-sfu-zi-e/ trans-fu-zi-e*

Setul 9

- *translator – tran-sla-tor/ trans-la-tor*
- *translație – tran-sla-ți-e/ trans-la-ți-e*
- *translucid – tran-slu-cid/ trans-lu-cid*

Scanned with OKEN Scanner

- *transmigrație – tran-smi-gra-ți-e/ trans-mi-gra-ți-e*
- *transmisibil – tran-smi-si-bil/ trans-mi-si-bil*
- *transmisie – tran-smi-si-e/ trans-mi-si-e*
- *transmițător – tran-smi-ță-tor/ trans-mi-ță-tor*
- *transmutație – tran-smu-ta-ți-e/ trans-mu-ta-ți-e*
- *transnațional – tran-sna-ți-o-nal/ trans-na-ți-o-nal*
- *transparent – tran-spa-rent/ trans-pa-rent*
- *transplanta – tran-splan-ta/ trans-plan-ta*
- *transport – tran-sport/ trans-port*
- *transpune – tran-spu-ne/ trans-pu-ne*
- *tranzacție – tran-zac-ți-e/ tranz-ac-ți-e*
- *treisprezece – treis-pre-ze-ce/ trei-spre-ze-ce*

Setul 10

- *ultramicroscop – ul-tra-mi-cros-cop/ ul-tra-mi-cro-scop*
- *ultrascurt – ul-tras-curt/ ul-tra-scurt*
- *voltampermetru – vol-tam-per-me-tru/ volt-am-per-me-tru*
- *dezambala – de-zam-ba-la/ dez-am-ba-la*
- *dezamorsa – de-za-mor-sa/ dez-a-mor-sa*
- *dezasambla – de-za-sam-bla/ dez-a-sam-bla*
- *dezinflama – de-zin-fla-ma/ dez-in-fla-ma*
- *dezinforma – de-zin-for-ma/ dez in-for-ma*
- *dezechilibru – de-ze-chi-li-bru/ dez-e-chi-li-bru*
- *dezinteres – de-zin-te-res/ dez-in-te-res*
- *dezonoare – de-zo-noa-re/ dez-o-noa-re*
- *dezumflare – de-zum-fla-re/ dez-um-fla-re*
- *diagnostic – di-ag-nos-tic/ di-a-gnos-tic*
- *diasporă – di-as-po-ră/ di-a-spo-ră*
- *dispera – dis-pe-ra/ di-spe-ra*

TESTUL 15

Construcţii de enunţuri (vezi cratima, semn ortografic)

TESTUL 16

Construcţii de enunţuri (vezi virgula, semn de punctuaţie)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 17

Forma de nominativ-acuzativ plural, fără articol şi cu articol hotărât:

Setul 1

- *gaică – găici/ găicile*
- *gaiță – gaițe/ gaițele*
- *galben – galbeni/ galbenii*
- *galon – galoane/ galoanele*
- *galop – galopuri/ galopurile*
- *ganglion – ganglioni/ ganglionii*
- *garant – garanți/ garanții*
- *garanție – garanții/ garanțiile*
- *garderob – garderoburi/ garderoburile*
- *garderobă – garderobe/ garderobele*
- *gașcă – găști/ găștile*
- *gaură – găuri/ găurile*
- *gazoduct – gazoducte/ gazoductele*
- *găgăuță – găgăuți/ găgăuții*
- *gălbenuș – gălbenușuri/ gălbenușurile*

Setul 2

- *găluşcă – găluște/ găluști, găluștele/ găluștile*
- *gărgăriță – gărgărițe/ gărgărițele*
- *gâlcă – gâlci/ gâlcile*
- *gânsac – gânsaci/ gânsacii*
- *gârlă – gârle/ gârlele*
- *gâtlej – gâtlejuri/ gâtlejurile*
- *geacă – geci/ gecile*
- *geamantan – geamantane/ geamantanele*
- *geamăt – gemete/ gemetele*
- *gel – geluri/ gelurile*
- *gelozie – gelozii/ geloziile*
- *general-colonel – generali-colonei/ generalii-colonei*
- *generație – generații/ generațiile*
- *genitiv – genitive/ genitivele*
- *gentilom – gentilomi/ gentilomii*

Setul 3

- *genuflexiune – genuflexiuni/ genuflexiunile*
- *genunchieră – genunchiere/ genunchierele*
- *gerant – geranți/ geranții*
- *germanism – germanisme/ germanismele*
- *germen/ germene – germeni/ germenii*
- *ghemotoc – ghemotoace/ ghemotoacele*
- *gheţuş – gheţuşuri/ gheţuşurile*
- *ghid (persoană) – ghizi/ ghizii*
- *ghid (carte) – ghiduri/ ghidurile*
- *ghidon – ghidoane/ ghidoanele*
- *ghiont – ghionți/ ghionturi, ghionții/ ghionturile.*
- *ghiveci (vas) – ghivece/ ghivecele*
- *ghiveci (mâncare) - ghiveciuri/ ghiveciurile*
- *girant – giranți/ giranții*
- *girofar – girofarui/ girofarurile*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 4

- *giroscop – giroscoape/ giroscoapele*
- *giuvaier – giuvaere/ giuvaerele*
- *giuvaergiu – giuvaergii/ giuvaergiii*
- *glandă – glande/ glandele*
- *glasvand – glasvande/ glasvandele*
- *glie – glii/ gliile*
- *glob (parte a ochiului) – globi/ globii*
- *glob (obiect sferic) – globuri/ globurile*
- *glonț – gloanțe/ gloanțele*
- *glorie – glorii/ gloriile*
- *glugă – glugi/ glugile*
- *goblen – goblenuri/ goblenurile*
- *gorjeancă – gorjence/ gorjencele*
- *grafie – grafii/ grafiile*
- *grai – graiuri/ graiurile*

Setul 5

- *gramaj – gramaje/ gramajele*
- *grangur – granguri/ grangurii*
- *gratie – gratii/ gratiile*
- *graur – grauri/ graurii*
- *grămadă – grămezi/ grămezile*
- *grâu (semănătură, lan) – grâne/ grâie, grânele/ grâiele*
- *grep (fruct) – grepuri/ grepurile*
- *grepfrut – grepfruturi/ grepfruturile*
- *grijă – griji/ grijile*
- *grozăvie – grozăvii/ grozăviile*
- *grumaz – grumaji/ grumajii*
- *grupaj – grupaje/ grupajele*
- *gulaș – gulașuri/ gulașurile*
- *guturai – guturaiuri/ guturaie, guturaiurile/ guturaiele*
- *guvern – guverne/ guvernele*

TESTUL 18

Forma de genitiv-dativ singular, cu articol hotărât, a substantivelor:

Setul 1

- *maică* (mamă) – *maicei/ maicii/ maichii*
- *maică-mea – maică-mii*
- *Maiestatea Sa/ Majestatea Sa – Maiestății Sale/ Majestății Sale*
- *mamă-soacră – mamei-soacre*
- *mamă-ta – mamă-tii*
- *manivelă – manivelei*
- *mass-media – mass-mediei*
- *matricolă - matricolei*
- *mămăligă – mămăligii*
- *mălai-mare – lui mălai-mare*
- *mămică – mămicăi/ mămicii/ mămichii*
- *mătușică – mătușicăi/ mătușicii/ mătușichii*
- *mânuire – mânuirii*
- *mârțoagă – mârțoagei*
- *mâzgăleală – mâzgălelii*

Setul 2

- *mecanizare – mecanizării*
- *mediatoare – mediatorei*
- *medieșeancă – medieșencei*
- *megalomanie – megalomaniei*
- *mehedințeancă – mehedințencei*
- *membrană – membranei*

Scanned with OKEN Scanner

- *menajeră – menajerei*
- *memorie – memoriei*
- *memoriu – memoriului*
- *mie – miei*
- *miere – mierii*
- *miime – miimii*
- *miliardime – miliardimii*
- *milogeală – milogelii*
- *minge – mingii*

Setul 3

- *minijupă – minijupei*
- *miopie – miopiei*
- *miorlăială – miorlăielii*
- *mirişte – miriştii*
- *miss – lui miss*
- *mixtură – mixturii*
- *mochetă – mochetei*
- *moldoveancă – moldovencei*
- *molipseală – molipselii*
- *momeală – momelii*
- *monedă – monedei*
- *moschee – moscheii*
- *Moş-Ajun – lui Moş-Ajun*
- *Muma-Pădurii – Mumei-Pădurii*
- *muscă-beţivă – muştei-beţive*

TESTUL 19

Rescrierea corectă a numelor proprii geografice:

Setul 1

- *Abĭgean – Abidjean*
- *Adis Abeba – Addis Abeba*
- *Alba Iulia – Alba Iulia*
- *Ancara – Ankara*
- *Asunsĭon – Asunción*
- *Azerbaigean – Azerbaidjan*
- *Baraĭn – Bahrain*
- *Bangladeş – Bangladesh*
- *Barselona – Barcelona*
- *Beĭgin – Beijing*
- *Bombeĭ – Bombay*
- *Bordo – Bordeaux*
- *Boţuana – Botswana*
- *Brazavil – Brazaville*
- *Şĭcago – Chicago*
- *Cile – Chile*

Setul 2

- *Sĭuda de Mehico – Ciudad de Mexico*
- *Dacar – Dakar*
- *Geacarta – Djakarta*
- *Gĭbuti – Djibouti*
- *Fritaun – Freetown*
- *Georgĭtaun – Georgetown*
- *Helsinchi – Helsinki*
- *Iava – Java*
- *Cartum – Khartoum*
- *Kuveĭt – Kuwait/ Kuweit*
- *La Pas – La Paz*
- *Lihtănştaĭn – Liechtenstein*
- *Nĭu Deli – New Delhi*
- *Nĭu Iorc – New York*
- *Nis – Nice/ Nisa*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 3

- *Otaua – Ottawa*
- *Oagadugu – Ouagadougou*
- *Fenĭan – Phenian*
- *Pnom Pen – Pnom-Penh*
- *Portoprens – Port-au-Prince*
- *Reĭkĭavic – Reykjavik*
- *Insulele Seĭşelz – Insulele Seychelles*
- *Taĭlanda – Thailanda*
- *La Valeta – La Valletta*
- *Uaşĭntăn – Washinton*
- *Uelĭntăn – Welington*
- *Ĭemen – Yemen*
- *Zĭmbabue – Zimbabwe*

TESTUL 20

Abrevierile cuvintelor:

Setul 1

- *abreviat, abreviere – abr.*
- *acuzativ – ac.*
- *accentuat – acc.*
- *academician – acad.*
- *adjectiv, adjectival – adj.*
- *adjectiv pronominal – adj. pr.*
- *administrație – admin.*
- *anglicism – angl.*
- *antemeridian – a.m.*
- *anul curent – a.c.*
- *aprilie – apr.*
- *argotic – arg.*
- *articolul – art.*
- *articolul citat – art. cit.*
- *asistent universitar – asist. univ.*

Setul 2

- *august – aug.*
- *auxiliar – aux.*
- *botanică – bot.*
- *capitolul – cap.*
- *condițional-optativ – cond.*
- *conferențiar – conf.*
- *confer („compară") – cf.*
- *conjunctiv – conj.*
- *conjuncție, conjuncțional – conjcț.*
- *dativ – d.*
- *decembrie – dec.*
- *desinență – des.*
- *de exemplu – d.e.*
- *diateză – diat.*
- *domn, domnul, domnului, domnilor – d./ dl/ dlui/ dlor*

Setul 3

- *doamna, doamnei – dna/ dnei*
- *domnişoara, domnişoarei – dra/ drei*
- *dumneaei – d-ei*
- *dumneata, dumitale – d-ta/ d-tale*
- *dumneavoastră – dv./ dvs./ d-voastră*
- *după-amiază – d.a.*
- *engleză – engl.*
- *era noastră – e.n.*
- *et cetera/et caetera – etc.*
- *expresie, expresii – expr.*
- *familiar – fam.*
- *februarie – febr.*
- *figura – fig.*
- *filologie – fil.*
- *filosofie/ filozofie – filos.*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 4

- *franțuzism, franceză – fr.*
- *genitiv – g.*
- *genitiv-dativ – g.-d.*
- *geografie – geogr.*
- *germanism, germană – germ.*
- *grecism – gr.*
- *hispanism – hisp.*
- *articol hotărât – hot.*
- *articol nehotărât – nehot.*
- *ianuarie – ian.*
- *ibidem – id./ ibid.*
- *idem – id.*
- *imperativ – imper.*
- *imperfect – imperf.*
- *impersonal – impers.*

Setul 5

- *indicativ – ind.*
- *infinitiv – inf.*
- *informatică – inform.*
- *interogativ – int.*
- *interjecție – interj.*
- *intranzitiv – intranz.*
- *invariabil – invar.*
- *italienism, italiană – it.*
- *înaintea erei noastre – î.e.n.*
- *înainte de Hristos/ Cristos – î.H.*
- *după Hristos/ Cristos – d.H.*
- *locuțiune – loc.*
- *mai-mult-ca-perfect – m.m.c.p.*
- *perfect simplu – perf. s.*
- *perfect compus – perf. c.*

TESTUL 21

Folosirea corectă a cuvintelor pronunțate diferit:

- *altoi* – ramură folosită pentru altoire; plantă crescută pentru altoire sau plantă altoită;
- *altoi* – a altoi o plantă; (fam.) a bate, a lovi, a plesni pe cineva;
- *bară* – bucată de lemn sau de metal;
- *bară* – a opri, a întrerupe o trecere; a anula un text;
- *companie* – subunitate militară;
- *companie* – tovărăşie, însoţire; societate comercială, întreprindere;
- *copii* – pluralul de la *copie*;
- *copii* – pluralul de la *copil*;
- *dincoace* – în această parte, alături;
- *dincoace* – din acea parte, de acolo;
- *director* – conducător al unei instituții, întreprinderi;
- *director* – (subst.) grupare de documente în calculator; (adj.) care dă/ emite directive sau norme, care organizează o întreprindere, o companie;
- *dotă* – zestre;
- *dotă* – a dota, a înzestra (perfectul simplu);
- *era* – epoca, perioadă mai lungă de timp;
- *era* – a fi (indicativ imperfect);
- *haină* – îmbrăcăminte;
- *haină* – rea la inimă, fără milă, crudă;

Scanned with OKEN Scanner

• *imobil* – clădire, casă;
• *imobil* – care nu poate fi mişcat, neclintit, împietrit;
• *însuşi* – adjectiv pronominal de întărire (el însuşi);
• *însuşi* – a-şi însuşi, a pune stăpânire pe ceva;
• *lături* – pluralul popular de la substantivul latură;
• *lături* – spălătură de vase, resturi de mâncare;
• *marcă* – emblemă, însemn;
• *marcă* – a înscrie un gol/ un punct într-o competiţie (perfect simplu)
• *mobilă* – mobilier;
• *mobilă* – care se mişcă, se deplasează sau care poate fi mişcat, deplasat; nestabil, schimbător, variabil;
• *veselă* – bine dispusă, voioasă;
• *veselă* – totalitatea vaselor folosite la masă.

TESTUL 22

Textele corectate de greşelile de ortografie şi de punctuaţie:

Textul 1

Foicică mărăcine,
Ascultaţi, boieri, la mine,
Să vă spui pe Corbea bine!
Frunză verde peliniţă,
Zace-mi, zace în temniţă,
Pus de vodă Ştefăniţă,
Zace-mi Corbea viteazul,
Zace-mi Corbea haiducul.

(***, ***Corbea***)

Textul 2

Şi la murgul se ducea,
Şi pe murg încăleca,
Iar din gură mi-i grăia:
– Murgule, murguţul meu,
Datu-mi-te-a taicătău
Ca să-mi fii de ajutor
La nevoie şi la zor,
Pân-o fi ca să nu mor.

(***,***Toma Alimoş***)

Scanned with OKEN Scanner

Textul 3

Manea mi-o videa,
Inima-i plângea,
Şi iar se-nchina,
Şi iar se ruga:
„Suflă, Doamne,-un vânt,
Suflă-l pe pământ,
Brazii să-i despoaie,
Paltini să îndoaie,
Minţii să răstoarne,
Mândra să-mi întoarne,
Să mi-o-ntoarne-n cale,
S-o ducă devale!"
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta.
(***, ***Monastirea Argeşului***)

TESTUL 23

Alcătuirea câte unui enunţ cu fiecare dintre termenii următoarelor serii de cuvinte omofone, dar neomografe:

Setul 1

- *a-şi* (prepoziţie + pronume reflexiv: *pentru a-şi face temele*)
- *aşi* (pluralul de la *as*: *Are mai mulţi aşi*)
- *aşadar* (conjuncţie coordonatoare concluzivă: *Vine şi el, aşadar, ne distrăm*)
- *aşa dar* (adjectiv invariabil + substantiv: *A primit aşa dar de ziua lui!*)
- *bunăstare* (substantiv, *prosperitate*: *Bunăstarea lui era evidentă.*)
- *bună stare* (adjectiv + substantiv, *în stare bună*: *I-a înapoiat cartea în bună stare.*)
- *bun-simţ* (substantiv, *decenţă, educaţie aleasă*: *Când vorbea, o făcea cu bun-simţ.*)
- *bun simţ* (adjectiv + substantiv: *o bună intuiţie*: *Câinele are un bun simţ al mirosului.*)
- *car* (substantiv, *insectă, vehicul, parte a maşinii de scris*: *un car de fân*)
- *c-ar* (conjuncţie subordonatoare + auxiliar morfologic: *Ştiu c-ar veni la film.*)
- *care* (pronume şi adjectiv pronominal: *Care vine la noi?*)
- *c-are* (conjuncţie subordonatoare + auxiliar morfologic: *Văd c-are să plouă!*)
- *careva* (pronume nehotărât: citeşte *careva*)
- *care va* (pronume relativ-interogativ + auxiliar morfologic: *Care va alerga mai iute?*)
- *care v-a* (pronume relativ-interogativ + pronume personal + auxiliar morfologic: *Care v-a zis acest lucru?*)

Scanned with OKEN Scanner

Setul 2

• *de altfel* (locuţiune adverbială, *de altminteri*: *De altfel, eu am mai scris asta!*)
• *de alt fel* (prepoziţie + adjectiv pronominal + substantiv, *de alt soi*: *Cărţile sunt de alt fel decât cele pe care le ştii.*)
• *de acum/ de-acum* (prepoziţie + adverb, *din acest moment*: *De acum nu mai zic nimic.*)
• *de-a cum* (prepoziţie compusă + adverb: *Se joacă de-a cum va dansa el la petrecere.*)
• *decât* (conjuncţie: *Mai mult stă decât munceşte!*)
• *de cât* (prepoziţie + pronume/ adjectiv pronominal: *De cât are nevoie? De cât timp învaţă?*)
• *demult* (adverb care răspunde la întrebarea *când?*; *odinioară, cândva*: *Aceasta s-a întâmplat mai demult.*)
• *de mult* (locuţiune adverbială ce răspunde la întrebarea *de când?*; *de vreme îndelungată*: *N-a mai văzut un film de mult.* // prepoziţie + adjectiv nehotărât: *Dăduse dovadă de mult curaj.*)
• *defel* (adverb, *deloc, nici un pic*: *N-are defel intenţia să vină.*)
• *de fel* (prepoziţie + substantiv, *de origine, de baştină*: *De fel e din Sinaia.*)
• *deodată* (adverb, *brusc, neaşteptat*: *Deodată se auzi un strigăt.*)
• *de o dată* (prepoziţie + articol + substantiv, *de o zi, de o informaţie*: *Mi-a amintit de o dată în care ne-am văzut.*)
• *de, odată* (interjecţie + adverb, *cândva*: *– De, odată învăţa mai bine!*)
• *de vreme* (prepoziţie + substantiv: *Se temea de vreme urâtă la mare.*)
• *devreme* (adverb, *de timpuriu*: *A plecat mai devreme la meci.*)

Setul 3

• *decăzut* (participiul verbului *a decădea, a ajunge într-o stare mai rea, a regresa*; *a pierde un drept*: *A decăzut atât din cauza beţiei.*)
• *de căzut* (prepoziţie + verb, supin al verbului *a cădea*: *E uşor de căzut pe gheaţă.*)
• *deplin* (adjectiv/ adverb, *total*: *Era deplin convins că face bine.*)
• *de plin* (prepoziţie + adjectiv: *Este aşa de plin de idei...!*)
• *deseară* (adverb, *spre seară, când se lasă seara*: *Diseară/ deseară mergem la spectacol.*)
• *de seară* (prepoziţie + substantiv: *După masa de seară vom vedea un film.*)
• *desigur* (adverb, *firește, bineînțeles*: *Desigur că va veni la timp.*)
• *de sigur* (prepoziţie + adjectiv: *De sigur, e foarte sigur pe sine.*)
• *devale* (adverb, *în jos, coborâre de pe un deal sau munte*: *– Vino devale mai repede!*)
• *de vale* (prepoziţie + substantiv: *Nu este vorba de vale, dealul este greu de urcat.*)
• *dinafară* (adverb, *pe de rost*: *Ştia poezia pe dinafară.*)
• *din afară* (prepoziţie+adverb, *din exterior*: *Privite din afară, lucrurile păreau în regulă.*)
• *dare* (substantiv, *impozit*: *Nu are nicio dare de plătit către stat.*)
• *d-are* (conjuncţia subordonatoare *dacă* + verb, pronunţare în ritm rapid: *D-are bani, cumpără.*)
• *dar e* (conjuncţie coordonatoare adversativă + verb: *Ţi-ar fi telefonat, dar e foarte ocupat.*)

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 24

Numele locuitorilor:

Setul 1

- *Arad – arădean*
- *Alba Iulia – albaiulian*
- *Bacău – băcăuan*
- *Baia Mare – băimărean*
- *Curtea de Argeș – argeșean*
- *Focșani – focșănean*
- *Giurgiu – giurgiuvean*
- *Horezu – horezean*
- *Huși – hușean*
- *Mangalia – mangaliot*
- *Pașcani – păşcănean*
- *Piatra-Neamț – pietrean*
- *Târgu-Neamț – nemțean*
- *Târgu-Jiu – jian*
- *Târgu-Mureș – târgumureșean*

Setul 2

- *America de Nord – nord-american*
- *Arabia Saudită – saudit*
- *Bordeaux – bordelez*
- *Bruxelles – bruxellez*
- *Cipru – cipriot*
- *Costa Rica – costarican*
- *Geneva – genevez*
- *Genova – genovez*
- *Israel – israelian*
- *Madrid – madrilen*
- *Monaco – monegasc*
- *Napoli/ Neapole – napolitan*
- *Noua Zeelandă – neozeelandez*
- *Sofia – sofiot*
- *Uruguay – uruguayan*

TESTUL 25

DA: a, e, f, g, j, k, m, n; **NU:** b, c, d, h, i, l, o.

TESTUL 26

Formele incorecte de imperativ:

- *Nu adu!*
- *Aduna-ți! Nu adună!*
- *Nu apari!*
- *Nu te du!*
- *Nu te fă!*
- *Nu fii!*
- *Fi-ți cuminți! Nu fii supărat!*
- *Nu te îndura!*
- *Nu te închină!*
- *Nu privii!*
- *Reface!*
- *Revin-o! Nu revenii!*
- *Nu taci!*
- *Nu treci!*
- *Zii! Nu zii!*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 27

Forma corectă de plural a cuvintelor: *labirinturi, lapsusuri, leşinuri, letcoane, liber-cugetători, licăre, licee, ligheane/ lighene, limuzine, lipiciuri, literar-muzicale, locotenenți-colonei, luminişuri, lungmetraje, luntri.*

TESTUL 28

Forma corectă de plural a cuvintelor: *bobi, coți, capete, corni, cari, blăni, hanuri, ochiuri, moțuri, raportori.*

TESTUL 29

Vocala asupra căreia cade accentul în următoarele cuvinte (acolo unde se consideră că se admite dubla accentuare, se va scrie de două ori respectivul cuvânt, marcându-se accentul pe vocala corespunzătoare):

Setul 1

- *haihui*
- *halteră/ halteră*
- *hamburger* (pron.: *hamburgăr*)
- *heirup*
- *herculeean*
- *hilar/ ilar* (ilariant)
- *hobby*
- *horror*
- *idee*
- *ieftinire*
- *incognito*
- *indigo*
- *inimă*
- *inox*
- *inspector*

Setul 2

- *intercluburi*
- *intim/ intim*
- *încolo*
- *încontinuu*
- *încotro*
- *însăți*
- *jalnic*
- *lapsus*
- *leşin*
- *lider*
- *mafie*
- *magnolie*
- *măgăriță/ măgăriță*
- *Mediaş*
- *mijloc/ mijloc*

Setul 3

- *mistic*
- *Napoleon*
- *oarecare*
- *olimpic*
- *omograf*
- *optic*
- *optim*
- *oriîncotro*
- *paisprezece*
- *palincă*
- *palmares*
- *papricaş*
- *al patruzecilea*
- *pegas/ pegas*
- *penalty/ penalti*

Scanned with OKEN Scanner

Setul 4

- *penurie/ penurie*
- *picnic/ picnic*
- *picoliță*
- *pictoriță*
- *pieliță*
- *ping-pong*
- *piper*
- *pojghiță/ pojghiță*
- *polipi/ polipi*
- *precaut/ precaut*
- *prevedere*
- *prim-plan*
- *printr-un*
- *profesor profesor*
- *propriu-zis*

Setul 5

- *protector/ protector*
- *radioreporter*
- *raid-anchetă*
- *recordmen*
- *redactor*
- *regizor*
- *revizor*
- *satiră/ satiră*
- *scurtcircuit*
- *sandvici/ sendviș*
- *spalier*
- *suav*
- *suburbie/ suburbie*
- *sunteți*
- *superstar*

TESTUL 30

Neologisme pentru fiecare dintre definițiile de mai jos (în ordine alfabetică, începând numai cu litera *a*):

- loc într-o mină / sacrificarea vitelor la abator — *abataj*
- mânăstire catolică — *abație*
- acumulare de puroi — *abces*
- abatere de la normal, absurditate/ deformare a unei imagini — *aberație*
- lipsit de viață — *abiotic*
- care inspiră repulsie — *abject*
- a desființa, a suprima — *aboli*
- oribil, dezgustător — *abominabil*
- a acosta / a trata o temă — *aborda*
- autohton — *aborigen*
- ciudat, bizar — *abracadabrant*
- capabil de a roade prin frecare — *abraziv*
- a prescurta — *abrevia*
- a abioli o lege, un act normativ — *abroga*
- cu pantă foarte mare / aspru (despre stil) — *abrupt*
- a se dezumaniza — *abrutiza*
- greu de înțeles — *abscons*
- care absoarbe — *absorbant*
- contrar gândirii logice — *absurd*
- a se reține de la ceva — *abține*
- belșug — *abundență*
- ilegal, arbitrar / excesiv — *abuziv*
- calm momentan — *acalmie*
- a-și însuși în mod abuziv un bun — *acapara*

Scanned with OKEN Scanner

• a admite, a consimți, a tolera	*accepta*
• la care se poate ajunge / ușor de înțeles	*accesibil*
• întâmplător / neesențial	*accidental*
• impozit indirect pe bunuri de consum	*acciz*
• înverșunat, necruțător	*acerb*
• a aproba prin urale sau aplauze	*aclama*
• a se obișnui cu noi condiții, a se aclimatiza	*acomoda*
• parte dintr-o datorie, plătită cu anticipație, arvună	*acont*
• înțelegere, pact, convenție / remunerare.../ potrivire (gram.)	*acord*
• a agăța / a intercepta mingea în aer	*acroșa*
• capacitate senzorială de a percepe excitații slabe / agerime	*acuitate*
• a aduna, a înmagazina	*acumula*
• atenție, grijă deosebită	*acurațețe*
• ascuțit, pătrunzător / (despre boli) cu caracter de criză	*acut*
• a învinui / a vădi, a manifesta	*acuza*
• vultur	*acvilă*
• maximă (subst.)	*adagiu*
• potrivit	*adecvat*
• a se alătura (unui partid....) / a se lipi strâns	*adera*
• consimțământ / atracție între două corpuri în contact	*adeziune*
• alăturat	*adiacent*
• interimar	*ad-interim*
• gras (țesut)	*adipos*
• încântător, minunat	*admirabil*
• a accepta, a îngădui, a tolera	*admite*
• a înfia / a-și însuși, a accepta (o părere, o metodă....)	*adopta*
• a iubi mult / a idolatriza	*adora*
• fermecător	*adorabil*
• opus / potrivnic (adj.)	*advers*
• rival, partener de întrecere	*adversar*
• cordial, afectuos (binevoitor cu cei necunoscuți / străini)	*afabil*
• care vrea să pară foarte ocupat	*aferat*
• mulțime de oameni, aglomerație / cantitate mare, abundență	*afluență*
• masă prietenească	*agapă*
• a enerva, a plictisi	*agasa*
• sprinten, vioi	*agil*
• stare ce precede moartea / declin	*agonie*
• a se înrăutăți	*agrava*
• a vedea cu ochi buni, a simpatiza	*agrea*
• act brutal neprovocat	*agresiune*
• a adopta, a potrivi	*ajusta*
• complicat (prin subtilități)	*alambicat*
• bazică (soluție)	*alcalină*
• vioi, iute	*alert*
• a alarma	*alerta*
• a înstrăina un bun / a înnebuni	*aliena*
• a destina mijloace financiare într-un scop	*aloca*
• ceartă, dispută violentă	*altercație*
• a se schimba, a reveni succesiv	*alterna*

Scanned with OKEN Scanner

• posibilitate de a alege între două soluţii care se exclud	*alternativă*
• generozitate	*altruism*
• prietenos, binevoitor, politicos (cu cei cunoscuţi)	*amabil*
• mediu, anturaj, societate	*anturaj*
• dorinţă puternică de glorie, de parvenire...	*ambiţie*
• echivoc	*ambiguu*
• a se îmbunătăţi, a se îndrepta	*ameliora*
• cu viaţă terestră şi acvatică / vehicul...	*amfibiu*
• gazdă	*amfitrion*
• care nu are noţiunea moralităţii	*amoral*
• care nu se cristalizează / nediferenţiat, inform	*amorf*
• a mări, a intensifica	*amplifica*
• a tăia (chirurgie) / a scurta, a reduce	*amputa*
• care trăieşte fără oxigen	*anaerob*
• asemănător	*analog*
• promisiune solemnă / îndatorire, obligaţie	*angajament*
• nelinişte, îngrijorare, teamă (patologică)	*angoasă*
• a (se) însufleţi	*anima*
• banal, lipsit de importanţă	*anodin*
• abatere (de la normal) / monstruozitate	*anomalie*
• de origine minerală	*anorganic*
• neobişnuit, bizar	*anormal*
• precedent / situat mai în faţă	*anterior*
• a face sau a spune ceva dinainte	*anticipa*
• aversiune, ostilitate, resentimernt	*antipatie*
• însufleţire, bună dispoziţie	*antren*
• vestibul	*antreu*
• publicat în timpul vieţii	*antum*
• societate, ambianţă	*anturaj*
• lipsă de interes, nepăsare	*apatie*
• poftă de mâncare / dorinţă	*apetit*
• laudă exagerată, elogiu, apărare interesată	*apologie*
• contribuţie	*aport*
• a mustra	*apostrofa*
• a evalua, a estima, a preţui / a considera, a socoti	*aprecia*
• a-şi însuşi ceva străin	*apropria*
• făcut după bunul plac, samavolnic	*arbitrar*
• înflăcărat, pasionat	*ardent*
• uscat, sterp (sol) / sărac în idei...	*arid*
• care caută să parvină prin orice mijloace	*arivist*
• a-şi atribui o calitate sau un drept	*aroga*
• atitudine mândră şi disprețuitoare	*aroganţă*
• miros plăcut	*aromă*
• făcut de om, nenatural / prefăcut, nesincer, artificios	*artificial*
• meşteşugar	*artizan*
• a deseca / a îmbunătăţi, a redresa	*asana*
• stăruitor, perseverent	*asiduu*
• afecţiune puternică (sentiment)	*ataşament*
• a (se) diminua	*atenua*

Scanned with OKEN Scanner

• atrăgător, plăcut	*atractiv*
• crunt, cumplit	*atroce*
• sobru, cumpătat, sever	*auster*
• conform cu realitatea, real, original / întocmit legal	*autentic*
• scris chiar de mâna autorului, olograf	*autograf*
• fața unei monede, a unei medalii	*avers*
• repulsie, antipatie	*aversiune*
• pasionat de ceva / lacom	*avid*

TESTUL 31

❶ Despărțirea în silabe a cuvintelor, ținând sema de silabația fonetică și de silabația morfologică:

20 de puncte

	Silabație fonetică	Silabație morfologică
acrostih	*a-cros-tih*	*a-cro-stih*
agnostic	*ag-nos-tic*	*a-gnos-tic*
altîncotro	*al-trîn-co-tro*	*alt-în-co-tro*
amnezic	*am-ne-zic*	*a-mne-zic*
amperormetru	*am-pe-ror-me-tru*	*am-per-or-me-tru*
anaerob	*a-na-e-rob*	*an-a-e-rob*
analfabet	*a-nal-fa-bet*	*an-al-fa-bet*
analgezic	*a-nal-ge-zic*	*an-al-ge-zic*
anamneză	*a-nam-ne-ză*	*a-na-mne-ză*
anastigmatic	*a-nas-tig-ma-tic*	*an-a-stig-ma-tic*
anergie	*a-ner-gi-e*	*an-er-gi-e*
anonim	*a-no-nim*	*an-o-nim*
anorexie	*a-no-re-xi-e*	*an-o-re-xi-e*
anorganic	*a-nor-ga-nic*	*an-or-ga-nic*
antepenultim	*an-te-pe-nul-tim*	*an-te-pen-ul-tim*
antestepă	*an-tes-te-pă*	*an-te-ste-pă*
antisorbutic	*an-tis-cor-bu-tic*	*an-ti-scor-bu-tic*
antispasmodic	*an-tis-pas-mo-dic*	*an-ti-spas-mo-dic*
antistatic	*an-tis-ta-tic*	*an-ti-sta-tic*
antistatal	*an-tis-ta-tal*	*an-ti-sta-tal*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru ambele forme ale despărțirii corecte/ complete în silabe a cuvintelor date (silabație fonetică + silabație morfologică).

Scanned with OKEN Scanner

❷ Formele de genitiv-dativ singular ale cuvintelor:

20 de puncte

badijonare	*badijonării/* acestei *badijonări*
baftă	*bafte/* acestei *bafte*
baie	*băii/* acestei *băi*
balonare	*balonării/* acestei *balonări*
bandă (fâşie)	*benzii/* acestei *benzi*
bandă (grup)	*bandei/* acestei *bande*
bară	*barei/* acestei *bare*
barză	*berzei/* acestei *berze*
baterie	*bateriei/* acestei *baterii*
batjocorire	*batjocoririi/* acestei *batjocoriri*
baveţică	*bavețelei/* acestei *bavețele*
băbuţă	*băbuței/* acestei *băbuțe*
băimăreancă	*băimărencei/* acestei *băimărence*
bălărie	*bălăriei/* acestei *bălării*
bănuială	*bănuielii/* acestei *bănuieli*
bărbie	*bărbiei/* acestei *bărbii*
bătălie	*bătătliei/* acestei *bătălii*
băşcălie	*băşcăliei/* acestei *băşcălii*
băutură	*băuturii/* acestei *băuturi*
bârlădeancă	*bârlădencei/* acestei *bârlădence*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme ale cuvintelor după modelul dat (forme articulate + forme nearticulate de genitiv-dativ).

❸ Formele de nominativ-acuzativ plural, nearticulate şi articulate hotărât, ale cuvintelor:

20 de puncte

cacofonie	*cacofonii/ cacofoniile*
cactus	*cactuşi/ cactuşii*
cafe-bar	*cafe-baruri/ cafe-barurile*
cafegiu	*cafegii/ cafegiii*
cafeniu (adj. m.)	*cafenii/ cafeniii*
caiet-program	*caiete-program/ caietele-program*
calambur	*calambururi/ calambururile*
calcar	*calcare/ calcarele*
calcul (piatră)	*calculi/ calculii*
calcul (socoteală)	*calcule/ calculele*
calculator (bărbat)	*calculatori/ calculatorii*
calculator (tabel, aparat)	*calculatoare/ calculatoarele*
cal-de-mare	*cai-de-mare/ caii-de-mare*
calorie	*calorii/ caloriile*
cal-putere	*cai-putere/ caii-putere*
camaraderie	*camaraderii/ camaraderiile*

Scanned with OKEN Scanner

camee	*camee/ cameele*
camionagiu	*camionagii/ camionagiii*
camping	*campinguri/ campingurile*
cancer	*cancere/ cancerele*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme ale cuvintelor după modelul dat (forme nearticulate + forme articulate de nominativ-acuzativ).

❹ Formele de indicativ prezent, persoana a 3-a singular şi persoana 1 plural, ale verbelor:

20 de puncte

a dactilografia	*dactilografiază/ dactilografiem*
a dăinui	*dăinuie/ dăinuim*
a dăltui	*dăltuieşte/ dăltuim*
a dărui	*dăruieşte/ dăruim*
a dârdâi	*dârdâie/ dârdâim*
a debranşa	*debranşează/ debranşăm*
a debreia	*debreiază/ debreiem*
a decalcifia	*decalficiază/ decalcifiem*
a decădea	*decade/ decădem*
a decerna	*decernează/ decernăm*
a declama	*declamă/ declamăm*
a declanşa	*declanşează/ declanşăm*
a decodifica	*decodifică/ decodificăm*
a decomanda	*decomandă/ decomandăm*
a deconspira	*deconspiră (deconspirăm)*
a se deda	*se dedă/ ne dedăm*
a dedica	*dedică/ dedicăm*
a se dedulci	*se dedulceşte/ ne dedulcim*
a defăima	*defăimează/ defăimăm*
a degaja	*degajează/ degajăm*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme verbale.

❺ Exemplu de enunţuri pentru fiecare dintre cuvintele/ grupurile de cuvinte scrise în coloana din stânga (cu respectarea în enunţ a formei indicate în cerinţă):

20 de puncte

	Exemple de enunţuri
echidistanţă	*Faţă de partidele politice, preşedintele ţării dă dovadă de echidistanţă.*
ecleruri	*A mâncat mai multe ecleruri decât mă aşteptam.*
economiceşte (adv.)	*Economiceşte vorbind, inflaţia poate fi stăpânită.*

Scanned with OKEN Scanner

	Exemple de enunțuri
efectiv (s.n.)	*Trebuie păstrat întregul efectiv de animale.*
egocentrism	*Dă dovadă de egocentrism, din moment ce are pretenția să decidă în numele tuturor.*
Eldorado	*România a devenit noul Eldorado al Estului pentru oricare investitor străin..*
electorat	*Acest partid este votat doar de propriul electorat.*
electrizează	*Această întâmplare nemaiauzită electrizează întregul sat.*
electrozi	*Pentru sudură îi trebuiau mai mulți electrozi.*
electrogen	*Grupul electrogen intră automat în funcțiune la o pană de curent.*
elegiac	*Nu-i plăcea tonul elegiac al poeziei.*
elocvent	*Este un detaliu elocvent pentru comportamentul său.*
eminamente (adv.)	*Fusese o țară eminamente agrară.*
emisie	*S-a bucurat de succes această emisie a noilor timbre poştale.*
en titre	*Aceea era campioana en titre la gimnastică.*
enunțiative	*În compunere a folosit doar propoziții enunțiative.*
epidemiologic	*I se ceruse urgent avizul epidemiologic eliberat de medicul de familie.*
a fost eradicată	*Pe întregul continent boala a fost eradicată.*
se erijează	*Este ridicol când se erijează în purtător de cuvânt al intereselor noastre.*
estimativ	*Spune-mi un preestimativ al acestui produs.*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a enunțului care să actualizeze sensul și forma dată a cuvântului/ a grupului de cuvinte.

Punctaj total: 100 de puncte

TESTUL 32

❶ Cuvintele situate la următoarele categorii gramaticale: **20 de puncte**

Cuvântul	Categoriile gramaticale	Forma cerută
a fabrica	ind. prez., 3 sg.	*fabrică*
a face	imper. Afirm.	*Fă*
a face	imper. Neg.	*Nu face*
facere	g.-d., sg., art.	*facerii*

Scanned with OKEN Scanner

Cuvântul	Categoriile gramaticale	Forma cerută
facsimil/ facsimil	n.-ac., pl, neart.	*facsimile/ facsimile*
factotum	n.-ac., pl, neart.	*factotum*
fad	m., n.-ac., pl, neart	*fazi*
faliment	n.-ac., pl, neart.	*falimente*
familie	n.-ac., pl, art.	*familiile*
fanfară	n.-ac., pl, neart.	*fanfare*
farfurie	g.-d., pl., art.	*farfuriilor*
fantezie	g.-d., sg., neart.	(acestei) *fantezii*
faringe	n.-ac., pl, neart.	*faringe*
farmec	n.-ac., pl, art.	*farmecele*
fason	n.-ac., pl, neart.	*fasoane*
a făptui	ind. prez., 1 sg.	*făptuiesc*
a fărâma	ind. prez., 3 sg.	*fărâmă*
făţuială	g.-d., sg., art.	*făţuielii*
fân	n.-ac., pl, neart.	*fânuri*
fâş (haine)	n.-ac., pl, neart.	*fâşuri*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a fiecărei forme a cuvântului la categoria gramaticală indicată.

❷ Forma corectă de pronunţare în limba română a următoarelor cuvinte:

20 de puncte

gadget	*gağet*
gafeur	*gaför*
garden-party	*gardănparti*
gaucho	*gaučo*
gaullist	*golist*
Gestapo	*ghestapo*
gigolo	*jigolo*
globe-trotter	*globtrotăr*
groggy	*groghi*
gros-plan	*groplan*
happening	*hepăning*
happy-end	*hepiend*
hardware	*hardŭer*
Harpagon	*arpagõ*
heavy metal	*hevi metăl*
hegelian	*heghelian*
hertzian	*herţian*
high fidelity	*haĭ fidelitĭ*
high-life	*haĭlaĭf*
high-tech	*haĭtec*

Scanned with OKEN Scanner

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă fonetic a pronunţării cuvântului dat.

❸ Formele articulate de nominativ-acuzativ ale următoarelor cuvinte/ grupuri de cuvinte:

20 de puncte

hit	*hitul/ hiturile*
holtei	*holteiul/ holtelii*
holdup	*holdupul/ holdupurile*
holografie	*holografia/ holografiile*
hotdog	*hotdogul/ hotdogii*
hotel	*hotelul/ hotelurile*
icter	*icterul/ icterele*
idee	*ideea/ ideile*
IDR	*IDR-ul/ IDR-urile*
ieşind (s. n.)	*ieşindul/ ieşindurile*
iglu	*igluul/ igluurile*
ikebana	*ikebana/ ikebanele*
IMM	*IMM-ul/ IMM-urile*
inch	*inch-ul/ inchii*
incipit	*incipitul/ incipiturile*
incunabul	*incunabulul/ incunaabulele*
index (deget)	*indexul/ indecşii*
inecuaţie	*inecuaţia/ inecuaţiile*
one-man show	*one-man show-ul/ one-man show-urile*
whisky	*whisky-ul/ whisky-urile*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a ambelor forme articulate ale cuvintelor după modelul dat.

❹ Forma/ formele corecte ale următoarelor cuvinte:

20 de puncte

Vagnerian/ vagnerian/ wagnerian/ wahnerian	*wagnerian*
vagon lite/ vagon-lite/ wagon lit/ wagon-lit	*wagon-lit*
walck-men/ walck-man/ walk-man/ walkman	*walkman*
watter-polo/ water-polo/ watterpolo/ waterpolo	*waterpolo*
wat-oră/ watt oră/ watt-oră/ wattoră	*watt-oră*
weeck-end/ week end/ weeckend/ weekend	*weekend*
Western/ western/ uestern/ uestărn	*western*
wait-spirt/ wait spirt/ wait-spirit/ wait spirit	*wait-spirit*
masor/ masior/ masieur/ maseur	*maseur*
maică-meai/ maică-mei/ maică-mii/ maică-mi	*maică-mii*
Arhipelagul Malaiez/ Malaez/ Malaiyez/ Malayez	*Arhipelagul Malaez*

Scanned with OKEN Scanner

de jur împrejur/ de jur-împrejur/ de-jur-împrejur/ de jurîmprejur	*de jur împrejur*
al optilea/ optălea/ optâlea/ optulea	*al optulea*
stafuri/ staff-uri/ staf-uri/ staffuri	*staffuri*
sudcoreian/ sud-coreian/ sudcoreean/ sud-coreean	*sud-coreean*
super-marcket/ super-market/ super market/ supermarket	*supermarket*
supralimentare/ supraalimentare/ supra-alimentare/ supra alimentare	*supraalimentare*
a sfichiui/ a sficui/ a şficui/ a şfichiui	*a şfichiui*
strudell/ ştrudell/ strudel/ ştrudel	*ştrudel*
ianckeu/ iancheu/ yanckeu/ yankeu	*yankeu*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă/ completă a cuvintelor.

❺ Exemple de enunţuri pentru fiecare dintre cuvintele/ grupările sintactice de cuvinte scrise în coloana din stânga (cu respectarea în enunţ a formei indicate în cerinţă):

20 de puncte

	Exemple de enunțuri
careva	*Va veni careva şi la film.*
Care va	*Nu mă interesează care va reuşi.*
Care v-a	*– Spuneți-mi-l pe cel care v-a dat această informație!*
Cândva	*Cândva a fost mai sănătos.*
Când va	*Nu ştiu când va veni.*
Când v-a	*– Nu v-a spus nimic când v-a dat asta?*
Alteori	*Uneori stă mai mult, alteori stă mai puțin.*
Alte ori	*De multe alte ori l-am auzit asta.*
Alte, or i-	*A cumpărat ceapă, varză, roşii şi multe alte, or i-am spus că nu este nevoie de atâtea legume.*
Alocare	*Această alocare de fonduri era benefică pentru toți.*
Aloc, are	*Dacă toate aceste sume de bani le aloc, are primarul cu ce construi noua şcoală.*
– A, loc are	*– A, loc are să treacă!*
– Alo, care	*– Alo, care eşti acolo?*
Acela	*– Va veni şi timpul acela când vei reuşi!*
– A, cela	*– A, cela ce vine este frate-meu.*
Acel a	*Numai acel a luat salariul de merit.*
A ce l-a	*A plecat din cauza a ce l-a supărat la petrecere.*
Cenzor	*A fost ales cenzor în şedinta consiliului de administrație al întreprinderii.*
Ce-n zor	*Tot ce-n zor se face nu va rezista la o furtună mai puternică.*
ți-i	*Numai el ți-i frate?*

Scanned with OKEN Scanner

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru scrierea corectă a enunţului care să actualizeze sensul şi forma dată a cuvântului/ a grupului de cuvinte.

Punctaj total: 100 de puncte

TESTUL 33

❶ Stabilirea corectitudinii sau incorectitudinii formei/ formelor date ale cuvintelor:

20 de puncte

de dincoace (loc. adv.)	**F**; (prep. + adv.)
de-du-ctiv	**F**; *de-duc-tiv*
defel (deloc)	**A**; *N-are defel chef de muncă.*
a deferi (a trimite în judecată)	**A**
deficituri financiare	**F**; *deficite financiare*
a desfrişa	**F**; *a defrişa*
de grabă (adv.)	**F**; *degrabă* (adv.), *de grabă* (prep. + s.f.)
degustă vinul	**A**
de la (loc. prep.)	**F**; (prepoziţie compusă)
delicvenţi	**F**; *delincvenţi*
de-ma-chi-ant	**A**
demi-pensiune	**F**; *demipensiune*
cabinet dental	**F**; *cabinet dentar*
dentură	**F**; *dantură*
a deprinde de cineva	**F**; *a depinde de cineva*
a (se) desprofesionaliza	**F**; *a (se) deprofesionaliza*
a decoji	**F**; *a descoji*
diseară/ deseară (adv.)	**A**
desfăşez (a desfăşa)	**F**; *desfăş*
se desfinţează	**F**; *se desfiinţează*

❷ Forma corectă a următoarelor cuvinte/ grupuri sintactice de cuvinte:

20 de puncte

(a) desfinţări (g.-d.)	*(a) desfiinţării*
dizain	*design*
descktop	*desktop*
a dezpăgubi	*a despăgubi*
desperechiază	*desperechează*
destuli oameni	*destui oameni*
desuiet	*desuet*
acestei dezăpeziri	*acestei deszăpeziri*
detailat	*detaliat*
se detaşază	*se detaşează*

Scanned with OKEN Scanner

a destorsiona	*a detorsiona*
a desvirusa	*a devirusa*
desalcolizare	*dezalcoolizare*
a dezansambla	*a dezasambla*
a dislocui	*a dezlocui*
desodorant	*deodorant*
motor dizel	*motor diesel*
din-adins	*dinadins*
dintradins	*dintr-adins*
din totdeauna	*dintotdeauna*

❸ Enunţurile corectate de toate greşelile pe care le conţin:

20 de puncte

Ia însuflat mult curaji în vederea competiţii.	*I-a insuflat mult curaj în vederea competiției.*
E un om integruu, nici nu-l poţi mituii şi nu aceptă nici o intervenţie din partea nimănui.	*E un om integru, nici nu-l poți mitui și nu acceptă nicio intervenție din partea nimănui.*
Pe Internet v-a putea citii ori cine vroieşte acest mesaj.	*Pe internet va putea citi oricine voiește acest mesaj.*
M-ia indicat două intervaluri orale ale acelei zi, în care îi pot telefona.	*Mi-a indicat două intervale orare ale acelei zile, în care îi pot telefona.*
Se oprii în intrîndu-l uşi şi-şi căută cheile.	*Se opri în intrândul uşii şi-şi căută cheile.*
E un tip inventativ, pe care te poţi bizuii în ori ce situaţii.	*E un tip inventiv, pe care te poți bizui în orice situație.*
Fusese un învestitor de succese şi câştigase destui de mulţi bani în vremea aceia.	*Fusese un investitor de succes și câștigase destul de mulți bani în vremea aceea.*
Cu un asemenea om inresponsabil nu-i de loc bine să te încurci, că nu şti la cel mai duce mintea.	*Cu un asemenea om iresponsabil nu-i deloc bine să te încurci, că nu știi la ce-l mai duce mintea.*
Deşii a isbucnit în plâns, n-a reuşit nici decum să-l împresioneze.	*Deși a izbucnit în plâns, n-a reușit nicidecum să-l impresioneze.*
Stătea lângă isvor şi atmira tot ceia ce vedea în jur, fără s-ăi pese că ne grăbeam să ajungem mai repede la Cabana Valea seacă.	*Stătea lângă izvor și admira tot ceea ce vedea în jur, fără să-i pese că ne grăbeam să ajungem la cabana Valea Seacă.*
E înbucurător să aflii că fiecare dintre colegi îţi împărtăşesc opinile.	*E îmbucurător să afli că fiecare dintre colegi îți împărtășește opiniile.*
Se împopoţoneşte cu fel-de-fel de pamblici, parcă e o sperietoare de ciori.	*Se împopoțonează cu fel de fel de panglici, parcă e o sperietoare de ciori.*

Scanned with OKEN Scanner

Întradevăr, n-are ce privii în ecspoziţia de faţă, findcă nu-i nimic demnă de văzut.	*Într-adevăr, n-are ce privi în expoziția de față, fiindcă nu-i nimic demn de văzut.*
Dintro asemenea încâlcială de mărfuri nu vei ştii ce să alegi, mai ales că nimeni nu are chefuri să explice şi ţie cât costă fiecare articol în parte.	*Dintr-o asemenea încâlceală de mărfuri nu vei şti ce să alegi, mai ales că nimeni nu are chef să-ți explice şi ție cât costă fiecare articol în parte.*
Plângea în continuu şi nu-l putei oprii cu nici un chip, doar îi vei cumpăra jucăria pe care i-o promisesei ailaltă seară.	*Plângea încontinuu şi nu-l puteai opri cu niciun chip, doar îi vei cumpăra jucăria pe care i-o promiseseşi alaltăseară.*
Nu mă încumetez să rezolv exerciţiul, ştind foarte bine că nu-s în de-ajuns de priceput cum sunt alţi.	*Nu mă încumet să rezolv exercițiul, ştiind foarte bine că nu-s îndeajuns de priceput, cum sunt alții.*
– Nu lăsa chibritele la în de-mâna copiiilor, că pot, doamne fereşte, să dea foc casii!	*– Nu lăsa chibriturile la îndemâna copiiilor, că pot, Doamne fereşte, să dea foc casei!*
Nu se îndurează nici-un pic să-ţi dea şi ţie leptopul, îi e frică că-l strici.	*Nu se îndură nici un pic să-ți dea şi ție laptopul, îi e teamă că-l strici.*
Acum toarnă un lung-metraj care speră că va fii premiant la un festival de film studenţesc.	*Acum turnează un lungmetraj care speră că va fi premiat la un festival de film studențesc.*
S-a angajat ca magaziner la un en-gros iar maică-sei ia spus că este sef de depozit.	*S-a angajat ca magazioner la angro, iar maică-sii i-a spus că este sef de depozit.*

Notă! Se acordă câte 1 punct pentru fiecare dintre enunţurile corect/ complet corectate.

❹ Formele corecte ale următoarelor cuvinte compuse/ grupuri sintactice de cuvinte:

20 de puncte

Aleea Timişul-de-Sus	*aleea Timişul de Sus*
Balta Naipu	*balta Naipu*
bulevardul Eroilor sanitari	*Bulevrdul Eroilor Sanitari*
Calea moşilor	*Calea Moşilor*
Drumul găzarului	*Drumul Găzarului*
Fundătura Valea lui Mihai	*fundătura Valea lui Mihai*
intrarea 13 septembrie	*intrarea 13 Septembrie*
Lacul Căldăruşani	*lacul Căldăruşani*
lunca Mare	*Lunca Mare*
Munţii Leaota	*munții Leaota*
marea Caspică	*Marea Caspică*
obcina Mare	*Obcina Mare*
Parcul Herăstrău	*parcul Herăstrău*
Pasul Tihuţa	*pasul Tihuța*
Piaţa Valea Ialomiţei	*Piața Valea Ialomiței*
Popasul haiducului (han)	*Popasul Haiducului*

Scanned with OKEN Scanner

podişul transilvaniei	*Podişul Transilvaniei*
peştera Urşilor	*Peştera Urşilor*
Râul Siret	*râul Siret*
Strada Valter Mărăcineanu	*strada Valter Mărăcineanu*

❺ Rescrierea cuvintelor date, conform normelor limbii literare actuale:

20 de puncte

cerry-brendy	*cherry-brandy*
Cile (stat)	*chile*
corn-flackes	*cornflakes*
curicular	*curricular*
catăr (cuţit)	*cutter*
ciborg	*cyborg*
da cappo al-fine	*da capo al fine*
diler	*dealer*
de-facto	*de facto*
diuty-free	*duty-free*
Einştain	*Einstein*
Extremul-Orient	*Extremul Orient*
fastfud	*fast-food*
fiffty-fiffty	*fifty-fifty*
full-taim	*full-time*
hacher	*hacker*
harddisck	*hard disck*
giaccuzi	*jacuzzi*
giamping	*jamping*
cnocdaun	*knockdown*

Punctaj total: 100 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea 3

Dicţionar selectiv de cuvinte nou introduse sau modificate în DOOM²

Notă! Un substantiv sau un adjectiv scris după modelul **aerobic, -ă, -i, -e** se va citi şi se va scrie după modelul **aerobic, aerobică, aerobici, aerobice**. Un grup de cuvinte format după modelul **bunică-mea (-ta, -sa)** se va citi şi va scrie după modelul **bunică-mea, bunică-ta, bunică-sa**.

A

abc [cit. *abece*] s.n., art. *abc-ul*

ab initio (lat.) [pron. *ab iniţio*] loc. adv.; abr. *a.i.*

abrupt (*a-brupt*) s.n., pl. *abrupturi*

a accede vb.; *eu acced; ei/ ele acced; ei/ ele să acceadă*

a accesa vb.; *el/ ea accesează; ei/ ele accesează*

a acciza vb.; *el/ ea accizează; ei/ ele accizează*

acneiform, -ă, -i, -e adj. m., f.

acord-cadru s.n., art. *acordul-cadru* (dar *acordul nostru cadru*), pl. *acorduri-cadru*

acquis (drepturile şi obligaţiile statelor UE; actele normative UE) (fr.) [pron. *aki*] (*ac-quis*) s.n., art. *aquis-ul*

acronim s.n., pl. *acronime*

acru (gust) s.n., art. *acrul*

activ (bunuri) s.n., pl. *active*

a acutiza vb., *el/ ea acutizează; ei/ ele acutizează*

acvanaut s.m., pl. *acvanauţi*

acvaplanare s.f., g.-d. art. *acvplanării*

a adecva vb.; *el/ ea adecvează; ei/ ele adecvează*

adidas (pantof) s.m., pl. *adidaşi*

Adidas (firmă, marcă) s. propriu

adţională (convorbire) s.f., pl. *adiţionale*

a (se) adjectiviza vb.; *(se) adjectivizează*

ADN [cit. *adene*] s.n., art. *ADN-ul*

adonis (tânăr frumos, fluture) s.m., pl. *adonişi*

Adonis (zeu) s.propriu

Adormirea Maicii Domnului (sărbătoare) s. propriu f., g.-d. *Adormirii Maicii Domnului*

a (-şi) aduce aminte loc.vb.

a (se) adverbializa vb.; *(se) adverbializează*

advertising (angl.) [pron. *advertaĭzing*] s.n.

aeroambulanţă s.f., pl. *aeroambulanţe*

aerobic, -ă, -i, -e adj.

aerobic s.n.

Scanned with OKEN Scanner

aerobuz s.n., pl. *aerobuze*

aerodinamicitate s.f., g.-d. art. *aerodinamicității*

aeroportuar adj.

aerospațial, -ă, -i, -e (*a-e-ros-pa-ți-al/ a-e-ro-spa-ți-al*) adj.

aerotermă s.f, g.-d. art. *aerotermei*, pl. *aeroterme*

Afganistan/ Afghanistan s. propriu n.

a aflui vb.; *el/ ea afluieşte, el/ ea afluia; el/ ea să afluiască*

aftershave (angl.) [pron. *aftărşeiv*] s.n., art. *aftershave-ul*; pl. *aftershave-uri*

afurisit, -ă, -i, -e adj.

AGA s.f., pl. *AGA*

agabaritic, -ă, -i, -e adj.

agoră (spațiu public) s.f., g.-d. art. *agorei*, pl. *agore*

agreement (acord) (angl.) [pron. *ăgriment*]

agroalimentar, -ă, -i, -e adj.

agroindustrial, -ă, -i, -e adj.

agroturism (*a-gro-tu-rism*) s.n.

aide-mémoire (fr.) [pron. *edmemoar*] s.n., art. *aide-mémoire-ul*, pl. *aide-mémoire-uri*

airbag (angl.) [pron. *erbeg*] (*air-bag*), s.n., pl. *airbaguri*

airbus (tip de avion) [pron. engl. *erbas*/ fr. *erbüs*] s.n., pl. *airbusuri*

Airbus (firmă, marcă) [pron. engl. *erbas*/ fr. *erbüs*] s. propriu

a aiuri (a zăpăci) vb.; *eu aiuresc; ei/ ele aiuresc; el/ ea aiurea; el/ ea să aiurească*

à la (fr.) prep. (*varză à la Cluj*)

à la carte (fr.) [pron. *alacart*] loc. adj./ adv.

à la greque (fr.) [pron. *alagrec*] loc. adj./ adv.

à la longue (fr.) [pron. *alalong*] loc. adj./ adv.

à la russe (fr.) [pron. *alarús*) loc. adj./ adv.

alaltăieri-dimineață adv.

alaltăieri după-amiază adv. + adv.

alaltăieri după-masă adv. + adv.

alaltăieri-noapte adv.

alaltăieri-seară adv.

alaltăseară adv.

Alba Iulia s. propriu f., g.-d. *Albei Iulia*

albaiulian, -ă, -i, -e adj.

albaiuliancă s.f., g.-d. *albaiuliencei*

alb-albastru, -ă, -i, -e adj.

alba-neagra s.f.art., neart. *albă-neagră*

alb-argintiu, -e, -i, -i adj.

albastru-azuriu, albastră-azurie adj.; pl. neart. *albaştrii-azurii, albastre-azurii*; pl. art. *albaştrii-azuriii, albastre-azuriile*

albastru-deschis, albastră-deshis adj.; pl. neart. *albaştri-deschis, albastre-deschis*; pl. art. *albaştrii-deschis, albastrele-deschis*

alb-gălbui, -e adj.; pl. neart. m. şi f. *alb-gălbui*; pl. art. *alb-gălbuii, alb-gălbuile*

Albion s. propriu m.

alb-negru adj. invar.

alexandrin, -i (vers) s.m.

alfabetar, -e s.n.

alfanumeric, -ă, -i, -e adj.

all right (angl.) [pron. *olrait*] loc. adj., loc. adv., interj.

alma mater s.f., g.-d. *almei mater*

aluziv, -ă, -i, -e adj.

ambient, -uri s.n.

ambiental, -ă, -i, -e adj.

ambigen s.n.

a ambiguiza vb. *el/ ea ambiguizează*

ambivalent, -ă, -i, -e adj.

ambivalență, -e s.f.

ambliop, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

America s. propriu. f., g.-d. *Americii*

Scanned with OKEN Scanner

andaluz, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

angajant, -ă, -i, -e adj.

anglo-americanism, -e s.n.

angro, -uri s.n.; art. *angroul, angrourile*

anistoric, -ă, -i, -e adj.

Antanta (Tripla Înţelegere) s. propriu f.

Antarctica (nume de loc; *An-tarc-ti-ca, Ant-artc-ti-ca*) s. propriu f., g.-d. *Antarcticei*

antecalcul, -e s.n.

a antepune vb.; *noi antepunem*

antiaeriană (artilerie) s. f.,g.-d. *antiaerienei*

antiaerian, -ă, -i, -e adj.

antialergic, -e s.n.

antialergic, -ă, -i, -e adj.

antibacterian, -ă, -i, -e adj.

antibronşitic, -e s.n.

antibronşitic, -ă, -i, -e adj.

anticipativ, -ă, -i, -e adj.

anticorupţie adj. invar.

anticriză adj. invar.

antidoping adj. invar.

antidrog adj. invar.

antifurt adj. invar.

antiglonţ adj. invar.

antigripal, -ă, -i, -e adj.

antigripal, -e s.n.

antiinflamator, -e, -i, -e adj.

antiinflamator, antiimflamatoare s.n.

antiinflaţionist, -ă, -i, -e adj.

antimafia adj. invar.

antimagnetic, -ă, -i, -e adj.

a antipatiza vb.

antitero adj. invar.

antiterorist, -ă, -i, -e adj.

antonimic, -ă, -i, -e adj.

antreprenorial, -ă, -i, -e adj.

antroponim, -e s.n.

apă minerală s.f. + adj.

apă plată s.f. + adj.

Apostolul (carte de ritual creştin) s. propriu n.

apreschi, -uri (*a-pres-chi/ a-pre-schi*) s.n.; art. *apreschiul, apreschiurile*

apud (lat.) prep.; abr. *ap.*

Apus (regiune) s. propriu n.

aracet s.n.

aranjor, -i s.m.

aranjoare, aranjoare s.f.

ardei gras s.m. + adj.

ardei iute s.m. + adj.

Arlecchino (personaj literar) s. propriu m.

a aronda vb.; *el/ ea arondează*

Asterix (personaj) s. propriu m.

astfel de (asemenea) loc. adj

asumare s.f., g.-d. *asumării*

aşa şi aşa/ aşa şi-aşa loc. adv.

(ca) atare loc. adj., loc. adv.

a atenţiona vb.

Oceanul Atlantic s.propriu n.

Atlas (personaj mitologic) s. propriu m.

atoateştiutor, -e, -i, -e adj.

atotcunoscător, -e, -i, -e adj.

Atotputernicul (Dumnezeu) s. propriu. m.

atotputinţă s.f., g.-d. *atotputinţei*

atotştiinţă s.f., g.-d. *atotştiinţei*

audiovizual (radioul şi televiziunea) s.n.

aurolac (substanţă) s.n.

aurolac, -i (persoană) s. m.

ausländer, -i (germ.) [pron. *aŭslendăr*] s.m.

Scanned with OKEN Scanner

australiancă, -e s.f., g.-d. *australiencei*

Imperiul Austro-Ungar s. propriu. n.

autist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

a se autoacuza vb.; *mă autoacuz*

a se autoamăgi vb.

autocolant, -ă, -i, -e adj.

autocolant, -e s.n.

a se autodenunța vb.

a se autodepăşi vb.

a se autoeduca vb.

autoeducație s.f., g.-d. *autoeducației/* acestei *autoeducații*

a se autointitula vb.

autoironie, -i s.f., g.-d. *autoironiei/* acestei *autoironii*

automedicație s.f., g.-d. *automedicației/* acestei *automedicații*

automobil-capcană s.n. compus; pl. *automobile-capcană*

a se autoproclama vb.; *se autoproclamă*

a se autopropulsa vb.

autostopist, -ă, -i, -e s.m. şi f.

autotaxare s.f., g.-d. *autotaxării*

autotren, -uri s.n.

avangardă, -e (avangardism) s.f.

aviar, -ă, -i, -e adj.

axis mundi (lat.) s.m.

ayatollah, -i s.m.

azer, -ă, -i, -e adj.

Azerbaidjan (stat) [pron. *azerbaiğan*] s. propriu n.

azi după-amiază adv. + adv.

azi după-masă adv. + adv.

azi-noapte adv.

B

ba (*Ba merge, ba stă.*) conjcţ. coord. adversativă

babyschi, -uri [pron. *bebischi*] s.n.

babysitter, -e; babysitter, -i (angl.) [pron. *bebisităr*] s.f. şi m.

background, -uri (angl.) [pron. *becgraŭnd*] s.n.

bagajist, -i s.m.

Baia Mare s. propriu f., g.-d. *Băii Mari*

bain-marie (fr.) [pron. *bĕmari*] s.n.

Bairam (sărbătoare religioasă musulmană) s. propriu n.

baladesc, baladescă, baladeşti adj.

balcanist, -ă, -i, -e s.m. şi f.

Marea Baltică s. propriu f., g.-d. *Mării Baltice*

banking (angl.) [pron. *benching*] s.n.

banner, -e (angl.) [pron. *benăr*] s.n.

basculantă, -e s.f.

BASIC/ Basic (limbaj de programare) (angl.) [pron. *beĭsic*] s. propriu n.

Basic-English (angl.) [pron. *beisĭc-ingliş*] s.n.

baterist, -i s.m.

bax, -uri s.n.

bazooka (angl.) [pron. *bazuca*] s.f.

a băga de seamă loc. vb.

băgător de seamă loc. s.m.

BBC (post de radio-TV) (angl.) [pron. *bibisi*] s. propriu n., art. *BBC-ul*

BCA [cit. *be-ce-a*], s.n., art. *BCA-ul*

Scanned with OKEN Scanner

Beatnic, -i (angl.) [pron. *bitnic*] (*beat-nic*) s.m.

beaujolais (vin) (fr.) [pron. *bojole*] s.n.

bebeluş, -i s.m.

Beijing/ Pekin s. propriu n.

Belarus/ Bielorusia (stat) s. propriu n./ f.; g.-d. *(statului) Belarus/ Bielorusiei*

Benelux (grup de state) s. propriu n.

bermudă, -e s.f.

(Insulele) Bermude s. propriu f. pl.

bidonville, -uri (fr.) [pron. *bidonvil*] (*bi-don-ville*) s.n.; art. *bidonville-ul, bidonville-urile*

Biedermeier (stil în artă) (germ.) [pron. *bidărmaier*] s. propriu n.

bifă, -e s.f.

big band (angl.) [pron. *bigbend*] s.n.; art. *big bandul*

Big Bang (angl.) [pron. *bigbeng*] s.n.; art. *Big Bangul*

Big Brother (angl.) [pron. *big brazăr*] s. propriu m.

bildungsroman, -e (*bil-dungs-ro-man*) s.n.

bine-credincios, -i, bine-credincioasă, -e s.m. şi f.

a binedispune vb. compus

biodegradabil, -ă, -i, -e adj.

biodiversitate s.f., g.-d. *biodiversității*

bioenergie, bioenergii s.f., g.-d. *bioenergiei*/ acestei *bioenergii*

biogaz s.n.

bioritm, -uri s.n.

bip, -uri s.n.

Imperiul Bizantin s. propriu n.

bla-bla interj.

blat, -uri s.n.

BMW, -uri [cit. *beemve*] s. propriu n.; art. *BMW-ul, BMW-urile*

board, -uri (angl.) [pron. *bord*] s.n.; art. *boardul, boardurile*

body, -uri (angl.) s.n.; art. *body-ul, body-urile*

body building (angl.) [pron. *bodi bilding*] s.n.; art. *body buildingul*

bodyguard, bodyguarzi (angl.) [pron. *bodigard/ badigard*]/ **bodigard, bodigarzi**

Boema (titlu) s. propriu f., g.-d. *Boemei*

bonus, uri s.n.

bordeaux (vin) (fr.) [pron. *bordo*] s.n.; art. *bordeaux-ul*; (porţii) *bordeaux-uri*

Bordeaux (fr.) [pron. *bordo*] (*Bor-deaux*) s. propriu n.

bossa-nova, bossa-nove s.f.; g.-d. *bossa-novei*

boxer, -i (rasă de câini) s.m.

box-office (angl.) [pron. *boxofis*] s.n.; art. *box-office-ul*

brain drain (angl.) [pron. *breĭndreĭn*] s.n.; art. *brain drainul*

brainstorming (angl) [pron. *breĭnstorming*] (*brain-stor-ming*) s.n.

brandy (angl.) [pron. *brendi*] s.n.; art. *brandy-ul*; (sorturi, porţii) *brandy-uri*, art. *brandy-urile*

break (automobil) (angl.) [pron. *brec*] s.n.; art. *breakul*; pl. *breakuri*, art. *breakurile*

briefing (angl.) [pron. *brifing*] s.n.; art. *briefingul*; pl. *briefinguri*

broccoli (it.) s.m.

broker, -i (angl.) [pron. *brocăr*] s.m.

Bruxelles (fr.) [pron. *brüsel*] s. propriu n.; art. *Bruxelles-ul*

Bucureşti s. propriu n., art. *Bucureştiul*

Buftea (nume de loc) s. propriu n.

bună-creştere (politeţe) s.f., art. *buna-creştere* (dar: *buna lui/ ei creştere*); g.-d. art. *bunei-creşteri*; a nu se confunda

Scanned with OKEN Scanner

cu bună creştere (*o bună creştere în greutate...*) adj. + s.f.

bună dimineaţa (formulă de salut) adj. + s.f. art.; a nu se confunda cu **bună-dimineaţa** (plantă) s.f. compus

bună seara (formulă de salut) adj. + s.f.

bună stare (stare bună: *Maşina este în bună stare.*) adj. + s.f.; a nu se confunda cu **bunăstare** (prosperitate: *Trăieşte în bunăstare.*) s.f. compus

de bunăvoie (nesilit, din proprie voinţă: *A venit de bunăvoie.*) loc. adv.; a nu se confunda cu **bună voie** (veselie: *Era o bună voie molipsitoare.*) adj. + s.f.

bună ziua (formulă de salut) adj. + s.f. art.

bun gust (gust bun: *Mâncarea avea un remarcabil bun gust.*) adj., s.n.; a nu se confunda cu **bun-gust** (simţ estetic: *Dădea dovadă de bun-gust în îmbrăcăminte.*) s.n.; g.-d. art. *bunului-gust* (dar: *bunul său gust/ bunului său gust*)

bunică-mea (**-ta, -sa**) s.f. + adj. pron. posesiv; g.-d. *bunică-mii* (*-tii, -sii*)

bunicu-meu (**-tău, -său**) s.m. + adj. pron. posesiv

bun-plac s.n.; art. *bunul-plac*; g.-d. art. *bunului-plac* (dar: *bunul lui/ ei plac, bunului său plac*)

bun-platnic, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

bun simţ (bună intuiţie: *Are un deosebit de bun simţ estetic.*) adj. + s.n.; a nu se confunda cu **bun-simţ** (decenţă: *Se poartă cu mult bun-simţ.*) s.n. compus; art. *bunul-simţ* (dar: *bunul lui/ ei simţ*)

bun venit adj. + s.n.

a butona vb.

butic, -uri s.n.

bypass, -uri (angl.) [pron. *baĭpas*] s.n.

byte, byţi (angl.) [pron. *baĭt*] s.m.

C

cafea espresso s.f. + s.n.

cafea filtru s.f. + s.n.

café-concert (fr.) [pron. *café-conser*] s.n.

café-frappé (fr.) s.n., pl. *café-frappé-uri*; art. *café-frappé-ul, café-frappé-urile*

Caiafa (personaj biblic) s.n.

caiet-program s. n. compus; pl. *caiete-program*

Calea-Lactee (brâu de stele, *Calea-Laptelui, Calea-Robilor*) s. propriu f.; g.-d. *Căii-Lactee*

caloriferist, caloriferişti s.m.

cameleonic, -ă, -i, -e adj.

cameraman, -i s.m.

Cameră (Camera Deputaţilor) s.f.

campus, -uri (ansamblu universitar) s.n.

canabis (drog) s.n.

canadiancă, -e s.f.; g.-d. *canadiencei*

cantautor, -i, cantautoare, -e s.m. şi f.

cap de bour (timbru) s.n. + prep. + s.m.

captatio benevolentiae (lat.) [cit. *captaţio benevolenţie*] loc. s.f.

Capul Verde (stat) s. propriu n.

carabinieră, -e s.f.

Marea Caraibilor s. propriu m.

carbogazos, -ă adj.; pl. *carbogazoase*

card, -uri s.n.

carmangerie, -i s.f.; g.-d. *carmangeriei/* acestei *carmangerii*

Scanned with OKEN Scanner

carte de credit s.f.; pl. *cărți de credit*

Carul-Mic/ Carul-Mare (constelații) s. propriu n.

casă-muzeu, case-muzeu s.f. compus; g.-d. *casei-muzeu/ acestei case-muzeu*

cash (angl.) [pron. *cheș*] adj. invar. (*plată/ plăți cash*), adv. (*plătește cash*)

cash (angl.) [pron. *cheș*] s.n., art. *cash-ul*

casting (angl.) s.n., art. *castingul*

a cașera vb.; *cașerează, cașerând...*

Cașmir (nume de loc) s. propriu m.

Catalonia (nume de loc) s. propriu f.

catering (angl.) [pron. *keităring*] s.n., art. *cateringul*

călărășean, -i, călărășeancă, -e s.m. și f.

călărășean, -ă, -i, -e adj.

Călărași (nume de loc) s. propriu n.

călușul s.n. art.; neart. *căluș*

cămin-spital, cămine-spital s.n. compus

Câmpulung (nume de loc) s. propriu n.

CD, CD-uri (angl.) [pron. *sidi*] s.n., art. *CD-ul, CD-urile*

CD-player (angl.) [pron. *sidipleiăr*] s.n., pl. *CD-playere*

CD-ROM, CD-ROM-uri (angl.) [pron. *sidirom*] s.n., art. *CD-ROM-ul, CD-ROM-urile*

CD-writer (angl.) [pron. *sidiraităr*] s.n., pl. *CD-writere*

ceaușist, -ă, -i, -e s. și adj. m. și f.

CEC/ C.E.C. s. propriu n., art. *CEC-ul/ C.E.C.-ul*; pl. (agenții) *CEC-uri/ C.E.C.-uri*

cehoaică, -e s.f.

celular, -e s.n.

Cenușăreasa (personaj) s. propriu f.; g.-d. *Cenușăresei*

Cerber (animal mitologic) s. propriu m.; a nu se confunda cu s.m. comun; **cerber, -i** (paznic)

Cezar (împărat roman)/ (lat.); **Caesar** [pron. *cesar*] s. propriu m.

cha-cha-cha, -uri (hisp.) [pron. *ča- ča- ča*] s.n., art. *cha-cha-cha-ul, cha-cha-cha-urile*

charismatic, -ă, -i, -e [pron. *carismatic*] adj.

charismă [pron. *carismă*] s.f., g.-d. *(acestei) charisme/ charismei*

chat (angl.) [pron. *cet*] s.n., art. *chatul*

chateaubriand, -uri (preparat culinar) (fr.) [pron. *șatobriã*] s.n.; **Chateaubriand** (nume de persoană) s. propriu m.

cheeseburger, -i (angl.) [pron. *cizburgăr*] s.m.

cherry (angl.) [pron. *ceri*] s.n., art. *cherry-ul*; (sorturi, porții) *cherry-uri, cherry-urile*

cherry-brandy (angl.) [pron. *ceribrendi*] s.n., art. *cherry-brandy-ul*; (sorturi, porții) *cherry-brandy-uri, cherry-brandy-urile*

Chicago (angl.) [pron. *șicago*] s. propriu n.

Chile (stat) [pron. *čile*] s. propriu n.; g.-d. *(statului) Chile*

(tuns) **chilug** adv.

chinologic, -ă, -i, -e adj.

chioșcar, -i (fam.) s.m.

Chippendale (stil în artă) (angl.) [pron. *cipăndeil*] s. propriu n.

chips, -uri (angl.) [pron. *čips*] s.n.

chit că (fam.) loc. conj.

chou à la crème (fr.) [pron. *șu a la crem*] s.n.; pl. *chou à la crème*

ciao (it.) (fam.) [pron. *čau*] interj.

ciclamen [pron. *siclamen*] adj. invar. și s.n.

Scanned with OKEN Scanner

cifră-record s.f. compus, g.-d. *cifrei-record/* acestei *cifre-record*; pl. *cifre-record, cirele-record*

ciné-vérité (fr.) [pron. *sineverité*] s.n., art. *ciné-vérité-ul*

cip, -uri s.n.

cip-cirip interj.

circulabil, -ă, -i, -e adj.

a (se) clasiciza vb.

claustrofobie, claustrofobii s.f.

clăpar, -i s.m.

a climatiza vb.

clinci, -uri (încleştare la box) s.n.

clip, -uri s.n.

a clona vb.; **clonare, -i** s.f.; **clonă, -e** s.f.

clou (fr.) [pron. *clu*] s.n., art. *clou-ul, clou-urile*

coană-mare s.f. compus, g.-d. *(acestei) coane-mari, coanei-mari*

a cofinanța vb.

cola (coca-cola) s.f., g.-d. *(acestei) cola, colei*; pl. *cola*

colant, -ă, colanți, -e adj.; **colant, colanți** s.m.

colet-capcană s.n. compus; pl. *colete-capcană*

colocvial, -ă, -i, -e adj.

coloristic, -ă, -i, -e adj.

commedia dell´arte (it) s.f., g.-d. *(acestei) commedia dell´arte/ commediei dell´arte*

compact-disc s.n., pl. *compact-discuri*; abr. *CD* [cit. *sidi*]

competițional, -ă, -i, -e adj.

a computeriza [pron. *a compĭuteriza*] vb.

comunicabilitate s.f., g.-d. *(acestei) comunicabilități/ comunicabilității*

concentraționar, -ă, -i, -e adj.

a conceptualiza vb.

concertat, -ă, -i, -e (unit) adj.

concurențial, -ă, -i, -e adj.

conectabil, -ă, -i, -e adj.

confecționer, -ă, -i, -e s.m. şi f.

confesiv, -ă, -i, -e adj.

confidențialitate s.f.

conform adv.

conjunctural, -ă, -i, -e adj.

conotativ, -ă, -i, -e adj.; **conotație, conotații** s.f., art. *conotațiile*

consemnabil, -ă, -i, -e adj.

consiliere, -i s.f., g.-d. *consilierii*

consternant, -ă, -i, -e adj.

Constituția (legea fundamentală) s. propriu f., g.-d. *Constituției*

construibil, -ă, -i, -e adj.

consulting (angl.) [pron. *consalting*] s.n.

consumabile s.n. pl.

a conştientiza vb.

contabil-şef (dar: *contabilul nostru şef*) s.m.; pl. *contabili-şefi*

contestatar, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

contextual, -ă, -i, -e adj.

contoar/ comptoar, -e (agenție comercială, birou, tejghea) s. n.; **contor, contoare** (aparat de măsură) s.n.

contraargument, -e s.n.

contraceptiv, -e s. n.; **contraceptiv, -ă, -i, -e** adj.;

contract-tip (dar: *contractul tău tip*), s.n.; pl. *contracte-tip*

contrainformații s.f. pl.

contraofertă, -e s.f.

contraperformanță, -e s.f.

Scanned with OKEN Scanner

contrar, -ă, -i, -e (opus) adj.; **contrar** adv.; **contrar** (ceea ce este opus: *Contrarul demonstrației lui...*) s.n.

contraserviciu, contraservicii s.n.

contrasens s.n.

contravențional, -ă, -i, -e adj.

controversat, -ă, -i, -e adj.

conversie, conversii (recalificare) s.f.; **conversiune, -i** (schimbare) s.f.

cool (angl.) [pron. *cul*] adj. invar., adv.

copiator, copiatoare s.f.

copreşedintă, -e s.f.

copyright (angl.) [pron. *copiraĭt*] s.n., art. *copirightul*

copywriter, -i (angl) [pron. *copiraĭtăr*] s.m.

coraportor, -i, coraportoare, -e s.m. şi .f

Coreea s. propriu f.;

coreean, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.; **coreeancă, -e** (locuitoare) s.f.

cornflakes (angl.) [pron. *cornfleĭcs*] (corn-flakes) s.n. pl.

cornier (fier cornier) adj.

Ileana Cosânzeana (personaj) s. propriu f., g.-d. *Ilenei Cosânzene*

cosmeticale (fam.) s.f. pl., art. *cosmeticalele*

a cosmetiza vb.

Costa Rica s. propriu f., g.-d. *Costa Ricăi*

cotă-parte, cote-părți s.f., art. *cota-parte, cotele-părți*; g.-d. *cotei-părți, cotelor-părți*

cotizant, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

country (angl.) [pron. *cantri*] adj. invar.; **country** s.n., art. *cantry-ul*

cover-girl (angl.) [pron. *covărgărl*] s.f., pl. *cover-girl*

craiovean, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.; **craioveancă, -e** (locuitoare) s.f.

creativ, -ă, -i, -e adj.

creativitate s.f., g.-d. *creativității*

criptocomunist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

Hristos/ Cristos s. propriu m.; abr. *î.H.* (înainte de Hristos/ Cristos), *d.H.* (după Hristos/ Cristos)

crişean, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.; **crişeancă, -e** (locuitoare) s.f.

croasant, croasanți s.m.

cronofag, -ă, -i, -e adj.

a cruci (a încrucişa) vb.; **a se cruci** (a se mira) vb.

a culpabiliza vb.

cum laude (lat.) (cu elogii) loc. adv.; **magna cum laude** (cu cele mai mari elogii) loc. adv.

cumnată-mea (-ta, -sa) s.f. + adj. pron.; g.-d. *cumnată-mii (-tii, -sii)*

cumnatu-meu (-tău, -său) s.m. + adj. pron.

Curaçao (nume de loc) [pron. *curasao*] s. propriu n.

curricular, -ă, -i, -e adj.; **curriculum** (lat.) s.n.; **curriculum vitae** (lat) [pron. *curiculum vite*] s.n.; abr. *CV* [cit. *sivi*]

curry (angl.) [pron. *cari*] s.n.; art. *curry-ul*

cutare (nume de persoană imaginar) s.m.; art. *lui cutare*; **Cutărescu** (nume de familie imaginar) s. propriu m., g.-d. *lui Cutărescu*

cutter, -e (cuțit) (angl.) [pron. *catăr*] s.n.

cuvânt-cheie, cuvinte-cheie s.n.

cuvânt-titlu, cuvinte-titlu s.n.

cybercafe (angl.) [pron. *sibercafe*] s.n.; pl. *cybercafeuri*

cyberspațiu, cyberspații (angl.) [pron. *siberspațiu*] s.n.

cyborg, -i (angl.) [pron. *siborg*] s.n.

Scanned with OKEN Scanner

D

da capo al fine (it.) loc. adv., abr. *d.c. al fine*

dacism (cuvânt) s.n. pl. *dacisme*

dame (joc) s.f. pl.

damnare (livr.) s.f., g.-d. art. *damnării*; pl. *damnări*

dance (angl.) [pron. *dens*] s.n., art. *dance-ul*

dare de mână (bogăție) loc. s.f., g.-d. art. *dării de mână*

date (informații) s.f. pl.

a datora/ (înv.) **a datori** (a avea o datorie materială sau morală) vb.; ind. prez.: *datorează/ datorește*, ind. imperf.: *datora/ datorea*, conj. prez.: *să datoreze/ să datorească*, ger.: *datorând/ datorind*

a se datora/ (înv.) **a se datori** (a avea drept cauză) vb.; ind. prez.: *se datorează/ se datorește*, ind. imperf.: *se datora/ se datorea*, conj. prez.: *să se datoreze/ să se datorească*, ger.: *datorându-se/ datorindu-se*

DDT [cit. *dedete*] s.n., art. *DDT-ul*

dealer (angl.) [pron. *dilăr*] s.m., pl. *dealeri*

deasupra adv. (*a locui deasupra*), prep. (*deasupra casei*), prep.+adv. (zboară pe deasupra); **deasuprā-** (înv.) prep. (*deasupra-i*)

debarasare s.f., g.-d. *debarasării*; pl. *debarasări*

debarasor, -i, debarasoare, -e s.m. și f.

a debleia (a degaja un teren) vb.

a debranșa vb.; ind. prez.: el *debranșează*, noi *debranșăm*, ger.: *debranșând*

Debrețin (magh.), **Debrecen** [*c* pron. *ț*] (oraș) s. propriu n.

a debusola vb.

Decameronul (op. lit.) s. propriu n.

a decapitaliza (a retrage capitalul) vb.

decepționat, -ă, -i, -e adj.

decizional, -ă, -i, -e adj.

deck (angl.) s.n., pl. *deckuri*

declamativ, -ă, -i, -e adj.

declanșator, -ă, -i, -e adj.

declarabil, -ă, -i, -e adj.

a decodifica vb.

decodor s.n., pl. *decodoare*

a decolmata vb.

a se decontracta vb.

deductibil, -ă, -i, -e adj.

de facto (lat.) loc. adj., loc. adv.

defavorizat, -ă, -i, -e adj.

defibrilator s.n., pl. *defibrilatoare*

defrișabil, -ă, -i, -e adj.

defulare, -i s.f.

degenerativ, -ă, -i, -e adj.

degradabil, -ă, -i,-e adj.

deîmpărțit s.n.; **de împărțit** (tempo lent)/ **de-mpărțit** (prep. + vb.)

deînmulțit s.n.; **de înmulțit** (tempo lent)/ **de-nmulțit** (prep. + vb.)

déjà-vu (fr.) [pron. *dejavü*] s.n.

de jure (lat.) [pron. *de ĭure*] loc. adv.

de jur împrejur loc. adv.; **de jur împrejurul** loc. adj.

delăsător, -ă, -i, -e adj.

deltaplan s.n., pl. *deltaplane*

Scanned with OKEN Scanner

demachiant, -e s.n.; **demachiant, -ă, -i, -e** adj.

demipensiune, -i s.f., g.-d. *demipensiunii*

demisec (vin) adj. m.; pl. f. *demiseci*

a demistifica vb.

a demitiza vb.

a demixta vb.

a demoniza vb.

denaturat, -ă, -i, -e adj.

denigrant, -ă, -i, -e adj.

denotativ, -ă, -i, -e adj.

deodorant, -e s.n.; **deodorant, -ă, -i, -e** adj.

a depila vb.; **depilant, -e** s.n.; **depilant, -ă, -i, -e** adj.; **depilat, -ă, -i, -e** adj.

de pildă loc. adv.

deplasat, -ă, -i, -e adj.

a depolitiza vb.

depoluant, -i s.m.; **depoluant, -ă, -i, -e** adj.

depresie (deprimare) s.f., g.-d. *depresiei*; pl. *depresii*

a (se) deprofesionaliza vb.

a depuncta vb.

a desacraliza vb.

a descarcera vb.

descăzut (*de-scă-zut/ de-scă-zut*) s.n.; **de scăzut** prep. + vb.

descentrare s.f., g.-d. *descentrării*; pl. *descentrări*

descriptivist, -i (*des-crip-ti-vist/ de-scrip-ti-vist*) s.m.; **descriptivist, -ă, -i, -e** adj.

deserviciu, deservicii s.n.

desfăşurător s.n., **desfăşurătoare**

deshidratant, -i s.m., **deshidratant, -ă, -i, -e** adj.

desigur adv. (*Desigur că plouă!*); **de sigur** prep. + adj. (*De sigur ce era de reuşită,...*)/ prep. + adv. (*De sigur, e sigur că vine!*)

a desincroniza vb.

descktop (angl.) (*desck-top*) s.n., pl. *descktopuri*

a destabiliza vb.; **destabilizator, -i, destabilizatoare, -e** adj.

a destructura (*des-truc-tu-ra/ de-struc-tu-ra*) vb.

destul, destui, destulă, destule adj.; g.-d. pl. m. şi f.: *destulor* + g.-d. şi ac. m. şi f.: *a destui/ la destui, a destule/ la destule (notele destulor elevi/ a destui elevi/ la destui elevi; temele destulor fete/ a destule fete/ la destule fete*; dar: *acestor destui elevi/ acestor destule fete*)

destui, destule pron. nehot. m. (*Au venit destui.*) şi f. (*Dintre fete, destule au note bune.*), uneori cu valoare n. (*A îndurat destule.*); g.-d. pl. m. şi f.: *destulora* + g.-d. şi ac. m. şi f.: *a destui/ la destui, a destule/ la destule (notele destulora/ a destui; a dat destulora/ la destui; la destule dintre ele...)*

destul (suficient de, aproximativ, relativ) adv. (*Sunt destul de buni.*)

pe deşelate loc. adv.

deşănţat, -ă, -i, -e adj.

a se deşertifica vb.

deşteptător, deşteptătoare s.n.

a detartra vb.; **detartraj, -e** s.n.

detectabil, -ă, -i, -e adj.

a detensiona vb.

a detoxifia vb.

deus ex machina (lat.) [*chi* pron. *ki*] loc. s.n.

deux-pièces (fr.) [pron. *döpies*] s.n., art. *deux-pièces-ul*; pl. *deux-pièces-uri*

devans s.n., pl. *devansuri*

a devirusa vb.; **devirusare, -i** s.f.

devreme adv. (*timpuriu: A plecat mai devreme*); **de vreme** prep. + s. f. (*referitor la vreme: M-am săturat de vreme rea.*); **de vreme ce** loc. conj. subord. (*din moment ce: De vreme ce plouă, nu mai plec la munte.*)

Scanned with OKEN Scanner

a dezaburi (*dez-a-bu-ri/ de-za-bu-ri*) vb.; **dezaburire, -i** (*de-za-bu-ri-re/ dez-a-bu-ri-re*) s. f.; **dezaburitor** (*de-za-bu-ri-tor/ dez-a-bu-ri-tor*) s.n., pl. *dezaburitoare*

a dezalcooliza (*de-zal-co-o-li-za/ dez-al-co-o-li-za*) vb.; **dezalcoolizare, -i** (*dez-al-co-o-li-za-re/ dez-al-co-o-li-za-re*) s.f.

a dezambala (*de-zam-ba-la/ dez-am-ba-la*) vb.

a dezambiguiza (*de-zam-bi-gu-i-za/ dez-am-bi-gu-i-za*) vb.

a dezambreia (*de-zam-bre-ia/ dez-am-bre-ia*) vb.

a dezasambla (*de-za-sam-bla/ dez-a-sam-bla*) vb.

a dezetatiza (*de-ze-ta-ti-za/ dez-e-ta-ti-za*) vb.

a dezideologiza (*de-zi-de-o-lo-gi-za/ dez-i-de-o-lo-gi-za*) vb.

a dezincrimina (*de-zin-cri-mi-na/ dez-in-cri-mi-na*) vb.

dezinfectant (produs pentru distrugerea agenților patogeni) (*de-zin-fec-tant/ dez-in-fec-tant*) s.m./ s.n., pl. *dezinfectanți/ dezinfectante*; **dezinfectant, -ă, -i, -e** adj.

a dezinhiba (*de-zin-hi-ba/ dez-in-hi-ba*) vb.

a dezlocui vb.

diacritic (semn) adj. m.; pl. adj. f. *diacritice*; **diacritic, -e** s.f.

diasistem, -e s.n.

Diesel (nume de persoană) (germ.) [pron. *dizăl*] (*Die-sel*) s. propriu n.

diferit, -ă, -i, -e (care diferă) adj.; **diferiți, -e** (fel de fel) adj. m. și f. pl., g.-d. pl. m. și f.: *diferitor* (*opinii ale diferitor oameni*) + ac. m. și f.: *a diferiți/ la diferiți, a diferite/ la diferite* (*temele a diferiți elevi/ dau flori la diferite colege* etc.)

difuzie, difuzii s.f.

digest (angl.) [pron. *daĭgest*] (rezumat) s.n., pl. *digesturi*

a se dili (fam.; a înnebuni) vb.; **diliu, -e, -i, -i** (nebun) adj.

dinamovist, -ă, -i, -e s. și adj. m. și f.

dinăuntru adj. invar. (*partea dinăuntru*) și adv. (*vine dinăuntru*); **dinăuntru-** prep. (*dinăuntru-mi*); **dinăuntrul** prep. (*dinăuntrul casei*)

dincolo (în cealaltă parte, acolo) adv. (pleacă dincolo); **din colo** (din cealaltă parte, de acolo) prep. + adv. (*vine din colo, nu de aici*)

din preajmă loc. adj. (*pădurea din preajmă*), loc adv. (*se aude din preajmă*), prep. (*din preajmă-i*)

dioxid s.m., pl. *dioxizi*

director, -i, directoare, -e (care direcționează) s.m. și f.; **director, -i** (persoană) s.m.; **director, directoare** (grupare de documente în calculator) s.n.

a direcționa vb.

dirijabil, -ă, -i, -e adj.

dischetă, -e s.f.

disc-jockey (angl.) [pron. *discgocheĭ*] s.m. art. *disc-jockey-ul*, pl. *disc-jockey* art. *disc-jockey-i*; abr. *DJ* [pron. *digeĭ*]

disco adj. invar., s.n.

discografic, -ă, -i, -e adj.

discount (angl.) [pron. *discaŭnt*] s.n., pl. *discounturi*

disfuncționalitate, -i s.f.

display (angl.) [pron. *displeĭ*] s.n., art.*display-ul*; pl. *display-uri*

a disponibiliza vb.; **disponibilizat, -ă, -i, -e** s. și adj. m. și f.

a distorsiona vb.

distribuțional, -ă, -i, -e adj.

dizabilitate, -i s.f.

divizionar, -ă, -i, -e adj.; **divizionară, -e** s.f.

dizarmonie, dizarmonii s.f.

djiboutian (referitor la Djibouti), **-ă, -i, -e** adj.

doar-doar adv.

Scanned with OKEN Scanner

doisprezecime, -i (*dois-pre-ze-ci-me/ doi-spre-ze-ci-me*) s.f.

dolby (angl.) s.n.

doldora adj. invar., adv.

donjuan, -i (tip uman) s.m.; **Don Juan** (personaj) s. propriu m.

donquijote (tip uman) [pron. *donchihote*] s.m.; **Don Quijote** (personaj literar) s. propriu m.; **donquijotesc, -ă, -i, -e** adj.; **donquijotism** s.n.

dopant, -ă, -i, -e adj.

dostoievskian, -ă, -i, -e adj.

drenă, -e s.f.

dressing (angl.) s.n., pl. *dresinguri*

drive-in (angl.) [pron. *draĭvin*] adj. invar. şi s.n.

drugstore(angl.) [pron. *dragstor*] s.n., art. *dragstore-ul*; pl. *dragstore-uri*

drujbă, -e s.f.

dry (angl.) [pron. *draĭ*] s.n.

dublu-casetofon s.n.; pl. **dublu-casetofoane**

Duma de Stat (cameră a Parlamentului rus) s. propriu f., g.-d. *Dumei de Stat*

Duminica Tomei (sărbătoare) s. propriu f., g.-d. *Duminicii Tomei*

după-masă/ după-masa adv.; **după-masă** s.f., art. *după-masa*, pl. *după-mese*, art. *după-mesele*

după prânz prep. + s.n.

duroflex (*du-ro-flex*) s.n.

duty-free (angl.) [pron. *dĭutifri*] s.n., art. *duty-free-ul*, pl. *duty-free-uri*

E

E (aditiv alimentar) s.n., art. *E-ul*, pl. *E-uri*

ebenistică s.n., g.-d. *ebenisticii*

echiunitar, -ă, -i, -e adj.

ecler, -uri s.n.

ecografic, -ă, -i, -e adj.; **ecografie, ecografii** s.f.

ecologist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

economico-financiar, -ă, -i, -e adj.

ecospecie, ecospecii s.f.

editorialist, -ă, -i, -e s.m. şi f.

educaţional, -ă, -i, -e adj.

a eficientiza vb.

Turnul Eiffel (fr.) [pron. *Efel*] s. propriu m.

Einstein (germ.) [pron. *aĭnştain*] (Ein-stein) s. propriu m.

a ejecta vb.; **ejectabil, -ă, -i, -e** adj.

electrocasnic, -ă, -i, -e adj.

elidare, -i (înlăturarea vocalei finale) s.n.

elitism s.n.

elitist, -ă, -i, -e adj.

Câmpiile Elizee s. propriu f.

elucubrant, -ă, -i, -e adj.

e-mail (angl.) [pron. *imeĭl/ imeĭl*] s.n.; pl. *e-mailuri*

eminescianism s.n.; **eminescolog, -i** s.m.

emisie, emisii (emitere) s.f.; **emisiune, -i** (program radio, TV) s.f.

en détail (fr.) [pron. *ãndetaĭ*] loc. adj., loc. adv.

en titre (fr.) [pron. *ãntitr*] loc. adj.

epigonic, -ă, -i, -e adj.; **epigonism** s.n.

Scanned with OKEN Scanner

a erbicida vb.; **erbicidare, -i** s.f., g.-d. *erbicidării*

erbivor, -ă, -i, -e adj.; **erbivor, -e** s.n.

ergonomic, -ă, -i, -e adj.

a se erija vb.; *se erijează, ne erijăm, să se erijeze, erizându-se...*; **erijare** s.f., g.-d. *erijării*

eschimos, eschimoşi, eschimosă, eschimose s. şi adj. m. şi f.

espresso (it.) s.n.; pl. *espresso*

est-german, -ă, -i, -e adj.

estimp (pop) (în acest timp) adv.

a etapiza vb.; **etapizare, -i** s.f.

ethno-rock (angl.) [pron. *etnoroc*] s.n.; art. *ethno-rockul*

etnie, etnii s.f.; art. *etnia, etniile*; g.-d. *etniei, etniilor*

eu (concept filozofic) s.n.; art. *eul*

Eurasia (*E-u-ra-si-a/ E-ur-a-si-a*) s. propriu f., g.-d. *Eurasiei*

euro s.m.; pl. *euro;* abr. *EUR*; simbol *€*

euroatlantic, -ă, -i, -e adj.

eurocent, -i s.m.

eurodolar, -i s.n.

euroobligaţiune, -i s.f., g.-d. *euroobligaţiunii*

a eutanasia vb.; *eutanasiază, eutanasiind...*; **eutanasiere** s.f.; g.-d. *eutanasierii*

evenimenţial, -ă, -i, -e adj.

ex abrupto (lat.) loc. adv.

ex aequo (lat.) [pron. *ecsecvo*] loc. adj., loc. adv.

ex cathedra (lat.) [pron. *ecscatedra*] loc. adj., loc. adv.

executiv, -ă, -i, -e [cit. *egzecutiv*] adj.; **executiv, -e** s.n.

exit-poll (angl.) s.n.; pl. *exit-polluri*

a exînscrie vb.; *exînscriu, exînscrii, exînscrie, exînscriem, exînscrieţi, exînscriu..., exînscriind...*

ex-libris (lat.) s.n.; pl. *ex-librisuri*

exoftalmic, -ă, -i, -e (*e-xof-tal-mic/ ex-of-tal-mic*) adj.

expandat, -ă, -i, -e adj.

expoziţional, -ă, -i, -e adj.

extensie, extensii (med., tehn.) s.f.; **extensiune, -i** (lingv., log.) s.f.

a externa vb.

extra adj. invar.

extrabursier, -ă, -i, -e adj.

extraconjugal, -ă, -i, -e adj.

extrasenzorial, -ă, -i, -e adj.

extrasezon s.n.

extravilan s.n.

Extremul Orient s. propriu n.

F

a fabula vb.

fair (angl.) [pron. *fer*] adj. invar., adv.

fairplay (angl.) [pron. *ferplei*] s.n.; art. *fairplay-ul*

fan, -i s.m.

Fanar (cartier din Constantinopol) s. propriu n.

fast-food (angl.) [pron. *fastfud*] s.n.; pl. *fast-fooduri*

faţă-n faţă loc. adv.

a faţeta vb.

Scanned with OKEN Scanner

faunistic, -ă, -i, -e adj.

fax, -uri s.n.

a făli (înv.) (a preamări) vb.; **a se făli** (a se mândri) vb.

fără de (înv.) loc. prep.

fâs (fam.) s.n.

Fecioara Maria (Maica Domnului) s. propriu f.

feedback (angl.) [pron. *fidbec*] s.n.; pl. *feedbackuri*

a felia (a tăia felii) vb.; *feliază, feliem, să felieze, feliind...*; **feliere, -i** s.f.; g.-d. *felierii*

felurit, **-ă, -i, -e** adj.; g.-d. pl. m. şi f.: *feluritor* + g.-d. şi ac. m. şi f.: *a feluriții/ la feluriți, a felurite/ la felurite* (*notele feluritor elevi/ a feluriți elevi/ la feluriți elevi; temele feluritor fete/ a felurite fete/ la felurite fete*; dar: *acestor feluriți elevi/ acestor felurite fete*)

a fenta vb.

festivist, -ă, -i, -e adj.; **festivism** s.n.

fetişizant, -ă, -i, -e adj.

fiabil, -ă, -i,-e adj.; **fiabilitate** s.f.; g.-d. *fiabilității*

fiasco (*fias-co*) s.n.; art. *fiascoul*

fibromatos, -ă, -i, -e adj.; **fibromatoză** s.f; g.-d. *fibromatozei*

fierar-betonist, fierari-betonişti s.m.

fier-beton s.n.

fie-mea (-ta, -sa) (pop., fam.) s.f. + adj. pron.; g.-d. *fie-mii* (*-tii, -sii*)

fiestă, -e (*fies-tă*) s.f.

fifty-fifty (angl.) adv.

figurant, -ă, -i, -e adj.

fiică, -e (*fii-că*) s.f.; **fiică-mea (-ta, -sa)** s.f. + adj. pron.; g.-d. *fiică-mii* (*-tii, -sii*)

filmografie, filmografii s.f.

fişet, -e s.n.

fitness (angl.) s.n.; art. *fitnessul*

fitosanitar, -ă, -i, -e adj.

fitoterapeut, -ă, -i, -e s.m. şi f.

five o'clock (angl.) [pron. *faĭvocloc*] s.n.; pl. *five o'clockuri*

fixing (angl.) s.n.; art. *fixingul*

fizioterapeut, -ă, -i,-e s.m. şi f.

flamenco (dans) (hisp.) s.n.; art. *flamencoul*

flash (angl.) [pron. *fleş*] s.n.; art. *flash-ul*; pl. *flashuri*

flashback (angl.) [pron. *fleşbec*] s.n.; pl. *flashbackuri*

flauşat, -ă, -i, -e adj.

fleț, -i, fleață, -e (fam.) s.m. şi f.

a flexibiliza vb.

flipper, -e (angl.) [pron. *flipăr*] s.n.

floricultor, -i, floricultoare, -e s.m. şi f.

fluidizant, -ă, -i,-e adj.

föhn (germ.) [pron. *fön*] s.n., (aparate) pl. *föhnuri* (*föh-nuri*)

foiletonistic, -ă, -i, -e adj.

folk (angl.) s.n., adj. invar.; **folkist, -ă, -i, -e** s.m. şi f.

fonoizolant, -ă, -i, -e adj.

font, -uri (set de litere) s.n.

formant, -i s.m.

a formata vb.; **formatare, -i** s.f.

formativ, -ă, -i, -e adj.

forşpan, -uri s.n.

fotoconductor, -ă, -i, -e adj.

a fotocopia vb.; **fotocopiator, fotocopiatoare** s. n.

fotomodel, -e s.n.

franciză, -e s.f.; **francizor, -i** s.m.

francofon, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.; **francofonie** s.f.; art. *francofonia*; g.-d. *francofoniei/* acestei *francofonii*

Scanned with OKEN Scanner

frate-meu (-tău, -său) (fam.) s.m. + adj. pron.; g.-d. *lui frate-meu (-tău, -său)*

fraudare, -i s.f.; art. *fraudarea*; g.-d. *fraudării/* acestei *fraudări*

frecție, frecții (masaj) s.f.; **fricțiune, -i** (frecare, conflict) s.f.

freudian, -i, freudiană, -e [pron. *froĭdian*] (*freu-di-an*) adj.

frezie, frezii s.f.; g.-d. *frezieĭ/* acestei *frezii*

friteuză, -e (fr.) [pron. *fritöză*] s.f.

führer, -i (germ.) [pron. *fürăr*] (*füh-rer*) s.m.

full-time (angl.) [pron. *fultaĭm*] adj. invar., adv.

funcționalitate s.f.; g.-d. *funcționalității*

futurolog, -i, futurologă, -e s.m. și f.

G

gablonz, -uri [cit. *gablonț*] s.n.

gadget, -uri (angl.) [pron. *gağet*] (*ga-dget*) s.n.

gafeur, -i (fr.) [pron. *gaför*] s.m.; **gafeuză, -e** [pron. *gaföză*] s.f.

gaullist, -i, -ă, -e [pron. *golist*] s. și adj. m. și f.

gay (angl.) [pron. *gheĭ*] s.m.; pl. *gay*; art. *gay-ul, gay-i*

gazoduct, -e s.n.

geacă, geci s.f.; g.-d. *gecii/* acestei *geci*

generativ, -ă, -i,-e adj.; **generativism** s.n.

geodinamic, -ă, -i, -e adj.

geotehnic, -ă, -i, -e adj.

gerberă, -e s.f.; g.-d. *gerberii/* acestei *gerberi*

gerontolog, -i, gerontologă, -e s. m. și f.

gestual, -ă, -i, -e adj.

ghem/ game [pron. *gheĭm*] (joc la tenis) s.n.; art. *ghemul/ game-ul*

giardia (*giar-di-a*) s.f.

girofar, -uri s.n.

glasnost s.n.

a globaliza vb.; **globalizare** s.f.; g.-d. *globalizării/* acestei *globalizări*

golăneşte adv.

gorjean, gorjeni, gorjeană, gorjene adj. m. și f.; **gorjean, gorjeni, gorjeancă, gorjence** (locuitor) s.m. și f.

gradual, -ă, -i, -e adj.

grill, -uri (angl.) s.n.

gros-plan, gros-planuri (fr.) [pron. *gro plan*] s.n.

Guineea s. propriu f.; g.-d. *Giuneei*; **Guineea-Bissau** s. propriu f.; g.-d. *Guineei-Bissau*; **Guineea Ecuatorială** s. propriu f.; g.-d. *Guineei Ecuatoriale*

gulag, -uri s.n.

guru (livr.) s.m.; art. *gurul*; pl. *guru*

guyanez, -ă, -i, -e (referitor la Guyana) s. și adj. m. și f.

Scanned with OKEN Scanner

H

Imperiul Habsburgic (*Hab-sbur-gic/ Habs-bur-gic*) s. propriu n.

hacienda, -e (hisp.) [pron. *asienda*] s.f.

hacker, -i (angl.) [pron. *hecăr*] (*ha-cker*) s.m.

haios, -i, haioasă, -e (fam.) adj.

hamburger, -i (angl.) [pron. *hamburgăr*] s.m.

hamster, -i s.m.

happening, -uri (angl.) [pron. *hapăning*] s.n.

Harap-Alb s. propriu m.

hard, -uri (angl.) s.n.; **hard disk, hard disckuri** (angl.) s.n.

hard rock (angl.) s.n.; art *hard rockul*

hardware (angl.) [pron. *hardŭer*] s.n.; art. *hardware-ul*

Harpagon (personaj) (fr.) [pron. *harpagō*] s. propriu m.

hawaiian s. şi adj. m. şi f.

heavy metal (angl.) [pron. *hevi metăl*] s.n.

hegemonic, -ă, -i,-e adj.

heliomarin, -ă, -i, -e adj.

heliomat, -ă, -i, -e adj.

helvetic, -ă, -i, -e (referitor la Confederația Helvetică) adj.

heterosexual, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

hidroizolație, hidroizolații s.f.; g.-d. *hidroizolației/* acestei *hidroizolații*

high fidelity (angl.) [pron. *haĭ fidelitĭ*] adj. invar.; abr. *hi fi*

high-life (angl.) [pron. *haĭlaĭf*] s.n.; art. *high-life-ul*

high technology (angl.)]pron. *haĭtecnologĭ*) s.f.

hiperinflație, hiperinflații (*hi-pe-rin-fla-ți-e/ hi-per-in-fla-ți-e*) s.f.

hipermarket, -uri s.n.

hip-hop s.n.

hipiot, -ă, -i, -e adj.

hipoacuzic, -ă, -i, -e adj.

hippy (angl.) adj. invar.; **hippy** s.m.; art. *hippy-ul*; pl. *hippy*; art. *hippy-i*

irotonisire, -i s. f.; g.-d. *hirotonisirii/* acestei *hirotonisiri*

hitlerist, -ă, -i, -e adj.; **hitlerism** s.n.

hochparter, -e (germ.) [pron. *hohparter*] s.n.

holdup, -uri (angl.) [pron. *holdap*] s.n.

homeless (angl.) [pron. *hăŭmles*] s.m.; art. *homelessul*; pl. *homeless*

hopa-mitică s.m.; pl. *hopa-mitică*

horror (angl.) adj. invar.; **horror** s.n.; art. *horrorul*; pl. *horror*

hotdog, -i (angl.) s.m.; art. *hotdogul, hotdogii*

hotline (angl.) [pron. *hotlaĭn*] s.f.

house (angl.) [pron. *haŭs*] s.n.; art. *hause-ul*

hybris (gr.) [pron. *hübris/ hibris*] s.n.

Scanned with OKEN Scanner

iahting s.n.

iberoamerican, -ă, -i, -e adj.

ice tea (angl.) [pron. *aĭsti*] s.n.; art. *ice-tea-ul*

icon, -uri (simbol grafic) s.n.

iconic, -ă, -i, -e adj.

identitar, -ă, -i, -e adj.

idiomatism, -e s.n.

IDR [cit. *idere*] s.n.; art. *IDR-ul;* pl. *IDR-uri*

ieri adv.; **ieri-dimineață** adv.; **ieri după-amiază** adv. + adv.; **ieri după-masă** adv. + adv.; **ieri-noapte** adv.; **ieri-seară** adv.

a igieniza (*i-gi-e-ni-za*) vb.

ikebana, -e s.f.; g.-d. *ikebanei/* acestei *ikebane*

Ileana s. propriu f.; g.-d. *Ileanei/ Ileanei*

imaginar, -ă, -i, -e adj.; **imaginar** s.n.

imaturitate s.f.; g.-d. *imaturității/* acestei *imaturități*

imnic, -ă, -i, -e adj.

imobiliar, -ă, -i, -e adj.; **imobiliar** s.n.

impardonabil, -ă, -i, -e adj.

implantologie, implantologii s.f.; g.-d. *implantologiei/* acestei *implantologii*

a implementa vb.; **implementare, -i** s.f.; g.-d. *implementării/* acestei *implementări*

a impozita vb.; **impozitare, -i** s.f.; g.-d. *impozitării/* acestei *impozitări*

imunitar, -ă, -i, -e adj.

imunologic, -ă, -i, -e adj.

inadecvare s.f.; g.-d. *inadecvării/* acestei *inadecvări*

inch (angl.) [pron. *inč*] s.m.; art. *inch-ul*; pl. *inchi*; art. *inchii*

incitant, -ă, -i, -e adj.

inclasabil, -ă, -i, -e adj.

incomunicabil, -ă, -i, -e adj.

inconfort s.n.; **inconfortabil, -ă, -i, -e** adj.

inconfundabil, -ă, -i, -e adj.

in corpore (lat.) loc. adv.

indeterminare, -i s.f.; g.-d. *indeterminării/* acestei *indeterminări*

a indexa vb.; **indexare, -i** s.f.; g.-d. *indexării/* acestei *indexări*

indoor (angl.) [pron. *indor*] adj. invar.

ineficient, -ă, -i,-e (*i-ne-fi-ci-ent/ in-e-fi-ci-ent*) adj.; **eficiență** (*i-ne-fi-ci-en-ță/ in-e-fi-ci-en-ță*) s.f.; g.-d. *ineficienței/* acestei *ineficiențe*

infatuat, -ă, -i,-e adj.

infertil, -ă, -i, -e adj.; **infertilitate** s.f.; g.-d. *infertilității/* acestei *infertilități*

influențare, -i s.f.; g.-d. *influențării/* acestei *influențări*

informal, -ă, -i, -e adj.

informatician, -i, informaticiană, -e s.m. şi f.

infra (lat.) adv.

infracționalitate s.f., g.-d. *infracționalității/* acestei *infracționalități*

ingerare, -i (înghițire) s.f.; g.-d. *ingerării/* acestei *ingerări*

ingurgitare, -i s.,f.; g.-d. *ingurgitării/* acestei *ingurgitări*

Scanned with OKEN Scanner

a inhiba vb.; **inhibant, -ă, -i, -e** adj.; **inhibare, -i** s.f.; g.-d. *inhibării/* acestei *inhibări*

a injuria vb.; *injuriază, injuriem, să injurieze, injuriind...*

in memoriam (lat.) loc. adj., loc. adv.

inoculabil, -ă, -i, -e adj.

inox s.n.

input, -uri s.n.

insațietate s.f.; g.-d. *insațietății/* acestei *insațietăți*

inscripție, inscripții (text gravat) s.f.; g.-d. *inscripției/* acestei *inscripții*; **a inscripționa** vb.; **inscripțiune, -i** (înscriere, înregistrare) s.f.; g.-d. *inscripțiunii/* acestei *inscripțiuni*

inseminare, -i s.f.; g.-d. *inseminării/* acestei *inseminări*

insert, -uri (cadru în film) s.n.

insomniac, -ă, -i, -e adj.

inspector-șef, inspectori-șefi s.m.

instant adj. invar.

a instituționaliza vb.

instructiv-educativ, instructiv-educativi, instructiv-educativă, instructiv-educative adj.

instrumental, -ă, -i, -e adj.; **instrumental, -e** s.n.

integralist, -ă, -i, -e adj.

integramă, -e s.f.

integrist, -ă, -i,-e adj.

inteligheție (intelectualitate) s.f.; g.-d. *inteligheției/* acestei *inteligheții*

intenționalitate s.f.; g.-d. *intenționalității/* acestei *intenționalități*

interactiv, -ă, -i,-e adj.

a intercondiționa vb.; **intercondiționare, -i** s.f.; g.-d. *intercondiționării/* acestei *intercondiționări*

intercluburi adj. invar.

interdisciplinar, -ă, -i, -e adj.; **interdisciplinaritate** s.f.; g.-d. *interdisciplinarității/* acestei *interdisciplinarități*

interinstituțional, -ă, -i,-e adj.

a interioriza vb.

a internaționaliza vb.

internaut, -ă, -i, -e s. și adj. m. și f.

internet s.n.

interoperabilitate s.f.; g.-d. *interoperabilității/* acestei *interoperabilități*

interuman, -ă, -i, -e (*in-te-ru-man/ in-ter-u-man*) adj.

a intervieva vb.; **intervievare, -i** s.f., g.-d. *intervievării/* acestei *intervievări*

intravilan (teren/ spațiu) adj. m.; pl. f. *intravilane*

a intuba vb.; **intubare, -i** s.f.; g.-d. *intubării/* acestei *intubări*; **intubație, intubații** s.f.; g.-d. *intubației/* acestei *intubații*

invalidabil,-ă, i, -e adj.

inventică s.f.; g.-d. *inventicii/* acestei *inventici*

investitor, -i, investitoare, -e s. și adj. m. și f.

iodler, -e (cântec) s.n.; **iodler, -i** (cântăreț) s.m.

Iordan (râu) s. propriu n.

Iov (personaj biblic) s. propriu m.

ipsilon (literă grecească) s.m.; pl. *ipsilon*; abr. *υ, Y*

IQ (angl.) [pron. *aĭkiū*] s.n.; art. *IQ-ul*; pl. *IQ-uri*

irațională s.f.; g.-d. *iraționalității/* acestei *iraționalități*

irecuperabil, -ă, -i, -e adj.

Irod (personaj biblic) s. propriu m.

ischemic, -ă, -i, -e adj.

Scanned with OKEN Scanner

a islamiza vb.

Ispas (nume de persoană) s. propriu m.; **Ispas** (sărbătoare) s. propriu n.

Isus/ Iisus s. propriu m.

item s.m./ s.n.; pl. *itemi/ iteme*

iubăreț, -ă, -i, -e (pop.) adj.

Î

îmbâcsire s.f.; g.-d. *îmbâcsirii/* acestei *îmbâcsiri*

îmbelşugat, -ă, -i, -e adj.

a împământa vb.; **împământare, -i** s.f.; g.-d. *împământării/* acestei *împământări*

împătimit, -ă, -i, -e adj.

împătrit, -ă, -i, -e adj.

împingător, împingătoare s.n.

împielițat, -ă, -i, -e adj.; **împelițatul** (dracul) s.m. art.

împotrivă (*Îi stăteau împotrivă.*) adv.; **împotriva, împotrivă-** (*Au fost împotriva lui/ împotrivă-i.*) prep.

împrejur (*Priveau împrejur.*) adv.; **împrejurul, împrejuru-** (*Veneau împrejurul ei/ împrejuru-i.*) prep.

înainte (*Mergeau înainte.*) adv.; **înaintea, înainte-** (*S-au oprit înaintea scării/ înainte-mi.*) prep.

înainte de loc. prep.

înăuntru (*Au intrat înăuntru.*) adv.; **înăuntrul, înăuntru-** (*Se refugiaseră înăuntrul clădirii/ înăuntru-i.*) prep.

încadrabil, -ă, -i, -e adj.

în caz de loc. prep.

încincit, -ă, -i, -e adj.

încontinuu (*Râdea încontinuu.*) adv.; **în continuu** (*Era în continuu progres.*) prep. + adj.

încrezut, -ă, -i, -e adj.

îndărăt (*Nu mai privea îndărăt.*) adv.; **îndărătul, îndărătu-** (*Se aşezase îndărătul uşii/ îndărătu-i.*) prep.

la îndemâna loc. prep.; **la îndemână** loc. adv., loc. adj.

a îndosaria vb.; *îndosariază, îndosariem, să îndosarieze, îndosariind...*; ***îndosariere, -i*** s.f.

în dreptul, în dreptu- loc. prep.

îndrumător, -i, îndrumătoare, -e adj.; **îndrumător, îndrumătoare** s.n.

în față (*Mersese în față.*) loc. adv.; **în fața, în față-** (*Ajunsese în fața clasei/ în față-mi.*) loc. prep.

în jur (*Nu era nimic în jur.*) loc. adv.; **în jurul, în juru-** (*Se adunaseră în jurul lui/ în juru-i.*) loc. prep.; **în jur de** (*Costă în jur de un milion.*) loc. adv.

în locul, în locu- (*În locul lui/ În locu-i, făceam altceva.*) loc. prep.; **în locul** (prep. + s.n.: *A construit casa în locul acela.*); **în loc de** (*În loc de salariu, a primit zile libere.*) loc. prep.; **în loc să** (*A plecat, în loc să stea aici.*) loc. conj. subord.

înmiit, -ă, -i,-e adj.

în preajmă (*Rămăsese în preajmă.*) loc. adv.; **în preajma, în preajmă-** (*Veniseră în preajma ei/ în preajmă-i.*) loc. prep.

în schimb (*Nu a primit nimic în schimb.*) loc adv.; **în schimbul, în schimbu-** (*În schimbul mărfii/ în schimbu-i, primise bani.*) loc. prep.; **în schimbul** (*Lucrează în schimbul de noapte.*) prep. + s.n.

Scanned with OKEN Scanner

a înseria (a aşeza în serie) vb.; *înseriez, înseriază, înseriem, să înserieze, înseriind...*; **înseriere, -i** s. f.; g.-d. *înserierii*/ acestei *înserieri*

însutit, -ă, -i, -e adj.

în urmă (*Rămăsese în urmă.*) loc. adv.; **în urma, în urmă-** (*În urma lui*/ *în urmă-i, nu lăsase nimic.*) loc. prep.; **în urmă, în urma** (*În urma lăsată pe zăpadă...*) prep. + s.f.

înzecit, -ă, -i, -e adj.

J

jackpot, -uri (angl.) [pron. *gecpot*] s.n.

jacuzzi (angl.) [pron. *ğacuzi*] s.n.

Jamaica (insulă, stat) s. propriu f.; g.-d. *Jamaicăi*

jazz-rock (angl.) [pron. *gezroc*/ *ğazroc*] s.n.; art. *jazz-rockul*

jeans (angl.)/ **jeanşi** [pron. *gins*/ *ginşi*] s.m. pl.; **blugi** s.m. pl.; **bluejeans** (angl.) [pron. engl. *bluginz*/ pron. rom. *blugins*] s.m. pl.

jeep (angl.) [pron. *gip*] s.n.; pl. *jeepuri* [pron. *gipuri*] (*gee-puri*)

job, -uri (angl.) [pron. *ğob*] s.n.

jogging (angl.) [pron. *ğoghing*] s.n.; art. *joggingul*

joint-venture (angl.) [pron. *ğoĭntvenčăr*] s.n.; pl. *joint-venture*

jugulară, -e (venă) s.f.

jumping (angl.) [pron. *ğamping*] s.n.; art. *jumpingul*

june-prim s.m.

Junimea (societate literară) s. propriu f.; g.-d. *Junimii*

a juriza vb.; **jurizare, -i** s. f.; g.-d. *jurizării*/ acestei *jurizări*

jur-împrejur (*Privea jur-împrejur.*) loc. adv.; **jur-împrejurul, jur-împrejuru-** (*Jur-împrejurul lui*/ *jur-împrejuru-i se întindea câmpia.*) loc. prep.

K

kappa (literă grecească) s.m.; pl. *kappa*; abr. *K*

kinetoterapeut, -ă, -i, -e s.m. şi f.; **kinetoterapie** s.f., g.-d. art. *kinetoterapiei*/ acestei *kinetoterapii*

kit, -uri s.n.

kitsch [pron. *chič*] s.n.; art. *kitsch-ul*; pl. **kitsch-uri**

kiwi (pasăre) s.f., pl. *kiwi*; **kiwi** (fruct) s.n.; pl. *kiwi*

knockaut, -uri (angl.) [pron. *cnocaut*/ *nocaut*] s.n.; abr. *k.o.*

knockdown, -uri (angl.) [pron. *cnocdaun*/ *nocdaun*] s.n.

know-how (angl.) [pron. *năuhau*] s.n.; art. *know-how-ul*

kosovar, -ă, -i, -e (referitor la Kosovo) adj.

Kuwait [pron. *Kuveĭt*]/ **Kuweit** (*Ku-wait*/ *Ku-weit*) s. propriu n.

kuwaitian, -ă, -i, -e/ **kuweitian, -ă, -i, -e** [pron. *kuveĭtian*] s. şi adj. m. şi f.

Scanned with OKEN Scanner

labrador, -i (câine) s.m.; **Labrador** (peninsulă) s. propriu n.

lactate s.n., pl.

lady (angl.) [pron. *ledi*] s.f.; g.-d. *lui lady*; pl. *lady*

lambada, -e s.f.

lapidare, -i s.f.; g.-d. *lapidării*/ acestei *lapidări*

laptop, -uri (angl.) [pron. *leptop*] s.n.

latino adj. invar., s.n.

lavetă, -e s.f.

leasing (angl.) [pron. *lizing*] s.n.; art. *leasingul*

led, -uri s.n.

legislativ, -ă, -i, -e adj.; **legislativ** s.n.

lejeritate s.f.; g.-d. *lejerității*/ acestei *lejerități*

lentoare s.f.; g.-d. *lentorii*/ acestei *lentori*

levitație s.f.; g.-d. *levitației*/ acestei *levitații*

a liberaliza vb.; **liberalizare** s.f.; g.-d. *liberalizării*/ acestei *liberalizări*

liber-cugetător, -i, liber-cugetătoare, -e s.m. și f.

libero s.m.; art. *liberoul*; pl. *libero*

lifting, -uri s.n.

Liliput (ținut imaginar) s. propriu n.

link, -uri s.n.

a lista vb.; **listare, -i** s.f., g.-d. *listării*/ acestei *listări*

live (angl.) [pron. *laiv*] adj. invar., adv.

lobby s.n.; art. *lobby-ul*

la locul, la locu- (*E un om la locul său*/ *la locu-i.*) loc. prep., **la locul** (*Mergea la locul pe care îl arase.*) prep. + s.n.

locutor, -i s.m.

logo, logouri s.n.; art. *logoul, logourile*

logoree s.f.; art. *logoreea*; g.-d. *logoreei*/ acestei *logorei*; **logoreic, -ă, -i, -e** adj.

lohn (germ.) [pron. *lon*] s.n.; art. *lohnul*

loialism s.n.

loasir (fr.) [pron. *loazir*] s.n.; art. *loasirul*

look (angl.) [pron. *luc*] s.n.; art. *lookul*

LP (angl.) [pron. *elpi*] s.n.; art. *LP-ul*; pl. *LP-uri*

luare-aminte loc. s.f.; art. *luarea-aminte*; g.-d. *luării-aminte*/ acestei *luări-aminte*

luare de cuvânt s.f. + prep. + s.n.

luciferic, -ă, -i, -e adj.

ludic, -ă, -i, -e adj.

lumpen, -i s.m.

Scanned with OKEN Scanner

M

Maastricht (oraş) [pron. *Mastriht*] (*Maas-tricht*) s. propriu n.

a macheta vb.; **machetare, -i** s.f.; g.-d. *machetării/* acestei *machetări*; **machetator, -i, machetatoare, -e** s.m. şi f.

Machiavelli (nume de persoană) (it.) s. propriu m.

macho (hisp.) [pron. *mačo*] s.m.; art. *machoul*; pl. *macho*; **machism** (atitudine de macho) (hisp.) [pron. *mačism*] s.n.; pl. (fapte) *machisme*

macrocosmic, -ă, -i, -e adj.

macrosistem, -e s.n.

macrosocial, -ă, -i, -e adj.

Madona (Maica Domnului) s. propriu f.

Mafia (reţea teroristă) s. propriu f.; **mafie, mafii** (grup de indivizi cu îndeletniciri ilicite) s.f.; g.-d. *mafiei/* acestei *mafii*

maghrebian, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

maică-mea (-ta, -sa) s.f. + adj. pron.; g.-d. *maică-mii (-tii, -sii)*

maidanez, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

majoretă, -e s.f.

Malacca/ Malaya (peninsulă) s. propriu f.; g.-d. *Malaccăi/ Malayei*

Arhipelagul Malaez s. propriu n.

Malawi (stat) s. propriu n.

Malaysia (stat) s. propriu f.; g.-d. *Malaysiei*

Maldive (stat) s. propriu f. pl.; **maldivian, -ă, -i, -e** s. şi adj. m. şi f.

Mali (stat) s. propriu n.; **malian, -ă, -i, -e** s. şi adj. m. şi f.

a se maligniza vb.

Mall (angl.) [pron. *mol*] s.n.; pl. *malluri* [pron. *moluri*]

Mallorca (insulă) [pron. *malĭorca*] (*Ma-llo-ca*) s. propriu f.; g.-d. *Mallorcăi*

malnutriţie, malnutriţii s.f., g.-d. *malnutriţiei/* acestei *malnutriţii*

malpraxis s.n.

mamografie, mamografii s.f.; g.-d. *mamografiei/* acestei *mamografii*

management (angl.) [pron. *meniğment/ manağment*] s.n.; **manager/ manager, -i** s.m.; **managerial, -ă, -i, -e** adj.

mancurt, mancurţi s.m.; **mancurtizare** s.f.; g.-d. *mancurtizării/* acestei *mancurtizări*

mandibular, -ă, -i, -e adj.

mango (pom) s.m.; art. *mangoul*; pl. *mango*; **mango** (fruct) s.n.; art. *mangoul*; pl. *mango*

maniheist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

Manila (oraş) s. propriu f; g.-d. *Manilei*

mantra s.f.; g.-d. *mantrei;* pl. *mantra*

maoism s.n.; **maoist, -ă, -i, -e** s. şi adj. m. şi f.

Maraton (localitate) s. propriu n.; **maratonist, -ă, -i, -e** s. m. şi f.

Marele Alb s. propriu m.

a marginaliza vb.; **marginalizare, -i** s.f.; g.-d. *marginalizării/* acestei *marginalizări*

marker, -e (creion) (angl.) [pron. *marcăr*] s.n.

market, -uri (angl.) s.n.

maroniu, maronii, maronie, maronii adj.; **maroniu** s.n., art. *maroniul*

Marseilleza (cântec) (fr.) [pron. *Marseleza*] (*Mar-se-ille-za*) s. propriu f.

Scanned with OKEN Scanner

Marsilia s. propriu f.

a marşa vb.

marşarier, -e (*mar-şa-ri-er/ marş-a-ri-er*) s.n.

master, -i (absolvent de masterat) s.m.; **master, -e** (masterat) s.n.; **masterat, -e** s.n.; **masterand, masteranzi, masterandă, masterande** s.m. şi f.

a mastica vb.; *masticheză, masticând...*

maşină-capcană, maşini-capcană s.f.; g.-d. *maşinii-capcană/* acestei *maşini-capcană*

maternal, -ă, -i, -e adj.

matol, -i, matoală, -e (argou) adj. m. şi f.; **a se matoli** vb.

matricial, -ă, -i, -e adj.

Mauritius (stat) [pron. *Mauriţius*] s. propriu n.

maxi adj. invar.

maxim, -ă, -i, -e adj.; **maxim, -uri** s.n.; art. *maximul, maximurile*; **maximum** (*Vin maximum zece.*) adv.; **la maximum** (*Muzica era dată la maximum.*) loc. adv.; **maximum** (*Acest maximum al sumei/ Maximumul sumei era de un milion.*) s.n.; art. *maximumul*

mătuşă-mea (-ta, -sa) s.f. + adj. pron.; g.-d. *mătuşă-mii* (*-tii, -sii*)

mâine-dimineaţă adv.; **mâine după-amiază** adv. + adv.; **mâine după-masă** adv. + adv.; **mâine-noapte** adv.; **mâine-poimâine** (curând) loc. adv.; **mâine-seară** adv.

mârlănie, mârlănii s.f.; g.-d. *mârlăniei/* acestei *mârlănii*; **mârlănesc, mârlăneşti, mârlănească, mârlăneşti** adj. m. şi .f; **mârlăneşte** adv.

mea culpa (lat.) loc. s.f.

mecena (protector al culturii) s.m.; g.-d. *lui mecena*; pl. *mecena*; **Mecena** (protector roman al artelor) s. propriu m.; **mecenat, -e** (protecţie a culturii) s.n.

mediatic, -ă, -i, -e adj.; **a mediatiza** vb.; **mediatizare, -i** s.f.; g.-d. *mediatizării/* acestei *mediatizări*

medieşean, -i, medieşeană, -e adj.; **medieşean, -i, medieşeancă, -e** s. m. şi f.

megabit, megabiţi s.m.; abr. *Mbit/ Mb*

megalopolis, -uri s.n.

megastar, -uri (*me-gas-tar/ me-ga-star*) s.n.

melaminat, -ă, -i,-e adj.; **melaminat, -e** s.n.

melodicitate s.f.; g.-d. *melodicităţii/* acestei *melodicităţi*

meninge, meninge s.n.; **meningeal, -ă, -i, -e** adj.

mental, -ă, -i,-e (psih.) adj.; **mental** s.n.; art. *mentalul*

metalingvistic, -ă, -i,-e adj.; **metalingvistică** s.f.; g.-d. *metalingvisticii/* acestei *metalingvistici*

metaloplastie, metaloplastii s.f.; g.-d. *metaloplastiei/* acestei *metaloplastii*

metastazic, -ă, -i,-e (*me-tas-ta-zic/ me-ta-sta-zic*) adj.

metatarsian, -e s.n.

meteo adj. invar.

meteorosensibilitate s.f.; g.-d. *meteorosensibilităţii/* acestei *meteorosensibilităţi*

meteorutier, -ă, -i, -e adj.

meteosensibil, -ă, -i, -e adj.

microanchetă, -e s.f.

microantologie, microantologii s.f.; g.-d. *microantologiei/* acestei *microantologii*

microbacterie, microbacterii s.f.; g.-d. *microbacteriei/* acestei *microbacterii*

microchirurgie s.f.; g.-d. *microchirurgiei/* acestei *microchirurgii*

microcip, -uri s.n.

microcircuit, -e s.n.

microelectronică s.f.;g.-d. *microelectronicii/* acestei *microelectronici*

Scanned with OKEN Scanner

microfonist, -ă, -i, -e s.m. şi f.

micromolecular, -ă, -i, -e adj.

microparticulă, -e s.f.

microprocesor, microprocesoare s.n.

microproducție s.f.; g.-d. *microproducției/* acestei *microproducții*

microundă, -e s.f.

microwatt, microwați s.m.; abr. *μW*

midi adj. invar.

migrație, migrații s.f.; g.-d. *migrației/* acestei *migrații*

al miliardulea (referitor la un miliard) num. m. (*al miliardulea om*), **a miliarda/ a o miliarda** (*a miliarda parte/ a o miliarda parte*); **al miliardelea** (referitor la miliarde) num. m. (*al două miliardelea om*), **a miliarda** num. f. (*a două miliarda oară*)

al milionulea (referitor la un milion) num. m. (*al milionulea om*), **a milioana/ a o milioana** (*a milioana parte/ a o milioana parte*); **al milioanelea** (referitor la milioane) num. m. (*al două milioanelea om*), **a milioana** num. f. (*a două milioana oară*)

mineriadă, -e s.f.

mini adj. invar.

minicar, -e s.n.

minigolf s.n.

minimalizator, -ă, -i, -e adj.

minimarket, -uri s.n.

minivacanță, -e s.f.

mioritic, -ă, -i, -e adj.

mişto car, -ă, -i,-e s. şi adj. m. şi f.

mitingist, -ă, -i, -e s.m. şi f.

a mitiza vb.

a mixta vb.

mixtum compositum (lat.) loc. s.n.

a mocheta vb.

modelism s.n.

modem/ modem s.n.; pl. *modemuri/ modemuri, modeme/ modeme*

modular, -ă, -i, -e adj.

modus vivendi loc. s.n.

mogul, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

a mondializa vb.; **mondializare** s.f.; g.-d. *mondializării/ acestei mondializări*

a monitoriza vb.; **monitorizare, -i** s.f.; g.-d. *monitorizării/* acestei *monitorizări*

mono adj. invar.

monoparental, -ă, -i, -e adj.

monosemantism s.n.

monostih, -uri s.n.

monosemie s.f., g.-d. *monosemiei/* acestei *monosemii*

monoxid, monoxizi (*mo-no-xid/ mon-o-xid*) s.m.

monumentalisn s.n.

mop, -uri s.n.

morse (aparat, sistem, alfabet) s.n.; **Morse** (nume de persoană) (angl.) [pron. *Mors*] s. propriu m.

mortadella (it.) s.f.; g.-d. *mortadellei*

motivabil, -ă, -i, -e adj.

motivațional, -ă, -i, -e adj.

mov adj. invar.; **mov** s.n., (nuanțe) *movuri*

mozzarella (it.) [pron. *moțarela*] s.f.; g.-d. *mozzarellei*

mujahedin, -i s.m.

mult, -ă, -i, -e pron. şi adj. pron. nehot. (*multe dintre ele.../ mult pământ...*); g.-d. pl. **multora/ multor** (*vorbele multora.../ vorbele multor oameni...*); **mult** (*Vorbeşte mult.*) adv.

multianual, -ă, -i, -e adj.

multiculturalism s.n.; **multiculturalitate** s.f.; g.-d. *multiculturalității/* acestei *multiculturalități*

Scanned with OKEN Scanner

multidisciplinar, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

multimedia adj. invar.

multipartid, **-e** (cu/ din mai multe partide) adj.; **multipartit**, **-ă**, **-i**, **-e** (cu mai multe părți) adj.

mutatis mutandis (lat.) loc. adv.

N

narativitate s.f.; g.-d. *narativitate*/ acestei *narativități*

naratologic, **-ă**, **-i**, **-e** adj.; **naratologie** s.f.; g.-d. *naratologiei*/ acestei *naratologii*

NATO/ **N.A.T.O.** s. propriu n.

na-vă interj. + pron.

neacademic, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neadecvat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neaderent, **-ă**, **-i**, **-e** adj.; **neaderență** s.f.; g.-d. *neaderenței*/ acestei *neaderențe*

neafiliat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neanalizabil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neapărat (*Vino neapărat la film!*) adv.; **neapărat**, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neasimilabil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neasimilat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neatestat, **-ă**, **-i**,**-e** adj.

neautorizat, **-ă**, **-i**,**-e** adj.

neavizat, **-ă**,**-i**,**-e** adj.

necalificat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

necivilizat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

necomestibil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

necomunicativ, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconcludent, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconstituțional, **-ă**, **-i**,**-e** adj.

necontrolat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconturat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconvențional, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconvertibil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neconvingător, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

necorespunzător, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

necrofil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

nedeclinabil, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

pe nedrept loc. adv.

neechilibrat, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neeconomic, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neesențial, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neexecutare s.f.; g.-d. *neexecutării*/ acestei *neexecutări*

Negru-Vodă (voievod/ nume de loc) s. propriu m./ n.; **negruvodean**, **-ă**, **-i**, **-e** adj.; **negruvodean**, **-i**, **negruvodeancă**, **-e** (locuitor) s.m. și f.

neloial, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neocomunism s.n.; **neocomunist**, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neodarwinism s.n.; **neodarwinist**, **-ă**, **-i**, **-e** adj.

neoliberal, **-ă**, **-i**, **-e** s. și adj. m. și f.

pe nepregătite loc. adv.

nerespectuos, **-i**, **nerespectuoasă**, **-e** (*ne-res-pec-tu-os*) adj.

în neștire loc. adv.

neștiințific, **-ă**, **-i**, **-e** (*neș-ti-in-ți-fic*/ *ne-ști-in-ți-fic*) adj.

New York (angl.) [pron. *nĭuĭorc*] s. propriu n.; art. *New Yorkul*; **newyorkez**, **-ă**, **-i**, **-e** [pron. *nĭuĭorchez*] s. și adj. m. și f.

Scanned with OKEN Scanner

nici adv. (nici măcar: *Nici ea nu vine. Nici mâine nu va ninge. Nici nu am intenția să plec.*); **nici** conjcț. (în corelative gramaticale: *nici ea, nici el...; nici azi, nici mâine...; Nici nu scrie, nici nu citește.*)

nicicând adv. (niciodată: *Nicicând nu va avea bani.*); **nici când** adv. + adv. (măcar când: *Nici când a plecat nu a zis nimic.*; în corelative: *Nu-i place nici când ninge, nici când plouă.*)

nicicât adv. (deloc, nici un pic: *N-a plâns nicicât.*); **nici cât** adv. + adv. (măcar cât: *Nu mâncase nici cât o vrăbiuță.*; în corelative: *Nu stă nici cât vrei tu, nici cât vrea ea.*)

nicicum adv. (deloc, nici un pic: *Nu-i plăcea nicicum.*); **nici cum** adv. + adv. (măcar cum: *Nu-i place nici cum a cântat.*; în corelative: *Nu e bine nici cum scrie, nici cum citește.*)

nicidecât adv. regional (deloc, nici un pic: *Nu-l iubește nicidecât.*); **nici de cât** adv. + prep. + adv (măcar de cât: *Nu vorbește nici de cât a suferit.*; în corelative: *Nu vom ști nici de cât a plâns, nici de cât a râs.*)

nicidecum adv. (deloc, nici un pic: *Nu-l certase nicidecum.*); **nici de cum** adv. + prep. + adv (măcar de cât: *Nu vorbește nici de cum a a câștigat concursul.*; în corelative: *Nu vom ști nici de cum a reușit, nici de cum a ratat calificarea.*)

nicio adj. pron., prin similitudine cu *vreo* (*N-are nicio notă la fizică.*); **nici o** adv. + art. nehot. (măcar o: *Nu este nici proastă, nici o persoană incultă. N-au apărut nici niște articole de calitate și nici o carte de referință.*); **nici o** conjcț. + num. (*N-am nici o soră, nici mai multe/ nici doi frați.*)

niciodată adv. (în niciun moment, nicicând: *Nu a reușit niciodată să-l înțeleagă.*); **nici odată** adv. + adv. (nici cândva, măcar cândva: *Nu l-a iubit nici odată, nu-l iubește nici azi.*); **nici o dată** conjcț. + num. (măcar o singură dată, măcar într-o singură clipă: *N-a trecut pe aici nici o dată, nici de mai multe ori/ de două ori.*)

niciun adj. pron., prin similitudine cu *vreun* (*N-are niciun interes să telefoneze.*); **nici un** adv. + art. nehot. (măcar un: *Nu este nici prea deștept, dar nici un elev dezinteresat. N-au apărut nici niște vești mai bune și nici un prilej de afirmare a talentului.*); **nici un** conjcț. + num. (*N-am nici o soră și nici un frate sau doi/ mai mulți.*)

niciuna pron. f., prin similitudine cu *vreuna* (*Nu a telefonat niciuna dintre fete.*); **nici una** conjcț. + num. (*N-are nici una dintre cărțile cerute, nici mai multe.*); **nici una** conjcț. + pron. (*Nu-mi place nici una, nici alta.*)

niciunde adv. (nicăieri: *Nu vei întâlni niciunde un asemenea om.*); **nici unde** adv. + adv. (măcar unde: *N-a plecat nici unde ți-a spus că pleacă.*; în corelative: *Nu știe nici unde va mănânca, nici unde va dormi la noapte.*)

niciunul pron. f., prin similitudine cu *vreunul* (*N-a sosit niciunul dintre colegii de clasă.*); **nici unu** conjcț. + num. (*N-are nici unu dintre romanele cerute, nici mai multe.*); **nici unul** conjcț. + pron. (*Nu-mi place nici unul, nici altul.*)

ninja (jap.) [pron. *ninğa*] adj. invar., s.m., pl. *ninja*

niște art. nehot., prin ocurență cu articolele *o, un* (desemnează un obiect oarecare, neindividualizat: *A cumpărat o carte și niște caiete.*); **niște** adj. pron. m. și f. (numai/ doar + s. cu sens colectiv, cu formă de singular: *Am luat niște făină/ tablă/ vopsea...*)

no-man´s-land (angl.) [pron. *năumenslend*] s.n.

nomenclaturist, -ă, -i, -e s. și adj. m. și f.

nonprofit adj. invar.

non-stop adj. invar., adv.

noră-mea (-ta, -sa) s.f. + adj. pron.; g.-d. *noră-mii (-tii, -sii)*

nota bene (lat.) loc. vb. impersonală; abr. *N.B.*

Scanned with OKEN Scanner

numai că adv. + conjcț. subord. (doar că: *Mi-a spus numai că nu-l interesează meciul.*); **numai că** loc conjcț. coord. adversativă (dar: *Aș veni mai repede, numai că nu pot.*)

numai ce adv. + pron. (doar ce: *Mînâncă numai ce-i place.*); **numai ce** loc. adv. pop. (acum, brusc, deodată: *Tocmai vorbeam de el și numai ce a intrat pe ușă.*); **numai ce** loc. conjuncș. subord. pop. (imediat ce/ când: *Numai ce a intrat pe ușă, și a început să vorbească.*)

nursing (angl.) [pron. *nörsing*] s.n.; art. *nursingul*

O

oală-minune, oale-minune s.f.; g.-d. *oalei-minune/* acestei *oale-minune*

oarecare adj. pron. (*Are o oarecare influență.*); **oarecare** pron., formă înv./ pop. (*Vine oarecare și te întreabă de una, de alta.*); **oare care** adv. + pron. (*Oare care dintre ei știe asta?*)

oarecând adv. formă înv./ pop. (cândva: *O veni și el oarecând.*); **oare când** adv. + adv. (*Oare când va veni primăvara?*)

oarece adj. pron. formă înv./ pop. (*Vrea oarece lucruri de prin târg.*); **oarece** pron., formă înv./ pop. (*Cumpără oarece se nimerește.*); **oare ce** adv. + pron. (*Oare ce face acum?*)

oarecine pron., formă înv./ pop. (cineva: *Nu poate oarecine să vină aici.*); g.-d. *oarecui*; **oare cine** adv. + pron. (*Oare cine va râde?*)

oarecât adv. formă înv./ pop. (câtva: *Lucrează și el oarecât.*); **oare cât** adv. + adv. (*Oare cât te va costa asta?*)

oarecum adv. (cumva: *Se descurcă el oarecum.*); **oare cum** adv. + adv. (*Oare cum va fi vremea la mare?*)

obligațiune, -i (hârtie de valoare) s.f.; **obligație, obligații** (îndatorire) s.f

a obstrucționa vb.

a occidentaliza vb.

ocru adj. invar.

odată adv. (cândva, imediat, în sfârșit: *A fost odată ca niciodată. Vino odată la masă! Odată încheiată lucrarea, trebuie predată.*); **o dată** art. nehot. + s. f. (*Aceasta este o dată importantă pentru ea.*); **o dată ce** art. nehot. + s.f. + pron. (*Este o dată ce nu poate fi uitată.*); **odată ce** loc. conjcț. subord. (*Învață, odată ce ai ajuns aici!*); **o dată cu** art. nehot. + s. f. + prep. (*Este o dată cu adevărat importantă.*); **odată cu** loc. prep. (*Se culcă odată cu găinile.*); **odată și odată** *loc.* adv. (cândva: *Va veni odată și odată și vremea lui!*)

Odiseea (operă literară) s. propriu f.; g.-d. *Odiseei*; **Odiseu** s. propriu m.

off (angl.) s. n.; **off-line/ offline** (angl.) [pron. *oflaĭn*] loc. adv.

ole (hisp.) intej.; **ole, ole-uri** (hisp.) (dans) s.n.; art. *ole-ul, ole-urile*

ojă, oje s.f.; g.-d. *ojei/* acestei *oje*

O.K./ OK (angl.) [pron. *okeĭ*] adj. invar., adv.

oleoduct, -e s.n.

oliv (culoare) s.n.

om-sandvici/ om-sendviș, oameni-sandvici/ oameni-sendviș s.m.

one-man show (angl.) [pron. *ŭanmenșoŭ*] s.n.; art. *one-man show-ul, one-man show-urile*

ONG [cit. *oenge*] s.n.; pl. *ONG-uri*; art. *ONG-ul, ONG-urile*

Scanned with OKEN Scanner

ONU/ O.N.U. s. propriu n.

open (angl.) [pron. *opăn*] adj. invar.; **open, openuri** s.n.

optimal, -ă, -i, -e adj.

a optimiza vb.

opzecist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

oricare adj. pron. (*Conduce oricare maşină.*); **oricare** pron. (*Te strigă oricare dintre ei.*); **ori care** adv. + pron. (*Vii tu ori care dintre voi?*)

oricând adv. (*Poate sosi oricând.*); **ori când** adv. + adv. (*Pleci acum ori când va veni el?*)

oricât adv. (*Poate dura oricât această şedinţă.*); **ori cât** adv. + adv. (*Stă aici cât poate ori cât vrea.*)

oricine pron. (*Va învinge oricine.*); **ori cine** adv. + pron. (*Vii tu ori cine doreşte?*)

orice adj. pron. (*Cumpără orice maşină vrea.*); **orice** pron. (*va spune orice despre el.*); **ori ce** adv. + pron. (*Vii ori ce dintre faci?*)

Orient (zonă geografică) s. propriu n.; **Orientul Apropiat** s. propriu n.; **Orientul Mijlociu** s. propriu n.

Imperiul Otoman s. propriu n.

output (angl.) [pron. *aŭtput*] s.n.; pl. *outputuri*

outsider, -i (angl.) [pron. *aŭtsaĭdăr*] s.n.

OZN [cit. *ozene*] s.n.; art. *OZN-ul*; pl. *OZN-uri*; art. *OZN-urile*

P

pacemaker, -e (angl.) [pron. *peĭsmeĭcăr*] s.n.

a pachetiza vb.; **pachetizare, -i** s.f.; g.-d. *pachetizării*/ acestei *pachetizări*

pager, -e (angl.) [pron. *peĭger*] s.n.

paleoantropolog, -i, paleoantropoloagă, -e s.f.

a paletiza vb.; **paletizare, -i** s.f.; g.-d. *paletizării*/ acestei *paletizări*

paliag s.n.

pampers, pamperşi (angl.) [pron. *pempărs*] s.n.

panafrican, -ă, -i, -e (*pa-na-fri-can*/ *pan-a-fri-can*) adj.

panamerican, -ă, -i, -e (*pa-na-me-ri-can*/ *pan-a-me-ri-can*) adj.

panarab, -ă, -i, -e (*pa-na-rab*/ *pan-a-rab*) adj.

panda s.m.; pl. **panda**

Pandora (personaj mitologic) s. propriu f.; g.-d. *Pandorei*

paneuropean, -ă, -i, -e (*pa-ne-u-ro-pean*/ *pan-e-u-ro-pean*) adj.

a panica vb.; *panichează, panicând...*; **panicare, -i** s.f.; g.-d. *panicării*/ acestei *panicări*

panislamic, -ă, -i, -e (*pa-nis-la-mic*/ *pan-is-la-mic*) adj.

a panorama vb.; *panoramează, panoramăm, panoramând...*

paparazzo, paparazzi (it.) [pron. *paparaţo, paparaţi*] s.m.

paraclinic, -ă, -i, -e adj.

parai (argou) s.n.; pl. **paraii**

paramedic, -i s.m.

paranormal, -ă, -i, -e adj.; **paranormal** s.n.

parapantă, -e s.f.

Scanned with OKEN Scanner

parapsihologie s.f.; g.-d. *parapsihologiei/* acestei *parapsihologii*

parental, -ă, -i, -e adj.

parkinson (boală) s.n.

parodic, -ă, -i, -e adj.

a parola vb.

parpalac, -e (fam.) (pardesiu) s.n.

parteneriat, -e s.n.

participativ, -ă, -i, -e adj.

parti-pris (fr.) [pron. *partipri*] s. n.; art. *parti-pris-ul*; pl. *parti-pris-uri*

party (angl.) s.n.; art. *party-ul*; pl. *party-uri*

paşoptism (*pa-şop-tism/ paş-op-tism*) s.n.; **paşoptist, -ă, -i, -e** (*pa-şop-tist/ paş-op-tist*) s. şi adj. m. şi f.

paşte/ paşti (pâine sfinţită) s.f. pl.; art. *paştele, paştile*; **Paşte** (sărbătoare) s. propriu m.; pl. *Paşti* (*doi Paşti*, dar: pl. n. *Sfintele Paşti*); **la Paştele cailor** (niciodată) (fam.) loc. adv.

pate (pastă de ficat) s.n.; art. *pateul*; (sorturi) pl. *pateuri*; **pateu** (produs de patiserie) s.n.; pl. *pateuri*

paternal, -ă, -i, -e adj.; **paternalism** s.n

Pater noster (rugăciune) (lat.) s. propriu n.

a patetiza vb.; **patetism** s.n.

patinaj-viteză s.n.

patiser, -i s.m.

patronim, -e (*pa-tro-nim*) s.n.

părere de rău loc. s.f., g.-d. *părerii de rău/* acestei *păreri de rău*; pl. *păreri de rău*

păşcănean, -ă, -i, -e (referitor la Paşcani) adj.; **păşcănean, -i, păşcăneancă, -e** (locuitor) s.m. şi f.

până conjcţ. (*Fuge până nu mai poate.*), prep. (*Totul a fost bine până săptămâna trecută.*); **până ce** loc. conjcţ. (*Citeşte asta, până ce mă întorc!*); **până la** loc. prep. (*A plecat până la piaţă.*); **până să** loc. conjcţ. (*Până să vină şi el, am tot vorbit.*)

pedoclimatic, -ă, -i, -e adj.

pe acasă (tempo lent)/ **pe-acasă** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe acolo** (tempo lent)/ **pe-acolo** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe afară** (tempo lent)/ **pe-afară** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe aici** (tempo lent)/ **pe-aici** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe alocuri** (tempo lent)/ **pe-alocuri** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe aproape** (tempo lent)/ **pe-aproape** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe atât/ pe atâta** (tempo lent)/ **pe-atât/ pe-atâta** (tempo rapid) prep. + adv.; **pe atunci/ pe atuncea** (tempo lent)/ **pe-atunci/ pe-atuncea** (tempo rapid) prep. + adv.

pe de o parte (tempo lent)/ **pe de-o parte** (tempo rapid); **pe de altă parte** (tempo lent)/ **pe de-altă parte** (tempo rapid)

pedofil, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

pegas/ pegas (cal mitologic, specie de peşti) s.m.; pl. *pegaşi/ pegaşi*; **Pegas/ Pegas** (constelaţie) s. propriu m.

pe lângă prep. (*Mergea pe lângă tine.*); **pe lângă că** loc. conjcţ. subord. (*Pe lângă că a întârziat, mai este şi nervos.*)

pe măsură ce loc. conjcţ. subord. (*Pe măsură ce alerga, era tot mai obosit.*)

penalty (angl.)/ **penalti** s.n.; art. *penalty-ul/ penaltiul*; pl. *penalty-uri/ penaltiuri*

Pentagon (sediul Departamentului Apărării al SUA) s. propriu m.

penny (angl.) (monedă) s.m.; art. *penny-ul*; pl. *penny*; art. *penny-i*

pentru prep. (*Citeşte pentru tine.*); **pentru ca...să** loc. conjcţ. subord. (*Vorbeşte pentru ca şi el să audă asta.*); **pentru că** loc. conjcţ. subord. (*Nu a venit, pentru că nu a putut.*); **pentru ce** prep. + pron. (*Va răspunde pentru ce face.*)

penurie/ penurie s.f.; g.-d. *penuriei, penurieiI* acestei *penurii, penurii*

percuţionist, -i s.m.

perdant, -ă, -i, -e adj.

Scanned with OKEN Scanner

perestroika (rus) s.f.; g.-d. *perestroikăi/ perestroicii*

perfecţionist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

performant, -ă, -i, -e adj.

perfuzor, -e s.n.

periodic, -ă, -i,-e adj.; **periodic, -e** s.n.

permisiv, -ă, -i, -e (toleranţă) adj.; **permisivitate** s.f.; g.-d. *permisivităţii/* acestei *permisivităţi*;

a permite vb.; *permit, permiteţi, permiţând...*; **permitivitate** (concept în fizică) s.f.; g.-d. *permitivităţii/* acestei *permitivităţi*

per pedes loc. adv.

persiflant, -ă, -i, -e adj.

persona grata (lat.) loc. s.f.; pl. *personae gratae* (cit. *persone grate*);

persona non grata (lat.) loc. s.f.; pl. *personae non gratae* (cit. *persone non grate*)

peruchier, -ă, -i, -e s.m. şi f.

peso (hisp.) s.n.; art. *pesoul*; pl. *peso*

pesticid, -e s.n.

petrodolar, -i s.m.

petroşenean, -ă, -i, -e (referitor la Petroşani) adj.; **petroşenean, -i, petroşeneancă, -e** (locuitor) s.m. şi f.

PFL [cit. *pefele*] s.n.; art. *PFL-ul*

pickhammer (germ.) [pron. *picamăr*]/ **picamăr** s.n.; pl. *pickhammere/ picamere*

pick-up (angl.) [pron. *picap*] s.n.; art. *pick-upul*; pl. *pick-upuri*

a pietrifica vb.; **pietrificare**

pinacle (fr.) (joc de cărţi) [pron. *pinacl*] s.n.; art. *pinacle-ul*; pl. (partide) *pinacle-uri*

pince-nez (fr.) [pron. *pẽsne*] s.n.; art. *pince-nez-ul;* pl. *pince-nez-uri*

piranha (port.) [pron. *piranĭa*] s.m.; pl. *piranha*

a pirata vb.

piuneză (*piu-ne-ză*)/ **pioneză** (*pio-ne-ză*) s.f.; g.-d. *piunezei/ pionezei*

pizza (it.)/ **pizză** [pron. *piţa*] s.f.; art. *pizza*; g.-d. *pizzei/* acestei *pizze*; pl. *pizze*; **pizzerie, pizzerii** s.f.; art. *pizzeria, pizzeriile*; g.-d. *pizzeriei/* acxestei *pizzerii*

placebo s.n.; art. *placeboul*

planning (angl.) [pron. *plening*] s.n.; art. *pleningul*

plastician, -ă, -i,-e s.m. şi f.

play-back (angl.) [pron. *pleĭbec*] s.m.; art. *play-backul*; pl. *play-backuri*

playboy (angl.) [pron. *pleĭboĭ*] s.m.; art. playboy-ul; pl. *playboy*; art. *playboy-i*

player (angl.) [pron. *pleĭăr*] (*pla-yer*) s.n; pl. *playere*

pe plecate loc. adv.

plici interj.; **plici, -uri** s.n.

plotter, -e (angl.) [pron. *plotăr*] s.n.

a ploua vb.; *plouă, să plouă, plouând*

pluridisciplinar, -ă, -i, -e adj.

plurilingv, -ă, -i, -e adj.

pluripartid, -ă,-i, -e (cu/ din mai multe partide) adj.; **pluripartidism** s.n.; **pluripartit, -ă, -i,-e** (cu/ din mai multe părţi) adj.

în pofida loc. prep.

poftim interj.; **poftiţi** interj.

poimâine adv.; **poimâine-dimineaţă** adv.; **poimâine după-amiază** adv. + adv.; **poimâine după-masă** adv. + adv.; **poimâine-noapte** adv.; **poimâine-seară** adv.

pointer, -i (angl.) [pron. *pointăr*] s.m.

pojghiţă/ pojghiţă s.f.

polei, -uri s.n.

pole-position (angl.) [pron. *polpozişn*] s.f.

Scanned with OKEN Scanner

policalificare s.f.; g.-d. *policalificării*/ acestei *calificări*

pompieristic, -ă, -i, -e adj.

pop-corn (angl.) s.n.

pop-rock (angl.) s.n.

populism s.n.; **populist, -ă, -i, -e** adj.

porc-mistreț s.m.; pl. *porci-mistreți*

portbebe, -uri s.n.; art. *portbebeul*

porte-bonheur (fr.) [pron. *portbonör*] s.n., art. *port-bonheurul*; pl. *port-bonheururi*

portfard, -uri s.n.

porno adj. invar.

portret-robot s.n.; pl. *portrete-robot*

portschi, -uri s.n.

posesie (deținere) s.f.; pl. *posesii*

a porționa vb.

postcomunism s.n.; **postcomunist, -ă, -i, -e** adj.

postelectoral, -ă, -i, -e adj.

poster (angl.) s.n.; pl. *postere*

postgaranție s.f.; art. *postgaranția*; g.-d. *postgaranției*/ acestei *postgaranții*

postmeridian, -ă, -i, -e adj.; abr. *p. m.*; **post meridiem** (lat.) loc. adv.; abr. *p. m.*

postmodernism s.n.; **postmodernist, -ă, -i, -e** adj.

post-mortem (lat) loc. adv.

postpașoptist, -ă, -i,-e adj.

post-scriptum (lat.) s.n.: abr. *P.S.*; **post-post-scriptum** s.n.; abr. *P.P:S.*

postrevoluționar, -ă, -i, -e adj.

postsincron s.n.

posttotalitar, -ă, -i, -e adj.

posttraumatic, -ă, -i, -e adj.

postverbal, -ă, -i, -e adj.; *postverbal, -e* s.n.

pe potriva, pe potrivă- loc. prep.

potrivit, -ă, -i, -e adj. (care se potrivește: *Și-a cumpărat haina potrivită/ hainele potrivite.*); **potrivit** adv. (așa și așa, aproximativ: *La mare a fost potrivit de frumos.*); **potrivit** prep. (conform: *Potrivit părerii ei, ar fi trebuit să plecăm.*); **potrivit** s.n. (*Îi ia mult timp potrivitul hainelor în dulap.*)

potroacă adv.(*Supa era sărată potroacă/ potroacă de sărată.*)

pound, -i (angl.) [pron. *paŭnd*] s.m.

pozeur, -i (fr.) [pron. *pozör*] s.m.

poziție-cheie, poziții-cheie s.f.; g.-d. *poziției-cheie*/ acestei *poziții-cheie*

Prâslea-cel-Voinic s. propriu m.; g.-d. *lui Prâslea-cel-Voinic*

Preacurata s. propriu f.; g.-d. *Preacuratei*

Preafericitul s. propriu m.

din/ în/ prin preajma, din/ în/ prin preajmă- loc. prep. (*prin preajma lui, prin preajmă-i*); **din/ în/ prin preajmă** loc. adv. (*Stătea prin preajmă.*)

în prealabil loc. adv.

a preambala vb.

precaut/ precaut, -ă, -i, -e adj.

precomandă, -i s.f.; *precomenzii*/ acestei *precomenzi*

precontract, -e s.n.

precum adv. cu rol prep. (*Învață la fel de bine precum el.*); **precum** conjcț. (*Cântă precum a mai cântat.*); **precum că** loc. conjcț. subord. (*A reieșit precum că nu este vinovat.*); **precum și** loc. conjcț. coord. cop. (*La întrunire au participat Ion, Petre, Gheorghe, precum și alți invitați.*)

prefixal, -ă, -i,-e adj.

pregeneric, -e s.n.

preinfarct, -e s.n.

mai prejos adv.

Scanned with OKEN Scanner

premergător, -ă,-i,-e adj.; **premergător, premergătoare** s.n.

premodern, -ă, -i, -e adj.

prenadez s.n.

a prescrie (*pres-cri-e/ pre-scri-e*) vb.; *prescriu, prescrii, prescriem, să prescrii, prescriind...*

prerie, prerii s.f.

a preselecta vb.; **preselectare, -i** s.f.; g.-d. *preselectării/* acestei *preselectări*; **preselecție, preselecții** s.f.; art. *preselecției/* acestei *preselecții*

prespălare, -i s.f.; g.-d. *prespălării/* acestei *prespălări*

a se preta vb.; **pretabil, -ă, -i, -e** adj.

preuniversitar, -ă, -i, -e adj.

a prevala (a predomina) vb.; **a se prevala** (a se folosi de...) vb.

a prevedea vb.; *prevăd, prevedem, prevedeți, prevăzând...*; **prevedere, -i** s.f.; **prevederii/** acestei *prevederi*

previzibil, -ă, -i, -e adj.; **previzibilitate, -i** s.f.; g.-d. *previzibilității/* acestei *previzibilități*

a prezice vb.; *prezicem, prezici, prezicți*, imperativ: *Prezi! Nu prezice!*

prezidențiabil, -ă, -i, -e adj.

primă-doamnă s.f.; art. *prima-doamnă*, g.-d. *primei-doamne*

prim ajutor (ajutor medical imediat) adj. + s.n.

prim-balerin s.m.; art. *prim-balerinul*; g.-d. *prim-balerinului/* acestui *prim-balerin*; pl. *prim-balerini*; art. *prim-balerinii*; **prim-balerină** s.f.; art. *prim-balerina*; g.-d. *prim-balerinei/* acestei *prim-balerine*; pl. *prim-balerine*; art. *prim-balerinele*

prim-ministru s.m.; art. *prim-ministrul*; g.-d. *prim-ministrului/* acestui *prim-ministru*; pl. *prim-miniștri*; art. *prim-miniștrii*

prim-plan s.m.; art. *prim-planul*; g.-d. *prim-planului/* acestui *prim-plan*; pl. *prim-planuri*; art. *prim-planurile*

prim-pretor s.m.; art. *prim-pretorul*; g.-d. *prim-pretorului/* acestui *prim-pretor*; pl. *prim-pretori*; art. *prim-pretorii*

prim-procuror s.m.; art. *prim-procurorul*; g.-d. *prim-procurorului/* acestui *prim-procuror*; pl. *prim-procurori*; art. *prim-procurorii*

prim-secretar s.m.; art. *prim-secretarul*; g.-d. *prim-secretarului/* acestui *prim-secretar*; pl. *prim-secretari*; art. *prim-secretarii*

prim-solist s.m.; art. *prim-solistul*; g.-d. *prim-solistului/* acestui *prim-solist*; pl. *prim-soliști*; art. *prim-soliștii*

prime-time (angl.) [pron. *primtaĭm*] s.n.

de prim rang loc. adj.

primprejur (*Se plimba primprejur.*) adv.; **primprejurul, primprejuru-** (*Se plimba primprejurul casei/ primprejuru-i.*) prep.

prim-viceprim-ministru s.m.; art. *prim-viceprim-ministrul*; g.-d. *prim-viceprim-ministrului*; pl. *prim-viceprim-ministri*; art. *prim-viceprim-ministrii*

print, -uri s.n.; **a printa** vb.

în/ fără pripă loc.adv.

privat, -ă, -i, -e adj.

proamerican, -ă, -i, -e adj.

proastă-creștere s.f.; art. *proasta-creștere*; g.-d. *proastei-creșteri/* acestei *proaste-creșteri*

probabil adv.

probabilistic, -ă, -i,-e adj.

probațiune, -i s.f.; g.-d. *probațiunii/* acestei *probațiuni*

a problematiza vb.; **problematizare, -i** s.f.; *problematizării/* acestei *problematizări*

Scanned with OKEN Scanner

a procesa vb.; **procesare, -i** s.f.; g.-d. *procesării/* acestei *procesări*

procesor, procesoare s.n.

pro domo/ pro domo sua (lat.) loc. adj., loc. adv.

profesor/ profesor, -i s.m.; abr. *prof.*

pro forma loc. adj., loc. adv.

prognostic/ prognostic, -uri (prognoză medicală) (*prog-nos-tic/ pro-gnos-tic*) s.n.; **pronostic, -uri** (previziune) s.n.

program-pilot, programe-pilot s.n.

promoțional, -ă, -i, -e adj.

promovabilitate s.f.; g.-d. *promovabilității/* acestei *promovabilități*

prompter, -e (*promp-ter*) s.n.

pronunțabil, -ă, -i, -e adj.

proroc, -i s.m.; **a proroci** vb.

a proscrie (*pros-cri-e/ pro-scri-e*) vb.; **proscris, -i** (*pros-cris/ pro-scris*) s.m.

prospectiv, -ă, -i, -e adj.

prospecție, prospecții (cercetare economică) s.f.; g.-d. *prospecției/* acestei *prospecții*; **prospecțiune, -i** (cercetare geologică) s.f.; g.-d. *prospecțiunii/* acestei *prospecțiuni*

prost-crescut, -ă, -i, -e adj.

protector, protectori, protectoare, protectoare adj.; **protector/ protector, -i** s.m.

a proteja vb.; *protejează, protejăm, protejând...*; **protejare, -i** s.f.; g.-d. *protejării/* acestei *protejări*

a proteza vb.; **protezare, -i** s.f.; g.-d. *protezării/* acestei *protezări*

protocronist, -ă, -i, -e adj.; **protocronism** s.n.

provider, -i (angl.) [pron. *provaĭdăr*] s.m.

psihosomatic, -ă, -i, -e adj.

psihoterapeut, -ă, -i, -e s.m. şi f.

pub, puburi (angl.) [pron. *pab*] s.n.

puber/ puber, -ă, -i, -e s şi adj. m. şi f.

pucist, -i s.m.

punk (angl.) [pron. *panc*] adj. invar.; **punkist, -ă, -i, -e** s.m. şi f.

puzzle (angl.) [pron. *pazăl*] s.n.; art. *puzzle-ul*; pl. *puzzle-uri*

Q

Qatar s. propriu. m.; **qatarian, -ă, -i, -e** adj.

quaker, -i (angl.) [pron. *cŭeĭcăr*] s.m.

quiproquo (*cviprocvo*) s.n.; *quiproquoul*; pl. *quiproquouri*

R

a rabata/ a rabate vb.; *rabatează/ rabate*; **rabatabi, -ă, -i, -e** adj.

racket, racheți (*ra-cket*) s.m.

a racola vb.; **racolare, -i** s.f.; g.-d. *racolării/* acestei *racolări*

radiocasetofon, radiocasetofoane s.n.

radioemisie, radioemisii (producere de unde electromagnetice) s.f.; g.-d. *radioemisiei/* acestei *radioemisii*

Scanned with OKEN Scanner

radioemisiune, -i (emisiune radiofonică) s.f.; g.-d. *radioemisiunii*/ acestei *radioemisiuni*

radiofonist, -ă, -i, -e adj.

Ramadan (sărbătoare musulmană) s. propriu n.

ranger, -i (angl.) [pron. *reĭngăr*] s.m.

rap (angl.) [pron. *rep*] s.n.; art. *rapul*; **rapper, -i** (angl.) [pron. *repăr*] s.m.

raptus (tulburare mintală) s.n.

raşchetator, -i, raşchetatoare, -e s.m. şi f.

rating, -uri (angl.) [pron. *reĭting*] s.n.

ravioli (it.) s.m. pl.

Răsărit (zonă geografică) s. propriu n.

rău-platnic, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

Primul/ al Doilea Război Mondial s. propriu n.

Războiul celor Două Roze s. propriu n.; **Războiul de Independenţă** s. propriu n.; **Războiul de Secesiune** s. propriu n.; **Războiul de 30 de Ani** s. propriu n.

a reacorda (a da din nou) vb.; *reacord, reacorzi, reacordă...*; **a reacorda** (a regla din nou) vb.; *reacordez, reacordezi, reacordează...*

reagravare, -i s.f.; g.-d. *reagravării*/ acestei *reagravari*

a reamenaja vb.; *reamenajează, reamenajaţi, reamenajăm, să reamenajeze, reamenajând...*

a reatribui vb.; *reatribui, reatribui, reatribuie, să reatribuie, reatribuind...*

recognoscibil, -ă, -i, -e adj.

reconversie, reconversii (schimbare profesională) s.f.; g.-d. *reconversiei*/ acestei *reconversii*; **reconversiune, -i** (schimbare economică, tehnică) s.f.; g.-d. *reconversiunii*/ acestei *reconversiuni*

recorder, -e (angl.) [pron. *ricordăr*] s.n.

a recorela vb.; **recorelare, -i** s.f.; g.-d. *recorelării*/ acestei *recorelări*

reducţionism (metodă de cunoaştere) s.n.

reeligibil, -ă, -i, -e adj.; **reeligibilitate, -i** s.f.; g.-d. *reeligibilităţii*/ acestei *reeligibilităţi*

reinserţie, reinserţii s.f.; g.-d. *reinserţiei*/ acestei *reinserţii*

a reinvesti (a plasa din nou capital) vb.; **reinvestiţie, reinvestiţii** s.f.; g.-d. *reinvestiţiei*/ acestei *reinvestiţii*

a relaţiona vb.; **relaţional, -ă, -i, -e** adj.

a reînvesti (a reacorda cuiva un drept) vb.; g.-d. *reînvestirii*/ acestei *reînvestiri*

a reînvia vb.; *reînvii*/ *reînviez, reînvii*/ *reînviezi, reînvie*/ *reînviază, să reînvie*/ *să reînvieze, reînviind...*

a releva (a evidenţia) vb.; **relevabil, -ă, -i, -e** adj.; **a revela** (a dezvălui, a developa) vb.

remaieză, -e [pron. *remaiöză*] s.f.

remarke, remarke-uri (angl.) [pron. *rimeĭc*] s.n.; art. *remarke-ul, remarke-urile*

remember (angl.) [pron. *rimembăr*] s.n.; art. *rememberul*

remixare, -i s.f.; g.-d. *remixării*/ acestei *remixări*

a renegocia vb.; *renegociez, renegociezi, renegociază, să renegocieze, renegociind...*; **renegociere, -i** s. f.; g.-d. *renegocierii*/ acestei *renegocieri*

a rentabiliza vb.; **rentabilizare, -i** s.f.; g.-d. *rentaabilizării*/ acestei *rentabilizări*

a reorienta vb.; **reorientare, -i** s.f.; g.-d. *reorientării*/ acestei *reorientări*

reparator, -ă, -i, -e adj.; **reparator, -i** s.m.

a repertoria vb.; *repertoriază, repertoriem, repertoriind...*; **repertorial, -ă, -i, -e** adj.

replay (angl.) [pron. *ripleĭ*] s.n.; art. *replay-ul*

Scanned with OKEN Scanner

reportofon, reportofoane s.n.

reprezentabil, -ă, -i, -e adj.

reproductiv, -ă, -i, -e adj.

a rescrie (*res-cri-e/ re-scri-e*) vb.; *rescriu, rescrii, rescriem, rescrieți, să rescriem, să rescrieți, rescriind...*

a reseta vb.

respiro s.n.; art. *respiroul*

a responsabiliza vb.

restitutio in integrum (lat.) [pron. *restituțio in integrum*] loc. s.f.

a restrânge vb. (*res-trân-ge/ re-strân-ge*) vb.

a restructura (*res-truc-tu-ra/ re-struc-tu-ra*) vb.

a reşapa vb.

retard adj. invar.; **retard** s.n.; **retardat, -ă, -i, -e** adj.

a retranscrie vb.; *retranscrii, retranscriem, retranscrieți, retranscriind...*

a retransmite (*re-tran-smi-te/ re-trans-mi-te*) vb.

retro adj. invar.

retroproiector, retroproiectoare s.n.

retrospectiv, -ă, -i, -e (*re-tros-pec-tiv/ re-tro-spec-tiv*) adj.

a returna (a turna din nou o formă, un lichid) vb.; *retoarnă...*; **a returna** (a trimite înapoi, a turna un film) vb.; *returnează*

a se revanşa vb.; *se revanşează, ne revanşăm, revanşându-se...*

a reveni (a veni din nou) vb.; *revin, revii, revenim, să revină, revino, revenind...*; **a se reveni** (a deveni umed) vb.; *se revenește, se revenea, să se revenească...*

rezidențiat s.n.

reziliabil, -ă, -i, -e adj.

rezultant, -ă, -i, -e adj.

rinocerizare s.f.; g.-d. *rinocerizării/* acestei *rinocerizări*

rinofaringită, -e s.n., g.-d. *rinofaringitei/* acestei *rinofaringite*

Riviera (regiune) s. propriu f.; g.-d. *Rivierei*

roaming (angl.) [pron. *răuming*] s.n.

a robotiza vb.; **robotizare, -i** s.f.; g.-d. *robotizării/* acestei *robotizări*

rock-and-roll/ rock´n-roll (angl.) [pron. *rocănrol*] s.n.; art. *rock-and-rollul/ rock´n-rollul*; pl. *rock-and-rolluri/ rock´n-rolluri*

rocker, -i (angl.) [pron. *rocăr*] s.m.

rodeo s.n.; art. *rodeoul*

roller, -i (angl.) [pron. *rolăr*] s.m.

rom/ romm, -i, -ă, -e (persoană) s. şi adj. m. şi f.

romano-catolic, -ă, -i, -e adj.

röntgen (aparat) (germ.) [pron. *röntghen*] s.n.

room-service (angl.) [pron. *rumservis*] s.n.; art. *room-service-ul*

rosbif/ (angl.) ***roast beef*** [pron. *răůstbif*] s.n.; pl. *rosbifuri/ roast beefuri*

rovinietă, -e s. f.

rugbi/ (angl.) ***rugby*** [pron. *ragbi*] s. n.; art. *rugbiul, rugby-ul*

Scanned with OKEN Scanner

S

sabat -uri s.n.; **sabatic, -ă, -i, -e** adj.

a sacraliza vb.; **sacralitate** s.f.

sake s.n.; art. *sake-ul*

salată de boeuf, salate de boeuf [pron. *...böf*] s.f.; g.-d. *salatei de boeuf*

salată de fructe s.f. + prep. + s.n.

salsa, -e s.f.; g.-d. *salsei*

a salubriza vb.; **salubrizare, -i** s.f.; g.-d. *salubrizării*/ acestei *salubrizări*

salvamar, -i (persoană) s.m.; **salvamar** (serviciu) s.n.

salvamont s.n.; **salvamontist, -i** s.m.

sandvici/ sendviş s.n.; pl. **sandviciuri, sendvişuri**

San Marino s. propriu n.; **sanmarinez, -ă, -i, -e** s. şi adj. m. şi f.

sanda, sandale s.f.

saporific, -ă, -i, -e (care dă gust) adj.

satanist, -ă, -i, -e adj.

satiră/ satiră, -e s.f.

saudit, -ă, -i, -e (referitor la Arabia Saudită) s. şi adj. m. şi f.

sânge-rece (calm) s.n. (dar: *sângele lui rece*); **sânge rece** s.n. + adj.

sânnicolean, -ă, -i, -e (referitor la Sânnicolaul Mare) adj.; **sânnicolean, -ă, sânnicoleancă, -e** (locuitor) s.m. şi f.

a scana vb.; **scanare, -i** s.f.; g.-d. *scanării*/ acestei *scanări*

science-fiction (angl.) [pron. *saiăns ficşăn*] s.n.; abr. *S.F.* [cit. *sefe*]

scrabble (angl.) [pron. *screbăl*] s.n.; art. *scrabble-ul*; pl. *scrabble-uri*

scratch (angl.) [pron. *screč*] s.n.; art. *scratch-ul*; pl. (partide, jocuri) *scratch-uri*

second-hand (angl.) [pron. *secăndhend*] adj. invar.

secretos, -ă, -i, -e adj.; **a secretiza** vb.; **secretizare, -i** s.f.; g.-d. *secretizării*/ acestei *secretizări*; **secretomanie** s.f.: g.-d. *secretomaniei*/ acestei *secretomanii*

secundariat s.n.

securitate s.f.; g.-d. *securității*/ acestei *securități*; **Securitate** s. propriu f.; **securist, -ă, -i, -e** s.m. şi f.; **securistic, -ă, -i, -e** adj.

secvențial, -ă, -i, -e adj.

segmental, -ă, -i, -e (aparţinând unui segment) adj.

self-made-man, -i (angl.) [pron. *selfmeĭdmen*] s.m.

self-service (angl.) [pron. *selfservis*] s.n.; art. *self-service-ul*; pl. *self-service-uri*

sem, -e s.n.

a semaforiza vb.; **semaforizare, -i** s.f.; g.-d. *semaforizării*/ acestei *semaforizări*

semianalfabet, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

semicentral, -ă, -i, -e adj.

semicomandat, -ă, -i, -e adj.

semidoctism s.n.

seminar, seminarii s.n.; **seminarial, -ă, -i, -e** adj.

semiotic, -ă, -i, -e adj.

semipreparat, -e s.n.

semipreţios, -i, semipreţioasă, -e adj.

semisimfonic, -ă, -i, -e adj.

semivocalic, -ă, -i, -e adj.

Scanned with OKEN Scanner

semnificant, -i s.m.; **semnificat, -e** s.n.

senat, -e (corp legiuitor, organ de conducere) s.n.; *Senat* (camera superioară a Parlamentului) s. propriu n.

a se seniliza vb.

senzor, -i s.m.

seralist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

seropozitiv, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

server, -e s.n.

servodirecție, servodirecții s.f.; g.-d. *servodirecției/* acestei *servodirecții*

Sfânta Fecioară s. propriu f.; g.-d. *Sfintei Fecioare*; **Sfânta Scriptură** s. propriu f.; g.-d. *Sfintei Scripturi*; **Sfânta Treime** s. propriu f.; g.-d. *Sfintei Treimi*; **Sfântul Duh** s. propriu n.; **Sfântul Mormânt** s. propriu n.; **Sfântul Scaun** s. propriu n.

shakespearian, -ă, -i, -e [pron. *şecspirian*] adj.

shetland (angl.) [pron. *şetlănd*] s. n.; **Insulele Shetland** s. propriu

shimmy [pron. *şimi*] s.n.

shocking (angl.) [pron. *şoching*] adj. invar.

shop, -uri (angl.) [pron. *şop*] s.n.; **shopping** [pron. *şoping*] s.n.; **shopping center** [pron. *şoping sentăr*] s.n.

shortening (angl.) [pron. *şortning*] s.n.

show, -uri (angl.) [pron. *şoŭ*] s.n.

showbiz (angl.) [pron. *şoŭbiz*] s.n.; art. *showbizul*

showroom, -uri (angl.) [pron. *şoŭrum*] s.n.; art. *showroomul*

sictir (arg., fam.) interj.; **sictir** (arg., fam.) s.n.; **a sictiri** vb.

SIDA s.f.

siemens, siemenşi (unitate de măsură) (germ.) [pron. *zimăns*] s. m.; **Siemens** (nume de persoană) s. propriu

sierraleonez, -ă, -i, -e (referitor la Sierra Leone) s. şi adj. m. şi f.

simeză, -e s.f.

simpozion, simpozioane s.n.

sine die (lat) loc. adj., loc. adv.

sinele s.n. art.

sinestezie, sinestezii (*si-nes-te-zi-e/ sin-es-te-zi-e*) s.f.; g.-d. *sinesteziei/* acestei *sinestezii*

single (angl.) [pron. *singăl*] adj. invar.; **single** s.n.; art. *single-ul*; pl. *single-uri*

singulare tantum (lat.) loc. adj.; pl. *singularia tantum*

sinopsis, -uri s.n.

sisific, -ă, -i, -e adj.

sit, -uri (loc, peisaj) s.n.; **site, site-uri** (angl.) [pron. *saĭt*] sn.; art. *site-ul*

skate, skate-uri (angl.) [pron. *scheĭt*] s.n.; art. *skate-ul*; **skateboard, -uri** (angl.) [pron. *scheĭtbord*] s.n.; art. *skateboardul*; **skating** (angl.) [pron. *scheĭting*] s.n.; art. *skatingul*

skinhead (angl.) [pron. *schinhed*] s.m.; pl. *skinhead*

slash, slash-uri (angl.) [pron. *sleş*] s.n.; art. *slash-ul*

smeş/ (angl.) **smash** [pron. *smeş*] s.n.; art. *smeşul/ smash-ul*; pl. *smeşuri/ smash-uri*

snack, -uri (angl.) [pron. *snec*] s.n.; **snack-bar, snack-baruri** s.n.

soacră-mare, soacre-mari s.f.; g.-d. *soacrei-mari*; **soacră-mea (-ta, -sa)** s.f. + adj. pron.; g.-d. *soacră-mii* (*-tii, -sii*)

soccer (angl.) [pron. *socăr*] s.n., art. *soccerul*

sociocultural, -ă, -i, -e adj.

sociolingvistic, -ă, -i, -e adj.

sociologizant, -ă, -i, -e adj.

Scanned with OKEN Scanner

soft[1] (fire de bumbac) s.n.; **soft**[2], **-uri** (software) s.n.; **software** (angl.) [pron. *softŭer*] s.n.

solar, -ă, -i, -e adj.; **solar, -e** s.n.

solo adj. invar.; **solo, -uri** s.n.

song, -uri (angl.) s.n.

soră-mea (-ta, -sa) s.f. + adj. pron.; g.-d. *soră-mii* (*-tii, -sii*)

soră-şefă, surori-şefe s.f.; g.-d. *sorei-şefe*/ acestei *sore-şefe*

SOS [cit. *esoes*] s.n.; art. *SOS-ul*; pl. *SOS-uri*

soul (angl.) [pron. *săŭl*] adj. invar.

sound blaster (angl.) [pron. *săŭnd blastăr*] s.n.; pl. *sound blastere*

a spaţializa vb.; **spaţialitate** s. f.; **spaţializare, -i** s.f.

Speaker (preşedintele Camerei Comunelor) (angl.) [pron. *spicăr*] s. propriu m.; **spicher, -i, spicheriţă, -e** (prezentator) s.m. şi f.

spleen (angl.) [pron. *splin*] s.n.; art. *spleenul*

sponsor, -i s.m.; **a sponsoriza** vb.; **sponsorizare, -i** s.f.; g.-d. *sponsorizării*/ acestei *sponsorizări*

sportsmen, -i s.m.

stabilopod, -i s.m.

stabor, -uri s.n.

staff, -uri (angl.) s.n.

stafilococic, -ă, -i, -e adj.

stagiatură, -i s.f.; g.-d. *stagiaturii*/ acestei *stagiaturi*

stalinist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

standby/ **stand-by** (angl.) [pron. *stendbaĭ*] adj. invar.

standing (angl.) [pron. *stending*] s.n.; art. *standingul*

stereotipism s.n.

steward, -i (angl.) [pron. *stĭuard*] s.m.; **stewardesă, -e** (angl.) [pron. *stĭuardesă*] s.f.

sticks, -uri (angl.) (stick-suri) s.n.

stigmatizant, -ă, -i, -e adj.

stimulativ, -ă, -i, -e adj.

stimulator, stimulatori, stimulatoare, stimulatoare adj. m. şi f.; **stimulator, -i** (substanţă) s.m.; **stimulator, stimulatoare** (aparat) s.n.

story (angl.) s.n.; art. *story*-ul; pl. *story-uri*

stras/ **ştras, -uri** s.n.

stres, -uri s.n.; **a stresa** vb.; **stresant, -ă, -i, -e** adj.

stripper, -i (angl.) [pron. *stripăr*] s.m.

striptease (angl.) [pron. *stritiz*] s.n.; art. **striptease-ul**

subcultură, -i s.f.; g.-d. *subculturii*/ acestei *subculturi*

a subdimensiona vb.

subecuatorial, -ă, -i, -e adj.

a subevalua (*su-be-va-lu-a*/ *sub-e-va-lu-a*) vb.; **subevaluare, -i** s.f.; g.-d. *subevaluării*/ acestei *subevaluări*

subiect, -e (temă, parte de propoziţie) (*su-biect*) s.n.; **subiect, -i** (persoană) s.m.

subinginer, -ă, -i, -e (*su-bin-gi-ner*/ *sub-in-gi-ner*) s.m.

submediocru, -ă, -i, -e adj.

subsidiaritate s.f.; g.-d. *subsidiarităţii*/ acestei *subsidiarităţi*

subuman, -ă, -i, -e (*su-bu-man*/ *sub-u-man*) adj.

sufixoid, -e s.n.

sui-generis (lat.) adj. invar.

summit, -uri (angl.) [pron. *samit*] s.n.

summum (gradul cel mai înalt) (lat., s.n.)

super adj. invar.; adv.

superman, supermeni s.m.

Scanned with OKEN Scanner

superstar, -uri s.n.

supervedetă, -e s.f.

supervizor, -i s.m.

supra (lat.) adv.

supradotat, -ă, -i, -e adj.

supradoză, -e s.f.

supraputere, -i s.f.; g.-d. *supraputerii*/ acestei *supraputeri*

suprerenal, -ă, -i, -e adj.

a surclasa vb.

surf (angl.) [pron. *sărf*] s.n.; art. *surful*; **surfing** [pron. *sărfing*] s.n.

suscitat, -ă, -i, -e (provocat) adj.; **sus-citat, -ă, -i, -e** (citat mai sus) adj.

Ş

şaisprezece (*şais-pre-ze-ce*/ *şai-spre-ze-ce*) num.; *16*/ *XVI*; *al şaisprezecelea, al XVI-lea*; *al 16-lea*; *a şaisprezecea, a XVI-a, a 16-a* num. m. şi f.; **şaisprezecime, -i** s.f.; g.-d. *şaisprezecimii*/ acestei *şaisprezecimi*

şaizeci num.; *60*/ *LX*; *al şaizecilea, al LX-lea, al 60-lea*; *a şaizecea, a LX-a, a 60-a* num. m. şi. f.

şapte num.; *7*/ *VII*; *al şaptelea, al VII-lea, al 7-lea*; *a şaptea, a VII-a, a 7-a* num. m. şi f.

şaptesprezece num.; *XVII*/ *17*; *al şaptesprezecelea, al XVII-lea, al 17-lea*; *a şaptesprezecea, a XVII-a, a 17-a* num. m. şi f.

şapte sute num.; *700*/ *DCC*

şaptezeci num.; *70*/ *LXX*; *al şaptezecilea, al LXX-lea, al 70-lea*; *a şaptezecea, a LXX-a, a 70-a* num. m. şi f.

şpilhozen, -i/ **şpilhozen, -e** s.m./ s.n.

T

TAB s.n.; pl. *TAB-uri*

tabloid, -e s.n.

tabula rasa (lat.) s.f.

tadjic, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

taică-meu (-tău, -său) (pop.) s.m. + adj. pron.; *taică-miu* (*-tu, -su*) (pop.) s.m. + adj. pron.

tale quale (lat.) [pron. *tale cvale*] loc. adv.

taliban, -i s.m.

talk-show (angl.) [pron. *tokşou*] s.n.; art. *talk-show-ul*; pl. *talk-show-uri*

tantrism s.n.

taoism/ daoism s.n.

Tartufe/ Tartuffe (personaj) [pron. *tartüf*] s. propriu m.

a tasta vb.; **tastă, -e** s.f.; **tastatură, -i** s.f.; g.-d. *tastaturii*/ acestei *tastaturi*

tată (părinte) s.m.; art. *tata* (părintele propriu)/ *tatăl* (+ atribut: *tatăl meu*/ *al colegului*...); g.-d. *tatei*/ *tatălui*; pl. *taţi*

Tatăl (Dumnezeu) s. propriu m.; art. *Tatăl*; g.-d. *Tatălui*

Tatăl nostru (rugăciune) s. propriu n.

taximetrist, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

Scanned with OKEN Scanner

tărcat, -ă, -i, -e adj.

Târgu-Mureş s. propriu n.; **târgumureşean, -ă, -i, -e** (referitor la Târgu-Mureş) adj.; **târgumureşean, -i, târgumureşeancă, -e** (locuitor) s.m. şi f.

târnăvean, -ă, -i, -e (referitor la Târnave) adj.; **târnăvean, -i, târnăveancă, -e** s.m. şi f.

TBC [cit. *tebece*] s.n.; art. *TBC-ul*; **tebecist, -ă, -i, -e** adj.

teatralitate s.f.; g.-d. *teatralității*/ acestei *teatralități*

Te Deum (imn religios) s. propriu n.

tehnicist, -ă, -i, -e adj.

tehno adj. invar.

a tehnologiza vb.

teleast, -i s.m.

telecabină, -e s.f.

telechinezie, -i s.f.

teleconferință, -e s.f.

teledivertisment, -e s.n.

telescaun, -e (*te-les-ca-un*/ *te-la-sca-un*) s.n.

teleshoping (angl.) [pron. *teleşoping*] s.n.; art. *teleshopingul*

teletext s.n.

terapeut, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi. f.

tenismen, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

tercot s.n.; (sorturi) pl. *tercoturi*

termosensibil, -ă, -i, -e adj.

terțio adv.

test-grilă, teste-grilă s.n.

tête-à-tête (fr.) [pron. *tetatet*] s.n.; art. *Tête-à-tête-ul*; pl. *tête-à-tête-uri*

tetieră, -e s.f.

tetra adj. invar.; s.f.

tie-break (angl.) [pron. *taĭbrec*] s.n.; art. *tie-breakul*; pl. *tie-breakuri*

tipizate s.n.

tiramisù (it.) s.n.; pl. *tiramisù*

titanism s.n.

titraj s.n.

titularizare, -i s.f.; g.-d. *titularizării*/ acestei *titularizări*

tokiot, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.

Toma s. propriu m.; g.-d. *lui Toma* (dar: *Duminca Tomei*)

tomahawk, -uri (angl.) [pron. *tomăhoc*] s.n.; art. *tomahawkul*

tonă-deadweight, tone-deadweight (angl.) [pron. *...dedŭeĭt*] s.f.; abr. *tdw*

top-model, -e s.n.

topos, -uri s.n.

torționar, -i s.n.

tracasant, -ă, -i, -e adj.

traco-dac, -ă, -i, -e s. şi adj. m. şi f.; **traco-getic, -ă, -i, -e** adj.

trade-center (angl.) [pron. *treĭdsentăr*] s.n.; art. *trade-centerul*

training (angl.) [pron. *treĭning*] s.n.; art. *trainingul*

transamazonian, -ă, -i, -e (*tran-sa-ma-zo-ni-an*/ *trans-a-ma-zo-ni-an*) adj.

transarabic, -ă, -i, -e (*tran-sa-ra-bic*/ *trans-a-ra-bic*) adj.

transcripție, transcripții (faptul de a transcrie, transpunere) s.f.; g.-d. *transcripției*/ acestei *transcripții*; **transcripțiune, -i** (act juridic) s.f.; g.-d. *transcripțiunii*/ acestei *transcripțiuni*

transeuropean, -ă, -i, -e (*tran-se-u-ro-pean*/ *trans-e-u-ro-pean*) adj.

transfăgărășean (*tran-sfă-gă-ră-şean*/ *trans-fă-gă-ră-şean*) s.n.

a translata (*tran-sla-ta*/ *trans-la-ta*) vb.

transnațional, -ă, -i, -e (*tran-sna-ți-o-nal*/ *trans-na-ți-o-nal*) adj.

Scanned with OKEN Scanner

transsexual, -ă, -i, -e (*trans-se-xu-al*) s. şi adj. m. şi f.

traumatizant, -ă, -i, -e (*trau-ma-ti-zant*) adj.

travesti, -uri s.n.

travestit, -i s.m.

treisprezece (*treis-pre-ze-ce/ treis-pre-ze-ce*) num.; *13/ XIII*; *al treisprezecelea, al XIII-lea, al 13-lea*; *atreisprezecea, a XIII-a, a 13-a*

trenant, -ă, -i, -e adj.

trend, -uri s.n.

triplet, -e (al treilea, multiplu/ mulţime de trei) s.n.; **triplet, -i** (grup de trei) s.m.

Tripoli s. propriu n.

trivaccin, -uri s.n.

T-shirt, T-shirturi (angl.) [pron. *tişărt*] s.n.

turcolog, -i s.m.

Turkestan (ţară) s. propriu n.

turnean, -ă, -i, -e (referitor la Turnu Măgurele) adj.; **turnean, -i, turneancă, -e** (locuitor) s.m. şi f.

TVA [pron. *te-ve-a*] s.n.; art. *TVA-ul*; pl. *TVA-uri*

tweed (angl.) [pron. *tuíd*] s.n.; (sorturi) pl. *tweeduri*

Ţ

ţările române s.f. + adj.

ţâşti interj.; **ţâşti-bâşti** s.m. şi f.; g.-d. *lui ţâşti-bâşti*; pl. **ţâşti-bâşti**

ţeapă, -e (par, aşchie) s.f.; **ţeapă, -e** (înşelăciune) s.f.

U

ubicuu, -ă, -i, -e adj.

ufologie s.f.; art. *ufologia*; g.-d. *ufologiei/* acestei *ufologii*

ultra (fam.) adj. invar.

ultracentral, -ă, -i, -e adj.

ultraconfortabil, -ă, -i, -e adj.

ultraconservator, -e, -i, -e adj.

ultrademocrat, -ă, -i, -e adj.

ultraeficient, -ă, -i, -e adj.

ultraliberal, -ă, -i, -e adj.

ultramodernist, -ă, -i, -e adj.

ultrarafinat, -ă, -i, -e adj.

ultrasecret, -ă, -i, -e adj.

umbral (coloraţie a lentilelor) s.n.

underground (angl.) [pron. *andărgraund*] adj. invar.

unidimensional, -ă, -i, -e adj.

unisex adj. invar.

univocitate s.f.; g.-d. *univocităţii/* acestei *univocităţi*

unsprezece num.; *11/ XI*; *al unsprezecelea, al XI-lea, al 11-lea*; *a unsprezecea, a XI-a, a 11-a*

Scanned with OKEN Scanner

unu num. m. (*A venit unu, nu doi.*); g.-d. *unuia*; num. f. *una*; g.-d. *uneia*; **unu** (cifră, notă) s.m.; **unul, unii, una, unele** pron. (*Unul a promovat, altul nu.*); g.-d. *unuia, unora, uneia, unora*

ups interj.

uslaş, -i (membru al USLA) s.m.

Uzbekistan s. propriu n.

V

vampirism s.n.

în van loc. adv.

vandabilitate s.f.; g.-d. *vandabilității*/ acestei *vandabilități*

variație, variații (modificare, diversificare) s.f.; g.-d. *variației*/ acestei *variații*; **variațiune, -i** (piesă muzicală) s.f.; g.-d. *variațiunii*/ acestei *variațiuni*

vântoasă, -e (vijelie) s.f.; **vântoase** (iele) s.f. pl.

veda, -e (text sanscrit) s.f.

vernil adj. invar.; **vernil** s.n.

verso, -uri s.n.; art. *versoul*; abr. *v°*

Vest (zonă geografică) s. propriu n.

veto, -uri s.n.; art. *vetoul*

a victimiza vb.

video, -uri s.n.; art. *videoul*

videocameră, -e s.f.

videoclip, -uri s.n.

violaceu, violacei, violacee, violacee adj. m. şi f.; **violaceu** s.n.

VIP s.n.; art. *VIP-ul*; pl. *VIP-uri*

viță-de-vie, vițe-de-vie s.f.; g.-d. *viței-de-vie*/ acestei *vițe-de-vie*

vizon, -i (animal) s.m.; **vizon, vizoane** (blană, haină) s.n.

a vizualiza vb.

voie bună s.f. + adj.

vulnerabilitate s.f.; g.-d. *vulnerabilității*/ acestei *vulnerabilități*

W

wagon-lit (fr.) [pron. *vagõnli*] s.n.; art. *wagon-lit-ul*; pl. *wagon-lit-uri*

walkie-talkie (angl) [pron. *ŭochitochi*] s.n.; art. *walkie-talkie-ul*; pl. *walkie-talkie-uri*

walkman (angl.) [pron. *ŭocmen*] s.n.; art. *walkmanul*; pl. *walkmenuri*

weekend, -uri (angl.) [pron. *uĭchend*] (*wee-kwnd/ week-end*) s.n.

weltanschauung (germ.) [pron. *veltanşaung*] s.n.

westfalian, -ă, -i, -e adj.

windsurfing (angl.) [pron. *ŭindsărfing*] s.n., art. *windsurfingul*

Scanned with OKEN Scanner

a xeroxa vb.

yală, -e s.f.; g.-d. *yalei*/ acestei *yale*

yesman (angl.) [pron. *iesmen*] s.m. pl. **yesmeni** s.m.

a zapa vb.

zăpăuc, -ă, -i, -e (fam.) adj.

zvâr/ zvârr interj.

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

Cuvânt înainte 3

Secţiunea 1: Noile norme lingvistice (ortografice, ortoepice şi de punctuaţie) conform DOOM² 5

Prezentare generală 5

Principalele norme ale folosirii semnelor ortografice şi de punctuaţie 10

Reguli de scriere şi pronunţare literară 16

Despărţirea cuvintelor în silabe 33

Norme morfologice cu implicaţii în ortografie şi ortoepie 37

Secţiune 2: Exerciţii, teste şi bareme de evaluare 53

Exerciţii. Teste 53

Teste pentru recapitularea finală 92

Bareme de evaluare a testelor 103

Secţiunea 3: Dicţionar selectiv de cuvinte introduse sau modificate în DOOM² 155

Scanned with OKEN Scanner